

TÁJFUTÁS

1978/1

OLVASÓINK FIGYELMÉBE AJÁNLJUK !

A Sportpropaganda Vállalat 1978 első felében több, érdeklődésre számottartó kiadvány megjelenéséről gondoskodik.

Alábbi rövid ismertetőnkkel tájékoztatni kívánjuk minden sportszerető olvasónkat a már megjelent vagy rövidesen megjelenésre kerülő kiadványainkról.

A "TE MAGAZIN" c. kötet minden sportolónak és nem sportolónak hasznos segítséget nyújt az egészséges életmód kialakításában.

Az év folyamán többször jelentkeztünk rejtvényes magazinokkal. Sport, rejtvény, humor, no meg az 50.000 Ft-os nyeremények miatt lett népszerű ez a kiadvány. A "REJTVÉNYES VIADAL" már kapható, a "REJTVÉNY FÓRUM" - rövidesen megjelenik.

Az "AUTÓS SPORTLEXIKON" az autózás rajongóinak készült, egyben lehetővé teszi azt is, hogy szórakozva sajátítsuk el az autózással kapcsolatos tudnivalókat. /A felsorolt kiadványok a hírlapárusoknál megvásárolhatók. /

A minikönyv gyűjtők és sakksport kedvelőinek ajánljuk a "SAKKVILÁGBAJNOKOK" című nemrég megjelent minikönyvet. A könyv olvasmányosan ismerteti a világbajnokok - mindenki számára érdekes - életútját. /Kapható: a könyvesboltokban és a Sportpropaganda V. boltjában: BP. VI. Népköztársaság útja 6. /

Gyermekek részére készült sportvonatkozású kifestőkönyvek: "EDZETT IFJÚSÁGÉRT" kifestőfüzet. /Kapható az ÁPISZ boltokban. / "SPORT EGYSZEREGY" rejtvényes kifestőkönyv. /Kapható lesz a könyvesboltokban. /

Felelős szerkesztő: Skerletz Iván - Kiadja a Sportpropaganda Vállalat - Felelős kiadó: Szebeni István igazgató - Készült a Sportpropaganda Vállalat sokszorosító üzemében - Műszaki vezető: Tihanyi Sándor ván - Előállítási helye: 1143 Budapest, Dózsa György u. 1-3. Ideje: 1978. február. Terjeszti a Magyar Posta

Már megint egy táblázat, sóhajt fel az olvasó, amikor kinyitja lapunk újabb számát. Pedig ez az összeállítás megéri a végigbongészést és a számokkal való játékot. Az egyesületek rangsora a Népsportban már megjelent január elején, s ez most a bővített kiadás. Az idő rövidségére való tekintettel nem vetettük össze a tavalyi eredményekkel és nem végeztük el a megyénkénti vagy más szempont szerinti felbontást. Biztos mindenki saját szájze szerint elemezgeti és hátha akad olyan olvasó, aki tollat is ragad, hogy a legaktívabb szakosztályaink pontversenyét górcső alá helyezze. Az első husznál részleteztük is; miből tevődik össze az a bizonyos helyezés. Ez az a rész, melyért többen haragudni, neheztelni fognak az összeállítókra, hiszen... Hiszen szövetségi munka, térkép helyesbítés mind olyan tényező, melyek helyes megítélése és ráadásul számokba foglalása imitt-amott bosszuságot okoz. Tehát várjuk a hozzászólásokat a pontverseny egészéhez is, annál is inkább, mert 1978. az utolsó év amikor ez, ilyen formában életben van még. Várhatóan változni fog mert bevezetésre kerül az OTSH központi értékelési rendszere és ésszerű, ha a szövetségi pontversenyt közelítjük ahhoz. Persze a sportági sajtóságokat magába foglaló pontozásra tovább is szükség lesz, mert ki tagadja a térképjavítás, szövetségi munka szükségességét?

BÚCSÚLEVÉL ARATÓ JÁNOSHOZ

Hát tudod János, ez nem volt szép! Meg sem vártad leveledre a választ. Pedig szép rendben meg akartam írni, hogy mi az amit elintéztünk, mi az amit nem és természetesen mi az, amit kérünk. És mondd, most hová irjak? Üvöltsem bele az aknába, ahol január elején a szinte zuhanva érkező kas szétzúzta életed? De miért ne válaszoljak? Hiszen az a pillanat csak biológiai léted végét jelentette.

Mert élted folytatódik feleséged, gyermekid életében és folytatódik az Ajkai Bányász, és a város tájfutó életében. És azért érdemes elintéznünk közös dolgainkat, mert hiszem és remélem, hogy Csinger környékén nem hiába áldoztál annyi időt erre a sok örömet és valljuk be -, néha nem kevés bosszuságot is okozó sportra. De menjünk sorjába...

A szakosztályi értékelő lapot megkaptuk, s ebben a számban, már meg is jelent a teljes lista. Második mondatod kinosan érint, mert sajnos az 5 km²-es Ajka-Csécut-Jókai-bánya terület alaptérképe még nincs kézben. Az általad korábban küldött - tudod a fénymásolat -, vázlat nem fedi egészen az engedélyt és így kicsit más fog megjelenni, mint amit Te szerettél volna. Egyszerűsítsük a dolgot, s bizzál bennem, jó területet fogok kiválasztani! Örülök, hogy rendezést, ellenőrzést szívesen vállalnál, habár, mint irod a Hungária messze van. Igen, Ajkához Eger túl messze van, de én a főiskolás bajnokság ellenőrzésére szerettelek volna felkérni, amely Zalaegerszegen lesz. Gondoltam, ugyanis vannak rossz emlékeid arról a tájról. Legyen jó is! Igen a Hungária 5. napjára gondolok, arra az etetőre. De most kire bizzam?

Térképnyilvántartást kérsz. Küldöm, hozom, de környezeteken csak a Csalányos-völgy van jelenleg. Ti a 40 darab Szélrózsát, mi meg a befizetést megkaptuk. Tehát egy ígérettel, a térképpel most a szövetség az adós.

HEGYIFUTÁS

Minden év szeptemberének első szombatján a Ben Nevis csúcsára igyekvő turisták százaainak, sőt sokszor ezreinek nagy meglepetést okoz az a kb. 200 férfi, aki egymással versenyezve, futva igyekszik a hegycsúcsra és vissza, 90 percen belül teljesítve a távot.

Ez a különleges esemény nagyon egyszerűen kezdődött 82 évvel ezelőtt. A helybeli William Swan a Fő utcán levő Régi Posta Hivaltól nekivágott a hegynek. A hegycsúcsra és onnan visszavezető mintegy 15 mérföldet (kb. 24 km-t) 2óra 41 perc alatt tette meg. Két évvel később a leithi William MacDonalld 14 perccel megjavította ezt az időt. Swan viszont nem hagyta magát, és két hónappal később 2 óra 20 perces új rekordidővel újra megtette a távot. Abban az időben rendszerint még csak egy-két ember határozta el, hogy megmérkőzik egymással, de azért előfordult, hogy évente a maroknyi lelkes ember között három versenyre is sor került.

Az első igazi versenyt egy helyi szálloda tulajdonosa szervezte, aki aranyérmeket is felajánlott az első tíz hazai helyezettnek. Az akkori atléták bátor csapata az Achintee-útról bakancsokkal és túrista-botokkal felszerelve, puska-lövés dörrenésére vágott neki a hegynek. A korábbinál egy mérfölddel hosszabb távot a helyi születésű vadőr, Hugh Kennedy nyerte 2 óra 41 perccel. A nők részére rendezett külön versenyben Miss E. Tait levélkézbesítő kisasszonynak mindössze 2 óra 59,5 perc kellett a célszalag átszakításáig arra a távra, amit egy átlagos túrista rendszerint 4 óra alatt teljesített csak.

Ezek a kezdeti, valóban "úttörő" versenyek különös figurákat is vonzottak. Például 1897-ben a Connaught Ranger-ök alezredese, Spencer Acklom, aki előzőleg hosszú éveket töltött a Himalája hegyei között, 55 éves korával mitsem törődve, 2 óra 55 perc alatt teljesítette a távot. De ott volt a bátor helybeli kedvenc, Ewan MacKenzie is, aki a Ben minden követ, domborulatát ismerte. Munkájából eredően, mint a hegyen levő obszervatórium útkarbantartója, naponta jónéhány mérföldet megtett Achintee-ig, mielőtt a túrista ösvényen felkapaszkodott. Ezt az ösvényt egész évben, míg az időjárás engedte, ő tartotta karban. 1903-ban például 2 óra

* a BEN NEVIS az Egyesült Királyság Skóciában levő legmagasabb, 1434 m-es kopár sziklás hegyvonalata (ford.)

10 perc alatt ért haza, és ezt a rekordot 1939-ig, a háború kitöréséig ő tartotta. Hogy rekordját hamarabb nem döntötték meg, annak az is oka volt, hogy 1909-ben a hegycsúcsra levő meteorológiai obszervatóriumot bezárták. Az épület bedeszkázásakor, 1904-ben, azon a szomorú hideg októberi napon a "hegyen való versenyzésről, mint már elmondott meséről" emlékeztek meg.

Jónéhány verseny után, amit a harmincas évek vége és a negyvenes évek eleje közötti időszakban tartottak, 1951-ben az esemény hivatalos alapra került a Ben Nevis Race Association (Ben Nevis Verseny Egyesület) megalakulásával. Igazában erre nagyon jó alkalom is kínálkozott, hiszen az akkor elindult közel 30 fős mezőnyből elsőnek a helybeli Brian Kearney érkezett az V. George King Parkba, az esemény új célhelyére, több mint 8 perccel megjavítva a "mágikus" két órás határt.

A következő négy évben is a reflektorfényben helybeliek voltak. Kearney 1954-ben és 1957-ben is nyert, mindkétszer lefaragva idejéből. Eddie Campbell, a város egyik taxisofőre szintén háromszorozt győztes volt, és a legjobb: 1 óra 50 perces győztes idején túl még egy szinte hihetetlen rekordot is tartott: 26-szoros vett részt a versenyen. Minden évben indult, mióta azt 1951-ben újra életre hívták. Közül harminc év óta, az ő ismerős szakállas figurája példázza azt a teljesítőképességet, amit ma is a legnagyobb tisztelettel öveznek.

Az 1960-as évek során már távolabbi területekről is jöttek versenyzők. Az utóbbi években a versenylista gyakori résztvevője a Barrow-, a Kendal- és a Reading Athletic Club. Az évek során az indulók száma is fokozatosan nőtt. A mezőny létszáma az 1963. évi százról mostanra 250 körülire emelkedett. Eddig az évig hivatalosan csak 200 fő indulhatott. Most viszont már a verseny nyílt, része a Skót Hegyi Bajnokságnak, és nincs korlátozva az indulók száma.

1971-ben a verseny rajtja a Glaggan falui New Town Parkba tevődött át, és hamarosan, 1973-ban megtört a 90 perces határ is, amikor a Blackburn Harriers-i H. D. Walker felállította az 1 óra 29 perc, 38 másodperces, ma is élő rekordot. Ezzel egyben megszakitotta D. A. Cannonnak, a Kendal A. C. versenyzőjének 1971 óta tartó győzelmi sorozatát. Cannon, azon túl, hogy ötször nyerte a versenyt, még a hegycsúcsra érés időrekordját is tartotta, és a befutóban is számtalan alkalommal volt első, noha az Achintee-nél levő hegynél még nem állt az élen. Óriási állóképességén túl, még ő futotta a valaha is látott leggyorsabb finist is a Nevis folyó menti utolsó két mérföldes sikon.

A futók utvonala főleg a túrista-ösvényt követi. Az Achintee Farm kerítésátjáróján való túljutás után a félútat jelentő Red Burnig a

Meall an t-Suidhe hegy oldalában haladnak végig. (Ezt a hegyet paradox módon a "Pihenés Hegy"-nek nevezik.) Innen aztán általában egyenesen nekivágnak a kopár hegyoldalnak, mitsem törődve a csúcsra vezető cikk-cakkos ösvénynyel. A felfelé-út közel egy óra hosszat tart. Ugyanezen az úton a visszatérés rendkívüli egyensúlyozást kíván; igazi nyaktörő mutatóvány, amint az egyes futók kiszámíthatatlanul, bukdácsolva jönnek le a 2000 láb (kb. 610 m) magas kőgörgötegen.

Noha előzőleg korábban tartották a versenyt, a szeptember biztosítja az optimális feltételeket. Ilyenkor rendszert tisztá, hideg az idő, a hegyet még alig borítja hó. Egy kis eső követő borús, szeles nap a legjobb. (Az eső egészen általános Fort William-ben, hisz ez a legesősebb hely a Brit Szigeteken.) A nedvesség kicsit megköti a kőgörgöteget, mely igen veszélyessé válik, meglazul egy hosszabb száraz időszak után. Legrosszabb a meleg, magas páratartalmú idő; ilyenkor sokan összeesnek a kimerültségtől.

A verseny növekvő nemzeti, sőt már nemzetközi helye a rendezést komoly feladattá tette, amit egy lelkes 16 tagú bizottság végez. Tagjai között néhány régebbi versenyző is van. A tiszteletbeli elnök, Duncan MacIntyre, az úzletől már visszavonult helybeli mérnök. Ő 1943-ban nyerte a versenyt, és 1937-től még 2., 3. és 4. helyezett is volt. Az ezüst és a bronz érme két szerencsétlen incidens elmaradásával - amelyek közül az egyik még humoros is volt - arany is lehetett volna. Egyik alkalommal, 1942-ben a célszalagtól 80 yardra (kb. 73 m-re) összeesett és így disqualifikálták. Egy évig kellett várnia győzelmére, az egyetlenre, Másik alkalommal, amikor már alaposan megtanulta, hogy milyen fájdalmas a fel- és lefutás a Red Burn kőgörgötegen, kioktatta egy barátját, hogy félúton várja majd meg egy erős, kényelmes cipővel. Alapos vasalásokkal ellátott másik cipőjében gyorsan felért a 2000 láb magas csúcsra, és hamarosan visszatért - még hozzá vezető pozícióban - a félútra, a megbeszélthet ponthoz. Nemsokára azonban megelőzték, mivel sem ő, sem a barátja nem volt képes a jól megkötött cipőfűzőjének csomóit kioldani. Mire kiszabadította magát, már bele kellett törődnie a túrista-szerepbe. Akkor már 1000 lábra maga alatt látta ellenfeleinek zömét, akik a Meall an t-Suidhe oldalában futottak.

George MacPhersonnal együtt Duncan volt az, aki 1951-ben újra feltámasztotta a versenyt. Mindketten igen sokat tettek azért, hogy a verseny baráti, előzékeny, udvarias módon legyen szervezve, irányítva. A versenynek ez a vonása nemzetközileg is híressé vált. George, aki előzetesen 20 éven át titkára volt a bizottságnak és most elnöke, igen rátermetten vezet egy csapat olyan embert, akik minden évben előteremtik a verseny finanszírozásához szükséges

1500 £ fölötti összeget. A bizottság érdekében végzett hosszú és odaadó szolgálatuk elismeréseként 1976-ban, a verseny díjainak kiosztása végén mindkettőjüknek egy-egy vésett ezüst tálcát adtak át.

A verseny napján az egész hegyet apró pontokként lepi el a számtalan önkéntes segítő, akiket még kiegészítenek a katonság és a rendőrség emberei is. A hegy legtöbb pontja rádiókapcsolatban van a Town Parkkal és egymással, egy olyan kommunikációs rendszert biztosítva, mely élő és percre pontos tájékoztatási lehetőséget ad. A futókat számtalan ponton ellenőrzik, és a pálya szinte minden pontján közelről figyelik a különböző hegyi-mentő csapatok tagjai, akik a hegyen szinte mindenütt jelen vannak. Így lényegében olyan hatásos a mentés megszervezése, hogy pl. az egyik évben, amikor egy versenyző 2000 láb fölött összeesett, már teljesen ellátva a Fort William-i Belford kórházban feküdt, mielőtt a nézők tömege még elhagyta volna a Parkot. - Az Angol Hadereg Orvosi Testülete, mely minden évben szolgáltat ad, gyakorlatnak tekinti a részvételt. A Testület 20-30 gyakorlott orvost ad. Ők is a hegyen állomásoznak a két hivatalos versenyorvoson felül, akik közül az egyik a Town Parkban, a másik magasan fent a hegyen tartózkodik.

A 20 egyéni díjjal és a csapat-díjakkal együtt minden versenyzőnek egytized esélye van valamilyen díjra túl azon, hogy mindenki, aki 3 órán belül teljesíti a távot, még külön oklevelet is kap. Napjainkig alig vannak olyanok, akik nem kaptak oklevelet. A valóságban is nagyon kicsi azoknak a száma, akik a versenyt egyáltalán nem teljesítették végig. Az oklevélén túl minden induló emlékek megtarthatja a rajtszámot, amit az azonosítás miatt a verseny folyamán viselt. Ebben az évben egy különleges jubileumi rajtszámot fognak kiadni, és a díjakat a Királyi Család első tagja, a Kent-i herceg fogja majd átnyújtani, aki ott lesz az eseményen, melyen a múltban is sok előkelőség volt már jelen.

Az első tíz hazai helyezettnek érmeket osztanak, mint ahogy az az első valódi versenyen, 70 évvel ezelőtt is történt: aranyérmet kap az első, ezüstöt a 2. és 3., bronzot pedig a következő hét helyezett. Különdíjakat is adnak. Pl. a győztest nem számítva, a legjobb helyi versenyzőnek, a 23 éven aluli legjobbnak, a hegycsúcsra elsőként felérőnek, de még különböző kiírással 8 csapatdíjat is kiosztanak.

A versenybizottság kiváló munkája a helyi csarnokban megtartásra kerülő ünnepélyes eredményhirdetéssel folytatódik. Valamennyi nyertes, megközelítőleg öt órával a verseny rajtja után, itt kapja meg a már vésséssel ellátott érmet és tiszteletdíjat. Napjaink sok rendezvénye között alig akad ilyen, hogy a gondos rendezés nagyszertű példájaként a vésnök a Town Parkhoz

közel eső egyik házban szinte abban a percben elkezd a munkát, ahogy az első futó átszakítja a célszalagot. Ez az egyetlen járható út, hogy a nyertesek megkaphassák díjaikat, hiszen a résztvevők sokszor száz és száz mérföldet, vagy éppen a fél világot utazzák végig, hogy indulhassanak a versenyen.

A női felszabadító mozgalmak időszakában a versenybizottság még zárva tartja az ajtót a női nevezők előtt, habár jónéhányuk - nem hivatalosan - már évek óta versenyez. Például a versenybizottság jelenlegi elnökének felesége, és egy korábbi verseny versenyorvosának lánya, Kathleen Connochie, 1955-ben 3 óra 2 perc alatt teljesítette a távot. Habár mások is sokan, főleg helybeli nők követték példájukat, mégis az utóbbi években minden jel arra mutat, hogy a Királyság legmagasabb pontja köré font bátorság nimbuszaként ez a verseny a férfiaké, és még sokáig az is fog maradni.

ford.: dr. Szűcs György

Arno Puskas rajza

HUNGÁRIA KUPA

MŰANYAGZSÁK ÉS DISCO

Ezek jelentették az idei Hungária Kupa újdonságait. A hallottakból itélve kellemes meglepetésként értékelték a résztvevők. Valóban, a helyszíni eredményközlés és a szervezett szabadidő program a szokásos hazai, sőt a nemzetközi színvonalat meghaladóan sikerült Nagykanizsán.

A hegesztett műanyagzsákok ötlete egyszerű, előnyeit még felsorolni is nehéz lenne; látványos, több méter távolságból is kitűnően olvasható, tartós, esőálló, egyszerre sok versenyző eredménye áttekinthető és összehasonlítható, bárkinek az eredménye keresés nélkül megtalálható, tájékoztat arról, kik vannak még kinn a pályán, az előző napok eredménye is látható, az összesített idő is, könnyen korrigálható, nincs tolongás. Szinpompássá és rendezetté teszi a célt, elkeríti a versenybírósgót a versenyzőktől stb. Mindezzel szemben hátránya csupán annyi, hogy nem ad közvetlen felvilágosítást a helyezési sorrendről és felállítására technikailag nem könnyű, időigényes.

Sokan kérdezték is tőlem, hogyan gyártottuk le a táblákat, mennyibe került, stb. Nem lennék meglepődve, ha hamarosan hasonló készítmények jelennének meg egyes versenyeken eredményközlés céljából. A lényegről azonban nem szabad megfeledkezni. Az, hogy az eredményeket a korábbiaknál és főként más nagy versenyekkel ellentétben gyorsan, hiánytalanul és minimális hibával sikerült közreadni, az nem a műanyag zsákoknak köszönhető. Kudarccal is végződhetett volna ez a megoldás, ha a céliróda munkáját nem szervezzük meg precízebben, előrelátóbban, elméletileg is tisztábban, mint a korábbiakban. Ennek lényege: az értékelők párokban dolgoznak, s a melléte ülő azonnal ellenőrzi a párja munkáját. Elhinni is nehéz annak, aki még nem próbálta, de így igaz: egyszerű másolási munkában (pl. átírás a slejfniről a kartonra) jóval nagyobb a hibaszázalék, mint a számolásnál. A legprimitívebb munkafázist is nagy lelkiismeretességgel ellenőrizni kell.

A Hungária Kupa mellett ragyogóan alkalmazhatók ezek a műanyagzsákok váltóversenyeken. Érthetetlen, hogy miért okoz megoldhatatlan problémát váltóversenyen az értékelés. Még a legjobb egyesületeink által rendezett váltókon is csak az első futók és néhány második futó tudja meg az eredményét. A váltók állását és a végeredményt illetően is csak a látottakra, hallottakra szorítkozhatunk.

Pedig az értékelés sokkal egyszerűbb, mint egyéni versenyen. A befutási időket ki kell írni az első három oszlopba, ez tájékoztat a ver-

seny állásáról az egyes futamok után és adja a végeredményt. A következő három oszlopba kerülnek az egyéni eredmények, melyek ott a táblánál egyetlen kivonással egyszerűen képezhetők és bárki által ellenőrizhetők. Ráadásul a névszerinti nevezés elegendő a helyszínen, jelentkezéskor.

Visszatérve a Hungária Kupára: hosszás és küzdelmes szervezési munkával sikerült gazdag kínálatot nyújtani a délutánok és esték kellemes, közös eltöltésére. Különautóbuszok a zalakarosi gyógyfürdőbe, zalai kirándulás, lovasbemutató Rádiházán, a Zalai Táncegyüttes különelőadása, filmvetítés tájfutó filmekkel, térképkijelöltetés, ünnepélyes megnyitó és eredményhirdetés, fogadások, alkalmi bélyegzés és végül, de nem utolsó sorban minden este a versenyközpontban színvonalas disco-műsor a győzteseknek járó sárga trikó és az eredményfüzetek kiosztásával egybekötve. S mindezt a napi 20.- Ft nevezési díj ellenében. Aki ezek után úgy vélekedik, hogy drága verseny a Hungária, az maradjon otthon. (A szállás tényleg drága, de kempinggel is megoldható; az utazás pedig a sportág lényegével szervesen összefügg.)

Most a HK legpozitívabb részéről szoltam. De természetesen az összegyűjtött hibák és hiányosságok felsorolása oldalakat tesz ki jegyzetemben. Kedves versenyzőtársaim, kíváncsian várom további véleményeiteket, de még inkább aktív közreműködéseket a még jobb verseny érdekében. Nem kell versenybírónak lenni ahhoz, hogy valaki állványt készítsen a bójához, megszervezzék egy kulturális programot, vagy segédkezzen egy buszforduló lebonyolításában; és emellett zavartalanul lehet versenyezni. De aki tehetséget és lelkiismeretességet érez hozzá, nincs előle elzárva az út a helyesítéshez, pályakitűzéshez sem.

Az is mindannyiunk előnyére válik, ha a Hungária Kupa irányít mutató, mércét adó módszereit saját egyesületek versenyén átveszítik, célszerűen alkalmaztatják. Önmagunk örömeért saját magunknak kell mindent megtenni, hiszen sportágunkat sajnos még kevesen és csak kevés helyen ismerik el. Ha mindenki évente csak 3-4 alkalommal veti latba képességeit rendezőként a sporttársai érdekében, akkor biztos lehet abban, hogy a többi 30-40 alkalommal versenyzőként a legjobb körülmények közt élvezheti a tájfutás örömeit. És nem kéne többé szidni a "smasszerokat".

Legyen jelszavunk tehát:

A SPORTÉRT - MINDENT!

Scultéty Gábor
HK
szervezőtitkár

GONDOLATOK A MINŐSÍTÉS KÖRÜL

A Szélerősában (végre megjelent!) Kempe-
len Imre cikkét olvasva, továbbá az 1977. évi
Hungária Kupa eredményét tanulmányozva és a
részlegesen ismert új minősítési szabályzatot
összevetve foglalom össze gondolataimat. Tesz-
szem ezt azért is, mert bár többször feltettem
e kérdést, még soha nem kaptam teljesen kielé-
gítő választ:

A minősítési szabályzat általános érvényű
előírásait, az ifjúsági és serdülő-korú verseny-
zőkre, de a még fiatalabbakra nézve is furcsá-
nak tartom, nevezetesen azt a kitétel, misze-
rint egy akármilyen fokozatú versenyen elérhető
legmagasabb minősítési szint a győztes kivételé-
vel, a megadott százalékig csak akkor vehető fi-
gyelembe, ha a mezőnyben legalább há-
rom olyan versenyző is indult, akinek már van
ilyen bejegyzett minősítése. (Ez C. fokozaton 3
fő ezüstös, akkor 130%-ig stb.)

Hogy ez miért van így, arra a legkimeri-
tőbb válasz eddig az volt, hogy így kell emelni
a verseny "szinvalát"! (?)

Olvasom a Szélerősában, hogy Magyaror-
szágon 1976-ban 70 fiú ért el aranyjelvényes
minősítési szintet. Közülük 1977-ben legalább
20 fiú egy korcsoporttal feljebb lépett, tehát
maradt 50 fő. Budapesten él ennek legalább az
egyharmada része (ahol lényegesen jobb a kör-
ülmények és lehetőségek, mint pl. Csongrád
megyében), marad tehát a "vidéknek" hozzávető-
legesen 35 fiú.

Köztudomású, hogy Magyarországon 19
megye van (ez a vidék!). Ebből aktív mondjuk
17, és ahhoz, hogy a minősítési szabályzat alko-
tói szerint ezek a megyék "szinvalas" B fo-
kozatu egyéni megyei bajnokságot rendezhessenek,
az F.17-es mezőnyben 51 fő aranyjelvényes ver-
senyzőre lenne szükség, és ugyanennyi az F.15-
ben (meg a lányok!) - természetesen arányosan
szétoztva, - minimálisan!

El tudom képzelni - bár nem ismerem
minden megye adottságait, képességeit - hogy
van még olyan is, ahol a C fokozatú bajnoksá-
gon kategóriánként a három fő ezüstös kiállítás
is probléma. Nem is beszélve a váltóbajnoksá-
gól, ahol futamonként kell ugyanennyi!

Én ezt úgy nevezem, hogy övön aluli ütés
saját sportágunk népszerűsítésének és utánpótlá-
sának!

Mert magas szintű követelményeket tá-
masztunk, de ugyanakkor nem biztosítjuk hozzá
a teljesítés feltételeit.

Igazat adok a szabályzat szerkesztőinek
abban, hogy az aranyjelvényes minősítésnek le-
gyen rangja, értéke, értelme. De nem adok iga-

zat annak a lehetetlen helyzetnek, hogyha van az ország bármelyik végében egy tehetséges gyerek, akit - onnan - nagy pénzért elutaztatnak valamelyik rangsoroló versenyre és ott a 15 B fokozatú mezőnyben nincs, vagy legfeljebb egy aranyjelvényes versenyző indul (itt sincs megemelve a "szinonon!). A gyerek nem lesz első, de a 115%-ba bőven belefér - milyen csatlódottan utazza vissza a 300 km-ét?!

Az 1977. évi Hungária Kupa fiú és leány 17-es és 15-ös B fokozatú mezőnyében egyetlen aranyjelvényes versenyző sem indult! (vagy legalábbis három nem) A 17-eseknek rendezett A fokozatú versenyt viszont csak az aranyjelvényesek indulhatnak - így tehát a kör bezárult. B fokozaton a második hellyel már nem lehet arany minősítést szerezni, az A fokozaton még nem lehet indulni. Mint Indiában a kasztrendszer!

De akkor hogy lehet betörni az élvonalba?

Atlétikában, ha az adott évben valaki teljesített egy szintet, pl. megugrta a 170 cm-es magasságot, az egy minőségi színvonal is. Se a versenyzőt, se a rendezőket, versenybírókat nem érdekli az, hogy aznap, vagy előzőleg ki ugrotta meg már azt a magasságot. A lécs fel van téve!

Minálunk is vannak versenybírók, úgy hívják, hogy pályakitűzők. Ha pedig egy B fokozatúnak hirdett versenyt B fokozatúnak is tűznek ki, akkor minálunk is fel van téve a lécs - és minden versenyzőnek egyaránt. Annak is, aki már tavaly is aranyjelvényes volt, meg annak is, aki most jutott be először a B fokozatú mezőnybe!

A gyerekek szemében ez az igazság! A felnőttek szemében nem?

Tehet-e arról egyetlen gyerek is, hogy nincs olyan ellenfele, akinek már van megfelelő, bejegyzett minősítése? De állítom, hogy szeretné, meg az edzők is szeretnék, mert akkor lenne összehasonlítási lehetőség, még nagyobb lenne a tét, mert egy rangosabb versenyzőt is meg kell verni! Ha viszont nincs, ne büntessük a versenyzőt ok nélkül, ne vegyük el tőle azt, amiért harcolt, el is érte, csak egy mondvcassinált feltételnek, egy lehetetlen feltételnek nem tett eleget - nem Ő, hanem az objektív körülmények.

Kő nélkül várat sem lehet építeni.

Nem is olyan régen voltam még én is gyerek, de mint edző is látom, hogy egy-egy ilyen félsiker után - amikor dobogóra áll a versenyző, de nincs megfelelő mihősítés - micsoda keserű érzései lehetnek, hogy milyen csalódottan utazik hazafelé. Mert az Ő is tudja, hogy szép dolog a helyezés, de mindent a minősítéssel mérnek. A pontversenyt, az anyagi támogatást (és bizony ott, ahol a legolcsóbb verseny is legalább 30.- Ft-ba kerül személyenként, nem mindegy, hogy mennyi az anyagi támogatás!),

Aztán, ha sokszor megismétlődik ez a félsiker, szépen lemorzsolódnak. Az évi átlag 20%-os lemorzsolódás zöme fiatal. Az idősebb sporttársakat egyre jobban megbecsüljük, rendezünk nekik, 35-ös, 43-as, 50-es korcsoportnak is versenyt, - becsüljük meg a fiatalokat is!

Az időszámításunk előtt, az ókorban is rájöttek már arra, hogy magunknak és a jövőnknek a fiataliságot kell megnyerni, amihez sokoldalúan kell élményt, és sikerlehetőséget biztosítani a gyerekeknek!

Kempelen Imre odáig boncolta az élmezőny alakulását, hogy az új minősítési szabályzat szerint vizsgálva az 1976. esztendő. Az I. osztályúak száma 41-ről 30-ra, az ifjúságiaknál az aranyjelvényesek száma 110-ről 69-re csökkent. Én folytatom: a felnőtteknél mindössze 27%-kal, míg az ifjúságiaknál 37%-kal szűkítettük a legjobbak számát. Ez sem bizonyítja egyértelműen az ifjúság nagyobb megbecsülését, érdekelté tételét.

Távol álljon tőlem, hogy ezen eszme-futatással azt akarnám elérni, hogy hígítsuk fel az ifjúsági élmezőnyt. Nem!

Azt viszont szeretném már egyszer megérni, hogy minősítési rendszerünk juttassa ki-fejezésre a sportolók eredményét, eredményességét, hogy közelebb kerüljön egymáshoz a követelmény és az eredmény!

Bódy László
Kolacskovszky Lajos TE.
Szeged

1977. ÉVI CSEHSZLOVÁK BAJNOKSÁG

Zdenek Lenhart hazánkban is jól ismert sokszoros bajnok, az angolai VB váltó bronzérmese lapunk kérdésére az alábbiakban számol be az 1977. évi Csehszlovák Bajnokságról.

A csehszlovák egyéni és váltó bajnokságot nemzetközi mércével mérve is színvonalasan rendezte meg október első hétvégén a TZ TRI-NEC. A versenybírószám elnöke a Magyarországon is jól ismert öreg tájfutó róka, Ota Gavenda volt. A pályákat is ő tűzte ki feleségével, Monspart korábbi nagy ellenfelével Anna Gavendova - Handzlovával.

A térkép helyesbítőként a klub tagjai közül verbuválódtak élükön az idősebb és ifjabb Teleckyvel és a Hungária Kupa F 35 bronzérmesével, Opletallal.

A kétnapos verseny a Nyugati Beszkidekben, 600-800 méterrel a tengerszint felett, magashegységi terep ellenére kevésbé szintes területen került lebonyolításra.

A térkép-készítésre fordított, cseh mér-
cével is rövidnek tekinthető idő következtében
a terep hű tükrözése kevésbé sikerült. Az úthá-
lázat ábrázolásánál is lehetett pontatlanságokat
felfedezni.

Mindennek ellenére a pályák kifogástalanok
és korrektek voltak, technikailag és fizikailag
azonos nehézségű követelményeket támasztottak.
A férfi pálya 13,8 km hosszon elhelyezett 22
ellenőrző pontból állt. A pályakitűzők törekedtek
minél hosszabb szintben haladó, vagy attól ke-
véssé eltérő átmenet kitűzésére. Az utakban
szegény, lejtőirányú vízfolyásokkal szeldelt ma-
gashegységi típusú terepen a pályáknak mintegy
30%-a futott úton. Elsősorban a gazdag nyila-
dékhalózatú kulturerdőkhöz szokott cseh verseny-
zők távolságbecslését és szintérzékelését tette
próbára a kevésbé tagolt, növényzetileg nagy-
részt egységes, hatalmas lapos oldalakkal jel-
lemezhető versenyterep. Az ellenőrző pontok
számát a szintben enyhén ereszkedő vonalveze-
tési pálya kialakítását szolgáló terelőpontok
duzzasztották fel.

A bajnokság esélyese az év folyamán
nyújtott egyedülálló győzelmi sorozata után
Jaroslav Kacmarcik volt, aki képességeitől 4-5
perccel elmaradó futással is győzött. Ticháček
igen szoros eredménnyel lett második. Lenhart,
aki komoly betegsége után 75-ben és 76-ban
győzni tudott, most meg kellett, hogy elégedjen
a dobogó harmadik fokával.

Ez évben feltűnt új csillag, Krajca a ha-
todik helyen végzett. Hiányzott a versenyzők
közül a Hungária Kupa F 21 A győztese,
Ditrych és Horinec, valamint a rendezésben
résztvevő Gavendová.

A nőknél sok év után Tiháčkova szemé-
lyében új név került a bajnoki listára, akit
Hudecková és Coufaliková követett.

A juniorok versenyében két jicini verseny-
ző, Bialozyt és Konopác másodpercre azonos
legjobb időt futottak. A legnagyobb megdöbbenés-
re a második legjobb időt is ketten érték el!
Ilyen körülmények között különösen a reflektor-
fénybe kerül az időmérés pontossága és az
elektromos időmérés szükségessége. Reméljük
hogy ezt a Magyarországon is érzékelhető prob-
lémát hamarosan sikerül meggyugtatóan rendez-
ni.

További érdekesség, hogy a verseny egyik
esélyese, Necas, a cseh bajnokságról nem ju-
tott tovább.

A női junioroknál Kucharová igen kemény
küzdelemben szerezte meg a győzelmet Kelicko-
vá és a meglepően jól futó Kopová előtt.

N 19

1.	Kucharová	54.56
2.	Kecliková	56.20
3.	Kopová	56.24
4.	Hosková	64.36

N 21

1.	Tichácková Dana	68.00
2.	Hudecková Mirko	68.19
3.	Coufaliková Anna	69.01
4.	Nejedlá Olga	72.16
5.	Rádková Vera	72.58
6.	Strnadlová Zdena	73.05

F 21

1.	Kacmarcik Jaroslav	89.11
2.	Ticháček Jiri	89.14
3.	Lenhart Zdenek	94.01
4.	Sklenár Antonín	94.29
5.	Cigos Evzen	95.23
6.	Krajca Josef	95.32
7.	Uher Petr	95.58

F 19

1.-2.	Bialozyt Konopác	80.01
3.-4.	Piják Uvizl	80.45
5.	Zdráhal	81.04

Másnap került sor a váltóbajnokság futá-
maira. A váltó-térkép a korábbi helyesbítők job-
ban sikerült műve volt. A pályái technikailag
könnyebbek, fizikailag a nagyobb szintek miatt
keményebbre készültek az egyéninél.

A férfiak mezőnyében négy esélyes csapat
állt rajthoz, végül is közülük került ki az első
négy helyezett. VSZ Brno az első váltástól vé-
gig vezetve szerezte meg a győzelmet Pauler, -
-Sumbera, -Lenhart és E. Cigos összeállításban.
A csapat utolsó három tagja osztozott az 1976-
os BSE-Tanács Kupa első három helyén. A má-
sodik helyen a VSB Ostrava végzett Vlach, Ja-
sek és Zdráhal után Kacmarcik fantasztikus fu-
tása révén. Kacmarcik harmadikként rajtolt
6.10-perccel Cigos és 0.20-al Ticháček mögött.
A bajnok az egyéni ezüst érmet hamar "meg-
ette" és három ponttal a 7.3 km-es pálya vége
előtt 50 m-re befogta a jó iramot futó Cigost.
Az utolsó kemény emelkedőn azonban fáradtnak
bizonyult, hogy megtegye a végső lépéseket a
győzelemhez és így 5 másodperc hátránnyal,
érkezett másodiknak. Harmadik az Albrecht, -
-Konopác, -Sykora, -Ticháček összeállítású Jicin
csapata lett tetemes előnnyel a korábbi nagy baj-
nok Gottwaldov előtt.

A női mezőnyben a Tesla Brno Rádková, -
-Hudecková, -Kucharová összeállítású csapat min-
den várakozást felülmúlva 7 perces fölényes győ-
zelmet aratott a szoros harcot vívó PS Praha
és TZ Trinec fölött.

Nagy meglepetés volt a Tesla Brno junior
csapatának veresége az esélytelen Banská Bystri-
ca csapatával szemben.

Végül is a Tesla Brno bizonyult a legered-
ményesebb szakosztálynak, összesen 11 bajnoki
érmével, míg a második Jicin 9-et szerzett.

ford.: Bozán György

Balogh Tamás
vezetőedző

A VÁLOGATOTT KERETEK 1978. ÉVI FELKÉSZÜLÉSI TERVE

Élversenyzőink 1978. évi tevékenységének központjában a szeptember közepén Norvégiában sorra kerülő világ bajnokság áll. A válogatott keret 5 éves felkészülési tervében megfogalmazott távlati cél: az 1981-es svájci világ bajnokságra egy ütőképese, a legjobbakkal is eredményesen megmérkőzni tudó csapat kialakítása. Ennek a célkitűzésnek a megvalósításához azonban elengedhetetlen a közbülső, 78-as és 79-es világ bajnokságokon való jó szereplés. A rutinszerzés, az ellenfelek megismerése, a taktika kialakítása, a világ bajnoki légkör megismerése mellett a váltó eredményekben a 3-6. hely valamelyikének a megszerzése a feladatunk.

Ez meghatározza az éves feladatainkat is. Az elmúlt évben a felnőtt válogatott keretbe került fiatalok mind jobb eredményeket értek el s a juniorok között is van néhány igen tehetséges, versenyző. Várhatóan néhány rutinos versenyző mellett közülük kerül majd ki a világ bajnokságra utazó csapat. Ha az eddigi munkájuk, hozzáállásuk nem változik, minden reményünk megvan arra, hogy egyéniben a mezőny középső harmadában, váltóban pedig a 3.-6. hely valamelyikén végezzünk. Ez nem kis feladat, de a teljesítése elengedhetetlen a távlati céljaink megvalósításához.

Feladataink keretenként különbözőek, ezt a részletesebb tervek tartalmazzák. Ami közös mindhárom keret munkájában, az, hogy a fizikai edzőmunka súlyát az egyesületekbe kívánjuk áthelyezni, míg a technikai felkészítést jobban fogjuk központosítani. Ennek megvalósítása érdekében a döntően fizikai edzéseket tartalmazó felkészülési időszakra nem tervezünk közös edzéseket, csupán január végén 1 hetes edzőtáborral kívánjuk segíteni a legjobbakat. Ebben az időszakban a keret edzők csak konzultálnak és ellenőrzik a végzett munkát. A fizikai edzések jelentős részét később is az egyesületben végzik versenyzőink, de itt szükséges a keretmunkához való alkalmazkodás, a rendszeres kapcsolat a válogatott és egyesületi edzők között. Az évi 6 fizikai kontroll kötelező, amelyeken legalább egyszer, csúcsformában el kell érni az életkoruknak megfelelően kitűzött szintidőt.

Technikai munkában is az évi 6 kontroll kötelező. Emellett keretenként külön technikai edzéseket tervezünk.

Nevelés terén is vannak még feladataink. Igaz, az előző évekre jellemző feszültség a keretben megszűnt, de a kialakulóban levő jó közösségi szellem megszilárdítása a jövő év feladata. Ezen kívül el kell érniünk, hogy a keret-

edzésekről történő hiányzások száma minél kisebb legyen.

Egyéb feladatok: A válogatott kerettagnak személyre szóló edzéstervvel kell rendelkeznie. Az egyesületi edzők elkészítik és 1977. dec. 15.-ig a szövetségnek elküldik az éves edzésterv I példányát. A terv elkészítésénél a kiadott vázlatot és az 1978-as versenyzési és edzőtábori tervet kell felhasználni. Ezen belül meg kell teremteni a fizikai és technikai munka összhangját. A tervezésnél legalább a hetek terhelés megoszlását, edzés típusokat kell jelezni. Szerepeljen a tervben az évre vonatkozó konkrét célkitűzés az eredményekre, egyéni tulajdonságok fejlesztésére vonatkozóan.

Időszakok végén az egyesületi edzők rövid jelentést készítenek az eltelt időszak munkájáról, esetleges problémákról. Ezt az időszak végét követő 10. napig kell beküldeni a szövetségbe.

Edzésnapló vezetése és bemutatása kötelező. (Tartalmazza az edzés leírását, futott kilométerszámot, mért időeredményeket, megjegyzést, testszult, pulzust). A felnőtt keret klinikai és spiroergometriás vizsgálatai kötelezőek.

Pszichológiai vizsgálatot a felnőtt keretnél az alapérték megállapítására végezzük el, a későbbiekben csak szükség esetén rendeljük be a versenyzőket. Az up. keret részére viszont folyamatosan (az év folyamán 6 alkalommal) kerül sor a vizsgálatra.

Válogatás elvei:

- Válogatott keretek összeállítása az éves ranglista alapján történik. Ezen túlmenően figyelembe vesszük a válogatott keretben korábban végzett munkát, fizikai és technikai kontroll eredményeket, a sportoló magatartását.

Az év elején összeállított keretek azonban nem véglegesek, mert sorozatos jó eredményekkel be lehet kerülni évközben és fegyelmetlenség, edzésről, kontrollról való indokolatlan távolmaradással ki is lehet esni.

- A nemzetközi versenyekre utazó csapatok összeállítását a verseny jellegének, elérendő eredménynek, a részvétel céljának mérlegelésével az edzők végzik, az edzőbizottsággal egyetértésben.

- A világ bajnokságra a felnőtt válogatott keret tagjai jönnek számításba, közülük kerül ki a csapat és a tartalék.

A Mecsek Kupa, Országos Hosszútávú Bajnokság, a Tanács Kupa egyéni versenyeken elért százalékok átlaga (elhagyás nélkül) adja az egyik eredményt, míg a másikat egy, a szövetség által rendezett külön válogató, amit július közepén tartunk. Ide már csak azokat hívjuk meg, akik esélyesek a csapatba kerülésre. Juliusra tehát kialakul az utazók köre. Közöttük is meghatározva, ki csapattag és ki tartalék. Ezután ez a világ bajnoki keret külön készül.

AZ IFJÚSÁGI VÁLOGATOTT KERET

Sportágunkban ifjúságiak részére világversenyt nem rendeznek. A keret foglalkoztatásának tehát "csak" az a célja, hogy időben biztosítsa a legtehetségesebb fiataloknak a nemzetközi versenyzés és rutinszerzés lehetőségét, megadja az ehhez szükséges - nemzetközi verseny szemléletű - kiképzést.

Ezen túlmenően az a másik - nem kevésbé fontos - feladata a keretnek, hogy a legjobb fiataloknál közreműködjön az idejében elkezdett rendszeres, igényes edzőmunka, képzési színvonal és versenyeztetés kialakításában.

Az ifjúsági keret feladatai sokkal inkább ismétlődnek évről-évre (az állandó cserélődés miatt) mintsem, hogy egymásra épülő folyamatot tükrözhetnének.

A nevelés a legfontosabb valamennyi feladat közül. A sok egyesületből összejövő gárda nagyon sokféle hatást kapott eddig is, és egyéniségükből, családi, iskolai környezetükből kiindulva olyan heterogén együttest képeznek, hogy először meg kell szokják a sportban, versenyeken, edzőtáborokban, nemzeti mezben követendő erkölcsi, viselkedési normákat. A helyes nevelés érdekében a keret vezetői mindent megtesznek, de feltétlenül igénylik az egyesületi egyetértést és támogatást.

Fizikai felkészítésük terén a fiataloknál fő szempont az alapállóképesség kialakítása, a rendszeres munka, ezen keresztül a futás megszerettetése. Egyúttal ez az életkor már alkalmas az egyéni képességek, sajátosságok felismerésére, fejlesztésük beindítására. A rendszeres és mennyiségileg is komoly edzőmunka alapfeltétele annak, hogy a magasszintű technikai edzéseket képes legyen a versenyző teljesíteni. A technikai edzések és edzőtáborok a sorraikerülő nemzetközi versenyekre való felkészítést szolgálják. Sajnos, eddigi tapasztalataink az ifi válogatottba kerülő fiatalok képzettségét tekintve nem megnyugtatóak. Hangsúlyozni kell, hogy az alapvető technikai képzettséget adottnak tételezzük fel (iránymenet, lépésszámolás, térképjelek ismerete, a szabályok ismerete, tereptárgyak, alakzatok felismerése stb.), és ezekre építünk tovább. A tapasztalat igazolja, hogy a teljesség igénye nélkül - itt felsorolt alapok elégségesek az ifjúsági versenyeken az eredményes szerepléshez, csak nem elég ismerni ezeket, hanem készség szinten (automatikusan) alkalmazni is kell. Az egyesületben ez a feladat elvégezhető, ha állandóan gyakoroltatjuk az egyszerű tájékozódási elemeket. Felnőtt korban a versenyzők nagy része azért válik évekre bizonytalanra, mert mint ifi elmulasztotta az egyszerű eszközök tökéletesítését, túl korán próbálkozott magasabb szintű megoldásokkal.

• • •

Az MTFSZ-ből jelentjük

KITÜNTETÉSEK

Az Országos Testnevelési és Sporthivatal Elnöke a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója alkalmából a testnevelés és sport fejlesztése, népszerűsítése érdekében végzett kiemelkedő munkájuk elismeréséül

Simon Lajosnak

a Komárom megyei Tájékozódási Futó Szövetség elnökének,

Holtner Lászlónak

a pásztoi járási Természetbarát és Tájékozódási Futó Szövetség elnökének,

Cserny Gábornak

a Pest megyei Tájékozódási Futó Szövetség titkárának,

Arató Jánosnak

Ajka városi Tájékozódási Futó Szövetség elnökének,

Orosz Sándornak

a "Cserháti Sándor" Mezőgazdasági Középiskola ODK vezetőjének,

a Testnevelés és Sport Kiváló Dolgozója;

dr. Nagy Árpádnak

az Egri Spartacus SC Tájékozódási futó szakosztálya edzőjének,

Bánkúti Antalnak

a Veszprém megyei Tájékozódási Futó szövetség elnökének,

Schell Antalnak

a Bp-i Tájékozódási Futó Szövetség elnökségi tagjának,

Maác Benedeknek

a Magyar Tájékozódási Futó Szövetség edzőbizottsága tagjának

a Testnevelési és Sport Érdemes Dolgozója kitüntetést adományozta;

Hajdu Kálmánt

a Magyar Tájékozódási Futó Szövetség Minősítő Bizottsága vezetőjét

Elnöki Dicséretben részesítette.

Az IB. december végén rendkívüli ülés keretében jutalomban részesítette Jancovius Béla gazdasági felelőst, Nagy Ernő országos versenybíró, Fekete Jenőt az utánpótlás keret edzőjét, Kossuth Lajos alezredest, Varga Jenő soproni és Koczur Kálmán budapesti versenybíró.

Az intézőbizottság jóváhagyta Földesi Tibor (Veszprém m.) és Aknai Béla (Szolnok m.) versenyzőik I. osztályú minősítését.

VERSENYNAPTÁR HELYESBITÉS

Országos Egyetemi és Főiskolai Bajnokság	IV. 12-13.
Volán Kupa	VII. 22.
Jurisch ev.	VII. 9.
Sopron Kupa	VII. 8.
Tavaszi Kupa (DVTK)	B
Nyári Kupa (DVTK)	B
Középkisülés B. (megyei országos)	B
Országos Bajnokságok	A
Verseghy Kupa (Szolnoki MÁV)	VIII. 27. C

A Testnevelési Főiskola felvételt hirdet több sportágban az edzői szak levelező tagozatára. Ebben az évben sportágunk nem szerepel a tervek között, de amennyiben legalább 8 fő eredményes felvételi vizsgát tett, akkor a TF megindítja a képzést. Jelentkezési határidő március 30. Azonban kérjük a jelentkezőket, hogy felvételi jelentkezésüket a Magyar Tájékoztató Futó Szövetségbe küldjék, hogy azokat összegyűjtve továbbítsuk. A képzés két éves és az ország 15 különböző helyén lesznek a konzultációk, más sportágakkal együtt. Központilag csak a szaktáborokat szervezik 10-12 nap időtartammal.

Remélhetőleg elegendő számú jelentkező lesz, s így megindulhat ebben az évben is tájfutásban az edzőképzés.

A siroki Vasas SC elnöksége bejelentette, hogy a természetbarát szakosztályon belül működő tájfutó szakcsoport működését beszűkítette és a versenyzők az Egri Spartacusban sportolnak a továbbiakban.

A hirhez csak annyi megjegyzést: A Sirok "C" kategóriás szakosztály és Honfi Gábor bevonulásával nagyon meggyengült. Korábban a sportkör minden támogatást megadott, de ennek ellenére a tájfutók nem tudtak pezsgő életet teremteni. Ha igazán akartak volna, akkor most nem lennének szegényebbek egy szakosztállyal és nem utolsósorban egy nagy lehetőséggel.

Megjelent "A sportolók minősítési szabályzata", mely kiadvány az összes sportágra vonatkozó ismereteket tartalmazza. Kapható a Sportpropaganda Vállalatnál (1065 Bp. Népköztársaság u. 4.) Ára: 7.50 Ft.

Az MTF SZ 10-10 ezer példányban a Kartográfiai Vállalatnál megrendelte a budapesti Jánoshegy, a pécsi Misina-tető és a soproni Károly-magaslat térképes levelezőlapjait. A 10 méteres szintvonalu erősen generalizált térképekre 20-20 db állandó pontot nyomtatnak, ahol az érdeklődők a levél erre célra fenntartott részén a terepen lyukaszthatnak, majd beküldhetik a szövetségnek. Minden év szeptemberében a beküldők országos meghívásos versenyen mérhetik össze felkészültségüket. A levél ára: 3.50 Ft.

1. o. »

Szemrehányást persze tehet Noked a sport, mert itthagytál minket. Minek kellett türelmetlenkedned? Vártál volna nyugodtan arra az átkozott líftre. Jó, tudom, ha az ember mindig csak várakozna; akkor nem lenne válogatott, magyar bajnok, elismert edző, versenyző, járási elnök, meg az Isten tudja még mi. Akkor nem lenne Ajkán tájfutás!

Furcsa módon leveledet sportbaráti üdvözlettel zárod. De én hadd köszönjek el úgy, ahogyan anyiuunktól bucsuztál sok-sok levélben, olyan aratósan: hogy "ölel barátod",

Skerletz Iván

EGYESÜLETI PONTVERSENY

Egyesület	Bajn.	Rangl.	Min.	Térkép	Ren- dezés	Szöv. munka	Nemzet- közi	Össze- sen
1. BEAC	67	9,49	6,1	4,06	1,6	1	2,8	91,95
2. STE	36	9,7	4,5	3,44	2,3	0,5	16,7	73,14
3. K. Lombik	28	15,2	6,4	0,55	2,9	1,5	1,	59,05
4. PVSZK	28	13,57	5,8	1,85	2,9	4,5	0,9	57,52
5. Postás SE	19	9,41	3,5	1,98	3,1	1,5	3,7	42,19
6. OSC	18	9,01	4,4	1,51	1,6	2,5	0,5	37,52
7. Egri Spartacus	26	6,08	1,9	-	1,6	1,2	-	36,78
8. MAFC	16	5,02	3,1	2,21	1,6	4,4	0,5	32,33
9. DVTK	5	5,16	3,8	0,67	5	3,2	-	22,83
10. MEAFC	6	4,52	3,4	0,25	1,4	3,9	2	21,47
11. MMG	9	6,00	2,1	1,03	1,8	1,4	-	20,93
12. Schönherz	5	9,12	2,2	1,1	0,8	1,2	-	18,32
13. Tipográfia	8	3,37	2,4	1,38	1,8	0,75	-	17,7
14. Sabária	4	6,63	3,0	-	1	3	-	17,63
BSE	6	0,53	2,1	5	2	1,9	0,1	17,63
16. Nagykanizsai G. 12		2,46	2	-	0,7	0,2	-	17,36
17. Tatabányai Árpád Gimn.	8	2,37	1,1	-	1	2,2	-	14,67
18. BVTC	9	1,5	1,5	-	1,2	0,7	-	13,9
19. Nyiregyházi TITÁSZ	-	0,18	1,2	0,83	3,5	5	-	10,71
20. ZTE	6	1,41	1	-	0,4	0,9	-	9,71
21. Bp. MÁV Ig.		9,37		48. Kap. Táncsics			2	
22. Szf. Volán		9,35		49. Szegedi VSE			1,95	
23. Sz. Haladás VSE		8,3		50. DEAC			1,87	
24. KSZVSE		7,59		51. Nagybatonyi B.			1,6	
25. Böttván SE		7,54		52. Pécsi VM			1,05	
26. ATSC		7,1		53. Zalka SE			1	
27. Hódmezőv. VSE		7,04		Szolnoki Tit. Vasas			1	
28. Paksi SE		6		55. Soproni Postás			0,81	
29. Nyir. Mg. Főisk.		6		56. Soproni Textiles			0,8	
30. Recski Bányász		5,47		57. Mohácsi Kisfaludi			0,71	
31. Szegedi Vízügyi SE		5,13		58. SBTC			0,69	
32. Ajkai Bányász Szolnoki MÁV		4,7		59. Pécsi Gépipari			0,65	
34. Péti MTE		4,5		60. Nagykanizsai Postás			0,6	
35. Kaposv. Rákóczi		4,15		Jávorka DSK, Tata			0,6	
36. Kolacsovsky TE		4,12		62. Textilip. Szakk.			0,4	
37. Debreceni Műanyag		3,82		Szentesi VSC			0,4	
38. VIDEOTON		3,63		Tokai Ferenc G. Tokaj			0,4	
39. Gyöngyösi Energia		3,6		Danuvia			0,4	
40. V. Izzó		3,58		66. Szf. Fémmunkás			0,29	
41. SMAFC		3,35		67. MEDOSZ B. gyarmat			0,2	
42. TFSE		3		68. Szentesi 603 DSK			0,18	
43. Karcagi VM		2,9		69. Jászberény			0,18	
44. Pápai Textiles		2,8		70. B. füredi Hajó			0,13	
45. Kaposv. Gépíp.		2,7		71. Kismotor			0,11	
46. Pécsi OEÜ		2,66		72. Szentesi Közg. DSK			0,1	
47. KFKI		2,45		73. Orion			0,06	
				74. Révai Gimn., Szeged			0,02	

• • • • •

MINŐSÍTÉSI SZABÁLYZAT

1978

(Kivonat)

Egyéni sportágakban megszerezhető minősítések:

- a) nemzetközi osztályú sportoló
I. osztályú sportoló
II. osztályú sportoló
III. osztályú sportoló
IV. osztályú sportoló
- b) Aranyjelvényes ifjúsági sportoló
Ezüstjelvényes ifjúsági sportoló
Bronzjelvényes ifjúsági sportoló

A minősítések jóváhagyása:

a) a nemzetközi osztályú sportoló minősítését az országos sportági szakszövetség javaslata alapján az OTSH Sportágak Főosztálya hagyja jóvá;

b) az I. osztályú és aranyjelvényes ifjúsági sportolók minősítését az országos sportági szakszövetség hagyja jóvá; az országos sportági szakszövetségek évenként - a versenyjegyzőkönyvek alapján - a versenyidény befejezése után, de legkésőbb január 15-ig jóváhagyják és nyilvánosságra hozzák az I. osztályú, valamint az aranyjelvényes ifjúsági minősítést elért sportolók névjegyzékét.

c) az OTSH Sportágak Főosztálya az országos sportági szakszövetségek értesítése, valamint névjegyzéke alapján összeállítja és kiadja a nemzetközi osztályú, az I. osztályú és az aranyjelvényes ifjúsági minősítést elért sportolók névjegyzékét.

d) a II., III., IV. osztályú, továbbá az ezüst- és bronzjelvényes ifjúsági sportoló minősítését a fővárosi, megyei testnevelési és sporthivatal sportági szakszövetsége hagyja jóvá;

A minősítés megerősítése:

a) a nemzetközi osztályú sportoló minősítés követelményét vagy szintjét a teljesítéstől számított 2 éven belül, a többi osztály esetében az előírt követelményt vagy szintet évente kell teljesíteni;

b) ha a minősített sportoló nem teljesíti a minősítésének megerősítéséhez szükséges szintet vagy követelményt, eggyel alacsonyabb osztályba kell visszaminősíteni;

c) az országos sportági szakszövetségek és a budapesti, megyei sporthivatalok névjegyzékeiben fel kell tüntetni azon sportolók neveit, akik nem érték el az osztály-minősítésüknek megfelelő eredményt és ezért egy osztállyal visszaminősítendőek.

Az ifjúsági korú sportoló tagsági könyvébe be kell jegyezni a felnőtt minősítési osztályt is, amennyiben teljesíti valamelyik felnőtt minősítési osztály szintjét vagy követelményét.

A sportolókat 1978. január hó 1-től már a jelen utasítás Mellékletében meghatározott szintek és követelmények alapján kell minősíteni.

Melléklet

"A" - A nemzetközi osztályú sportoló minősítésének szintjei és követelményei

NEMZETKÖZI OSZTÁLYÚ SPORTOLÓ lehet az, aki

- atlétika, súlyemelés és úszás sportágakban az adott versenyszámban megállapított nemzetközi osztályú szinteredményt eléri;
- asztalitenisz, birkózás, cselgáncs, evezés, gyeplabdázás, gyorskorcsolyázás, ijátszat, jégkorongozás, kajak-kenu, kerékpározás, kézilabdázás, lovaglás, motorcsónak, motorsport, műkorcsolyázás, jégtánc, műugrás, ökölvívás, öttusa, röplabdázás, szíes, sportlövészet, tájékozódási futás, tekézés, tenisz, tollaslabdázás, torna, ritmikus sportgimnasztika, vitorlázás, vívás, vizilabdázás sportágakban a nemzetközi osztályú sportoló minősítés pontérték táblázata szerint egy versenyévadban legalább 70 pontot szerez.

A pontszerzés szabályai:

A sportolónak a minősítés megszerzéséhez egy naptári éven belül 70 pontot kell szereznie.

A megszerzett minősítés 2 évig érvényes és a sportolónak 2 éven belül kell megerősítenie. Ugyanakkor a sportolónak évente az I. osztályú minősítést is meg kell szereznie.

A pontszerző versenyek közül a VB-n, több versenyszámban is szerezhető pont, a többi versenyeken csak egy-, a legeredményesebb helyezést után adható pont.

Nemzetközi osztályú sportoló minősítésének pontérték táblázata

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Olimpiai Játékok	100	80	70	50	40	30	20	10
Világ bajnokság	70	50	40	30	20	10		
Európa-bajnokság	50	35	28	21	14	7		
"A" kat. nemzetközi verseny (+HBV)	28	20	16	12	8	4		
Országos felnőtt egyéni bajnokság	14	10	8	6	4	2		
"B" kat. nemzetközi verseny (+ifj. jun. VB-EB)	7	5	4	3	2	1		

Az olimpiai sportágakban csak az olimpiai versenyszámokban, a nem olimpiai sportágakban csak a világbajnoki versenyszámokban szerezhető meg a verseny szintjének megfelelő pontérték táblázat szerinti pont. A többi versenyszámban VB-n, EB-n elért helyezések, az "A" kategóriájú versenyre megállapított pontszám jár, az "A" és "B" kategóriájú, valamint az országos felnőtt egyéni bajnokságon elért helyezés után pont nem adható.

A sportág éves versenynaptárában 4 "A" kategóriájú és 4 "B" kategóriájú nemzetközi verseny tervezhető, amelyek közül egy versenyző legfeljebb 4 versenyen szerezhethet pontot, de ezek közül "B" kategóriájú csak 2 lehet.

Az a nemzetközi verseny tekinthető mind az egyéni, mind a csapatsportágakban "A" kategóriájú versenynek, versenyszámnak, melyen legalább 4 nemzet válogatott szintű versenyzői indulnak és ezek közül 2 a legutóbbi világversenyen I-VI. helyezést elért sportoló, illetve csapat; "B" kategóriájú versenynek minősíthetők azok a nemzetközi versenyek, ahol legalább 3 nemzet válogatott szintű sportolói vesznek részt.

A nemzetközi verseny kategóriáját az országos sportági szakszövetség az indulóktól függően a verseny után határozza meg.

TÁJFUTÁS

I, II, III, IV. osztályú, illetve ifjúsági ARANY, EZÜST, BRONZ-jelvényes sportoló lehet az, aki az adott naptári évben legalább

hat esetben teljesíti az alábbi táblázatban megadott követelményeket, ahol a 100%-nak a mindenkori győztes ideje tekintendő:

Versenyfokozat	I.o.	II.o.	III.o.	IV.o.
		Aranyjelvény	Ezüstjelvény	Bronzjelvény
Kiemelt (E)	115%	140%	Versenyidőn belül	
"A" fokozat	110%	130%	170%	Vers.id.belül
"B" fokozat	-	115%	150%	Vers.id.belül
"C" fokozat	-	-	130%	Vers.id.belül
"D" fokozat	-	-	110%	Vers.id.belül

Megjegyzések:

- A. Váltóversenyen a szakaszgyőzelem 1 egész, a további százalékok fél teljesítésnek felelnek meg.
- B. Az I.o. és ifjúsági aranyjelvényes minősítés megszerzéséhez 6 teljesítési eset közül két teljesítést az MTFSZ által kijelölt versenyen kell teljesíteni. Junior (F-19) és serdülő (N15, F 15) kategóriák is beszámítanak.

- C. A versenyek első %-határa csak abban az esetben vehető figyelembe az adott fokozat legmagasabb minősítési %-nál, ha legalább három elindult versenyző rendelkezik az adott kategóriában indulásra jogosító legmagasabb minősítéssel, ellenkező esetben a legmagasabb minősítést csak a győztes kaphatja meg.
- D. Az Országos Felnőtt Egyéni Bajnokságokon elért helyezések közül az

- I. hely 5 I. osztályú minősítési esetnek,
- II. hely 3 I. osztályú minősítési esetnek,
- III. hely 2 I. osztályú minősítési esetnek számít.

Az Országos Junior Egyéni Bajnokságon elért helyezések közül az

- I. hely 3 I. osztályú teljesítési esetnek,
- II. hely 2 I. osztályú teljesítési esetnek,
- III. hely 1 I. osztályú teljesítési esetnek számít.

Az országos ifjúsági bajnokságokon elért helyezések közül az

- I. hely 3 aranyjelvényes teljesítési esetnek,
- II. hely 2 aranyjelvényes teljesítési esetnek,
- III. hely 1 aranyjelvényes teljesítési esetnek számít.

E. Kiemelt fokozatban kiírt versenyek hazai győztes esetén "A" fokozat előírásainak megfelelően minősítenek.

F. Minősítést versenyidőt túllépő, vagy ellenőrző pontot kihagyó versenyző nem kaphat.

A versenyek minősítési követelményei:

1. Minősítést csak olyan versenyek eredményei alapján lehet adni, amely

a) szerepel a szakszövetségek jóváhagyott éves versenynaptárában,

b) amelynél a rendező szerv a Versenyszabályzat előírásait betartotta.

2. Többfordulós versenyeket fordulónként, váltóversenyeket szakaszonként, csapatbajnokságoknál az egyes kategóriák teljes mezőnyét együttesen kell értékelni minősítés szempontjából.

3. Hazai nemzetközi verseny csak az alábbi esetekben tekinthető egy külföldi győztes ideje minősítés szempontjából kiindulási alapnak:

- felnőtt korcsoportban Kiemelt, vagy "A" fokozatban,
- ifjúsági korcsoportban "A" fokozatban.

4. Párok (2 fős csapatok) mindkét tagja azonos, legfeljebb IV. oszt. (bronz) minősítést kap.

5. Amennyiben egy versenyen kevesebb, mint három versenyző áll rajthoz, a versenyzők legfeljebb IV. oszt. (bronz) minősítést kaphatnak.

6. Ifjúsági versenyző felnőtt korosztályban elért I. o. minősítését külön nyilván kell tartani, de csak 1 aranyjelvényhez szükséges teljesítésnek számítanak.

%%%

VERSENYEINK TISZTASÁGÁÉRTI

Rendkívül meglepett vagyok, amikor a TF 77/5. számában az Eötvös emlékversenyen való részvételről olvastam. Eddig is tudtam, és sajnos valamennyien tudunk kisebb-nagyobb sportszerütlenségekről, manipulációkról a zsirkrétával, illetéktelen "felderítő tevékenységről" a versenypályán, sikertelen "akupunktúrás" karton-kezelésekről és még néhány ravasz és ravasznak hitt módszerről. Hallottunk az 1976-os Hungárián elkövetett páros csalásról is, melyet - párját ritkító esetként - súlyos eltiltás is követett. Ugy érzem, hogy az Eötvösön történetekkel mégis új fejezethez érkezünk. Ez volt ugyanis az első olyan nyilvánosságra került eset, amikor négy "sportember" megszélte, vagy szó nélkül is szót értve, kéz kezét mos"alapon csoportosan követte el a csalást.

Gondolom, nem állok egyedül azzal a véleményemmel, hogy legfőbb ideje elejét venni az ehhez hasonló sportszerütlenségek elburjánzásának, még mielőtt az iránymenetek és a térképolvadási sebesség fejlesztése helyett a család legújabb vívmányával kezdenek foglalkozni

Egy speciális változattal én is találkoztam, éppen az év utolsó versenyén, ahol Nyul József szombathelyi sporttársunknál odáig fajult a testvéri szeretet, hogy miután ő az év folyamán ismét megszerezte az I. oszt. minősítést, testvére számára is megpróbálta legalább a II. osztályt megfutni.

Mindkét eset nagy felelősséget ró az ügyben érintett szakosztályokra is. Tudomásom szerint a PVSK fegyelmi eljárást indított az Eötvösön történetekben vétkes versenyzője ellen, de vajon mit tett az ügyben Ládi egyesülete, a BVTC, és Honfi egyesülete, a Siroki Vasas, ill. a Schönherz SE, ahová időközben átigazolt?

Aggódok amiatt, hogy nem minden egyesületben olvassák szaklapunkat, s így a jól megérdemelt büntetés a klub részéről elmarad. Ez esetben teljesen logikus, hogy az MTF Sz Fegyelmi Bizottságára hárul a megfelelő büntetés kiosztása. Annál meglepőbb a sportág vezérkarában ki tudja mi okból felbukkanó vélemény, miszerint a TF-ben való pellengérré állítás kellő büntetés volt. Sőt mi több, az 1978. évi változtatott keret névsorából az is kiderül, hogy a tudatos csalás alkalmazása nem zárja ki a nemzeti színek képviselőjét sem!

Cikkemet vitaindítóknak szántam, mivel meggyőződésem, hogy az eredményességért erkölcsstelen eszközöket is felhasználó versenyzőket csak következetes szigorral, a becsületes többség egységes fellépésével lehet a helyes útra téríteni, s az egyetlen módszer az egyértelműen tisztázott esetekben a hosszabb időtartamú eltiltás lehet.

Csongrádi Jenő

MEGALKUVÁS NÉLKÜL

Döntő fontosságú, hogy az edző és a versenyző között a sportolás közben barátság alakuljon ki, bizzanak egymásban. A versenyzőnek, aki nagy célokat tűz maga elé, meg kell keresnie az edzőjét és ki kell tartania mellette. Sokan az edzőben keresik a hibát, ha vágyálmaik nem válnak valóra és mestertől mesterhez vándorolnak ahelyett, hogy elsősorban önmagukban, túlméretezett vágyaikban keresnék a hibát!

Edzők, szakedzők június végén Kisinocon tartott gyakorlati táborába Vittek Lajos sporttárs meghívására versenyzőimmel jelentem meg, hogy az edzőjelöltek gyakorlati munkáját elősegítsük. Véleményem szerint, ha nagyobb szervezetséget és propagandát kapna a tábor, úgy az "edző-tanulók" munkája révén ragyogó, svéd-mintájú ifjúsági nyári táborrá válhatna, melynek gyakorlati haszna gyorsan realizálódna. Figyelve az ott folyó munkát, elgondolkodásra késztetett, hogy Magyarországon vajon kiből lesz tájfutó-edző? Ki, hogyan és miért vállalja ezt a sok kötöttséggel járó elfoglaltságot? Ugy vélem, sportágunkban az edzők kiválasztódása alkalomszerű, a véletlen függvénye. Egy-egy jószándéku versenyző, társait maga köré vonva közös edzéseket tart és ha eredményben ez jelentkezik, még szerződés kötésére is lehetőség nyílik.

Igy van? Jó ez így?

Az edzőnek vezető személyiségnek kell lennie. Már Platon is tervszerű kiválasztást ír elő utópisztikus állama számára. Az ipari, majd társadalmi forradalmak még inkább kiemelték a vezető-kiválasztás, ill. -képzés fontosságát. Sportmozgalmunkban az edzők kiválasztódása központja a Testnevelési Főiskola. De a kiválasztásra recept nincs. Ezért fordulhat elő, hogy az edzőket, akik vezetői, hatalmi funkciókat gyakorolnak, érthetetlen kudarcok érik. Ha elfogadjuk azt a tudományos álláspontot, miszerint a vezetői alkalmasságot 3 tényező adja: intelligencia, vitális energia és önuralom, akkor edzőink diplomája, amely ma gyakorlatilag az egyetlen követelmény az edzői pálya betöltéséhez, nem elegendő az edzői alkalmasság elbírálásához.

Nem vitás, hogy a beválás jelenti az edzői alkalmasság egyetlen igazolását. De önmagában az edzői munka sikere, vagy éppen eredménytelensége eldöntheti ezt a kérdést?

Természetesen az a kérdés is felmerül, hogy érdemes-e, szabad-e egyáltalán ezzel a témával foglalkozni? Ma, amikor örülni kell annak, ha valaki tájfutó edzőnek csap fel? Nem! Ez a téma így időfelölti. De mégis, hogyan lehetne rajtunk, edzőkön segíteni? Információcsere - ez az én receptem. Hogyan? Részben egymás között, amikor találkozunk, részben edzői továbbképzéseken, s részben lapunk hasábjain.

Az edzői tekintély a tudás függvénye. Ezt leginkább a TF által szervezhető továbbképzésen lehetne megszerezni, ismereteinket fejleszteni. Milyen jó és üdvös lenne akár évente egy 2-3 napos konzultáció! Lenne miről beszélünk.

De az is jó lenne, ha lapunk hasábjain több érdekes szakmai cikk jelenne meg. Az újság akkor igazán jó, ha aktuális elméleti és gyakorlati kérdések nem hiányoznak egyetlen számból sem. Ehhez edzőink, versenybíróink írásai kellenének, akik így segíthetnék sportágunk gyorsabb fejlődését.

Minden edzés kísérletezés. A jól dolgozó edző előre tervez, elképzeléseket vázol fel és rendszeresen dokumentálja az elért edzés- és versenyeredményeket. E munka előbb-utóbb tudományos jelleget ölt, a tapasztalatok szinte "maguktól" összeállnak, kikristályosodnak. Még attól sem kellene tartani, hogy edzőink félve őrzött titkait árulják el, hiszen a gyakorlat bizonyította, hogy a szóról-szóra lemásolt divatos edzőmódszerek nem mindenkinél fejtik ki ugyanazon hatást.

Gondolom, nem lehet vitatéma, hogy milyen nagy szükségünk volna a gyakorlati tapasztalatok kicserélésére, megvitatására, többek között azért is, hogy gazdagodjék edzőink fegyvertára, minél több módszer, elképzelés, szakmai tapasztalat váljon ismertté.

Talán nem zörgetek zárt kapukat...

Kiss Endre

M. és J.SZ. Studio City, California, USA

"Közel tizezer kilométeres távolságból szeretnénk nyomon követni a magyarországi tájfutó eseményeket, ezzel kapcsolatos egy kérdésünk és kérésünk is. Lehetséges volna-e közvetlenül USA-beli címünkre előfizetni a lapot, ha az éves díjat "travelers check"-kel egyenlítjük ki?

Most, hogy ismét havonta jelenik meg az ujság talán újra jut elegendő hely: legalább a hazai nemzetközi és "A" fokozatú viadalok eredményeinek közlésére. Ezek szerintünk bármely olvasmányos versenybeszámolótól függetlenül is a sportág legizgalmasabb információi, ezért örömmel fogadnánk őket - lehetőleg frissen és bőségesen a lap hasábjain."

Irigylem a számomra ismeretlen gyors hírforrást, mert a havi megjelenésről szóló értesítés ide a Bajcsy-Zsilinszky utra még nem jutott el. Hiába, manapság már nincsenek távolságok! Az eredményeket - bármilyen izgalmasak is - nem tudjuk közölni, részben területi okokból, részben azért, mert 1977-ben a Népsport (szintén előfizethető a tengerentúlról is) szinte valamennyi nemzetközi és "A" verseny helyezetteit ismertette. Egyébként a fent említett módon is elő lehet fizetni.

Keressük Francz Katalin és Dankó János sporttársakat. A nevükben előfizetett TÁJFUTÁSPÉLDÁNYOKAT a posta - közelebbi cím hiányában - szövetségünkbe kézbesíti. Jelentkezésük esetén az eddigi és további számokat pontos címükre továbbítjuk.

Aki hallja, adja át!

Cimkép: Karalyos József felv.

Hátsó borító: Korik Andor. felv.

Uj tájfutó szakosztály alakult Tiszavasváron, a helyi Lombik S.E. keretében. Versenykiírásokat kérnek az alábbi címre:

Szuna János szakosztályvezető,
4440 Tiszavasvári, Kabay János u.24.

Felhívjuk a figyelmet a Magyar Közlöny 1977/ 70. számában megjelent minisztertanácsi rendeletre, amely módosítja a közületi szervek gépjárműveinek eddigi igénybevételi rendjét. Korábban ugyanis pl. egy vállalati autóbust csak üzemi célokra, munkásszállításra lehetett önköltségesen igénybe venni. Ha kirándulásra, vagy éppen sportrendezvényre kívántak vele utazni, akkor az üzemanyagköltségen és a vezető bérén felül 2-6 Ft-ot kellett kilométerenként fizetni, ami általában a vasutinál drágább utiköltséget eredményezett. Most ez a többletfizetési kötelezettség megszűnt. Így nagyobb lét számú szakosztályok számára kifizetődő lehet a bázisszerv autóbuszának igénybevétele a versenyekre történő utazáshoz, tekintve, hogy az uti költségen felül az esetleges helyi szállítás költségét is megtakaríthatják.

A BTSH Elnöke 1978. január 1-én - 4 évi időtartamra - a következő összetételű elnökséget bízta meg a Budapesti Tájékoztató Futó Szövetség irányítására:

Szőnyi László	elnök,
Hosszu Aurél	főtitkár
Bánkuti János,	
Schell Antal,	
Halász Miklós,	
dr. Vízkelety László,	
Varga László,	
Dobozi Miklós,	
Schluth Péter,	
Valkony Ferenc,	
dr. Sódor István	elnökségi tagok.

TÁJFUTÁS

A MAGYAR TÁJÉKOZÓDÁSI FUTÓ SZÖVETSÉG LAPJA

Szerkeszti: Skerletz Iván. Szerkesztőség: Budapest, VI., Bajcsy Zsilinszky ut 31. II. em. Telefon: 327-177. Levelezési cím: 1374 Budapest, Pf. 614. - Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatálnál, a Posta Hirlapüzleteiben és a Posta Hirlapírodánál, (KHI 1900 Budapest, József nádor tér 1.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Egyes szám ára: 3.- Ft. Előfizetési ár egy évre: 15.- Ft (megjelenik kéthavonként). Számonként kapható: Sportpropaganda Vállalat Terjesztési Osztálya, Budapest, VI., Népköztársaság utja 6. - Indexszám: 25827

TZ - 78119

ISSN 0133-2473

OLIMPIAI JÁTÉKOK 1896-1976

Tájékoztatjuk lapunk minden Kedves Olvasóját, a sportág versenyzőit, edzőit, a sport barátait, az olimpiai játékok iránt érdeklődőket, hogy megjelent az ismert szerzőhármas Kahlich Endre - Gy. Papp László - Subert Zoltán legújabb könyve az

OLIMPIAI JÁTÉKOK 1896-1976

A közel 700 oldalas könyv, az 1968-ban megjelent és Ezüst Gereley díjjal jutalmazott mű 3. átdolgozott és bővített kiadása, mely Montreál óta - melynek eredményeit is tartalmazza - az első összefoglaló magyar nyelvű kiadvány. A könyv valamennyi sportág vonatkozásában közli az eddigi olimpiák 1-3. helyezetteinek teljes nevét, nemzetiségét részletes eredményfelsorolását, hazai és nemzetközi olimpiatörténeti eseményeket, a csapatsportokban a teljeskörű összeállítást és a döntők eredményeit, a nemzetközi sportirodalomban először az egyes olimpiai játékokban indult országok felsorolását is.

A szerzők - helyezésre való tekintet nélkül - összeállították az eddigi téli és nyári olimpiákon indult összes magyar versenyző névsorát, indulási évét és eredményeit.

A magyar, az angol és az orosz nyelvű előszót, valamint „A nemzetközi olimpiai mozgalom és vezető szerve - a Nemzetközi Olimpiai Bizottság” című fejezetet dr. Csánádi Árpád, a MOB főtitkára, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság Végrehajtó Bizottságának tagja, „Az olimpiai játékok mitológiai és történeti eredete” című fejezetet dr. Keresztényi József, a MOB tagja, a Nemzetközi Olimpiai Akadémia tiszteletbeli tagja írta.

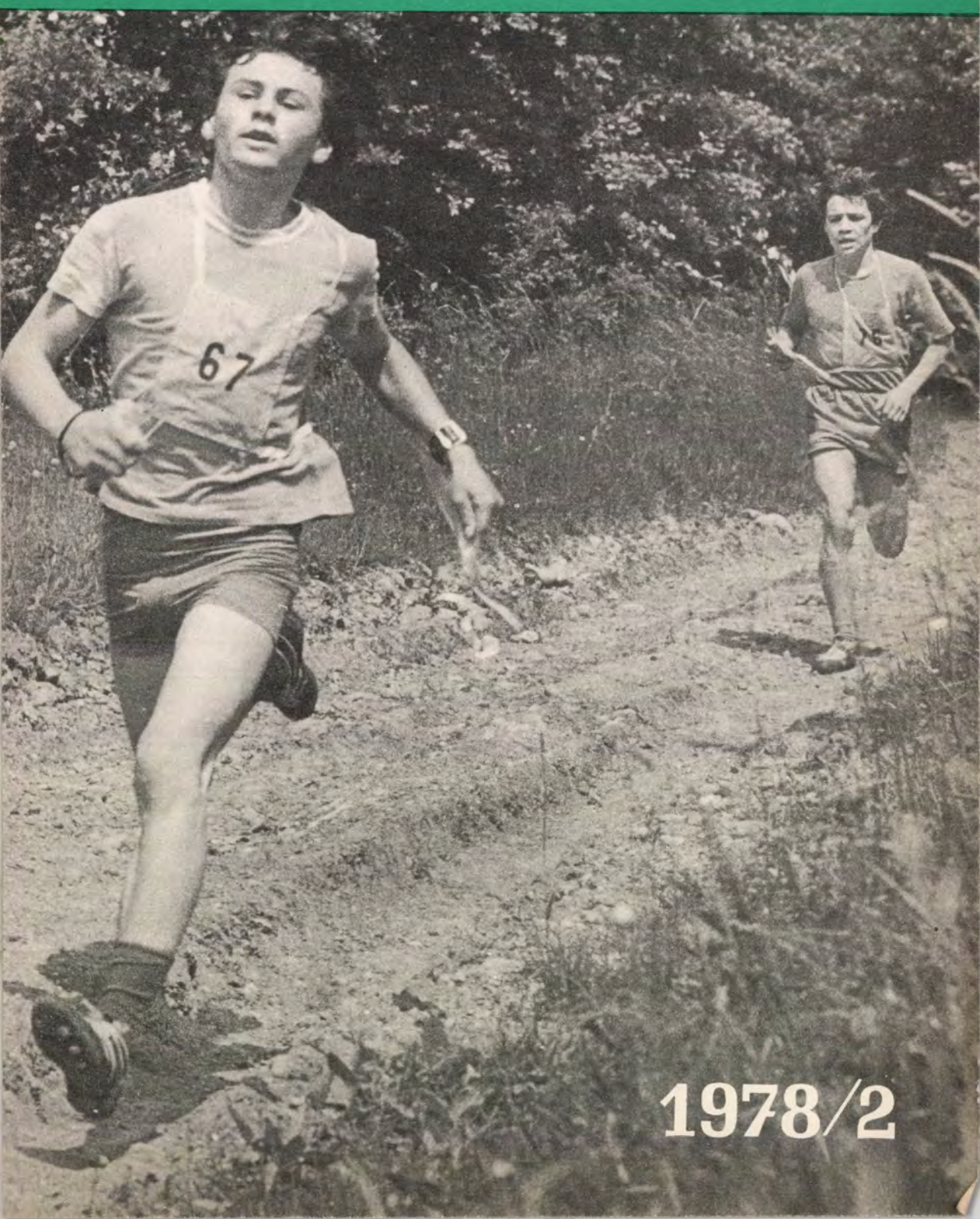
A könyvnek a hazai és nemzetközi sportirodalom által is igen értékesnek tartott mondanivalóit statisztikai táblázatok (pl. olimpiai eskümondók, a magyar csapat zászlóvivői, a I-IV. helyezések megoszlása olimpiánként és sportáganként) és 100 db korabeli fénykép egészíti ki.

A könyv 105.-Ft-os áron megrendelhető vagy megvásárolható a Sportpropaganda Vállalat Sportkönyves boltjában (Budapest, VI.ker. Népköztársaság utja 6.).

ÁRA: 3,- Ft.

TÁJFUTÁS

1978/2

A SPORTPROPAGANDA VÁLLALAT

harmadik évtizede a testnevelési és sportmozgalom szolgálatában

● SPORT KIADVÁNYOK, NYOMTATVÁNYOK, ZÁSzlÓK

Budapest, VI. Népköztársaság u. 6. sz. alatt.

124-234

123-974

● IMPORT SPORTFELSZERELÉSEK

Budapest, V. Kecskeméti u. 11. szám alatti boltban

186-931

● ÉRMEK, JELVÉNYEK

Budapest, VI. Népköztársaság u. 38. sz. alatti üzletben

325-530

325-738

● SPORTFILMEK KÉSZITÉSE ÉS KÖLCSÖNZÉSE

Budapest, XIII. Margitsziget, Hajós Alfréd sétány

319-951

mindezt a Sportpropaganda Vállalattól, a testnevelési és sportmozgalom célkitűzéseinek elősegítése és népszerűsítése érdekében.

Szerkesztette: SKERLETZ IVÁN

Kiadja a Sportpropaganda Vállalat. — Felelős kiadó: Szabó István igazgató. — Készült a Sportpropaganda Vállalat Sokszorosító Üzemében. Műszaki vezető: Tihanyi Sándor. — Az előállítás helye: 1143 Budapest, Dózsa György út 1-3. Ideje: 1978. ápr. — Terjeszti a Magyar Posta.

Valamikor "háztáji" rovatnak indult ez a rész, de mivel magáról a szerkesztésről közérdekűt mondani az ismétlés veszélye nélkül nem nagyon lehet; marad az, hogy az általunk vélt legidősebb dolgokra igyekszünk felhívni a figyelmet. Színesedik a természet. De nem csak úgy magától, minden ok nélkül. Nem! Mi általunk. Tájfutók által. Büszkéek lehetünk, nyomokat hagyunk a világban! És, ha ilyen iramban fejlődünk, akkor maholnap széles e házban nem az lesz az utak jellemzője, hogy keréknyomok vannak, fű nem nő rajtuk, hanem a szép sorjában felagartott színes szalagok jól rendezett versenyek maradványaként és korunk legnagyobb felfedezőjeként ünnepeket várunk azt, aki nálunk tereptárgyat talál az erdőben. Divat a környezetvédelem, de ennek a divatnak mi nem hódolunk be. Szidjuk a vadászokat, mert elkerítik a terepet, neheztelünk az erdészetre, mert tarra vágnak fél hegyoldalakat, megvetjük a kirándulókat, mert ellopják a bóját, elkergetnék a kiskertek tulajdonosait, mert a metsződésekbe döntenek a szemetet; csak magunkkal vagyunk elégedettek, mert fejlődik a sport! De ilyen fejlődés nem kell! E lap hasábjain keseregünk már korábban is, csekély eredménnyel. Talán most már intézményesen, döntvénnyel kellene gátat szabni az erdőt papírba csomagoló lendületünknek!

A SZÁMOK TÜKRÉBEN

1977-ben új minősítés lépett életbe, Az első év eltelt, mik ennek a tapasztalatai?

A minősítés alapelveiben nem változott, csak bizonyos fokú szigorítást hozott. Miért volt erre szükség? Ennek két oka volt.

1. Az I. osztályú versenyzőknek minden sportágban olyan színvonalat kell képviselniük, hogy a nemzetközi élmezőny első harmadában helyezkedhessenek el. A szövetség úgy ítélte, hogy bár százalékosan nincs több I. osztályú versenyzőnk, mint a többi sportágban, mégis a fenti elvhez képest számuk nagy, főleg az aranyjelvényes ifiknek.

2. Az alacsonyabb minősítési osztályoknak az I. osztályhoz kell igazodniuk úgy, hogy a minősítés egészséges rendszer alkosson. Egészségesnek az mondható, ha a rendszer egy gúlához hasonlít. A felső részen helyezkednek el az I. osztályúak, majd lejjebb egy szélesebb alapú szeletben a II. osztályúak, a következő még szélesebb alapú szelet adja a III. osztályúakat és így tovább. Ezzel szemben a mi rendszerünk egy öblös korsóhoz volt hasonló. A korsó nyakán helyezkedtek el az I. osztályú, majd hirtelen kiöblösödő közepén a II. osztályúak, azután az elkeskenyedő alján a III. osztályúak. Lefordítva, túl sok II. osztályú volt, több mint III. osztályú, pedig ennek fordítva kellett volna lennie. Ennek az anomáliának az eltüntetése végett a II. osztályt szigorították meg legjobban.

A szigorítás meghozta-e a várt eredményt? Elsősorban ezt vizsgálom, de kitérek más, a minősítéssel kapcsolatos észrevételekre is.

"Erősen megfogyott az I. osztályúak száma", írta a Népsport. Mekkora ez a fogyatkozás?

Külön vizsgálom a férfiakat és külön a nőket, mert a helyzet nem ugyanaz a két nemnél.

1976-ban 35 férfi szerzett I. osztályt, most csak 26. A csökkenés 26%. Ez elég tekintélyes szám. De vajon ez mind az új rendszernek az eredménye? Első pillanatra úgy tűnik, hogy nem. Tizenkét olyan versenyzőnk van, aki nem tudta megerősíteni az előző évi I. osztályt, de ebből mindössze 3 az, aki a régi minősítés szerint maradt volna I. osztályú, 9 a régi szerint sem lenne az. Hárman szereztek újonnan I. osztályt, ha a régi minősítés marad, hatan szereznek. A régi szerint ma 32 versenyzőnk lenne, tehát majdnem annyi, mint az előző évben. Az új minősítés végeredményben 6 fő csökkenést hozott, 32 helyett 26, vagyis 17%-os fogyás, tehát célját érte, az I. osztályúak száma egészségesnek mondható.

Azok közül, akik az új minősítés miatt veszítették csak el az I. osztályt, Bozán a legbalszerencsésebb. Több mint 10 szintet gyűjtött, de abból csak egy volt a piros. Komárnak is meglett a 6, de piros egy sem sikerült. Lochnak nem sikerült a hatot

megszereznie, a piros sem volt elég.

Azok közül a II. osztályúak közül, akik ha marad a régi minősítés, most első osztályúak lennének, csak Harkányi Csabának múlt a pirosokon; szám szerint megvolt a hat, csak piros nem volt. A másik kettő szám szerint sem érte el a megkívántat.

Abból a 12 versenyzőből, akik nem tudták megerősíteni I. osztályukat, Gyalog egész évben nem versenyzett (külföldön volt).

A 26 I. osztályú versenyző átlagos életkora 25 és fél év. Tizenhatan ekörül az életkor körül vannak, vagy ennél fiatalabbak. Legfiatalabb, aki még 78-ban is junior lesz: Kelemen János. Három elsőéves felnőtt, vagyis olyan, aki még az elmúlt évben junior volt van köztük (Gyenis Z., Harkányi Á., Vekeddy Z.) Az elmúlt év elsőéves felnőttjei közül ketten maradtak. (Kiss Z. és Nagy A.) Nagyon sajnálatos, hogy a harmadik, Nagy Lajos ezt elvesztette. A legöregebb Dr. Kovács László, aki 37 éves korában szerezte meg az I. osztályt, és így 38 éves fejjel próbálja majd megvédeni. Kovács László után a két legidősebb Kempelen Miklós és Sótér János, akik mindketten a 32-t tapossák.

Azok közül, akik elvesztették, hárman már kiöregedően vannak. Kettő a fiatal generációhoz tartoznak, a már említett Nagy Lajos és Krajcsovics András. Utóbbi 1976-ban meglepetésként lett I. osztályú, és azt csak az éjszakai OB dobogós helyének köszönhetette. Kevésnek találok, hogy a fiatalok közül csak Kelemennek és Harkányi Ádámnak sikerült újonnan bejutnia az I. osztályúak közé. Igaz, a Kelemen-Gyenis-Harkányi hármas amnyira uralkodott a junior mezőnyben, hogy mellettük alig lehetett I. osztályt futni. Juniórok a rangsoroláson kívül alig tudhattak piros pontot futni. Ha ez 78-ban is így lesz, az I. osztályúak fogyni fognak, mert több lesz a kiöregedő, I. osztályát elvesztő versenyző, mint az új, fiatal I. osztályú.

A 26 I. osztályt sem lehet egyforma erősségűnek venni. 10 volt köztük olyan, aki 12 vagy ennél több szintet futott, tehát kétszeresét a szükségesnek, 10 aki legalább 8-at, és 6 aki 6-7 szinttel épp, hogy megszerezte. A 26 versenyzőnek épp a fele, 13 ért el legalább 6 piros szintet vagyis csak pirosakból is meglett volna az I. osztálya. Ismét akadt egy versenyző, Erdélyi Tibor az éjszakai bajnok, aki csak a bajnokság után kapott prémium pontoknak köszönheti minősítését.

Felnőtt nők

Itt a szigorítás jóformán semmit sem jelentett. Változás alig történt. 76-ban heten, 77-ben hatan szereztek I. osztályt. Kettőn vesztették el minősítésüket, és egyikük sem az új rendszer miatt. Szopori Éva szülés miatt nem versenyzett, Fodor Cecília pedig szerzett há-

rom pirosat, de a feketékre nem futotta erejéből. Ezek sem a százalék miatt nem sikerültek. Egy versenyző volt, Muzsnai Ágota, aki a régi alapján I. osztályú lenne. Nyolc és fél szintet futott, de egy sem volt köztük piros. Közél volt az I. osztályhoz Kaló Annamária 5 szintjével, de ezek között sem volt piros. A megmaradt öt régi I. osztályú melé hatodiknak egy új csatlakozott, Kármán Katalin. Az ő sikere nagyon örvendetes, hiszen 76-ban még ifi volt, és amíg a többi volt arany-jelvényes társainak a II. osztály is nehéz dió volt, ő biztosan lett I. osztályú, ami a sportág szempontjából is biztató. A nők átlag életkorukkal "idősebbek" a férfiaknál két évvel. Az ő átlagos koruk 27 és fél év. Ha azonban leszámítjuk a két 30 feletti versenyzőt, ők lesznek a fiatalab- bak 24 és fél évükkel.

Amíg a férfiaknál 13 olyan versenyző is akadt, aki csak pirosból, legalább hat piros szinttel is megszerezhetné volna az I. osztályt, addig a nőknél Sacin kívül csak Rostás Irén és Kovács Magda tudott emnyi pirosat összeszedni, Magdi is csak a prémium pontjaival.

Saci egyeduralma tovább tart. Amíg a férfiaknál nincs olyan versenyző, aki megugrott volna a többitől, és a legtöbb szintet szerző után nagyobb cezura nélkül fokozatosan csökkennek a szintek, addig Saci körülbelül háromszor amnyi szintet futott, mint az utána legtöbbet szerző Kovács Magdi.

Amíg a férfiaknál 124 versenyző volt, aki futott I. osztályú szintet is, és bár a többségük csak egyet-kettőt, azért akadtak olyanok is elég szép számmal, akik kacérkodtak az I. osztályal, addig a 26 nőből, aki legalább egy szintet futott egyedül Dániel Edit kacsingatott még az I. osztály felé a már fent említettek kivül. Az érzésem azért az, hogyha Saci egyszer kiáll a sorból, az I. osztályú nők száma ugrás-szerűen meg fog nőni, mert Saci után nincs kiugró egyéniség, akivel ne vehetné fel teljes reménnyel a harcot a többi.

Aranyjelvényesek

Számuk valóban túlságosan nagy volt 1976 végén, 70 fiú és 40 leány, összesen 110 fő. 1977 végére 29 fiú és 21 leány, összesen 51 szerezte meg az aranyjelvényt, felénél is kevesebb, mint az előző évben. Ez annál meglepőbb, mert az ifiknél a szigorítást csak a két piros szint jelentette, és az, hogy 5-ről 6-ra emelkedett a szintek száma. A százalékok nem változtak. A nagy csökkenés így arra mutat, hogy korábban nagyon sokan szereztek meg az arany minősítést, kis, nem nagy erőt képviselő versenyeken, és most a piros pontokat jelentő, erős mezőnyű nagy versenyeken már nem állták meg a helyüket. Nézzük azonban részletesebben.

Fiuk.

70 aranyjelvényes fiú volt 1976 végén, de 77-re 38 kiöregedett, tehát közülük 32-en állhattak ifiben rajthoz. Itt csak ennek a 32-nek a pályáját kell figyelemmel kísérni. A 32-ből 23 tartotta meg minőségét és csak 9 vesztett el. Az a 9 fiú elsősorban a pirosok miatt bukott el, mert csak Kozma Attila volt az egyetlen, akinek megvolt a kellő számú piros pontja, sőt neki 4 is volt, de egy fél fekete hiányzott a hathoz. Öten csak egy pirosat gyűjtöttek, hárman egyet sem.

Nagyon kevés az új aranyjelvényes, mindössze hét. 1976-ban 52 (!) aranyjelvényes született. Ez természetesen megdöbbentően sok volt, de a 7 azért nagyon kevés.

A 29 aranyjelvényes fiúból 15 már erre az esztendőre kiöregedett, így csak 15 indulhatott ifiben közülük ebben az esztendőben. Ebben az évben is ki fog öregedni 7, ha tehát nem születik elég új, nagyon megcsappan majd az aranyjelvényesek száma.

A 7 új fiúból 5 (Széles, Siebert P., Koczka, Fánccsy, Balogh) serdülőként szerezte meg új minőségét, egy (Györgyi László) elsőéves ifiként, egy másodéves ifiként. E legutóbbi (Marosi György) tehát mindjárt ki is öregedett.

A 15 ifiből 1978-ban 7 lesz utolsó éves, 4 első éves ifi, 5 pedig továbbra is serdülő.

A 29-ből több mint fele, 16, csak piros szintjeikkel is aranyjelvényes lett volna, mert legalább 6 kiemelt versenyen futotta meg a szintet. Sőt többségük nemcsak hatszor, hanem tizszer vagy még ennél is többször volt e nehézségi versenyeken eredményes. Köztük három serdülő, Molnár Géza, Mets Miklós és az újdonsült aranyos, Széles Gábor. A másik 14 fiúból kilenc éppen a minimális két pirosat szerezték, öten pedig e két csoport között helyezkedtek el 3-5 piros szinttel.

Ifjúsági leányok

A 40 aranyjelvényesből 13 öregedett ki 1977-re, vagyis az elmúlt évben 27 "aranyos" kislány rajtolhatott volna, de volt olyan, aki abbahagyta. (Ősz Tünde) A 27-ből 16-an tartották meg minőségüket, de 11 (!) elvesztette.

Abból a 11 kislányból, aki nem tudta megerősíteni aranyjelvényét, kettőnek megvolt a két pirosa, tehát náluk a feketékkel volt a baj, ketten 1-1 pirosat szereztek, míg hétnek egy piros sem sikerült.

Tizenhárom csak pirosból is megszerezte volna az aranyat, vagyis érték el legalább 6 pirosat. Négyen a dupláját (12), vagy annál is többet futottak. (Hehl, Kaló Marianna, Halász Éva, Berki A.) Valamennyien régi aranyosok. A régiek közül háromnak nem sikerült hat pirosat gyűjteni, míg az újak közül senkinek sem. Közülük csak Urbán Márti szerzett három pirosat, a többiek csak a minimális kettőt. Itt is rendkívül kevés az új aranyos száma, amíg 1976-ban 29-en voltak, most csak 5-en.

A leányok fiatalabbak a fiúknál. A 21-ből 8-an voltak serdülők és csak 13-an ifik. 1977 végével heten öregedtek ki, így 14 kislány rajtolhatna, mint aranyjelvényes ebben az évben. A 14-ből 5 1978-ban is serdülő.

1978-ban itt is várjuk az új aranyjelvényeseket, mert az elmúlt évben fiúból, leányból egyaránt kevesen voltak. Ezt annál is inkább várhatjuk, mert azok közül, akik 1978-ban még ifik ketten, akik 1978-ban még serdülők ugyancsak ketten 2-2 pirosat is futottak, az idén csak meglesz mellette a kellő fekete is. Továbbá 9 olyan az idén is ifi, illetve serdülő versenyző akadt, aki legalább egy pirosat futott. Van sok fiatal tehetség, majd felzárkóznak.

II. osztályúak és alacsonyabb minőségűek

Mint már mondtam, a legnagyobb szigorítás itt volt, hogy a helytelen arányokat eltüntessék. Ez sikerült is. Egyesek szerint túl szigorú is volt, mert számuk nagyon leesett, az arányok mégis így lettek jók. A csökkenést főleg a "B" fokozatban a százaléknak 130-ról 115-re való leszállítása okozta. Szerepet játszott az is, hogy a "C" fokozatban nem lehetett II. osztályú szintet futni.

A II. osztályú és az ennél alacsonyabb kategóriáknál nincsenek országos adataim, csak a budapestiek, de fel kell tételeznünk, hogy vidéken is hasonló volt a helyzet, így Budapest adatait mérvadónak fogadhatjuk el.

1976-ban Budapesten 110 II. osztályú versenyző volt, 73 férfi és 37 nő, 1977 végén számuk majdnem felére csökkent, 59-en maradtak, 42 férfi és 17 nő. A csökkenés megnövelte a III. osztályúak számát. Ez 99-ről 123-ra emelkedett. A III. osztályúak emelkedése azonban kisebb, mint a II. osztályúak csökkenése. Ha még az I. osztályúak csökkenését is figyelembe vesszük, 38 versenyző eltűnt. Viszont pontosan ennyivel nőtt a IV. osztályúak száma. Ez arra mutat, hogy több III. osztályú esett vissza IV. osztályba. Bár a szám véletlenül pontosan egyezik, amennyivel csökkent az I. és II. osztályúak száma, annyival nőtt a III. és IV. osztályúaké. Ez nem jelenti azt, hogy csak lefelé lépések voltak. Születtek újak minden osztályban, még a IV. osztályban is a rajtengedélyesekből. Viszont vannak nem kis számban olyanok, főleg az alsó kategóriákban, akik abbahagyták a versenyzést, vagy betegség, szülés, külföldi tartózkodás, katonai szolgálat stb. miatt, nem versenyeztek. Ha például egy magasabb osztálybeli nem szerepelt 1977-ben, nem szerepel az egyel alacsonyabb osztályúak számadatában. Pl. Gyalog László, aki külföldi tartózkodása miatt 1977-ben nem versenyzett, és így elvesztette I. osztályúságát, nem szerepel a II. osztályúak között, vagy pl. Hamusz Mária, aki szülés miatt nem versenyzett, és ezért lett III. osztályú, nem növelte a III. osztályúak számát.

A II. osztályúak erősen megfogyatkoztak, de az arányok egészségessé váltak. Amíg 76-ban több volt a II. osztályú, mint a III., addig most több, mint kétszerannyi a III. osztályú, mint a II., IV. osztályú pedig még több a III. osztályúnál.

Alsóbb osztályú ifik

Itt is csak budapesti adatokra támaszkodhatom. Ifiken természetesen nemcsak az ifiket, hanem a serdülőket vagy még fiatalabbakat is értem.

Itt a szigorítás minimális volt, mindössze annyi, hogy 6 szint kell az eddigi 5 helyett. Ezért lényeges változás nem alakulhatott ki, legalább is az új minősítés miatt nem.

Ezüstjelvényes 84 volt 1976-ban Budapesten, 44 fiú és 40 leány. Ez a szám 1977-ben 101-re nőtt, 57 fiú és 44 leány szerezte meg az ezüstöt. Ezt a szép 27 fős növekedést nem tudhatjuk be annak, hogy az aranyosok csökkentek, hiszen mindössze 5 budapesti versenyző nem tudta megerősíteni aranyjelvényét, és bizonyára volt ennyi ezüstös is, vagy még talán több is, aki nem tudta az ezüstöt megvédeni, (pl. nálunk csak az OSC-ből 5, igaz, hogy ezek közül 3 nem indult 77-ben). Az ezüstösök tehát szépen szaporodtak. A bronzjelvényesek száma stagnál. 1976-ban 157 volt, most 154, hárommal kevesebb, de ez jelentéktelen szám. Sokan azt mondhatják, hogy a bronzjelvényt nem lehet elveszíteni, és ha volt néhány ezüstös is, aki lecsúszott bronzossá, akkor hogy lehet, hogy valamivel kevesebben vannak. Ezt nemcsak az ezüstösök szaporodása adja, hanem az is, hogy azok nem szerepeltek a statisztikában, akik nem versenyeztek. Márpedig a bronzosok között van a legtöbb, aki abbahagyja. Elkezd, bronzig viszi (ami nem nehéz), azután a következő évben nem folytatja, vagy egy-két évi próbálkozás után látva, hogy nem futja erejéből többre, elhagy bennünket.

Összegezve megállapíthatjuk, hogy az aranyosok száma csökkent (főleg azért, hogy kevés új aranyos lett), az ezüstösök száma nem a lecsúszással növekedett, a bronzosok hasonló képet mutatnak az előző évhez.

Egyéb megjegyzések

A budapesti statisztika kimutat még 130 rajtengedélyes versenyzőt. Ezek azok, akik indultak versenyen ebben az évben, de nem értek el minősítést. Zömük, főleg az ifik (64-en vannak), azok, akik az év vége felé kapcsolódtak be a sportágba, és már nem volt annyi versenyzési lehetőségük, hogy elérjék a minősítést. Ha lesznek is közöttük olyanok, (főleg felnőttek), akik egy-két versenyen indultak, és máris abbahagyták, ezeknek száma nem lehet nagy, így ez a magas rajtengedélyes szám biztató képet ad a jövőre vonatkozólag.

Bár sok bírálat érte az új minősítési rendszert, véleményem szerint bevált. Az I. osztályúak számát csökkentette, a túlzottan sok aranyjelvényest alaposan lepassztotta, mégjobban a II. osztályúakat, az arányokat sokkal egészségesebbé tette. Teljesen igazságos rendszert nem tudunk kiépíteni, ami már következik sportágunkból, hiszen nincsen olyan abszolút mértékünk, mint az atlétikában.

Kempelen Imre

Tülevél

Első témám az 1978. szakosztályi rangsorral kapcsolatos. A bajnoki pontok egyharmados növekedése magával vonja a ranglista pontok egyharmados növekedését. Magam részéről a következőket javaslom:

1.	4,40	11.	1,80	21.	0,55	31.	0,15
2.	4,10	12.	1,65	22.	0,50	32.	0,13
3.	3,80	13.	1,50	23.	0,45	33.	0,11
4.	3,40	14.	1,35	24.	0,40	34.	0,09
5.	3,10	15.	1,20	25.	0,35	35.	0,07
6.	2,80	16.	1,05	26.	0,30	36.	0,05
7.	2,60	17.	0,95	27.	0,27	37.	0,04
8.	2,40	18.	0,85	28.	0,24	38.	0,03
9.	2,20	19.	0,75	29.	0,21	39.	0,02
10.	2,00	20.	0,65	30.	0,18	40.	0,01

Az elosztás szerintem egyenes és eléggé optimális is, mert a végéről indulva a megosztás következő: 0,01 a növekedés öt főnél, 0,02 a növekedés öt főnél, 0,03 növekedés öt főnél, 0,05 a növekedés öt főnél, 0,1 a növekedés öt főnél, 0,2 a növekedés öt főnél, 0,3 a növekedés négy főnél, 0,4 a növekedés a győztesnél.

Második témám szintén az 1978-as szakosztályi rangsorral kapcsolatos. A bajnoki pontok egyharmados növekedése magával vonja szerintem a minősítésekért adható pontok megváltozását is. Az I. osztályúak és a minősítésűek számának csökkenése ezt csak alátámasztja.

A következőket javaslom:

Kiváló	1,0
Érdemes	0,8
Arany	0,4
Ezüst	0,2
I.o.	0,6
II.o.	0,3

Van benne valami?

Zsigmond Tibor

Elsőosztályúak, aranyjelvényesek

Nő k

1. Kármán Katalin	Eger
2. Korik Andorné	Postás
3. Kovács Magda	Tipográfia
4. Monspart Sarolta	STE
5. Rostás Irén	HVSE
6. Schmedmeister Ilona	STE

Férfiak

1. Bokros István	MEAFIC
2. Bokros György	MEAFIC
3. Balla Sándor	MAFC
4. Boros Zoltán	Eger
5. Dosek Ágoston	TFSE
6. Erdélyi Tibor	BEAC
7. Gyenis Zoltán	PVSK
8. Gyurkó László	STE
9. Harkányi Ádám	MAFC
10. Hegedűs András	BEAC
11. Hegedűs Zoltán	OSC
12. Honfi Gábor	Sirok
13. Horváth Attila	OSC
14. Kelemen János	PVSK
15. Kéri Péter	SBTC
16. Kempelen Miklós	OSC
17. Klimstein László	MAFC
18. Kiss Zoltán	Schönherz HSE
19. Köpf Jenő	STE
20. Dr. Kovács László	PVSK
21. Nyul József	Sz. Haladás
22. Szabó László	PVSK
23. Sótér János	BSE
24. Vekerdy Zoltán	BEAC
25. Nagy András	BEAC
26. Hegedűs Ábel	BEAC

ARANYJELVÉNYESEK

Nő k

1. Ambró Judit	MMG
2. Barki Andrea	Sabária
3. Csákány Anikó	KFKI
4. Halász D. Éva	Lombik
5. Hehl Éva	Postás
6. Hidvégi Nóra	Tb. Árpád
7. Huszka Ibolya	KSZVSE
8. Kovács Márta	Gazdász
9. Kaiser Zsuzsa	Gazdász
10. Kaló Marianna	DVTK
11. Kiss Gabriella	Sabária
12. Koczur Anna	Postás
13. Pollman Teréz	Bp. MÁV Ig.
14. Pólya Gabriella	Tb. Árpád
15. Roznár Gyöngyi	Sabária
16. Székely Zsuzsa	K. Lombik
17. Szlávik Éva	Volán
18. Tima Ilona	ATSC

19. Turna Andrea	
20. Ujhelyi Magda	
21. Urbán Márta	

Sirok
Gazdász
MMG

Férfiak

1. Aros László	Eger
2. Benedek István	BVTC
3. Fánecs László	MMG
4. Gergely Attila	Lombik
5. Gidófalvi Péter	D. Református G.
6. Györgyi László	OSC
7. Heller László	OSC
8. Hirth Jenő	Lombik
9. Fellegi György	MEAFIC
10. Káposzta Zsolt	MEAFIC
11. Kolba Mihály	OSC
12. Kele József	BEAC
13. Kinyik József	Bottyán HSE
14. Koczka Tibor	Sabária
15. Kuron György	BEAC
16. Marosi György	STE
17. Mets Miklós	OSC
18. Molnár Géza	BEAC
19. Nagy Márton	PVSK
20. Nemesházi László	ZTE
21. Posta Botond	Lombik
22. Széles Gábor	PVSK
23. Sziebert Péter	PVSK
24. Tóth Károly	OSC
25. Varró József	K. Rákóczi
26. Vasy László	Lombik
27. Zentai László	N. bányon
28. Balogh Tamás	Eger
29. Hrenkó László	Ny. Titász

DIÁKSPORTRÓL ÉVKÖNYVEK ÜRÜGYÉN

Szinte egyidőben került ki az érdekeltekhez - két igen hasznos kiadvány.

Az országos szövetség decemberben küldte szét a SZÉLRŐZSA '76 kiadványát. (Az érthetetlen, miért '76 a megnevezés, hiszen a legutóbbi év hasonló évkönyvénél is szerepelt a '76!) Indokolt lenne a kiadvány megjelenési évét közölni a címlapon, a borító élén; így a javaslatunk szerint a következő a SZÉLRŐZSA '78 lenne!

Ugyanakkor második alkalommal került kiadásra 1977-ben a "Középfokú oktatási intézmények országos bajnokságainak és kupaversenyeinek Évkönyve". (Ez utóbbi kiadója az Országos Diáksport Iroda és Diákszállás vagy ahogy röviden nevezik: az ODID.)

A két igen hasznos - hiánypótló kiadvány tartalomjegyzékének lapozgatása közben támadt az a pajzán gondolata az olvasónak, hogy összehasonlíttat tegyen a középiskolai tájékoztató futás pillanatnyi helyzetéről hazánkban, kizárólag a statisztikai adatok alapján!

Vizsgálódásunk első célja a középiskolai tájékoztató futó szakosztályok száma volt:

Terület (megye)	MTFSZ kiadvány	ODID kiadvány
Budapest	3	2
Baranya-megye	5	3
Bács-Kiskun megye	7	0 (!)
Békés megye	5	2
Borsod-Abaúj-Zemplén m.	10	5
Csongrád megye	9	9
Fejérmegye	7	5
Győr-Sopron megye	3	8
Hajdu-Bihar megye	18 (!)	7
Heves megye	5	0 (!)
Komárom megye	6	5
Nógrád megye	15 (!)	2
Pest megye	0	0
Somogy megye	10	9
Szabolcs-Szatmár megye	24 (!)	7
Szolnok megye	15 (!)	4
Tolna megye	2	0
Vas megye	18 (!)	2
Veszprém megye	0	0 (!)
Zala megye	0	1
Mindösszesen:	162	71

A legfeljebb (csak azok számára akik nem szokták átsiklani a táblázatok felett!) - hogy az MTFSZ évkönyv több mint kétszeresét tartja nyilván a szakosztályoknak! Szegény szerkesztő bizottság - ők csak a területek által beküldött adatokat "szerkesztik" be, - amelyet a

tanácsi irányítású TSH-k szakosztályai küldtek be, "adtak be"! Kedves felelősök, közel 20 év eltelt az MHK sportmozgalom bevezetése és a mindenáron való "elsőként" időszak óta!

De ez nemcsak egy statisztikai "bukfenc" - egyszerűen az ugyancsak tanácsi irányítású művelődésügyi szervek (sportfeladók) és a szakosztályok közötti gyenge kapcsolat jeleként lehet mindezt felfogni!

Több mint 3 éve, hogy a miniszteri utasítás 110/1974 - MK. 16. -OM. egyértelműen intézkedett a szakosztályok (a tájékoztatósi futók!) szervezhetőségéről.

Ezt az utasítást értelmezte, az OM testnevelési és sport főosztály állásfoglalása, amely nyomtatásban is megjelent! Az ODID kiadvány első (1976. évi) kötetében még nem részletezték a tájékoztatósi futó szakosztályok számát. Ennek ellenére feltehetően az "egyéb" rovatban szereplő 25 szakosztályból, kb. 15 lehetett tájékoztatósi futó!

Visszatérve az utasításra: azokban a sportágakban engedélyezhető szakosztályok szervezése, ahol legalább 4 iskola indulása megoldható a megyei bajnokságon, (nemenként!). Ha ezt az idevonatkozó részt komolyan vesszük, kérdéses 4 megye (Baranya, Békés, Nógrád, Vas) és Budapest léte - most nem is említve azt az öt megyét (Bács, Heves, Pest, Tolna, Veszprém), ahol a statisztika adatai szerint nem működött szakosztály sportágunkban!

Különösen megdöbbentő Heves és Veszprém helyzete, hiszen ezekben a megyékben a sportág élvonalaként több B és C kategóriás társadalmi egyesületi szakosztályban is foglalkoznak tájékoztatósi futással. Vagy az is elképzelhető, hogy egyszerűen lemondanak a sportági helyi "kiválasztási" lehetőségének egyik módjáról - nem nyújtva segítséget egy-egy bázis-iskola DSK szakosztályának patronálásához?

Felvetődik a következő kérdés! Az élet igazolta azt a jogos igényt, hogy legyen sportágunkban is országos középiskolai bajnokság, de ... ha megyék egész sorában (és ebben Budapest szerepe sem csökkenthető!) nem működtek tájékoztatósi futó szakosztályok; kiknek, mikor rendeztek meg (?) a feljutás érdekében "kötelező-érvényű" megyei középiskolai bajnokságokat? Az is elképzelhető, hogy nem is volt megyei bajnokság - csak neveztek a társadalmi egyesületekbe igazolt középiskolákat? Egy másik továbbjutási mód: a KISZ KB sportosztálya által patronált ODMT-k tájékoztatósi futó győzteseit neveztek Nviregyházára, illetve az elmúlt évben Egerbe? (Itt: volt a II. országos bajnokság!)

Minden "elismerés" Bács-Kiskun, Pest és Veszprém megyéké! Ők inkább nem vettek részt Egerben - hiszen nincs DSK szakosztály a területen. No, de akkor a rendező megye figyelmét elkerülte ez a tény, no meg Tolna megyéét is; s ez a jó a sportág szempontjából, hiszen most kevesebbek lennének Kármán Katalin és az Egri Gárdonyi Gimnázium bajnokságával!

Az N. 15 kategóriában 2 Vas megyei (szombathelyi) versenyző indult! (Kérdés az ismert Barki Andrea mellett - Laposza Katalin valóban a szombathelyi Rudas L. Közg. Szakközépiskola tanulója volt a bajnokság időpontjában? Miért a kérdőjel, a nyomda ördöge itt is tévedhet - mint a Kisfaludy Gimn.-nak "Pécsfe" történet - áttelepítésével N-17 váltószámában!) Ez utóbbi iskola tanuló Mohácson folytatják tanulmányaikat. Amennyiben elindult két tanuló egy megyéből - ez kifejezetten a rendezők hibájának róható fel! Hol volt az országos bajnokság ellenőrzőbirája? Tudomásul kell venni mindenkinek, a diákok szemében az országos középiskolai bajnokság az egyik legnagyobb élmény, s azzá kell tennünk a azoknak, akik tehetnek valamit! (A versenykiírás helytelen megyei értelmezése miatt B.A. nem indulhatott és ezért az MTF SZ meghívta. A szerk.)

Vagy egy másik mézesmadzag! Nyiregyháza után a helyezettek Bulgáriában nemzetközi versenyen képviselhették - a magyar középiskolások színeit. Jó lenne ezt a lehetőséget gyakorlattá tenni. Esetleg az országos szövetség is segíthetne kontingens biztosításával.

Még további két gondolat az országos bajnokságról.

Az indulók számát illetően, miért van prioritás a fővárosnak? Mi indokolja a háromszoros indulási létszámot a megyékkel szemben? Az önálló Budapest-bajnokság létszáma semmi esetre sem. (Legalább is az elmúlt két évben nem.)

A jelenlegi szisztémán változtatni kell, legalább addig, amíg a főváros létszámban is utoléri a "legtömegesebb" megyéket! Ez kizárólag a főváros diáksporttal foglalkozó vezetőin múlik.

A másik javaslat: legyen külön kategória a társadalmi egyesületekben igazolt és az "amatőr" diáksportkörökben versenyzők részére. Ez is hozzájárulna a jelenleg még meglévő nem kívánatos jelenségek feloldásához!

A tájékoztató futás egyik tevékenységi forma az Országjáró Diák körök (röviden ODK) munkájában. Ez látszik a statisztikai adatok vizsgálatánál is. Ugyanis nyilvánvaló, hogy Szabolcs, Hajdú, Vas, Szolnok megyékből, de feltehetően más területekről is, az Országjáró Diák Körök számát küldték be az MTF SZ-nek - a SZÉLRÓZSA-ban való nyilvánosságra hozatal céljából. (Ezek a szervek eltévesztették az

ajtót! Ugyanis az országos szövetségtől jobbra székel mindössze egy ajtóval az MTSZ, oda kellett volna ezeket a létszám-adatokat beküldeni!)

Azt, hogy nem alaptalan teljesen feltételezésünk (?), csak a létszámadatok legyen szabad alátámasztani (vö. TF 1977.2. szám 25. old.). Ha, az 1976-ban igazolt versenyzőket és a fentebb idézett szakosztályok számát egybevetjük, az alábbi érdekes helyzet áll előtünk:

Hajdú-Bihar megye: 5,6 fő átlagban, a további megyéknél ez a mutató:

Szabolcs-Szatmárban 4,9,

Szolnok megyében 2,3,

Vas megyében 1,6 fő (!)

Ugy gondolom, nem kell a fentiekhez különösebb magyarázat.

Az ODID kiadványban található statisztika, amely az 1976/77. tanévre vonatkozott -, 22 sportágot sorol fel, annak bizonyítására, hogy milyen sokoldalú a magyar középiskolás sport. Itt jegyzem meg, hogy a megelőző tanévben kb. 15 sportág jött számításba.

A legkedveltebb és a legfelsőbb sporthatóságok által is támogatott atlétika vezetői a sort (403 szakosztály) ezt szinte kizárólagosan a labdajátékok követik: kézilabda (350), kosárlabda (253), labdarúgás (161) röplabda (137), és az ugyancsak kiemelt torna (131), mögött áll sportágunk a 7. helyen az ismert (71) szakosztály számmal.

A tájékoztatósi futást legfeljebb csak a sakk és az asztalitenisz (41-41) valamint az úgynevezett honvédelmi jelentőségű sportlövészet (19) követi említésre méltó szakosztályszámmal.

Sportágunk egésze számára egyáltalán nem lenne elérhetetlen feladat - a jelenleg rendelkezésre álló erővel is, - a szakosztályi létszám megduplázása.

Az eredmények további növelése érdekében milyen feladatok adódnak?

A területi szakszövetségeknek: a megyei művelődésügyi osztályokkal való együttműködés keretében törekedni kell, hogy megyénként legalább 4-5 iskola szakosztálya kapjon elismerést, más szóval működési engedélyt. (A megvizatás a tanév 10 hónapjára érvényes, néhány-100 forint tiszteletdíj ellenében. Ez utóbbi elosztásánál figyelembe veszik a foglalkoztatott létszámot, az elért minőségi eredményeket valamint a tanárvezető szakmai képesítését is).

Az előírások messzemenő figyelembevételével, minden szubjektivitástól mentes megyei bajnokság alapos szervezése. Két formában bajnokság, ahol az egyik váltóban kerül lebonyolításra).

Az ODK-k keretében javasolni tájékoztatósi futó szakcsoportok szervezését és működési feltételek biztosítását aktívák kiképzésével,

FUTÓHÍR.

A megyei Diáksport Tanácsban kérjen helyet sportágunk képviselője!

A tájékoztató futás megyei szakágvezetője bírja a megyei vezetés bizalmát, minden cselekedetkor a tájékoztató futás fejlesztését tartsa szem előtt; az adott terület fejlesztési tervei alapján.

A SZÉLRŐZSA '78 szerkesztőinek javasoljuk, hogy miután a fentebb említett szerződések, a tanév elején kötöttek, így már rendelkezésre áll a reális, minden túlzástól mentes létszámadat, tehát mindössze az OM Sportosztályától kell beszerezni, a diáksportra vonatkozókat.

Igy egy csapásra megszűnnek a felesleges lapok, a különben nagyon hasznos és feltétlen szükséges évkönyvünkben.

Kempelen Imre azt írja a SZÉLRŐZSA legutóbbi számában (vö. 55. old.) ... vidéken ... sok az iskolai szakosztály!" Ezt úgy értelmeztem másként: Budapesten elenyészően kevés az iskolai szakosztályok száma-; a fővárosban nem használják ki ezt a nagyszerű kiválasztási lehetőséget, ők inkább toboroznak és várják a jelentkezőket, hátha jönnek...

1978-ban ezek és a hasonló módszerek még látszólagos eredményekhez sem vezethetnek, olyan adminisztratív lehetőségek mellett, amelyek a kezünkben lehetnének, hiszen értünk is hozták őket!

Társadalmi egyesületi szakosztályaink vezetőinek - "át kell programozniuk magukat", részben, ami a kiválasztás fenti lehetőségét illeti és nem utolsósorban meg kellene valósítani végre a sportág tömeg jellegét. Ez utóbbi csak rajtunk múlik, de azért tenni is kellene már végre valamit!

A nagy alföldi költő - Váci Mihály - sorai val szeretném befejezni mondókámat, igazak ezek a sorok és egyben figyelmeztetőek:

"... Nem elég jóra vágnyi: a jót akarni kell!
És nem elég akarni: de tenni, tenni kell!..."

dr. Tóth Imre

24

Az OSC szakosztályának évi beszámolója ismét a legerjedelmesebb, mindenre kiterjedő, lenyűgöző pontosságú kiadvány, melyet a szakosztályvezető Kempelen Imre irt, számolt, és gépelt. 60 oldalon keresztül elemzi a 100 fős szakosztály minden versenyt, minden tagját. Olyan összeállítások szerepelnek benne, mint a rajthoz állások száma, a versenyzők egymás ellen elért "gólaránya", a dobogós helyezések száma, szakosztályi egyéni rangsor, az ellenfelek értékelése az átigazolások után és még nagyon sok minden. Egy táblázatot mi is átvettünk. Az egyesületi pontverseny bevezetése óta 4 év telt el s, ha a szokásos 7-5-4-3-2-1 pontszámot adjuk a kluboknak, akkor a következő rangsort kapjuk:

1. BEAC	19
2. Spartacus	17
3. Eger	7
4. Lombik	7
5. OSC	6
6. Postás	3
7. PVSZK	3
8. BSE	2

A PVSZK szakosztályának fegyelmi bizottsága az 1977. évi Eötvös versenyen történtek miatt Kollarics Józsefet szigorú megrovásban és kedvezmény megvonásban részesítette. Bodnár András ellen a fegyelmi eljárást megszüntette.

Megjegyzés: A Tájfutás 1977. évi 5. és 6. és a jelen számában is foglalkoztunk az esettel. A PVSZK dicséretes és objektív vizsgálatán kívül a többi egyesület nem indított fegyelmet. Vajon miért?

A Sabaria SE szakosztálya "FÉLRŐZSA" címmel 6 oldalas stencilezett füzetet jelentetett meg, melyben a versenyzők és az edzők értékelik, ismertetik az elmúlt és a most következő versenyévadot.

A Veszprém megyei pályakitűző versenyen 49 értékelt szerepelt. A Gete térképen igen érdekes, változatos pályákat tűztek ki.

Erdmények:

1. Balla Sándor	KFKI	272
2. Hornák Zoltán	Péti MTE	266
3. Sebő Ferenc	Ajkai Bányász	260
4. Hodossy Gábor	Péti MTE	259
5. Szelényi Ede	Schönherz SE	252
6. Gáti László	Pápai Text.	251

Nők:

1. Boa Ágnes	Ajkai Bányász	189
2. Arató Jánosné	Ajkai Bányász	186
3. Csilling Ágnes	Lékai Gimn.	176

Verdensmesterskap i orientering 1978 Weltmeisterschaft in Orientierungslauf 1978 World Championship in Orienteering 1978

VB '78

Az őszi VB központja Kongsberg, a 20 000 lakosú város, Oslótól DNY-i irányban 85 km-re található, mint ismert síparadicsom, téli sport- és üdülőhely Dél-Norvégiában. Mindenki ebben a városban kap szállást, csak a versenyzők lesznek innen délre 10 km-re a Heistadmoen-i katonai táborban. A túristák különböző minőségű és költségű elszállást rendelhetnek a következő címen:

Kongsberg Turistkontor
Storgaten 36
N-3600 Kongsberg

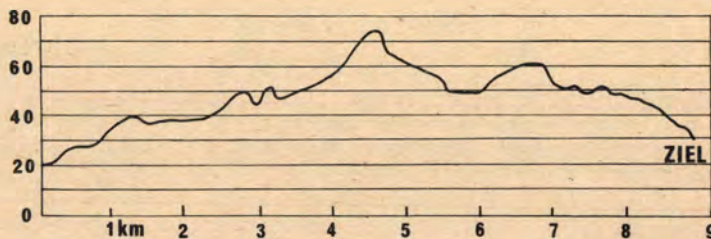
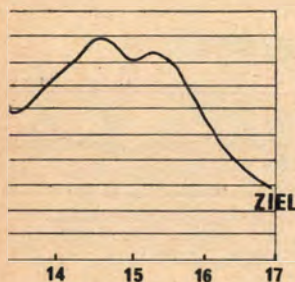
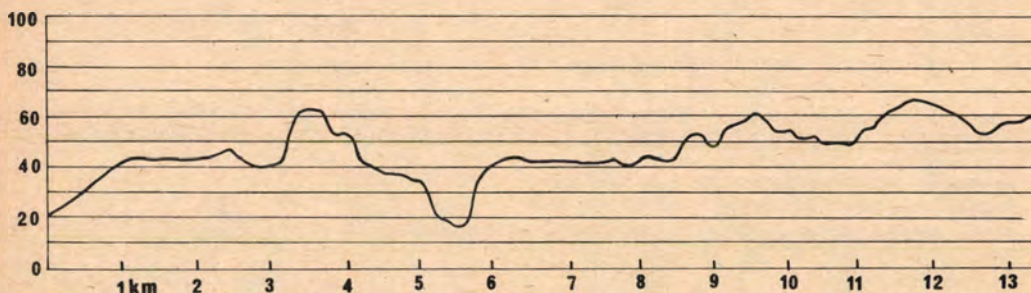
Már most meghívja a rendezőség szeptember 16-ára a túristákat az egyéni VB terepén rendezett versenyeire a következő három kategóriában:

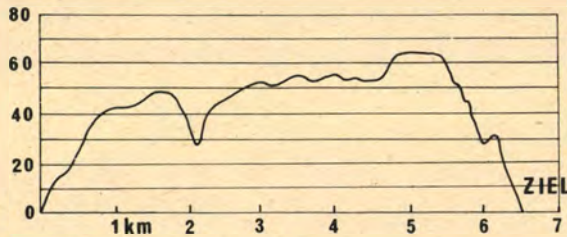
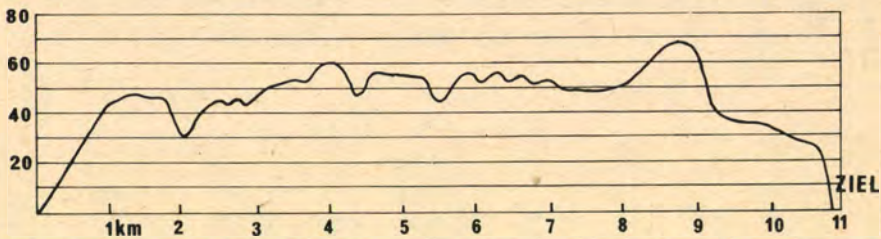
1. TRIM verseny (teljesen kezdőknek!)
2. IOF és a sajtó képviselőinek versenye
3. normál hazai verseny több korosztály részére (F és N)

A világbajnokságon indulók előzetes programja:

09.12. kedd	12-től	érkezés
09.13. szerda	19.00	megnyitó
09.14. csütörtök	9-12	terepbemutató
	15.00	sorsolás
	17.00	vezetők technikai értekezlete
09.15. péntek	9.00-tól	egyéni VB
	18.30	ünnepség
09.16. szombat	10-15	vendégek versenyei
	között	
	16.00	vezetők technikai értekezlete
09.17. vasárnap	9-16	váltó VB
	között	
	16-től	elutazások
09.18. hétfő	8.00	az utolsók is távoznak.

Előzetes nevezést - a létszáma - 1978. június 1-ig kell elküldeni (Max. 5 nő, 5 férfi és 4 vezető). Személyenként 700.- Nkr a nevezési díj.

Térkép: 1:15000 és 2,5 m szintvonalak;
A 80-85%-osan futható terep jelölése nem használt a térképen.

Pálya- adatok:	légvonal km	optimális útvonal km	szint m
férfi	15,7	17,1	350
női	8,0	9,0	210
váltó ffi	10,1	10,9	230
váltó női	5,8	6,5	150

A váltóversenyeket Farsta rendszerben min. 32 ill. 27 kombinációban rendezik.

A terep jellege: mind az egyéni, mind a váltóverseny legnagyobb részét jól futható. A talaj puha és csak kicsit köves. Kevés sziklafal található. A felhasználható utak száma is csekély. A növényzet változatos, a kis bozótfoltok kikerülhetők, egyetlen akadály néhány kisebb irtáson a tarvágás. A szint nem sok és mind jól megfutható.

A terep hosszú szakaszai finom domborzatúak, de a 2,5 m-es szintvonalakkal a térképről minden jól leolvasható. Így a legnehezebb feladat az igen gyors futótempó melletti finom tájékozódás lesz. Időjárás abban az időszakban: átlag hőmérséklet 10°C, csapadék kb. 15 mm és több, mint 50%-os valószínűséggel esik minden nap bizonyos mennyiség; várhatóan borult lesz az idő, mivel szeptemberben átlag 2 nap derült, a többi 28 felhős.

Edzéslehetőségek:
edzőtábor július 19-23. Mysen,
szeptember 5-12. Drammen
A VB-hoz leginkább hasonló terepl verseny:
SOLO '78 augusztus 5-6-án

Technikai kiküldöttek:
Edgar Bachtold Svájc
Georges Kleber Svájc

Fordította: Monspart Sarolta

A Magyar Tájékozódási Futó Szövetség -ből jelentjük

TÉRKÉPBIZOTTSÁG

Az előző évek szünetelése után, az új térképbizottsági titkár kinevezését követően a térképbizottság munkája ismét megindult az 1977. évben, melynek folyamán két ülést tartottunk, ezeken kerültek a feladatok megvitatására és elosztásra.

1977. novemberében 4 napos, bentlakásos térkép helyesbítő tanfolyamot rendeztünk, amelyen 21 vidéki és 3 budapesti versenyző ismerkedett meg a helyesbítés alapjaival. Az 1978. évi nemzetközi tanfolyam előkészítése is megkezdődött, amely a Bükkben lesz.

A nemzetközileg elfogadott, az IOF által kiadott jelkulcs ismertetése, feldolgozása megtörtént, de a zöld színnyomás hiánya miatt eddig nem tudtuk teljes mértékben alkalmazni.

A bizottság elnökének munkája nyomán elkészült egy útmutató, amely a helyesbítővel ismerteti, milyen formában adják le munkáikat rajzolásra. Az 1:15000-es méretarány bevezetése megtörtént, több térkép is megjelent, azonban a jelstílusnak ennek szükségességét nem mindig támasztotta alá.

Levleptérképek kiadása megindult, az első három 1978. elején megjelenik, területenként 10.000 példányban.

A légifelvelelek hasznosítása terén sajnos eddig pozitív eredményt nem tudunk felmutatni, engedélyeztetése meglehetősen bonyolult, újra kiértékelése költséges.

Az 1977-ben kiadott térképek egy részénél örvendetes javulás volt észlelhető a helyesbítés színvonalát és a térkép rajzolatát illetően, azonban ugyanakkor voltak gyengébben sikerültek is. Sajnos, a jó helyesbítők száma továbbra is kevés, és a színvonal növekedésével az időráfordítás is növekedett.

1978. évi feladatok:

1. A zöld szín nyomása bevezetésének előkészítése.
2. Nemzetközi tanfolyam rendezése.
3. IOF jelkulcs hazai megfelelőjének elkészítése, kinyomtatása.
4. Az első 3 levleptérkép elkészítése.
5. Ötéves területgazdálkodási terv elkészítése
6. Meglevő légifelvelelek felhasználásának, hasznosításának lehetősége.
7. Vidéki helyesbítőcentrumok létrehozása.
8. Báziszterepék bővítési lehetőségeinek feltárása.
9. A térképek rajzi színvonalának emelése, ellenőrzése, az IOF jelkulcs betartása.

A térképbizottság névsora:

Elnök: Hrenkó Pál
Titkár: Erdélyi Tibor
Tagok: Bozán György
Kovács Gábor
Lux Iván
Schluth Péter
Sötér János
Szarvas András
Török István.

E.T.

MINŐSÍTŐ ÉS NYILVÁNTARTÓ BIZOTTSÁG

1977. év folyamán a bizottság három alkalommal ülésezett.

A bizottság ezeken az üléseken megtárgyalta az 1978. január 1-től érvényes minősítési szabályzat tervezetét. Javaslatot készített az IB számára néhány szabályzattal és minősítési szabályzattal kapcsolatos kiegészítésre illetve állásfoglalásra.

Ilyenek voltak:

- Juniorok indulási jogosultsága,
- Kijelölt versenyeken csak a legmagasabb kategóriákat szabad a "kemény pont" számitásánál figyelembe venni,

- Váltóversenyeken elért 1/2. III. osztályok közül egyet, mint I. IV. osztályú minősítést lehet figyelembe venni.

A bizottsági ülések mellett a tagok elkészítették és értékelték az 1976. évi új igazolások statisztikáját, összesítették az 1976-ban minősítést szerzett tájékozási futók adatait (1976-ban 1831 versenyző szerzett minősítést), és tevékenyen vettek részt az új bajnoki rendszer kidolgozásában, valamint az éves ranglista számításban.

Az év végén elkészítettük az 1977-es év folyamán újonnan leigazolt versenyzők adatainak összesítését és az I. osztályú és aranyjelvényes versenyzők listáját.

1977-ben 25 férfi és 6 nő szerzett I. osztályú minősítést és 30 fiú illetve 21 lány aranyjelvényes ifjúsági sportoló minősítést. (A minősítések lezárásának határidejét az OTSH január 30-ig meghosszabbította, így változások még lehetnek!)

1977-ben 1563 újonnan igazolt versenyzővel bővült a tájékozási futók létszáma.

1978-ban a bizottság munkáját alapvetően a rendszeresen visszatérő munkák képezik, ilyenek:

Az igazolt versenyzők adatainak nyilvántartása és a statisztikai adatok értékelése.

Az I. osztályú és aranyjelvényes versenyzői eredmények megállapítása és értékelése.

Korengedélyek kiadása és nyilvántartása. Indulási jogosultság ellenőrzése a ranglista versenyeken.

Ranglisták készítésében való részvétel. Országos bajnokságok indulási jogosultságának elbírálása.

A fenti rutinjellegű feladatok mellett két témát szeretnénk bizottsági ülések keretében részletesen megvizsgálni:

oktatási anyag készítését versenybírói tanfolyam céljára a minősítési szabályzatról, és az új minősítési szabályzat gyakorlati tapasztalatait értékelni.

A bizottság tagjai:

dr. Csongrádi Jenő
Hajdu Kálmán (biz. vezető)
Kempelen Imre

H.K.

"EDZETT IFJÚSÁGÉRT" BIZOTTSÁG

Munkabizottságunk 1977-ben alakult. Feladatunknak a tájfutás népszerűsítését, a szervezett sportmozgalomba való beépíttetésének maximális kihasználását tekintettük. Ezt a célt:

- hirverő versenyek rendezésével,
- módszertani anyagok kiadásával,
- akcióképes aktívagárda kialakításával
- fix pontos pályák kitűzésével,

- a térképhozzáfértési lehetőségek javításával,
- jó kapcsolatok kialakításával

kivántuk elérni.

A hirverő versenyek rendezése sikerült talán a legjobban. Több jelentős (összesen mintegy 3000 főt mozgató) versenyeken voltunk házigazdák.

Legnagyobb problémánk rendezvényeink résztvevőinek alacsony száma volt. Legmegdöbbentőbb élményünk ezen a téren a nagykanizsai "mini Hungária" harmincfős tömege volt a várt "fél város" helyett. Sajnos számos hasonlóan teljesült ígéretéről tudnánk beszámolni. Ugyanilyen tapasztalatokat szereztek a BEAC-osok is a nagy hirveréssel meghirdetett versenyeken.

Nagyobb létszám azokon a rendezvényeken volt, ahol a versenyzők tulajdonképpen adva voltak, valamilyen tábor vagy rendezvény résztvevőiként. Sajnos nagyon kevés esetben lett folytatása ennek a táborban, illetve rendezvényeken kezdődött tájfutás iránti "szerelemnek".

Meglepően nagy sikere volt a szerencsétlen időben (októberben) szervezett Expressz Kupának. Az ország legtávolabbi tájairól is érkeztek résztvevők.

Módszertani anyagok készítésére nem került sor; a BTFSZ kitűnő kiadványa egyelőre alkalmas volt a "gyorssegélyre".

Az aktívagárda jobbára a Postás SE versenyzőiből került ki.

A terveinkkel ellentétben mindössze egy - pontérítés ellenőrzésre is alkalmas - fix pontos pálya kitűzésére került sor a nagykanizsai alsóvárosi erdőben. A városi KISZ Bizottság - amelynek a pályát tulajdonképpen átadtuk egyelőre még nem használja ki a felkinált sportolási lehetőséget.

Igen jó és gyümölcsöző kapcsolatokat alakítottunk ki a KISZ KB és a Budapesti KISZ Bizottság sportosztályaival, valamint az Expressz sportosaival.

V. T.

II. RAMSZESZ HÁROMDIMENZIÓS ARCKÉPE

A francia Földrajzi Intézet felhasználta II. Ramszesz múmiájának hosszú párizsi tartózkodását arra, hogy megformálja a fejedelmi arc másolatát: részben nyomdai úton, részben gipszöntvényben készítették el a háromdimenziós portrét. Magát a múmiát, annak siralmas állapota miatt, meg sem lehetett érinteni, még kevésbé jöhetett szóba viasz- vagy gipszmásolat készítése. Ehelyett fotogrammetriás eljárással gipszmasszára vitték át a múmia arcának kanyargó "szintvonalait".

Ezt a technikát a térképészetben, az építészeti és a régészeti feltáró munkában már évek óta alkalmazzák. Segítségével II. Ramszesz vonásai ismertté váltak. A képmás természetesen nem az uralkodónak élő, hanem az összeaszott, mumifikált fejét mutatja be. A Musée de l'Homme vezetői szigorúan betartották az értékes holttest körüli kötelező titoktartást. A munkát - ellentétben a múmia fényes külsőségek közötti megérkezésével - teljes csöndben végezték el, és csak hetekkel a múmiának Egyiptomba való visszaillesztése után engedélyezték a Földrajzi Intézet munkatársainak, hogy a portréről a fenti módon készített gipszmásolatot a nyilvánosság előtt is bemutassák. (Sciences et Avenir)

O.L. - Nachrichten

Amit Thomas Hagler, svájci karikaturista, legutóbbi művében találóan lerajzolt, az a svájci ötnaposon beigazolódott: a svájci tehének falánkak. Még a bóják elfogyasztásától sem riadnak vissza. Az ember azt gondolná, hogy a szűrőbélyegző és a műanyagbója alacsony tápértéke a marháknak is nyilvánvaló, de a 3. napon a Jura hg. legelőin kiderült, hogy nekik ez egyáltalán nem világos.

Egyébként az elfogyasztott bójákat hamar pótolták, s hasonló eset nem fordult elő. Úgy látszik a kostoló során elfogyasztott bóják nem izlettek.

Ugyanezen a napon az iskolás kategória egyik futója hasonló ok miatt volt kénytelen egy kis időt elvesztegetni. Ugyanis, mikor végre megtalálta egyik pontját, akkor azt éppen egy tehén "ostromolta". S egy kis időbe telt míg összeszedte a bátorságát, és az ostromló iránt érzett "tisztelőt" legyőzve bélyegezni mert.

OL. Nachrichten 77/8.

ÉLJENEK AZ ÖRÖK VESZTESEK!

Mint a messzeföldön legrosszabb tájfutó illetékesnek érzem magam a következők leírására, noha mindig szívesen olvasom a szokásos tájfutó cikkeket, de szomorúan veszem tudomásul, hogy ezek csak a tájfutók egy szűk rétegéről szólnak, a "menőkről", ahogy a hozzám hasonlók tisztelővel nevezik őket. Ez alatt azokat értem, akik fitten, edzetten állnak rajthoz, s az első helyeket egymás között osztják el. Hozzám képest már az is specialistanak számít, aki egy versenyt keverés nélkül végigfut, s legálább az első dombot megfutja, nem sétál bele.

Többségünk azonban sohasem fog nyerni, még ha földig lóg is a nyelve. De mégis ki fog egyszer végre rólunk is írni? Nos, én megpróbálom ezt a hiányt pótolni.

De ugy gondolom mindennek előtt a saját képességeimet kéne ecsetelnem.

Én vagyok valószínűleg az egyetlen legjobb éveiben levő férfi, akit egy hetven éves nő kényelmesen, sétálva megver, míg én futok.

Pár hónappal ezelőtt, egy számomra örök-ké emlékezetes napon történt: a legjobb hangulatban robotgattam pontról-pontra, s teljesen ural voltam a helyzetnek. Éppen egy sűrű bozótból csörtettem elő, mikor először találkoztam Velle. Egy kedves őszhajú hölgy, túraöltözetben és bakancsban. Pár biztató szót kiáltottam oda, s nevetve ismét eltűntem a bozótban. Két pont és fél óra múlva, mikor én lihegve kotortam a pont körül, láttam újra. A bója mellett ült egy fatörzsön és kávét ivott egy termoszból. Szó nélkül bélyegeztem és elküldtem. A következő ponton ismét találkoztunk. A pálya hátralevő részén nem láttam. Amikor mintegy 3 óra múltán végre célba értem, kicsit ideges lettem, látván, hogy Ő már megfürödve, átöltözve, útra készen ül a kocsjában. - "Hogy ment?" - kérdezte, "Megint az az átkozott boka" - mondtam gyorsan, fájdalmas bicegést tettem, "ilyen egy makacs sérülés". Lehet hogy halványan elmosolyodott, amint elhajtott?

Hasonló esetekkel egy egész könyvet meg tudnék tölteni. Ott volt például az az eset, mikor egy versenyen az első pontot sehogyan sem tudtam megtalálni. Vagy mikor előttem egy ilyen "specialista" könnyedén átszökelt egy kisebb dagonya felett, én meg, mögötte futva, térdig süppedtem a sárba. Vagy az a verseny, melyen elsőnek rajtoltam, s utolsónak értem célba.

Tulajdonképpen saját magamat csodálom, hogy miért is csinálom újra és újra. Talán meg kéne kérdezni az orvosomat is egyszer, hogy mi a véleménye róla?

De legyünk végre őszinték: a legtöbben közülünk sose fognak az élen venni, sőt az első tíz között sem, természetesen ha több, mint tízen állnak rajthoz. - Reménytelen? Talán, de szerintem reálisan kell nézni. Milyen gyakran történik meg végül is valakivel, hogy minden pontot elsőre kikap és az idejével tökéletesen meg van elégedve, s mindezek után kénytelen tudomásul venni, hogy egy akármilyen fickó ugyanazt a fele idő alatt teljesítette?

Egy nevezetesen gyásznap még mindig élénken él az emlékezetemben: Elsőként rajtoltam. Az elején már kifecamítottam a lábamat, mikor egy kis bokrot ugrottam át, röviddel rá egy bosszúvágyó ág a szemembe csapott, ráadásul a térkép egész nyilvánvalóan nem stimelt, s az egésznek a tetejébe még ömlött az eső. Miután kerek 80 percig kinnt voltam a pályán, feladtam a versenyt. De amint csalódottan a célba botorkáltam, elrobotgott mellettem egy

ilyen fickó, s minden stemplije megvolt. Még a pálya háromnegyed részét kihagyva sem tudtam elsőként a célba érni!

Mi akar lenni ez az egész? - kérdezhetik sokan, mit akarok én ezzel a vesztesek táborának mondani? Nos, nem azt, hogy kemény edzések elvégzése után kell újra megpróbálnotok, mert hisz az én személyes edzéstapasztalataim túlnyomórészt kis srácok gúnyolódásaiból és nagy kutyák harapásaiból állnak. De azt sem tanácsolom, hogy a következő éjszakai versenyre a bocsánatkérésekből és mentegetőzésekből álló listát készítsetek arra az esetre, ha reggel kell a keresőcsapatnak az erdőből kihozni Benneteket; sem azt, hogy fessétek össze a hajatokat, s akkor eséllyel indulhattok az F 70 kategóriában.

Nem, az én tanácsom egyszerűbb: győzzétek meg végre magatokat, hogy minden versenyen Ti vagytok a legfontosabb emberek. Nélkületek, legyőzötték nélkül a győztesek diadala üres és kongó lenne. Ki csalna elő akkor hangos kacagásokat, azzal, hogy a rajtból pont ellenkező irányba fut el? Ki vezetné félre akkor a versenyzők tömegeit, amint diadalmasan bélyegez egy teljesen rossz pontnál? És végül, ki fizetné a nevezési díjakat?

Tehát hatat be, tartsátok magasra a, s kenjétek be még egyszer a vékony lábátokat; mert hisz mindig lesz újabb hétvége, és ki tudja, talán a változatosság kedvéért egyszer majd a többiek kevernek el!

SVÁJCI ÉJSZAKA

Az alpesi országok 1977. évi éjszakai egyéni bajnokságát Bulle-ban, a francia határ közelében rendezték meg. A verseny meglepetésekkel zárult, a papírforma ellenére. A neuenburgi Henry Cuche és a zürichi Evi Diener nyerték el a bajnoki címet. A tavak közötti terep, mocsaras talajával, kidőlt fákkal teli erdejével, patak- és bozótlabirintusával nehéz feladat elé állította a 300 (!) résztvevőt. A nehézségekhez járult a ma már szinte szokatlanul pontatlan térkép.

A bajnoki címek korábbi védői nem indultak. Alice Fischer, 1976. női bajnoka Norvégiában időzött, bizonyára terepkostolót véve az 1978-as VB előtt. .. Bernard Martit pedig egy kellemetlenül "időzített" influenza akadályozta meg abban, hogy 1975. és 1976. bajnoki címe birtokában megkísérelhesse a mesterhármast.

A védők távollétében a tavalyi másodikok: Ruth Baumgartner Zürichből és a nálunk is ismert Dieter Hulliger, az 1971. és 1974. évi bajnok lépett elsőszámú esélyessé. De ez alkalommal is meg kellett elégedniük a II. hellyel.

Egyébként már a verseny előtt lehetett a térképről kritikus hangokat hallani. Roland Hirter térképbíráló vonakodott is a hivatalos OL-térkép minősítést megadni. Szerencsére az előzetes aggodalmak nem váltak valóra, jóllehet néhány futó szerint a térkép kívánivalókat hagyott maga után. Összességében azonban túlzás lenne irreális versenyről és eredményekről beszélni. A győztes - aki egyébként 1974-ben napali bajnokságot is nyert - szerint: "Az biztos, hogy éjszakai bajnokságaink történetében nem ez volt a legjobb térkép, de nekem kedvemre való, mint ahogy a nehéz terep sem okozott különösebb gondot. Tulajdonképpen én Jura-specialista vagyok, s itt a térképek sohasem egészen pontosak."

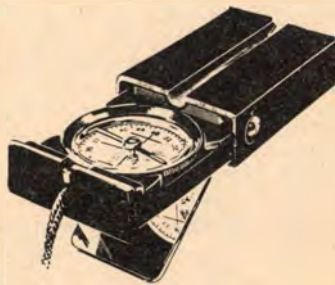
Amíg meglepetés volt sokak számára a női bajnok személye, a közelállók számára ez tűnt a logikus folytatásnak, hiszen Evi Diener 1972-ben ifjúsági, a következő két évben pedig junior éjszakai bajnok volt! "Számomra ez a verseny egy intervall-futás volt. Mindig megálltam a térképet nézni és utána a memorizált szakaszt maximális tempóban tettem meg."

(A svájci SPORT nyomán.)
1978. január

OL/7

Erich Hanselmann, a svájci válogatott edzője, a norvégiai VB edzőtábor után nem tartja reménytelennek a svájci tájfutók helyzetét. Jelenléteben néhány érdekes részletre mutat rá:

"A skandináv országoknak az élsport érdekében tett erőfeszítései igen jelentősek. A nyári hónapokban egyre több élversenyző felkészülését könnyítik munkaidőkezdésménnel. Az élsport rendelkezésére álló anyagi keretet megemelték; a norvégok évi 165.000.-, a svédek 180.000.- svájci Fr.-kal gazdálkodhatnak. Csakis lehetőségeink összpontosított felhasználásával érhetjük el, hogy egy viszonylag kis, de tehetséges csoportot a siker reményével készítsünk fel a skandináv VB-kre. VB-csapatunk feladata nehéz lesz, de a helyzet nem reménytelen. Ma a skandinávok által járt út tűnik jónak, s ezt következetesen kell követni."

A nyílt minősítésű térképrendszer

1978. február 10-én a Geodéziai és Kartográfiai Egyesület ankétot rendezett abból az alkalomból, hogy a Kartográfiai Vállalat elkészítette a rendszerbe illő megyetérképeket és bemutatta néhány körzeti (túrista) térkép próbanyomatát. Minthogy folyóiratunk eddig is fórumot biztosított több térképészeti cikknek, úgy gondolom hasznos lesz a tájfutók társadalmát ezzel az új térképrendszerrel is megismertetni.

Minthogy Magyarországon a polgári térképkiadást hosszú ideig egy 1948-ban kiadott rendelet szabályozta, amely sok tekintetben elavult, a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter 1973. XI.28-án rendeletet adott ki "Az államtitkot és szolgálati titkot nem tartalmazó térképek készítéséről" (15/1973.MÉM). A nyílt használatú térképrendszer első tagjai a megyetérképek már 1977. novemberében megjelentek, sőt egyes megyékből az első kiadás már el is fogott.

Az 1:50 000 méretarányú megyetérképek megjelenését jelentős eredményként könyvelhetjük el. Az utóbbi évtizedekben ilyen nagy méretarányú és ilyen részletes térkép még nem jelent meg. Az autótalasz volt eddig a legnagyobb méretarányú közforgalomban levő térkép, amely az egész országot egységesen ábrázolta, de ennek méretaránya is 1:360 000 volt.

A megyei alaptérképek méretarányán kívül figyelemre méltó a tartalmuk is. Mint az ankétan a Kartográfiai Vállalat képviselői elmondták, a térkép szerkesztői az igen jelentős nehézségek ellenére is igyekeztek minden külterületi lakott helyet, a tanácsi, erdőgazdasági és tsz-utakat, a kisebb erdőfoltokat is feltüntetni, hogy csak a minket közelebről érintő tartalmi részleteket említsem. Van a megyetérképeknek azonban egy nagy hibája is: a domborzatot csak 100 méteres szintvonalakkal ábrázolják. Ennek ellenére ajánlom, hogy a térképeket kedvelők mihamarabb keressék fel megrendeléseikkel a Kartográfiai Vállalat Földgömb- és Térképboltját (Bp. 1065 Bajcsy Zsilinszky ut 37.). A megyetérképek ára egységesen 45.- Ft. Vidéki megrendeléseket a bolt utánvétellel teljesít.

A nyílt használatú térképrendszer másodikként megjelenő tagja Magyarország 1:300 000-es alaptérképe lesz valószínűleg 1979 elején. Ez a térkép a megyetérképekhez hasonlóan ábrázolni fogja az út-, vasút-, és településhálózatot, a határokat, a domborzatot és a vizeket, természetesen a méretarányának megfelelő részletességgel.

A térképrendszer legnagyobb érdeklődést kiváltó tagjai az úgynevezett körzeti térképek lesznek, s ez látszott az ankétan is, ahol a résztvevőknek bemutatták a Velencei-tó és a

Vértes térképét. Ebből és az ott közölt áttekintőtérképből is látszik, hogy a rendeletben körzeti térképnek nevezett térképek gyakorlatilag túristatérképek. Az ankétan elhangzottakból és az áttekintőtérképeket tanulmányozva néhány örömteli megállapítást tehetünk.

1. A jelenlegi 17 túristatérkép helyett a tervek szerint 40 terület lesz kapható 1:20 000 - 1:80 000-es méretarányban. De ha a térképeken ábrázolt területek nagyságát hasonlítjuk össze, akkor is mintegy 30-40%-kal nagyobb területről lesz ilyen viszonylag részletes térképünk. Az eddig fehér-foltnak számító Alföld egy egész sor térképpel szerepel a tervekben.

2. Nagyobb lesz a térképek átlagos méretaránya, ami lehetővé teszi az eddiginél jóval részletesebb tartalom ábrázolását.

3. A térképek tartalmának jót tett, hogy a csak viszonylag friss topográfiai térképeken kívül a szerkesztők komolyan támaszkodtak helyszínelőkre is.

A helyszínelésről és az úgynevezett kistájak térképeiről lesz még szó, de előtte szeretnék megemlíteni egy-két bíráló megjegyzést is az ankétan elhangzottak közül.

1. Néhány új térkép a régivel kisebb területet fog ábrázolni. Hiányozni fog olyan is, melyek a nagyközönség számára esetleg érdekesek lennének.

2. A térképek a domborzatot 50 méteres szintvonalakkal ábrázolják. A rendelkezések azonban lehetővé teszik a szükséges helyeken felezőszintvonalak, sőt érték nélküli segéd szintvonalak és idomvonalak alkalmazását is.

Több hozzászóló is megemlítette, hogy ezzel a lehetőséggel a Kartográfiai Vállalat szakemberei elég ritkán éltek, holott bizony a mi viszonyaink között még a 25 méteres szintvonalak is semmitmondóak. Itt kívánom megjegyezni, hogy teljesen hibás az a szemlélet, amely szerint a nagyközönség nem igényli a domborzatot szintvonalakkal ábrázoló térképeket. De mint-hogy az elmúlt időben térképészeti szerveink ezt a felfogást tették magukévá; felnőtt egy egész nemzedék, amelyik nem, vagy csak kevéssé tud térképet olvasni, mert egyszerűen nem is láttak ilyen térképet.

Valószínűleg ez a felismerés vezethette a nyílt minősítésű térképrendszerrel szóló rendelet megalkotóit is, amikor előírták az ún. kistájak-térképek készítését 1:20 000-es méretarányban. Sőt meg kell említenem, hogy a körzeti (túrista) térképek majdnem mindegyikén is lesz 1-1 melléktérkép 1:10 000 - 1:20 000-es méretarányban, melyek a domborzatot 10 méteres szintvonalakkal ábrázolják. (A bemutatott Vértes térképen Várgesztes és környéke volt a melléktérképen.)

Szövetségünk egyik régi gondját is megoldják valószínűleg ezek a térképek. Nevezetesen azt, hogy a térképek budapesti árusítása miatt sok szervezetlen érdeklődő, de egyes szervezetek is (KISZ, MHSZ, munkásórség) el-estek a térképvásárlás lehetőségétől. Az évi százezer térkép árusítása viszont így is szinte elviselhetetlen terheket rótt a szövetség kis-számú apparátusára. Kiutat a problémából az jelenthet, hogy a nyílt használatú térképeket kereskedelmi vállalatok is terjeszthetik, vagy esetleg a vidéki szövetségek aktivistái. Már megrendeltük a Kartográfiai Vállalatnál a budapesti János-hegyet, a Károly-magaslatot, Sopron és a Misina-tetőt (Pécs) ábrázoló 1:20 000-es méretarányú térképes levelezőlapokat, melyek a hamarosan megjelenő körzeti térképek hasonló méretarányú melléktérképei alapján készülnek. A levelezőlapokat a vállalat 1978. májusára készíti el 10-10 000 példányban. A kb. 5 négyzetkilométer területet ábrázoló levelezőlapok a benyomtatott és a terepen állandósított pontjaikkal, úgy gondoljuk, nagy segítséget nyújtanak majd a népszerűsítő versenyek rendezőinek, iskoláknak, KISZ-szervezeteknek, de a "maszkek" tájékozdóknak, családok kirándulatóknak is. Az első három levél sikeréről függően fogjuk a nagyvárosi parkerdőket ábrázoló térképes levelezőlap-programunkat folytatni.

Ugyancsak tárgyalásokat folytatunk a Kartográfiai Vállalattal a fentebb említett 10- és 20 000-es térképek megjelentetéséről is. Reméljük, hogy a nagy anyagi erőket megkivánó akcióba kellőképpen be tudjuk majd vonni a KISZ, MHSZ és a többi érdekelt szervet is. Szeretnénk az első néhány térképet még 1978-ban megjelentetni.

E kis kitérő után visszatérek az anketon elhangzottakra. A Kartográfia több képviselője is ecsetelte azokat a nehézségeket, melyeket a vállalatnak a helyszínelések okoznak. Röviden: anyagi, és létszám okok nem teszik lehetővé a térképeken ábrázolt területek szisztematikus, mindenre kiterjedő részletes helyszínelését. Skerletz Iván ott szóban felajánlotta a tájfutók társadalmának segítségét, amit én itt írásban is megismételek. A társadalmi aktivistáknak a helyszínelésbe való bevonására a

vállalat Térképész című újságában kb. 2 éve meghirdetett "Helyszínelők baráti körét" látjuk alkalmasnak, bár a kör szervezéséről azóta sem hallottunk.

Az anket végén a Kartográfiai Vállalat képviselői ígéretet tettek az elhangzott észrevételek tanulmányozására és bejelentették, hogy az első új túristatérképek (valószínűleg a Soproni-hg, Vértes, Velencei-tó, Aggtelek és környéke) még az első félévben megjelennek.

Szerkesztői üzenetek

HM SOMOSKÓÚJFALU

"Egy éve, amikor beléptem a tájékozdási futók népes táborába, kaptam egy levelet, melyben közölték, hogy megrendelhetem a sportág újságját, amelynek segítségével gyarapíthatom ismereteimet. Be is fizettem, s lázasan vártam az újság első példányát.

Hosszú idő múlva meg is kaptam, de bár egész évre előfizettem, csak a lap 3. számát kaptam meg. Ezt még meg is értettem, mivel csak áprilisban fizettem elő, s azt gondoltam, hogy majd következő év első két számát kapom helyette. De újabb csalódás ért, amikor a 4. szám után hiába vártam a következő szám 'at.

A lap természetesen nagyon tetszik, sok érdekes versenyzési tanács, információ, edzéselmélet van benne, amiért szeretnék RENDSZERES olvasója lenni.

Nagyon örülnék, ha a hiányzó múlt évi számokat is megkaphatnám, mivel, mint azt Önök is írták, az újság nem kapható, sem az újságárusoknál, sem a postán."

A hiányzó számokat megküldtem.

Cimoldalon: Célegyenes

Hátsó borító: A nagykanizsai Hungária Kupa
Tasi Akos felvételei

TÁJFUTÁS

A MAGYAR TÁJÉKOZÓDÁSI FUTÓ SZÖVETSÉG LAPJA

Megjelenik kéthavonta. Szerkesztőség: Budapest, VI. Bajcsy-Zsilinszky út 31. II. Tel. 126-820

Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben, a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest V, József nádor tér 1. szám. Postacím: 1900 Budapest) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámára. — Egyes szám ára 3.— Ft. Előfizetési ára egy évre 15.— Ft. Számonként kapható a Sportpropaganda Vállalat Terjesztési Oszt. 1061 Bp. Népköztársaság útja 6. sz. ISSN 0133-2473 INDEX SZ.: 25.827

Sportpropaganda

TZ 78270

OLVASÓINK FIGYELMÉBE AJÁNLJUK !

A Sportpropaganda Vállalat 1978 első felében több, érdeklődésre számottartó kiadvány megjelenéséről gondoskodik.

Alábbi rövid ismertetőnkkel tájékoztatni kívánjuk minden sportszerető olvasónkat a már megjelent vagy rövidesen megjelenésre kerülő kiadványainkról.

A "TE MAGAZIN" c. kötet minden sportolónak és nem sportolónak hasznos segítséget nyújt az egészséges életmód kialakításában.

Az év folyamán többször jelentkezünk rejtvényes magazinokkal. Sport, rejtvény, humor, no meg az 50.000 Ft-os nyeremények miatt lett népszerű ez a kiadvány. A "REJTVÉNY FÓRUM" már kapható.

Az "AUTÓS SPORTLEXIKON" az autózás rajongóinak készült; egyben lehetővé teszi azt is, hogy szórakozva sajátítsuk el az autózással kapcsolatos tudnivalókat. /A felsorolt kiadványok a hírlapárusoknál megvásárolhatók./

A minikönyv gyűjtők és sakksport kedvelőinek ajánljuk a "SAKKVILÁGBAJNOKOK" címmű nemrég megjelent minikönyvet. A könyv olvasmányosan ismerteti a világbajnokok - mindenki számára érdekes - életútját. /Kapható a könyvesboltokban és a Sportpropaganda V. boltjában: Budapest, VI. Népköztársaság útja 6./

Gyermekek részére készült sportvonatkozású kifestőkönyvek: "EDZETT IFJÚSÁGÉRT" kifestőfüzet. /Kapható az ÁPISZ boltokban./ "SPORT EGYSZEREGY" rejtvényes kifestőkönyv. /Kapható a könyvesboltokban./

ÁRA: 3,- Ft.

TÁJFUTÁS

1978/3

A SPORTPROPAGANDA VÁLLALAT

harmadik évtizede a testnevelési és sportmozgalom szolgálatában

● SPORT KIADVÁNYOK, NYOMTATVÁNYOK, ZÁSZLÓK

Budapest, VI. Népköztársaság u. 6. sz. alatt.

124-234

123-974

● IMPORT SPORTFELSZERELÉSEK

Budapest, V. Kecskeméti u. 11. szám alatti boltban

186-931

● ÉRMEK, JELVÉNYEK

Budapest, VI. Népköztársaság u. 38. sz. alatti üzletben

325-530

325-738

● SPORTFILMEK KÉSZÍTÉSE ÉS KÖLCSÖNZÉSE

Budapest, XIII. Margitsziget, Hajós Alfréd sétány

319-951

mindezt a Sportpropaganda Vállalattól, a testnevelési és sportmozgalom célkitűzéseinek elősegítése és népszerűsítése érdekében.

TÁJFUTÁS

IX. ÉVF.

A MAGYAR TÁJÉKOZODÁSI FUTÓ SZÖVETSÉG LAPJA

3. SZÁM

Felelős szerkesztő: Skerletz Iván - Kiadja a Sportpropaganda Vállalat - Felelős kiadó: Szebeni István igazgató - Készült a Sportpropaganda Vállalat Sokszorosító üzemében - Műszaki vezető: Tihanyi Sándor - Előállítás helye: 1143 Budapest, Dózsa György ut 1-3. Ideje: 1978. július Terjeszti a Magyar Posta

Sokan kaptak levelet szerkesztőségünkől az elmúlt év végén és a mostani elején, melyben felkértük a címzettet, hogy írja meg objektív véleményét a megadott országos versenyről a Szélrózsa számára. Kértük, hogy azt a néhány sort két-három héten belül postázza, mert az évkönyvet még májusban meg akarjuk jelentetni. Most május van, mikor ezeket a sorokat papírra vetjük és még mindig vagy egy tucat beszámoló hiányzik, nem is szólva - nevéket nem emlegetve - az olyan megyékről, melyek fél év alatt nem érdemesítették saját magukat arra, hogy az 1977. évi munkájukat, eredményeiket más is megismerje a Szélrózsa lapjairól. Kérés, emlékeztető ment nem is egyszer, és lám, hiába. Persze az olvasót csak az érdekli, hogy megjelenik-e az évkönyv idejében és nem az, hogy hogyan vajudik. Mi sem mentegetődzésnek szánjuk ezt, hanem a tények rögzítésének. Most megkísérlünk egy más szerkesztési, anyaggyűjtési módszert; felkértünk mindenkit, aki úgy érzi, hogy irni és mondanivalója van egy-egy nagyobb versenyről az küldje be a Szövetségbe és ha az arra érdemesi helyet kap a sportág évkönyvébe.

Még egyszer a minősítésről...

Cikkemet válasznak szánom Bódy Lászlónak (Tájfutás 78/1) és mindenkinek, akik úgy látják, hogy "övn aluli" a minősítési rendszerünk.

Vegyük előbb a hasonlatot a magasugrással. Nagyon szerencsétlen, mert egy pontosan mérhető teljesítményt vett példaként. A tájfutásban a teljesítményt azonban több összetevő adja. Szerencsére nem elég egy kellően technikus pályát kitüzni, de a teljesítéséhez szükséges idő még annál is fontosabb. Érvényes ugyanis a mondás, hogy a nagymama is végig tud menni a legtechnikásabb pályán, csak adjunk rá elég időt. Ha egy igen nehéz pályán csupa kezdő fiatal elindítunk, lesz köztük győztes. Ez törvénytörő, még, ha sokan nem is bírkóznak meg a feladattal. Nyilvánvaló, hogy ez a győztes még nem feltétlenül arany jelvényes tudású versenyző - bár lehet az. Annak az időnek a behatárolásához, amely még arany tudást ér, jelenleg a legelfogadhatóbb, bár közel sem tökéletes mércénk három arany versenyző közül a legjobbnak a teljesítménye (illetve ennek bizonyos százaléka). A minősítési rendszert sokan bírálták már, de senki nem tudott megoldást adni a fent taglalt időnek bármilyen más módon való meghatározására. Ez hiányzik Bódy sporttárs cikkéből is. (Meg kell emlékezni Kővári Endre kísérleteiről, aki a régi versenyeken használt menetidő számítási elvből indult ki; 15 percet adott egy km-re, és 1 percet minden felfelé megmászandó 10 m szintre. Az így kapott idő előre meghatározott százalékát tette meg mércének a győztesidőre, illetve értelemszerűen az I.o. teljesítményre. Pl. F 21 A-ban ez annak idején a fenti idő 40%-a volt. És bár többnyire néhány százalék eltéréssel bejött a becslés a versenyek győztesidejére, nem lett az elvből rendszer, mert nem tükrözi kellően a körülmények (pályaneheztség, időjárás, futhatóság stb.) hatását az időre. Pedig ki ne óhajtaná, hogy sportágunk mérhető legyen, és ki állítja, hogy egy aranyjelvényes győztes mindig kihozza magából a maximumot.) (Jelenlegi rendszerünk gyengeje).

» 39.

Tülevél

"Több felelősséggel" címet adnék levelemnek, mely cím kölcsönvett az 1976. évi VB kapcsán írott Népszabadság cikkéből. Írásomnak ekkora jelentőséget nem tulajdonítok, de az alap közös: a sportág jelenét, jövőjét, csakis körültekintő, több felelősséget tartalmazó döntésekkel lenne jó szabályozni.

1. MINŐSÍTÉS

Az 1977. január 1-vel visszamenő hatályú új minősítési rendszerünk véleményem szerint időtállóan fog bizonyulni, mert helyesen tükrözi a sportági és OTSH kívánalmakat.

Egyetlen kivételt a II.o. fogja okozni. Minthogy okozta is, mivel több mint 50%-kal csökkent tavaly óta számuk. Ez szerintem teljesen ellentétben áll az OTSH idevonatkozó állásfoglalásával. Az irányelv szerint az új minősítési szintek megállapításánál figyelembe kellett venni a nemzetközi színvonalat az I.o. és aranyjelvény megszigorításánál, ugyanakkor pedig ellensúlyozásképpen, a versenyzők ambicionálására a II.o.-u szintnél mérsékelt-ebben kellett volna eljárni. Ezt a mérséklést hiányolom, ami éppen a nemkívánt elkedvetlenedést okozhatja.

2. RANGLISTA

Ugy vélem, hogy a szakosztályok egészséges versengésében új fejezetet nyitó széleskörű, a sportág egészét felölelő szempontokra épített éves ranglista bevált. Miért Követelményrendszer a címe, nem tudom, amikor ahhoz semmi köze. Ámbár már a tekézőknek is van Követelményrendszerük, ami a felkészülésre, versenyzésre stb. vonatkozik. Hüen mutatja kinek hol szorít a cipő. Mindenképpen reálisabb képet ad, mint elődje. Jó dolog, jó ösztönző, kiváló értékmérő!

De ezzel kapcsolatban bennünket ért sérelem (tán mást is) éppen a rangsorolókon, melyre jól fizető volta miatt egész évben odafigyeltünk és ahol 16 versenyzőnk nyert rangsorolást és hárman is (Szabó, Kelemen, Széles) rangelsők lettek!

Ezen eredményünk feletti örömlenket rontotta el az a kellően át nem gondolt, a rendszer egészének ellentmondó TFSZ IB döntés, miszerint a ranglista pont azé a klubbé ahol év végén (!) a versenyző le van igazolva. E döntés alapján az F 21 rangelső Szabó 3,3 és az F 19 második Gyenis 2,7 pontja, tehát összesen 6 pont nem a PVSK-nál, hanem a Schönherznél lett figyelembe véve.

Ugyanis Szabó és Gyenis 1977. október 26-án bevonult - ami rendjén is való - és november 3-án kedvezményesen átigazolt. Ekkor Szabó már rangelső, Gyenis pedig második volt. Egy versenyen indultak mindössze új színekben, "November 7."-en de ez nem változtatott ranglista eredményeiken, mert Szabó elsőnél jobb nem lehetett, míg a junior Nov.7. nem volt rangsoroló?! S mégis a Schönherz kapta a 100%-ban PVSK-nál elért pontokat. A sérelem nyilvánvaló! S érthetetlen. A bajnoki pont, a minősítés és a többi tényező mindig ott számít, ahol szerezték. S miután a szakosztályok által végzett munka egyedüli fokmérője ezen éves rangsor, akkor érthetetlen döntés volt, hogy átigazolás folytán egy egész évi munka eredménye az egyik klubnál elveszti értelmét, míg égből kapott ajándék egy másiknak.

Tudtom szerint más nem reklamált. Másnak nem fáj ez? Jó ez így?

3. RANGSOROLOK

A rangsorolók jelentősége az új bajnoki rendszerrel még jobban megnőtt. Számuk is 14-re emelkedett. Ezzel a vidékiek erőfeszítései nyertek elismerést. Köszönjük. De! Körültekintő döntés volt-e 14-re emelni számukat? Nem sok ez?

Nekem egyedül az Alföld Kupa nem tetszik. De csakis kizárólag az időpontja miatt! Ugyanis

a) élvonalunk, a válogatottak rendszerint július 10-31 között külföldön tartózkodnak, eleget téve hagyományos kötelezettségeiknek. Erre az időpontra esik a svéd és svájci 5 napos, az osztrák és cseh 3 napos, az Ostsee és idén ráadásul a Főiskolás VB is. Milyen rangsoroló lesz ez távollétükben?

b) Az Alföld Kupa rangsoroló volta szükségszerű kötelezettséggé teszi szakosztályaink számára a legerősebb összetételű részvételt. Sikerülni fog nekik az iskolai, építőtáborok, nyári gyakorlatok (nyaralás) idején? S akkor még nem is szóltam az edzéstervezésben fontosnak tartott másodalapozásról, mely szintén ide esik. Ha nem teljes a mezőny, ha nem kellően felkészült, lesz a rangsorolónak rangja?

Szeretném hinni, hogy az általam tisztelt debreceniek hozzászólásomat csak szakmai ellenvetésnek tekintik és nem rosszindulatúnak. Tudom, eddig is volt Alföld Kupa ekkortájt, szépszámu részvétellel, nemzetközi indulókkal.

De más egy verseny, ha rangsoroló és más, ha egyeseknek másodalapozás keménységét feloldó, másoknak az uborkaszegont élénkítő. Tülevélem zárom és bizom benne, akiknek szólt megértették, s tán segítenek.

Kiss Endre
PVSK

Kedves Csongrádi Jenő!

Irod, hogy cikket vitaindítónak szánod és a leghelyesebb az ilyen esetben a könyörtelen eltiltás. Valóban valamilyen uton, formában véget kell vetni a csalásoknak.

De hogyan? Honfi esetében most szenvedjen az új egyesület, ahová időközben bevonult? Terhelje a felelősség régi egyesületét? Igaz azt már terhelheti, mivel időközben egy ember kiválása miatt megszünt a szakosztály. Hát akkor terhelje a nemzeti színeket?

Mire lehet talán visszavezetni ezeket a csalásokat, ezeket a tévedéseket? Szerintem arra, hogy ma már nagyon nagyon kevés ember megy végig egyedül tájékozódva a pályán.

A versenyközpontba mindenki rohan a rajtlistához, nézi ki, hol, hogyan... Már ekkor tudja, milyen eredményt fog elérni. Ragad vagy önálló lesz.

Ragadáskor köztudott, hogy a vezér néha-néha a térképre néz, a többi pedig összehajtott térképpel a kezében, nyugodtan huzza az X-et a kartonjára. Ilyenkor persze a vezér sem néz semmit, csupán villanjon a bója; kb. jó a hely, s így már megy is a kartonra az igazolás. Az utólag észrevett hibát, sajnos reménykedve így küszöbölik ki (Pl. Eötvös). Ha ugyanez zsirkrétával történik meg; a mai napig is az eredmények között találjuk a versenyzőket.

De visszavezethető ez másra is. Ez azt hiszem már általánossá válik az Eötvös történetében, hogy 100 m-en belül elhelyeznek legalább négy bóját. A versenyző akarva, akaratlanul is hibaszálalékkal fut és akkor egyszer csak szeme elé tárul három bója, ilyenkor aztán van keveredés. Ez is az Eötvösön történt 1976-ban. Összegezve: nem javaslom az eltiltást, de ha még egyszer ilyenbe keverednek az illetékes versenyzők, könyörtelen eltiltást kell alkalmazni. Javaslom, ha a rendező egyesület észreveszi a csalást, úgy adja tudtára a megyei szövetségeknek és így automatikusan tudnak a versenyző dőljáról, s egyszerűen ne fogadják el a nevezését.

Kedves Jenő, csupán ennyivel szerettem volna hozzászólni, tájékoztatni a tájfutás olvasóit a "Versenyek tisztaságáért" c. írásodhoz. Befejezésül még annyit; az MTFSZ tudja, hogy egyes helyeken milyen sportági munka folyik.

Nincs szava, nem tud beleszólni, nem tud javasolni, hatni a magasabb beosztású vezetőkre, holott ő a legmagasabb beosztású.

Pedig, ha egyszer végre valahára meghallgatnák az edzőket, a versenyzőket meggyőződnének ennek helyességéről, akkor bizonyára lenne munkája az MTFSZ fegyelmi bizottságának is.

De addig is tovább folyik a kétirányú munka.

Zentai József

Kedves Csongrádi Sporttárs!

Sportszerűtlen voltam! Először a 12 év alatt, amiből 10 évet válogatot mezben töltöttem el. Ez alatt nyertem magyar bajnokságokat és külföldi versenyeken is sikerült győznom. Mindig becsületesen felkészültem és nem volt szükségem a legkisebb illetéktelen segítségre sem.

Levelében (Tájfutás 1978/1) a szövetséget marasztalja el a szükséges cselekvések elmaradása miatt. Pedig, mielőtt ezt a bizonyos részleteiben igen sértő cikket megírta volna, nem ártott volna megkérdeznie, mit tettek. Megnyugtatózásra közlöm, hogy az eset kapcsán a szövetség két legilletékesebb vezetője (főtitkár, szakfelügyelő) a körülmények figyelembevételével (nem előre megfontolt, nem a pálya rövidítésére irányuló, s az előző évek sportszerű magatartását figyelembe véve) szóbeli figyelmeztetésben részesítettek.

Mindketten válogatot versenyzők voltak sok éven át, így a hivatalos figyelmeztetésen kívül jóindulatu baráti tanácsokkal is elláttak.

Szégyellem magam és reméltem, hogy ez a "gyerekes félrelépés" hamar elfelejtődik.

Nem! Az év első versenyén a Hosszútávú Kupán több jó barátom azzal fogadott, hogy "hallottad Fifi mit irt rólad a Csongrádi?"

Ők maguk is tulzásnak vélték az igen sértő szavakat. Ugy érzem, amit érdemeltem megkaptam, de a "tudatos csalás" kifejezést és "akupunturás, zsirkrétás", félpályát futó embeerekkel való összehasonlítást nem érdemeltem meg. Váratlan Öntől ez azért is, mert tudomásom szerint, ha nem is sokáig, de futott válogatot mezben a nemzeti színekért. Ha pedig így van, akkor azt is tudnia kellene, hogy aki odáig eljut, azt kemény, rendszeres edzőmunkával éri el.

Ami pedig jelenlegi klubomat a H.Schönherz SE-t illeti, megnyugtathatom kevés olyan szakosztály van az országban, amey 10 db Tájfutást járatos klub részére.

Bizom benne, hogy aggodalmát némiképp eloszlattam és sikerül az esetet elfelejtenem a válogatotban elérendő eredményeimmel.

Sporttársi üdvözléttel:

Honfi Gábor

Az MTFSZ-ből jelentjük

"A" Lordagskjappen	N
SOLO 78	N
Svájci 5 napos	CH
Nemzetek versenye	H
"B" Ostsee Pokal	DDR
3 napos	CS
Hungária Kupa	H
November 7. év	H

MELLÉKLET AZ IB 1978/3. jegyzőkönyvhez

I. A minősítési szabályzat kidolgozásánál az OTSH által előírt irányelveket kellett figyelembe vennünk. Ezek az irányelvek a sport fejlődését segítik és végcéljuk a minél jobb nemzetközi eredmények elérésére történő ösztönzés. Ezért vezették be a nemzetközi osztályu sportolói minősítést. Ezt a minősítést az a versenyző kapja, aki teljesítményével biztosan felkerül a sportág nemzetközi ranglistájának (ha van ilyen) 1-20 helyére.

Az I. osztályu és A jelvényes minősítési szinteket úgy kellett meghatározni, hogy az ezeket a szinteket sikeresen teljesítő versenyzők a nemzetközi felnőtt, ill. ifjúsági ranglista 1-50 helyére legyenek esélyesek.

A II. osztályu versenyzők az élsport közvetlen utánpótlását kell hogy képezzék, és kívánatos, hogy minősítést csak rendszeresen sportoló versenyzők szerezhessenek. Ezért a IV. oszt. ill. bronz minősítést is el lehet veszíteni, ha valaki 6 versenyen nem szerepel eredményesen.

II. Az általános részben az előző minősítési szabályzattól jelentős eltérést jelent, hogy az év folyamán elért minősítés érvényesítésére csak a versenyévad végén van lehetőség, kivéve a nemzetközi minősítést.

A minősítést el nem ért sportoló az előző szabályzattal azonos módon minősül vissza, kivéve a IV. oszt. sportolókat, akik igazolványába "minősítést nem szerzett" bejegyzés kerül. Az ilyen versenyző indulási jogosultsága a IV. oszt. ill. rajtengedélyes versenyzőkével azonos.

III. Nemzetközi osztály. A tájékoztatósi futás az egyéb sportágaknál található. Mivel a minősítési szabályzat szerint csak VB-számokban szerezhető pont ezért

- az országos éjszakai-, hosszútávu-egyéni bajnokságok,
- a tömegrajtos egyéni versenyek és
- a vegyes váltóban elért eredmények nem számítanak.

IB határozat:

Ezentul a pontok elérésénél több forduló verseny esetén az összesített végeredmény számít.

Az előírás szerint az MTFSZ IB-je kijelölt 4 A, illetve B fokozatának tekintett versenyt az 1978. évi versenynaptárban:

A válogatott kerettag versenyző egyéni vagy klub-, esetleg társszervi kontingenssel létrejövő versenyel is beszámítanak, ha ezek a fenti 8 verseny közül kerülnek ki.

A továbbiakban tekintjük át a tájékoztatósi futás szabályainak speciális körülményeit, hivatkozva a szabályzat megfelelő részeire.

I. -IV., A-Br.

IB határozat:

A) A váltó versenyen minden %-fél minősítést ér (kivéve a IV. osztályu minősítést).

B) Junior kategóriában a versenyszabályzattal ellentétben 1978-ban megengedjük "A"-ban III. oszt. versenyzők indulását is.

Nem kizárt az indulás engedélyezése a nem I., II., ill. A jelvényes versenyzőnek rangsoroló "A" fokozatu versenyén sem, de az erre történő engedélyadás joga az IB-t illeti meg.

C) Felnőtt, junior E; A és ifi A esetén az I. osztályuak, illetve A jelvényesek listája és a külföldiek számíthatók be, de csak akkor, ha a verseny hivatalosan nemzetközi verseny.

Ifi B-ben csak az aranyjelvényesek listáján szereplő versenyzők számíthatnak.

D) Az ebben a pontban szereplő minősítési pontok jutalom pontok, tehát a versenyző az idejének megfelelő százalék alapján is kap pontot. Ezek a jutalom pontok azonban nem számíthatók be a kijelölt versenyen elérendő két pontba. A serdülő bajnokságok egyelőre ifi bajnokságok elbírálása alá esnek.

E) Az Elit kategória kizárólagosan a Hungária Kupára és a Nemzetek versenyére irányuló megkötés, és elsődleges célja az indulók számának normális keretek közötttartása.

1. - B, C, D fokozatu versenyek szerepelni kell az adott megye versenynaptárában, ha az ott elért eredményért II-IV (E-B) minősítést akar kapni a versenyző. Azaz, ha rendeznek megyei Április 4. emlékversenyt, más megyében ugyanabban az időben rendezett versenyen lehetőleg ne induljon, vagy ha indult, ne érhesen el minősítést az adott megye versenyzője.

2. Ez a pont nem vonatkozik az Egyéb rendelkezések D. pontjára és a Nemzetközi minősítésre. Ezeket a többnapos verseny esetében az összesített sorrend alapján kell adni.

3. Természetesen nemcsak a győztes, de az egyébként induló versenyző is csak ezekben a fokozatokban számítható be a 3 legmagasabb minősítésű induló közé.

1977. év végén az IB. állást foglalt, hogy a váltóversenyen elért 1/2E (III) minősítések közül maximálisan egy teljesítést IV. oszt. teljes minősítésnek lehet elfogadni.

A hagyományoknak megfelelően a Magyar Uttörők Szövetsége, a Pajtás szerkesztősége, és a Magyar Televízió gyermekosztálya ez évben is kiadta a legkiemelkedőbb sporteredményt elért uttörők részére az 1977. év Uttörők Sportolója címet, melyet sportágunkban Székely Adél (Vas), Koczur Kálmán (Budapest), és Budapest leány váltója kapott.

*

Komárom megye legjobb ifjúsági sportolója címet 1977. évi eredményei alapján Hidvégi Nóra (T. bányai Árpád Gimnázium) nyerte el.

*

Ujra kinevezték Csongrád és Somogy megyében a szövetségek elnökségeit.

Csongrád: Tóth Imre elnök, Dr. Felföldy Károly titkár, Bódy László, Pásztor Imre, Jenovai Klára, Rostás Irén, Sindely Pál tagok.

Somogy: Matuszka Józsefné elnök, Matuszka József főtitkár, Marton Péter titkár, Horváth Margit, Ujlaki Csaba tagok.

*

Az országos szövetség technikai bizottságának fogadóideje: kedd 16,30 - 17,30 óráig.

HUNGÁRIA KUPA

HUNGÁRIA ELŐZETES

Öt teljes nap a versenyen. A pályán eltöltött ötször 30-70 perc mindenképpen izgalmas, nagyszerű élményt jelent, még akkor is, ha a terep nem a legideálisabb, a térkép kifogásolható, az időjárás pocsék és a keverés kissé hosszúra sikerül. De marad még 117 óra. Ez sem mindegy, hogy kellemesen telik-e el, vagy sorozatos bosszúságok közepette. Ennek érdekében dolgozom már hónapok óta egy maréknyi csoport élén.

A nehézségek kezdődnek mindjárt a megérkezéskor, a jelentkezésnél. Hónapok óta eltűntnek hitt klubtársak látják viszont egymást a világ négy tájáról kalandos módon érkezve a nap legkülönbözőbb időpontjaiban. Izgatottan lapozgatják a rajtlistát, vajon be vannak-e nevezve a 27 kategória valamelyikébe. Dél felé érkezik egy határozott csapattag és közli társai-val: "A csapatvezető nem jön el, de én mindenről tudok. Látom mindenki itt van, kivéve azokat, akiket beneveztünk. Na nézzük, mit lehet tenni az indulás érdekében."

Talán kissé túlzott a fenti néhány sor, de nem alaptalan. Tavaly 569 változást kellett végigvezetni. Kikeresés és átírás három listán, szállás biztosítása, nevezési díj kifizetése stb. Tény, hogy a 80 oldalas, 2200 példányban nyomtatott műsorfüzet átfutási ideje miatt a nevezési határidő meglehetősen korai. A névszerinti nevezést június 15-ig kell megküldeni, de ajánlatos még néhány héttel korábban, hiszen a jobb minőségű szállásokat azok kapják, akik nevezése a legelőbb érkezik. Az is igaz viszont, hogy aki tartalmasan akarja tölteni a nyári szabadságát, az már tavasszal elhatározza, hogy szán-e 5 napot a versenyezésre. Természetesen közbejöhethetnek sérülések, családi akadályok, lelki problémák. Sajnos azonban nagyjából az a baj, hogy sok egyesületnek nincs erőskező edzője, ill. csapatvezetője.

Mit tegyünk hát? Ne fogadjuk el a változtatásokat, mint erre volt már példa jócskán itthon is, külföldön is?

Megvitattuk, s állásfoglalásunk a következő. Tegyük meg minden tőlünk telhető, hogy bárki indulhasson a versenyen, aki akar. De vigyázzunk arra, nehogy a becsületesen versenyző, jelentkező versenyzők szenvedjenek hátrányt, ácsorogjanak sorba, kapjanak rosszabb szálláshelyet a trehány versenyzők miatt. Ahol lehet részesítsük hátrányban az utóbbiakat (persze ne a versenypályán!).

Ez szép és igazságos, de hogyan valósítható meg? Rendelkezésre áll legjobb esetben 7-8 aktiva, akik a jelentkeztetést végzik.

Idén a nevezési lapot két példányban kell kitölteniük az egyesületeknek. A másodpéldányra ráírjuk az összes versenyző rajtszámát és június 30-ig visszaküldjük. Ezzel együtt küldjük meg a versenyértesítőt a szálláshelyeket, versenyközpontot, közlekedési eszközöket feltüntető térképvázlattal. Továbbá mellékelünk egy változtatási lapot, melyet az egyesület a versenyre történő leutazás alatt kitölt és a csapatvezető kizárólag ezzel a lappal jelentkezhet augusztus 15-én 9 és 21 óra között.

ÉRKEZETT:

Nevezés: 17 fő Szállítás: 15 fő Szállítás: 11 fő

A benevezettek közül nem jött el névszerint:

Kategória	Rajtszám	Név	Szállás:	Szállítás:
:	:	:	:	:

Ujonnan nevezzük:

Kategória	Név	Szállás	Szállítás
:	:	:	:

Tényleges részvételi létszám:

Nevezés: ... fő Szállítás: fő Szállítás: fő

Plusz igény az eredeti nevezéssel szemben:

Nevezés: ... fő Szállítás: fő Szállítás: fő

A tolongás és sorbanállás elkerülése végett a jelentkezésnél a csapatvezetőket sorszám szerint szólítjuk. Első lépésként be kell fizetni a plusz igénynek megfelelő összeget. Ezután kiadjuk a tényleges teljes létszámnak megfelelő versenyanyagot, az autóbuszjegyeket és a szálláshelyet biztosító jegyeket.

A változtatási lap leadása önmagában még nem jelenti az új nevezések megtörténtét. A besorolást egy másik helyiségben végezzük a változtatók és új nevezők személyes jelenlétében. Így tudhatják meg a rajtszámukat, persze csak miután befizették az 50.- Ft különjárás díjat. A torlódást itt is sorszám szerinti hívással kerüljük el. Ha nincs üres hely a megfelelő kategóriában, akkor később újra lehet jelentkezni egy új sorszámmal. Saját érdekekben fontos tehát, hogy a távolmaradókat bejelentés-tek! Legkésőbb este 21-22 óra között azonban mindenki számára biztosítunk helyet, azaz versenyzési lehetőséget.

Amelyik egyesület 21 óráig nem jelentkezik, annak összes rajtszámát, szállását kiadjuk az ujonnan nevezőknek. Aki teljesen egyéni leg (csapatvezetőtől függetlenül) óhajt nevezni, azt csak üres időben, illetve 21-22 óra közt tudjuk fogadni.

Fenti megoldással a korábbi években felmerült problémákat teljes mértékben kiszűrjük. Különös gondossággal törődünk a gyerekekkel; ne maradjanak magukra a kétezres forgatagban

Tavaly csak 10-15 perces autóbusz utakról volt szó, mégis gyakran ádáz rohammal vették be a versenyzők a buszokat. Ennek eredménye: a nyolc egyszerre induló kocsiból az első kettő zsufolásig megtelt, míg az utolsóra már alig lehetett utast toborozni.

Idén 60-70 percet utazunk majd a versenyterepre; fontos tehát, hogy kényelmes legyen az buszozás. Ennek érdekében mindenki a saját fegyelmességével tehet a legtöbbet. Minden esetre annyi kocsit rendelünk, hogy az ülőhelyek száma 5-10%-kal meghaladja a szállítást igénylők számát. A szállítást csak a befizetések alapján kiadott autóbuszjegyekkel lehet igénybe venni.

A szállítás lebonyolítását végző egyetlen rendező csak annyit tehet, hogy a buszfordulók menetrendjét percnyi pontossággal betartja. Megpróbál azonban az éppen utazó sporttársak közül kocsiparancsnokokat megbízni. Saját érdekekben igyekezzetek a következő rend szerint viselkedni. A számmal megjelölt táblák körül gyülekezzetek, és a járművek érkezésekor az azonos számmal jelölt buszra szálljatok. Ha az ujonnan érkezők mindig ahhoz a táblához állnak, ahol a legkisebb csoport, akkor ily módon automatikusan biztosított az egyenletes elosztás. Felszálláskor az utazási jegyet fel kell mutatni a kocsiparancsnoknak. A helyszínen nevezők más jegyet kapnak, büntetésül csak a legvégén szállhatnak fel. Visszafelé szintén csak 3-4 konvojt indítunk, a műsorfüzetben közölt pontos menetrend szerint. Tehát nyugalmat, kulturált viselkedést kérünk; mindenkinek lesz ülőhelye, s az utazás kellemes kirándulássá válik a Büki Nemzeti Park csodálatos tájaiban gyönyörködve.

A korábbi években a stencilezett, majd később nyomtatott napi eredménylistából minden egyesületnek egy példányt adtunk, függetlenül attól, hogy 50 versenyzője indult-e, vagy csak 2-3. A kiosztás is nehézkes, mert fel kell mutatni a csapatvezetői bilétát. Ha nincs a csapatvezető, az egész egyesület várhat rá. A rendezőknek külön listán számon kell tartaniuk, hogy ki vette már át az eredményfüzetet és ki nem.

Ezek a problémák, továbbá a beléfektetett bődületes mennyiségű papírmunka, s ugyanakkor a helyi eredményközlés tavalyi nagy sikere kérésessé tette az eredményfüzet létjogosultságát. A költségei is csillagászatiak, hiszen a nyomda esti, sőt ünnepi munkáját kell megfizetni.

Mégis úgy döntöttünk, hogy kiadjuk továbbra is. Részből mert a korán induló versenyzők nyilván nem várják meg míg mindenki beérkezik, tehát csak hiányos eredményeket tudnak; másrészt pedig az a HK-nak egy nagyszerű vívmánya, melyre a világ bármely nagy, számológépet is felvonultatni tudó tájfutó versenyével való összehasonlításban is büszkék lehetünk.

Idén azonban árusítással terjesztjük majd a sokszorosított eredménylistát, természetesen csak a papír árának megfelelő összegért. Az árusítást az esti DISCO műsorral kötjük egybe. Megpróbáljuk a listákat hibátlanabbá tenni, bár ez nehéz lesz, hiszen a szerkesztése a versenyen párhuzamosan folyik, és délután 3 órára nyomdára kész az anyag. Itt jegyzem meg, hogy számítógépes feldolgozással ezt az eredményt nem tudnánk produkálni. Ugyanis még a legjobb géppel is csak a verseny vége (15 óra 20 perc) után 60-80 perccel lehet előállítani a sokszorosítandó anyagot, s ez a hazai nyomdai lehetőségek mellett már túl késő ahhoz, hogy még aznap este összefüvve kiadhassuk a 34 oldalas nyomtatványt.

Ez a sovány vigaszunk arra a szomorú tényre, hogy számítógépet nincs módunkban alkalmazni, sőt még a más sportágakban már természetessé vált korszerű technikai eszközöket sem. Így a teljes kiértékelést (szuróbélyegzések, időadatok, sorrend. összesítés) nem csupán elvégezni, de ellenőrizni is magunknak kell, gép nélkül, fáradtságos éjszakai munkával.

Megkönnyítenék dolgunkat a következőkkel. A célvonal után, közvetlenül a kordon mellett elhelyezünk egy lapozó órát, amelyet a célstoppernek megfelelően működtetünk. Ha befutásakor erre egy pillantást vettek, úgy könnyedén ellenőrizhetik, hogy a táblán néhány percen belül megjelenő időeredmények helyes-e. Amennyiben elírás történt, azonnal szóljatok; ekkor rögvést helyesbitünk. Viszont indokolatlanul ne reklamáljatok, ez súlyosan hátráltatja a folyamatos értékelést.

Szeretnénk ezen a téren még tovább lépni; például helyezési sorrendbe rakott listát adni. Sajnos azonban ehhez kevesen vagyunk, ehhez 12 rendező egyidejű ténykedése lenne szükséges délután 1 és 3 óra között.

A hazautazást megkönnyítjük azáltal, hogy az utolsó napi rajt időpontját egy órával előbbre hozzuk. Így az eredményhirdetés 10 óra 30 perckor lesz. Reméljük ez elég korai lesz ahhoz, hogy az ünnepélyes alkalomhoz méltó fegyelmezettséggel várjuk be a zárszót.

Végül még egy gondolat a kedélyek izgatása végett. Tavaly általános és jogos volt az észrevétel a pályák tulságosan könnyű volta miatt. Nos, ez nem fog megisméltódni! A térképhelyesbitők rendkívül kemény munkát végeztek a tél folyamán a 60-80 centis búkki hóban; hasonlóan kemények lesznek a pályakitűzés során is. Készüljete!

Scultéry Gábor
HK szervezőtitkár

Nem vállalkoztam volna a válaszra, ha nem lenne konkrét elképzelésem a megoldásra. (Előre bocsájtom, messze nem tökéletes, de az a célja, hogy a Bódy sporttárs által is képviselt, nagyon is versenyzőcentrikus szemléletnek adjon hangot.)

A mai rendszerben sem a hibát kell keresni, hanem alkalmazkodni hozzá, az elmúlt időszak versenyeinek elemzésével megtalálni azt a nevezési taktikát, meilyel igen nagy valószínűséggel biztosítani tudjuk fiataljainknak a minősítésbeli előrelépés lehetőségét. Tudniillik a távoli vidékekről azokra az országos - nem feltétlenül rangsoroló, vagy nemzetközi - versenyekre kell utazni, ahol versenyzőnk nincs kizárva a minősítésénél az eggyel magasabb fokozatu versenyeken való indulásból és kiszámítható, hogy lesz kellő számú magas minősítésű részvétel. Az adott esetben ezúgyben nem kell sajnálni a fáradtságot egyesekkel levélben, vagy előző versenyen felvenni a kapcsolatot. Ilymódon a jól felkészült versenyző nem maradhat le a papíron folyó versenyben sem. Mert nem tudom elhallgatni azt a véleményem, hogy nem a minősítés az igazi sikerélmény, hanem a győzelem. Ahol a minősítés jelentőségét eltulozzák, és a szakosztály pénzügyi és egyéb gondjait egyenesen a fiatalok nyakába varrják azzal, hogy az ő minősítésüktől függ minden, ott nem jó a pedagógia, nem sport- és versenyző-központu a vezetés és a vezetők ellentmondásba kerülnek önmagukkal.

Reálisabb lenne a mai rendszernél az, ha kellő anyagiak birtokában évente néhány ugynevezett "minősítő versenyt" tarthatnánk. Az elv maradhatna nagyjából változatlan, de itt mindenki csak saját korcsoportjában indulhatna, a rajtidőket kellően szét kellene huzni, vagy a megfelelő létszámú magas minősítésű versenyzővel több párhuzamos futamot rendezni stb. Ez azonban még csak a távoli jövő zenéje lehet. Most ugyanis ott tartunk, hogy a magyar tájfutás nem érett meg arra, hogy meg is valósítsa azokat a vágyálmokat, melyeket kitűz magának. A minősítés szakemberei; Hajdu, Kempenlen sporttársak azon a véleményen vannak, hogy ma majd minden versenyen a mezőny nagy része nem a versenyért, az élményért vesz részt, hanem fut a minősítése után. Ezért tudtak meggyőzni szakfelfüggyelő koromban arról, hogy nem időszzerű még a fent leirt elképzelés.

Hadd zárjam véleményem azzal, hogy a minősítettek száma nem a rendszertől, hanem az edzők és vezetők szakmai munkájától függ. Ugyanabban a 15%-ba akárhányan beférnek versenyenként, csak felkészültség kérdése az egész.

Deseő László

Új utakon

AZ ÚJ UTAK ÉS MODSZEREK KERESÉSE
AZ UTÁNPÓTLÁS SZERVEZÉSE ÉS NEVELÉSE TERÉN

Minden sportág jövője nagyrészt attól függ, hogy ma mit tesznek annak fejlesztése, az utánpótlás szervezése és nevelése érdekében.

A tájfutás nagyot lépett előre az elmúlt évek során. Ami a társadalmi elismerés, a sportpolitika terén történt, az a legszebb eredményekre jogosít. Sportágunk szerepel az uttörő olimpia, középiskolai bajnokságok, ODOT és még sok más rendezvény műsorában. A sportág nemzetközi elismerését olimpiai sportággá nyilvánítása fémjelzi. Mindezek a sportág körülményeiben lényegesen új társadalmi környezetet hoztak létre, amely meghatározza a fejlődés lehetőségeit. Nem kívánom részletezni, hogy az új környezet milyen területeken és milyen mértékben segíti sportágunk fejlődését, mert az meghaladja mostani mondanivalóm kereteit. A társadalmi környezetben a sportágot érintő további lényeges változás nem várható.

Most már a sportág felső és alsó vezetőin mulik, hogy miként tudunk élni az adott helyzettel. Sportágunk fejlődése spontán jellegű. Nem kívánom aláértékelni azt a nagy munkát, melyet a sportág fejlesztése érdekében más területeken tettek, azonban az utánpótlás szervezése terén erősen érezhető az irányítás hiánya. A hivatásos létszám kevés száma eleve lehetetlenné teszi az igényelt és szükséges feladatok elvégzését. A napi munka elvonja a figyelmet ettől a sportág jövőjét meghatározó szervező, fejlesztő munkától. Hatékony irányítás hiányában edzőknek és aktíváknak kell rengeteg időt elpocsékolni olyan utak és módszerek kipróbálásával, amelyek máshol már hibásnak bizonyultak. Az év során megjelent néhány értekezés kivételével nagyon kevés tapasztalatot tettek közzé. Edzőknek és egyesületeknek nem érdeke a sportág általános fejlesztése, a talált és kikísérletezett új módszerek gyors átadása, mert az általuk nehéz munkával, sok idővel kidolgozott új utak egyesületüknek biztosítanak hosszabb ideig előnyt az eredményesség terén. Sokkal dinamikusabb lenne a fejlődés, ha ezeket az új utakat és módszereket bárki megismerhetné és saját területén alkalmazhatná. A tapasztalatokat össze kell gyűjteni és nem szabad arra várni, hogy egy-két "megszállott" majd leírja és közzététel végett a lapnak megküldi azokat.

A sportág vezetőinek több, mint tíz évvel ezelőtti értekezletén hangzott el az a keserű megjegyzés, hogy míg sokan önzetlenül tevékenykednek (társadalmi aktívák) sportágunk érdekében, addig egyesek csak a maguk pecse-

nyéjét sütögetik. Értve alatta, hogy ezek csak azt és csak annyit tesznek, amennyi személyük és egyesületük érdekében áll. A szövetségi munkától távol maradnak. De ha valami munkát mégis elvállalnak, azt egyéni és egyesületi aspektusból csinálják. Nyilvánvaló, hogy az utánpótlás szervezése nagyon fontos területe a szövetségi munkának. Szerintem ezen a téren nem léptünk lényegesen előbbre. Ez nem csak a "pecsenyesütögetők" számlájára írható. Ha lenne sportágunknak szervezete és élő határozata a sportág fejlesztésére, utánpótlás szervezésére, ezek módszerei feltárására, begyűjtésére, értékelésére, megvalósítására, akkor ma az új környezetben mindenki a helyi adottságoknak legjobban megfelelő utat választhatná és alkalmazhatná. Síralsamas alacsony az uttörő korcsoportú versenyzők száma és a részükre rendezett kevés verseny lehetetlenné teszi a kívánt mértékű fejlődést. Minden évben készül statisztika sportágunkban is. Érdemes lenne megnézni, mennyi tíz éven aluli és 10-14 év közötti versenyzőnk van és hány versenyt rendeztünk a 11. és 13. korcsoportba tartozók részére! Ezekből az adatokból további következtetéseket lehet levonni az utánpótlás szervezése kérdésében. Sokszor kell a még 11. korcsoporton aluli versenyzőket a 13. korcsoportban versenyeztetni. Külön értekezés tárgya lehet ennek problematikája. Jóllehet a 13. korosztályban történt előrelépés, ez azonban messze alatta marad a külföldi mércének. Nyilvánvaló, hogy azon az uton, melyen járunk, sohasem fogjuk a nemzetközi élvonalat elérni. A nemzetközi eredményekből azt is meg lehet állapítani, hogy külföldön jóval korábban kezdik a sportág tanítását. Ésszerű lenne más szövetségeknél már bevált módszereket átvenni és alkalmazni, természetesen a tájfutás sajátosságait figyelembevéve.

A tájfutó utánpótlás szervezésénél több szempontot kell figyelembe venni, amelyek együttesen határozzák meg a feladatokat, a követendő utat és a legcélszerűbb módszert. Ezek:

Adott területen belül a társadalmi szemlélet a sportágról.

Adott területen belül más sportágak és sportiskolák helyzete és aktivitása.

Együttműködés az érdekelt társadalmi szervekkel.

Iskolai és egyesületi érdekek összhangja.

Személyi feltételek.

Tárgyi, működési feltételek.

Az elmúlt húsz év alatt több utat jártam végig az utánpótlás szervezése terén. Legjobb

eredményt azokkal a fiatalokkal sikerült az 1960-as évek második felében elérni, akikkel 13-15 éves korban ismerttettem meg a sportágot. Ebben az időben a Szombathelyi Építőktől hatan voltak tagjai az utánpótlás válogatott keretnek, de ennél több volt az aranyjelvényesek száma. Ez a tény helyreigazítása is annak a korábbi téves adatnak, amely szerint Vas megyéből az első két női aranyjelvényes versenyző 1976-ban került ki. (Tájfutás 1977. évi 2. szám). Akkor még lényegesen kevesebb tapasztalatom volt és több olyan összefüggést nem ismertem fel és nem vettem figyelembe, amelyeket ma meghatározónak tartok, Tíz évvel ezelőtt módszerem nagyon eredményesnek bizonyult, de akkor más volt a sportág helyzete és színvonala is. Ma ilyen módszerrel csak a középmezőnyig lehet eljutni, ezért ma értelmetlen lenne azt ismertetni és azt az utat járni. Lényeges előrelépést jelentenek azok a módszerek, amelyeket a lap korábbi számaiban ismertettek. Ezeknek a módszereknek már ismerjük az eredményeit. Azok lényeges előrelépést, fejlődést hoztak egyesületünkél. Nyitott kérdés az, hogy ezek a módszerek a fentebb már ismertetett új környezet hatásait milyen mértékben vették figyelembe. A Szombathelyi Haladásnál most megvalósuló új módszert még korai lenne a már megvalósított módszerekkel egybevetni, hiszen az egy éves multra, bevezetésre való tekintettel még a leglényegesebb mércével: minőségi versenyeredményekkel nem rendelkezünk. Még szervezési kérdésekben sem lehet megnyugtató véleményt mondani erről. Minden-esetre a tudományos és szervezett kiválasztás módjáról és annak eredményességéről nagyon pozitív véleményem alakult ki. A tudományos módszert helytelen lenne félre tenni azért, mert egy adott területen, adott időben és adott körülmények között végzett kísérletek negatív eredményt hoztak. Minden bizonnyal a tudományos módszerek is többféle eredményt adhatnak attól függően, hogy hol, milyen időben, mennyi ideig, milyen körülmények között és milyen megvalósítással alkalmazták azokat.

Az utánpótlás-szervezés egyik nagyon lényeges kérdése, hogy hány éves korban lehet a tájfutást elkezdni. Sok éves tapasztalatom szerint a középiskolás kor erre nem alkalmas. Nem azért, mert a sportághoz szükséges szellemi és fizikai képességek ebben a korban nincsenek meg, hanem azért, mert a serdülő korban általában olyan változások mennek végbe a fiatalokban, melyek változást, érdeklődési körét más irányba terelik. Ahhoz, hogy a fiatalok ebben a sportágban megmaradjanak, már több éven keresztül kialakult, beidegződött, életszerűvé vált helyzet szükséges.

Azok az eredmények, amelyeket azok a szakosztályok értek el, ahol a versenyzői korhátárt az általános iskola felső osztályaira leszori-

tották, új utak keresésére ösztönöztek. Sok gondot okozott, hogy melyik az a legfiatalabb kor, amikor a tájfutás elkezdhető. Véleményem szerint a versenyszerű sportoláshoz az általános iskola 3. osztálya szükséges, de a sportág megszerettetéséhez, játszásához - természetesen egyszerűsített szabályokkal és megfelelő helyen - már ennél fiatalabb, esetleg óvodás kor is alkalmas lehet, ha a foglalkozások folyamatossága fenntartható.

Szélesebb körben tartott sok vita, adatgyűjtés, mérlegelés után alakult ki a körvonala egy évvel ezelőtt annak, amit azóta már sikerült megvalósítani. Az új módszer egyik lényeges pontja annak felismerése, hogy iskolai érdekek érvényesülése esetében lehet számítani a sportági érdekek érvényesülésére is. Más szóval olyan összhangot kell teremteni az iskolai és egyesületi, sportági érdekek között, hogy abból mind a két fél előnyhöz jusson. Az iskolai és egyesületi érdekeket egyensúlyba kell hozni és azt fenn kell tartani. Ez az egyensúly az alapja az együttműködés tartósságának. Ha az egyensúly megbomlik, csökken az érdeklődés, ami végül érdektelenséghez, eredménytelenséghez vezet.

Másik lényeges pontja az új módszernek a beszerzési korhatár 8. életévre való leszállítása. A korhatár leszállítása a korábbtól eltérő társadalmi és nevelési kérdéseket von maga után. Ezek megoldása lényegesen eltér a 10. életévben beszervezetettétől. A gyermekek értelmi foka új oktatási, technikai módok és segédeszközök alkalmazását teszi szükségessé. Sokkal szorosabb kapcsolatot kell kialakítani az érdeklődő szülőkkel. Nagyon lényeges, hogy ez a kapcsolat ne csak sportági érdekekre épüljön, hanem az általános nevelési, iskolai és családi érdekek összhangjára is. A szülők igen nagy figyelemmel kísérik gyermekük minden tevékenységét, így sportolását is. A szülők elkísérik gyermeküket tájfutó foglalkozásokra, versenyekre. Megismerik sportágunkat, sőt bekapcsolódnak annak szervezésébe, komoly segítséget nyújtanak. A sporttól viszont azt várják, hogy gyermekük magatartásában, testben és szellemben egészségesen fejlődjen. A sportolás nem mehet a tanulmányok rovására, sőt a sportot ösztönző eszközként kell alkalmazni. Ezen a téren szerzett tapasztalataim is nagyon biztatóak.

Az iskolák vezetőivel meg kell ismertetni a sportághoz rejlő nevelési lehetőségeket, amelyek elősegítik az iskolai oktatási, nevelési célok eredményesebb megvalósítását. Ez az együttműködési lehetőség megteremtésének a kulcsa. A tájfutás különösen alkalmas a rendszeres, rendszeres tevékenység, fizikai és szellemi képességek harmonikus fejlesztésére, logikai összefüggések gyors felismerésének fejlesztésére, helyes magatartás kialakítására. A sportág gyakorlása révén több tudományág területéről többlet-ismeret-anyag birtokába jutnak a gyer-

mekek, melyek növelik tudásukat, javítják tanulmányi eredményeiket, tehát az átlag fölé emelkednek. Ez a kedvező hatás a matematika, fizika, biológia, történelem, környezetismeret területén érvényesül a legjobban. De azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az ország különböző vidékeinek megismerése hazaszeretetre, szocialista internacionalista gondolkodásra nevel.

Nagy gondot kell fordítani olyan bázisiskola kiválasztására, amely leginkább megfelel a fentebb már ismertetett követelményeknek. Ez nagyon összetett feladat. Személyes ismeretség birtokában természetesen sok időt lehet megtakarítani. Az általános szempontokon kívül figyelembe kell venni az iskola tanulójának egyéb irányú leterheltségét és az általánostól eltérő sajátosságokat (pl. különböző tagozatok: zenei, nyelv, sport stb.). A tagozatos iskoláknál figyelembe kell venni a tanulók nagyobb megterhelését és az ezzel járó kevesebb szabad időt. A sport-tagozatos iskolák esetében sem könnyebb a helyzet, sőt rosszabb, - kivéve, ha a tájfutás kötelező, vagy ajánlott sportág. Nem valószínű, hogy jelenleg ilyen van országunkban. Ha ezt a lépcsőfokot is elérjük, igen nagy fejlődés következik be sportágunkban és ez esetben felzárkózhatunk a nemzetközi élményzónához.

A sport-tagozatos iskolák mellett figyelemmel kell lenni a megyei, városi, kerületi, egyesületi sportiskolák érdekükre és működési területére is. A sport-tagozatos iskolák és sportiskolák általában alapsportágakban (atlétika, torna) és olyan sportágakban biztosítják az utánpótlást, amelyekben az adott területen magas színvonalat értek el. Így ezekből az iskolákból - néhány kivételtől eltekintve - csak olyan gyermekek kerülhetnek sportágunkba, akik nem feleltek meg más érdekelt sportágak igényeinek. Ilyen területről nyilvánvalóan nem lehet sportágunk bázisát kiépíteni, utánpótlását biztosítani. Ezek egybevetése után olyan területre kell a figyelmet fordítani, ahol más sportágaknak nincs elsődleges érdekelttségük és lehetőségük, továbbá más elfoglaltságok sem zárják ki a tájfutáshoz szükséges körülményeket.

Az iskolák általában nem rendelkeznek sportágunkhoz értő szakemberekkel. Az iskolákkal az együttműködés ezért az egyéb feltételek megléte esetén is csak akkor lehet eredményes, ha a tájfutás szervezéséhez szükséges személyi feltételeket biztosítani tudjuk. Nagy előny, ha van az iskolában tájfutással szimpatizáló nevelő. Nagy segítség lehet, ha az iskola szülői munkaközössége valamilyen formában érdekelt sportágunkban. A már szervezett gyermekek szülői - tapasztalatom szerint - szívesen segítenek, amint ezt fentebb már említettem.

Az iskolák sokat segíthetnek azzal, ha lehetővé teszik az iskolán belüli rendszeres szervezést és ezt a munkát támogatják, segítik szervező tevékenységünket.

A szülők nagyon komolyan értékelik az iskola véleményét, arra hallgatnak. Így még világosabb annak jelentősége, hogy az iskola érdekelttségét jól meg kell alapozni.

Ezek után nézzük meg, hogy mivel segíthetjük az iskolai nevelési célok eredményesebb megvalósítását az elmondottakon kívül. Figyelemmel kell lenni az iskolai rendtartás előírásaira. A tájfutást nem szabad az iskolai követelmények- elvárások elé helyezni, hanem ezek szolgálatába kell állítani. A 8-9 éves gyermekeknél a beszerzés első éveiben nem a sportági eredményesség a döntő, hanem a sportág megismeretése, megszerettetése és a foglalkozások rendszeressége tétele. Nagyon fontos követelmény, hogy csak azok a tanulók vehetnek részt versenyeken, akik magatartásukkal, szorgalmukkal és tanulmányi eredményeikkel ezt kiérdemelték. Ez természetesen nem vonatkozik a foglalkozásokra, azonban itt is érvényesülni kell ennek a szemléletnek.

A foglalkozásokon ügyelni kell arra is, hogy a gyermekek között egészséges verseny-szellem, a jobbra és a többre való törekvés alakuljon ki.

Segíthetjük az iskolákat iskolán belüli versenyek, osztálybajnokságok, iskolabajnokság, uttörő tájfutó versenyek szakmai előkészítésével és lebonyolításával. Az iskolák közötti tájfutó versenyeken elért eredmények, oklevelek és érmek, azok napilapokban való közzététele növelik az érintett iskolák tekintélyét a nevelés, a sport és az "Edzett Ifjúságért" mozgalom terén is.

Segíthetjük az iskolákat tájfutó propaganda anyagokkal, segédeszközökkel, térképekkel, parkok térképeinek elkészítésével, stb. A nagyobb városi parkok nagyon alkalmasak a sportág megszerettetésére és a tájékozdási alapismeretek elsajátítására. Szombathelyen három park és az Uttörőházhoz tartozó nagy kert térképét készítjük el. Ezekben a parkokban tartjuk a gyakorlati terep-foglalkozásokat. A park-térképek jelkulcsa eltér a szokásostól, hiszen a méretarány miatt szinte minden fa és bokor azon jelölve van és sok olyan tereptárgy is van, amelyeket egyedileg szükséges megjelölni. Nagy segítség lenne, ha ezeket a térképeket is nyomdai úton állítanák elő, mert ezzel sok idő válna szabaddá, amit gyakorlati foglalkozások megtartására lehetne fordítani.

Segíthetjük az iskolákat azzal is, hogy a tanulókat felkészítjük az uttörő olimpia városi, megyei és országos versenyekre. Ezekben a versenyeken elért eredmények különös jelentőségűek az iskoláknál, úgy az iskolák értékelése, mint sportágunk további szervezése szempontjából.

Az iskoláktól bőségesen visszatérül a részükre nyújtott támogatás. Az iskola az utánpótlás biztosításához a szervezés lehetővé tételén kívül is olyan körülményeket tud teremteni, amelyeket ilyen kedvezően más területen

kialakítani szinte lehetetlen. Az iskola napközijében a tájfutás a szabad idő hasznos kitöltésének is kitűnő módja. A napköziben eltöltött idő fele tanulással múlik el. Ebben a gyermekek szellemileg elfáradnak, így felfrissülésre, mozgásra van szükségük. Erre nagyon alkalmasak a tájfutó foglalkozások akár parkban, iskola udvaron, akár teremben is, rossz idő esetén. Ezekhez a foglalkozásokhoz a gyermekek képességeihez igazodva kell biztosítani az oktatási feltételeket, szemléltető eszközöket, játékokat, melyek természetesen tájfutó jellegűek és a sportág megismerésére, a szabályok, technikai ismeretek elsajátítására alkalmasak. Ezeknek bővebb ismertetése külön értekezés tárgya lehet.

Az utánpótlás szervezésére és nevelésére kitűnő lehetőség az iskolákban a tájfutó szakkör létrehozása. Ide azok a tanulók kerülhetnek, akik a szervezett kiválasztás során ezt kiérdemelték. Itt már magasabb szinten foglalkoznak a gyermekek a tájfutás elméleti és gyakorlati ismereteivel és sok a hasonlóság az egyesületi, szakosztályi nevelő, oktató munkával.

Az iskolai napközikben és szakosztályokban a tájfutás oktatása feltételezi, hogy az iskolák a személyi és tárgyi feltételek megteremtéséhez hozzájáruljanak. Ez a két forma lehetővé teszi a tömeges szervezést és oktatást, a legjobbak kiválasztását, míg el nem érnek olyan szintet, hogy egyesületi tagok lehetnek. Így a szervezés és kiválasztás nem egyesületi, hanem iskolai szinten, területen történik. Az elmondottakból lehet csak egy részt megvalósítani, de lehet azt tovább fejleszteni is. Az együttműködés megtartásának biztosítékául szolgál, ha azt írásban rögzítik is. Az írásba-foglalás nem bizalmatlanságot jelent, hanem pontosítja az együttműködéssel érintett területeket és feladatokat, tehát súlyt, nyomtatékot ad az együttműködés fontosságának.

Az együttműködési megállapodásban foglaltak már nagy-részt megvalósultak, míg egyes feladatok teljesítésére az időszerezés függvényében később, a tanév második felében kerül sor. Mint említettem, végleges értékelést még nem lehet adni, de vannak már részeredmények, amelyek nagyon biztatóak a jövőt illetően. Ezek:

Az iskolában tájfutó szakkör működik, melyet testnevelő tanár vezet.

Az iskola napközijében a 3. és 4. osztályos tanulók részére tájfutó foglalkozást rendszeresítették, melyeken két tanár is foglalkozik a gyermekekkel.

Az iskola tanulói tájfutó versenyeken több oklevelet nyertek, melyek az iskola folyósóját díszítik.

A tanulók több egyéni érmes helyezést is értek el, mely ösztönzőleg hat a további szervezésre.

Az iskolából több, mint 70 tanuló vesz részt rendszeresen tájfutó foglalkozáson.

Ide tartoznak, de az ismétlés elkerülése végett mellőzöm azok felsorolását, amelyeket fentebb már részletesebben kifejtettem.

Végül összefoglalom azt is, hogy mit tehet a központi irányítás az utánpótlás szervezés területén:

A területek szövetségeivel rendszeresebb kapcsolatot tarthat.

Munkaértekezletet tarthat, amely összegzi az eddigi ismereteket és ajánlásokat tehet a jövőre vonatkozóan.

Az uttörő olimpia tájfutásra vonatkozó legújabb szabályainak módosítását kezdeményezheti, vagy helyette a minősítéssel rendelkezők részére más országos rendezvényt szervezhet.

Illetékes szerveknél (OTSH) kezdeményezheti, hogy a sportiskolák tájfutó szakosztály működtetése érdekében is részesüljenek anyagi támogatásban.

Park-térképek kiadását szervezheti.

Ösztönözheti a kupaversenyeket rendezőket, hogy a versenyt a 11. és 13. korosztályok részére is írják ki.

Az utánpótlás szervezésének és nevelésének ez a módja, formája iskolán kívül megoldhatatlan.

Természetesen az iskolák, az egyesületek együttműködése az utánpótlás szervezése tekintetében.

A szakosztályok értékelésénél figyelembe veheti az utánpótlás szervezését és nevelését.

Írásomban nem az utánpótlás-szervezés általános elméleti kérdéseivel kívántam foglalkozni, hanem azt a gyakorlati módszert kívántam bemutatni, amelyet jelenben alkalmazok, kiegészítve a kérdéshez kapcsolódó néhány általános megjegyzéssel. A szűk keretek nem tették lehetővé, hogy azokat a gyakorlati oktatási és technikai ismereteket, segédeszközöket stb. leírjam, amelyeket alkalmazok az új módszer megvalósítása során. Ha mások is elindulnak ezen az úton és igénylik azok ismertetését, annak később szívesen teszek eleget.

dr. Varasdy Sándor
társadalmi edző

Címképünk:

Harkányi Ádám (MAFC) Tanács Kupán

Hátsó kép:

Mezőnyrajt

(Korik A. felvételei)

Így javítok

ELŐSZÓ

Ujságunk felelős szerkesztője felkért 1977 március elején, hogy írjak egy cikket térképjavítási módszeremről. Nem értettem, hogy esett rám a választás, így hát huztam-halasztottam a cikk megírását. Miért?

Az 1977. évi országos értekezleten - februárban - a térképbizottság elnökének véleményét szövszerint idézem: sajnos vidéken még nincsenek jó térképjavítók. Márpedig én vidéki vagyok. Akkor mit akarnak tőlem? A rosszat adjam közre - minek? Hosszu ideig nem értettem az egészet, de szerencsére a Népsport 1977. december 4-i száma, melyben újságírónk "ahol az aprólékoság komoly erény" címmel cikket írt, végre megvilágította előttem a kérdést. Eddig újságunkban a Tájéfutásban megjelent két cikk "Így helyesbíték" címmel Fábry Pál és Szarka Ernő tollából. Ők, az említett Népsport cikk "szeretnék jól csinálni" kategóriába tartozó térképjavítók lehetnek - gondolom - biztosan ide tartozom én is. Értem a logikát, írom is a cikket. Először a "szeretnék jól csinálni" társulat tagjai irnak, majd a legjobbak teszik közzé módszerüket. Most már tudom, hogy épülnek egymásra a dolgok.

Hogy javítok? Előljáróban le kell szögez-nem, ha valaki valamilyen különlegeset, újat vár tőlem, máris fejezze be az olvasást, mert ilyet nem fog találni írásomban. Minden amit közre tudok adni, az már mások által is ismert és alkalmazott módszer.

ELŐTTE

Az alaptérképet átvétele után alaposan tanulmányozom, majd darabokra vágom, olyan választóvonalak mentén, melyek megléte nem lehet kétséges. Egyes darabok nagysága eltérő, de olyan nagy, hogy lehetőleg egész napra vagy napokra szóló munkát adjon. Ezek után az egész terepet körbejárom és megpróbálom határozott záróvonalakkal lehatárolni a térkép területét. Ha a javítandó területről már készült térkép, esetleg többször is, akkor a régi térképet vagy térképeket az alaptérkép darabolásának megfelelően felszabdalom.

JAVÍTÁS

Most veszi kezdetét a tulajdonképpeni térképjavítás. Az alaptérkép egy darabját kemény, de hajlékony lapra felragasztom, majd e fölé bandatextet erősítek. Ha van régi térképem annak is felragasztom a megfelelő darabját. Felrajzolom az északi koordináta vonalakat. Már indulhatok is a terepre, javítani.

A terep egy bizonyos, nem túl nagy részét körbejárom a határoló vonalak mentén (ut, metsződés, kerítés, jelleghatár stb.), természetesen mérve és rajzolva. Amit menetközben észreveszek az utamtól távol azt leskiccelem. Ezután a körbezárt területet bejárom, a már eddig berajzoltak feltétlen érintésével. A bejárás módszere terepenként, területenként a mindenkori adottságoknak megfelelően változik. Hogy mi a felvételre érdemleges objektum azt a térképi jelsűrűség határozza meg. A mért határoló vonalon levő két fix ponthoz - lehetőleg ellentétesen - bemérem (távolság, irány), természetesen a felvett tereptárgyakat egymáshoz szintén helyre teszem. Ha a körbezárt területet kijavítottam, másik csatlakozó területen kezdődik előlről az egész. A térkép pontosságához hozzájárul a terület körbe-határolásának pontossága, valamint a bejárásra szánt sok-sok idő.

A térképdarabok elvágása mentén a határoló vonal térképre nem eső külső részét is javítom, így jóval könnyebb a határoló vonalak mentén a telerajzolt bandatextek illesztése. Az alaptérkép összerakása a szintvonalak segítségével egyszerűbb.

MIT, MIVEL?

A bandatextre pirossal rajzoló fel minden új domborzati elemet (gödör, horpadás, árok, töltés), amely eddig nem szerepelt az alaplapon. Kékkel rajzolom a vízrajzi elemeket (kut, forrás, dagonya stb.) és a fenyő-jelét (ez egy rossz szokásom?!). Zöld színnel a három futhatósági fokozatot jelölöm különböző sraffozással és határozott vonallal mindig körbezárom. Sárgával az átlátható területeket (rét, liget stb.) kerül satirozásra. A határozott lezárás erre a színre is vonatkozik. Feketével minden síkrajzi elemet, sziklát, tehát ami a térképen is fekete (ut, ösvény, szikla, határkaró, les, ház, stb.). Ígyekszem mindent azonnal mérethelyesen, betájolva rajzolni. A filctollal való rajzolást nem tartom jónak, mert vastag és maszatolódik.

MIKOR?

Javitásra legalkalmasabbnak tartom az őszi és a tavaszi időszakot, valamint a hőmentes téli napokat. Tíz centinél nagyobb hóban aprólékos térképet megítélésem szerint nem lehet készíteni. Az általam legjobbnak vélt időszakban nehézséget okoz a futhatósági fokozatok helyes megítélése. Abban az esetben, ha a terep ismert, vagy már megfelelő gyakorlattal rendelkezünk, vagy netalán mód van nyáron át nézni a futhatóságot akkor csak a javítón - rajtam - mulik a térkép minősége. Esőben én nem javítok, szerintem nem is lehet.

Tájfutás 4 földrészen

Amerika

Több mint tíz éve már, hogy az NSZK-ban állomásozó amerikai katonák egy csoportja megismerkedett a tájékozódási futással, s az Egyesült Államokba visszatérve - svéd közreműködéssel - kezdte hazájában is népszerűsíteni a sportágat. Hatékony támogatást nyújtott és mind a mai napig nyújt az elterjesztéshez és fejlődéshez a SILVA cég, személy szerint Björn Kjellström, aki az USA tájfutó szövetségének elnökségének is tagja.

A fokozatosan bővülő klubhálózat szükségessé tette a központi irányítás megteremtését, az amerikai versenyek egységes szabályainak kidolgozását és az évenkénti nemzeti bajnokságok megrendezését. 1970-ben megalakult az USA önálló tájékozódási futó szövetsége: USOF (United States Orienteering Federation). Ez évben került sor az első Egyesült Államok-beli tájfutó bajnokság megrendezésére is a Southern Illinois University szervezésében.

A nemzetközi szövetség (IOF) Kanada, Japán, Új-Zéland és Ausztrália mellett az USA-t is felvette. 1971-ben tagjai sorába, ezzel bekapcsolódtak a nemzetközi életbe is. Az amerikai tájfutók az azóta rendezett és valószínűleg még az idén sorra kerülő nemzetközi versenyeken, így a norvégiai világbajnokságon is elsősorban a tapasztalatokat gyűjtik. Igyekeznek megszerezni a nemzetközi rutint, hogy néhány év múlva ők is beleszólhassanak az érmes helyezések sorába.

Jelenleg az USA 50 államából 34-ben működnek tájfutó klubok; a szövetség nyilvántartásában számszerint 73. Legtöbb az atlanti partvidék (Appalache-hegység) és a Mississippi síkjának államaiban, de nyugatabbra is találkozhatunk velük: akár Californiában, akár Oregonban. A sportolók számáról nincsenek pontos adatok, mert az USOF nem foglalkozik versenyzői minősítésekkel - a nemzeti bajnokságon is minden versenyző indulhat az életkorának és felkészültségének megfelelő kategóriában.

Amerikában az egyes versenyeken - bajnokságon is - a pályákat általában három (esetenként négy) nehézségi fokozatban tűzik ki: Blue Course (kék pálya), Red Course (vörös), Orange Course (narancs) és Yellow Course (sárga). Ez a megkülönböztetés inkább csak a távok hosszára vonatkozik, mert tájékozódásban minden viadalon igyekeznek a lehető legösszetettebb feladatokat biztosítani az indulók számára.

Az elmúlt évben (december 3-4.) Virginiában, Richmond környékén rendezték meg az Egyesült Államok tájfutó bajnokságát; bármely európai ország térképével vetélkedő kitűnő lappal (Silva, Hans Bengtsson). A közel 400 induló öt női és hét férfi kategóriában küzdött a bajnoki címekért; a szövetség elnökének Louie van Staverennek megállapítása szerint: minden eddigénél magasabb színvonalon.

Az N-19-A-ban győztes Sharon Crowford és Peter Gagarin az F-21-A bajnoka is New England OC versenyzői, ami azt mutatja jelenleg ebben az egyesületben folyik a legmagasabb szintű felkészülés. Rajtuk kívül a klubnak még négy másik versenyzője is bajnoki címet szerzett, így fölényesen nyerték az egyesületi pontversenyt is.

Peter Gagarin neve valószínűleg nem ismeretlen a magyar tájfutók előtt, hiszen már több világbajnokság alkalmával találkozhattak vele; egyébként ő szerkeszti a szövetség hivatalos szaklapját, a "Control Point"-ot is.

Az USOF bőséges szakanyaggal rendelkezik a sportág népszerűsítéséhez: színes rövidfilmek, hazai és külföldön megjelent angol nyelvű szakirodalom, szemléltető prospektusok és egyebek nagy választékban állnak az érdeklődők rendelkezésére. Az éves tagdíj befizetésével mindenki automatikusan megkapja a szövetség lapját. Ez év őszén egyórás tv-film segítségével kísérelik majd meg bemutatni a szélesebb amerikai közönségnek - elsősorban az iskolás korúaknak - a tájfutás szépségeit.

Magyarországi verseny idén még nem szerepel az USA válogatottja nemzetközi programjában, de az 1983-as világbajnokság közeledtével ez is várhatóan műsorra kerül; s így valószínűleg hamarosan személyesen is megismerheti őket a magyar tájfutást kedvelő közönség.

Szaktilia János

TÁJÉKOZÓDÁSI FUTÁS KANADÁBAN

A tájékozódási futás tovább terjed és egyre népszerűbb Kanadában. A szövetségi és néhány tartományi kormány pénzügyi támogatása lehetővé tette, hogy a tájékozódási futást új területeken is bevezessék és terveket készítsenek a részvétel növelésére. A kanadai bajnokságot Új Skóciában tartották - elsősorban a központi részen kívül. Bár a legtöbb versenyző legalább 1500 km-t utazott a versenyre, mégis több mint 300 résztvevő volt. A bajnoksággal egyidőben három keleti tartományi tájfutó szövetsége külön rendezvényeket szervezett a futóknak, hogy megismerjék a tartományokat. Kanada volt házigazda.

dája októberben a kétévenkénti Észak-Amerikai Bajnokságnak, Montréalhoz közeli helyszínnel. A legtöbb bajnoki címet a kanadaiak szerezték meg. Susan Budge (Montreal) nyerte a női és Ron Lowry (Newcastle) a férfi bajnokságot. Alberta és Saskatchewan tartományokban három fiatal térképész, jó minőségű térképeket készített. E két tartományban, még népszerűsíteni kell a tájfutást. Remélhető, hogy ezek a térképek felbátorítják a helyi tájékozdási futó vezetőket, hogy jobban belelendüljenek. Szeptemberben Ottawában tartották a Nemzetközi Konferenciát. Célja az volt, hogy meghatározzák a Kanadai Tájékozdási Futó Szövetség céljait és szándékait és megvitassák a célokhoz vezető utakat. Az év végén a szakemberek számára továbbképzést fognak tartani. Remélik, ez javítani fogja a versenyrendezési feltételeket, továbbképzni a versenybírókat és az ellenőroket.

A kanadai tájfutók egy 6 napos találkozóknak néznek elébe 1978-ban Ontario és Quebec tartományokban. Az 1976. évi Quebec-i sikeres 5 napos emlékei még frissek és a szervezők remélik, hogy a versenyzőkkel még jobban megismertetik az országot mint azelőtt. Három napig a Quebec-i, majd három napig az Ontariói Szövetség Klubjai lesznek a házigazdák. Közte lesz idő látványosságok megtekintésére, látogatásokra, edzésekre.

Ázsia

Tájékozdási futás Japánban egy külföldi szemével (August Sidler, Svájc)

Lehetőségem volt az elmúlt öt év alatt üzleti és tanulmányi utak, hogy gyakran utazzak Japánba és ott összesen 18 hónapot töltsek el. Mivel a tájfutás már régen hobbim, kezdettől fogva megpróbáltam kapcsolatot keresni hasonló érdeklődésű emberekkel nemcsak a sport, hanem az emberi kapcsolatok miatt is. Így szemmel tarthattam csodálatos sportágunk fejlődését a különleges Távol-keleten. Másrészt ismerve Japán és a világ többi országa közti kommunikáció gyakori hiányát, úgy gondolom általános érdeklődésre tarthat számot a japán tájékozdási futás története. 1966-ban vezette be ezt a sportágot Ahira Konno és Hiroski Aoki, néhány angol nyelvű könyvre támaszkodva, főleg a turázók és a családok számára kifejlesztett verseny formájában. Miután egészségvédő sportágként tekintették, a kormány anyagilag is tekintélyes mértékben támogatta. A Japán Szövetség 1969-ben csatlakozott az IOF-hoz és ezután aktívan kezdte kiépíteni az állandó versenyhálózatot az ország minden sarkában (évente kb. 50 verseny, 1977 végéig 420

verseny). Ugyanebben az időben jelentek meg az első japán versenyzők az európai versenyeken, igaz, kevés sikerrel. Amikor 1972 őszén először találkoztam a japán tájékozdási futással, még nem nagyon volt ismert. A versenyek leggyakrabban uton való futást jelentettek és sok "versenyző" hátizsákban cipelte a verseny alatt a piknikhez szükséges felszerelést.

1973 februárjában tartották az első európai mintájú versenyt; négy különböző verseny formájában a Motokaji környéki erdőben. Az eredmények nem látszottakvalami biztatónak és úgy tűnt, a túl könnyű versenyek még így is messze álltak a versenyzők képességeitől. De rögtön a verseny után új fejlődés indult meg a tájékozdási futás, mint igazi versenysport irányában. Sokan gondosan tanulmányozták a versenyek minden részletét, az eredményeket és néhány hónappal később nagy változás következett be a futóteljesítményekben is és a versenyrendszerben is. Ugyanebben az évben egy svéd csoport járt Japánban és segített megerősíteni a versenysport jellegét. Elérkezett az idő, hogy klubokat alapítsanak, különösen Tokyo Hiroshima és Kyushu környékén, és aktivitásukat nem lehetett figyelmen kívül hagyni. Az európai tájékozdási futás minden típusát bevezették és néhány klub elkezdte a szisztematikus, rendszeres edzéseket. Sok versenyt őrzök Japán tartózkodásom legszebb emlékei között. 1975 márciusában rendezte meg a szövetség az első nemzeti bajnokságot és a győztes Tautomo Endo és Tomoko Kimbara meg tudta ismételni győzelmét a következő évben is. 1975 azonban más szempontból is mérföldkő volt a japán tájfutás életében. A tama klub négy tagja elhatározta, hogy erőfeszítéseket tesz az alacsony minőségű térképek színvonalának javítására. T.Sato, A.Yagishita, N.Soda és Y.Kasa résztvett a svájci ötnapos versenyen és később tanulmányozták a modern térképszítés legújabb technikáját néhány híres svájci futó segítségével. Megfigyeltem, milyen gondosan jegyeztek fel minden apró részletet, de sohasem tudtam elképzelni, hogy mindezt a svájci erdőben (amelyek hasonlóak japánhoz) a könyvből meg tudják gyorsan tanulni. A módszer, ahogy ők elterjesztették az ismeretanyagot, amelyet Európából hoztak, szép példája a versenyzők közötti igazi együttműködésnek. Néhány hónappal visszatérésük után térképkészítő verseny indult a klubok között és 1976-ban már néhány nagy versenyen sokszínű, európai stílusú térképet használtak. T.Sugiyama résztvett 1976-ban a skóciai VB-on, 26. helyezést érve el és tapasztalatait a havonta megjelenő újságban adta közre.

Noha szinte sohasem vett rész versenyeken Japánban, valahogy jelkép lett a fiatal futógeneráció számára.

Ebben az évben Tokiótól 160 km-re északra rendezték meg a 3. Nemzeti Bajnokságot. Férfiaknál T. Endo megszerezte 3. győzelmét, a nőknél T. Kamikochi (Hiroschima) győzött. Az ifjúsági kategóriákban is volt néhány igazán tehetséges versenyző. És hogy a japán versenyzőknek nincs szüksége nemzetközi versenyre? De Európa túl messze van és egy utazás tetemes befektetést igényel. Sok embert visszatart a nagy nyelvi különbség is. Azonban biztos vagyok benne, hogy hamarosan egyre több ázsiai arcot látunk Európa erdeiben és meg vagyok győződve, neveik hamarosan az eredményértesítők felső felében lesznek. Ha az európai tájékoztató futónak lehetőségük van Japánban látogatni üzleti vagy üdülési céllal, melegen ajánlom; vegyék fel a kapcsolatot japán klubokkal. Biztos vagyok benne, nemcsak a sziget erdeiben való futás, de az igazi japán vendégszere tet is felejthetetlen emlék lesz. Próbáljuk ki!

Ausztrália

(Tom Andrews)

Tájékoztató futók százai készülnek Ballarat városba, Melbourne-től közel 110 km-re északnyugatra, a legnagyobb és legfontosabb versenyre, amelyet valaha tartottak Dél-Hemisféra-ban. Az esemény az Ausztrál 5 napos, 1978 január 3-7 között, amelyen a helyieken kívül, svéd, svájci, japán, angol, Fülöp-szigeti és új-zélandi versenyzők is részt vesznek. Ez az esemény elősegíti a tájékoztató futás fejlesztését Ausztráliában és ezt követi két évvel később egy másik nagy nemzetközi esemény - a Csendes-óceáni Tájékoztató Futó Bajnokság 1980 áprilisában. Ausztrália készül arra, hogy 1979-ben az IOF térképbizottságának ülését megrendezze. Számítanak arra, hogy Fülöp-szigetéről és Új-Zélandból is lesznek résztvevők. A tájékoztató futó szövetség egy sokszínű, 8 oldalas tájékoztatót adott ki "Tájékoztató futás, sport az egészségért" címmel. Több mint 3 ezer példányt nyomtak és az országban szétküldik, hogy bátorítsák az embereket erre a sportágra

Európa

Beszámoló Norvégiából
(Tom-Erik Brohaug)

A Norvég Tájékoztató Futó Szövetségnek és egész Norvégiának fő feladata most az 1978-as VB, amelyet Oslótól délnyugatra kb. 65 km-re rendeznek, Kongsberg környékén. Reméljük befejezzük ezt anélkül, hogy meglévő aktivitásunkból túl sokat vesztenénk. A területet alapos átvizsgálás után - amelyen részt vett az IOF technikai küldötte, a svájci Edgar Bachtold - a VB szervező bizottsága választotta ki. Ez a terület tipikus norvég terep, amely teljesen megfelel Bachtold kívánásának. Ez a VB természetesen fellendülést ad a tájékoztató futásnak Norvégiában. Annál is inkább, mivel a legutóbbi világbajnok Egil Johanson, norvég. Anélkül, hogy az ellenfelei felsorolásába fogoznánk, elég említeni Sigurd Daehlit az év Nordbajnokságának és a svéd ötnapos versenynek győztesét. Mellesleg a Nordbajnokságon két arany és két ezüst érmet szereztünk.

Tájfutó szervezeteink egynémelyikének tevékenysége sajnos nem a kívánt mértékben növekedett. Komoly próbálkozásokat tettünk néhány éve, hogy fejlesszük a különböző okok miatt hátrányos helyzetű emberek tájékoztató aktivitását.

Egy speciális munkabizottság dolgozott ki terveket ezzel kapcsolatban a Sportegészségügyi Központtal (Beitostolen, Norvég hegyvidék) karöltve. Térképmunkánk hatásos volt. Az iskolai térképeket is beleértve évente mintegy 300 térképet adunk ki. Szakosztályainkhoz hasonlóan mi is nagy növekedést tapasztaltunk Nyugat- és Észak-Norvégiában, ahol nagy lehetőségei vannak sportágunknak. Megfelelő térképek szükségesek a további fejlesztéshez és ezzel kapcsolatban térképbizottságunk részletes terveket dolgozott ki a regionális fejlesztésre. Ezen az őszön a kezdők versenyek kérdése került előtérbe. Az elmúlt néhány évben a versenyeken végzett felmérések kimutatták a kezdők versenyének hiányát. A hazai pálya, kiszalagozott utvonallal és jól definiált jellegzetességek jellemzik erőfeszítéseinket ezen a területen. És bár az utóbbi szezonban 111 ezerből 116 ezerre emelkedett a rajthoz állók száma, sokszor sajnálkoztunk, látva, hogy sok fiatal kezdő sikertelen volt élete első versenyén.

A VB előtt állva, a következő évben növekvő érdeklődést várunk eseményeink iránt.

A különböző nemzeti válogatottak jelöltjei számára természetesen biztosítjuk a megfelelő edzési feltételeket hivatalos táborozások formájában Ostfold és Buskerud vidékén, különösen az utóbbi igazán vendégszerető vidék.

A tájékozási futás Írországbán
(John McCollough)

Hetente átlagosan egy versenyt rendeznek, legtöbbit 1:10 vagy 1:15 ezres léptékű, 5 színű térképpel Dublin környékén összpontosul a sportág, de van néhány jónévű klub máshol is - pl. Cork, Kildare és Észak-Írország. Ír tájékozási futók mostanában több nemzetközi versenyek szerepelnek mint előzőleg és a verseny-színvonal is egyre emelkedik.

5.-6. AUGUST 1978

"SOLO 78"
INTERNASJONALE LÖP
5.-6. AUGUST 1978

Liisa Veijalainen - terhesség és
magasszintű versenyzés

1976-ban Skóciában, a legjobb világbajnokságon Liisa Veijalainen, az egyik favorit szerezte meg a világbajnoki címet. Saját véleménye szerint azért győzött, mert az egész idő alatt képes volt jól koncentrálni és pontosan tájékozódni. Tény, hogy fiával már terhes volt, mikor Finnország első világbajnoki címét szerezte. És futott, sielt egészen fia születéséig, és hamarosan a szülés után is. Marjut Svahn - aki sportújságíró a "Helsingin Sanomat" folyóiratnál, a legnagyobb finn lapnál, amely mindig tartalmazza a legfontosabb tájfutó eseményeket - számol be a világbajnoknő tapasztalatairól.

Veijalainen háromhónapos terhes volt, amikor megszerezte a címet. Nem ő az első nő, aki terhessége alatt sikereket ért el. A terhesség mintegy 10%-kal növeli a teljesítménycapacitást. A versenyzőnő azonban maga is kétértelmű, vajon képes lesz-e kemény edzésekre és a versenyzésre. A sportorvosok azt tanácsolták, hogy folytassa megszokott tempóját, de további tanácsokért forduljon nőgyógyászhoz. A kutatások szerint még a legkeményebb edzés sem veszélyes az anya (sőt még az embrió) egészségére. A versenyzőnőt gondosan vizsgálták egész idő alatt, ami nagyon fontos egy élversenyző számára. Veijalainen részt vett a finn bajnokságon a VB előtt és második lett, ami ösztönzőleg hatott. Csak miután megnyerte a VB-t, akkor gondolt az előtte álló szülésre. Az orvosok azt tanácsolták, hogy edzzen amíg csak rosszul nem érez. A VB után két hetet pihent, és ezalatt súlyban kissé gyarapodott. Skóciában még egészen karcsu volt. Rendszeresen futott az erdőben 6 hónapos terhességig. Bár nehéz volt lefelé futnia a vége felé. A futások hosszúak voltak, de nem megerőltetőek. A 6. hónap után erőnlétét szívéssel tartotta fenn, s amennyire lehetett olyan terepeken, ahol kicsi volt a bukás valószínűsége. Szívet a szülés előtti hétig. Szülése könnyű és mentes volt az első szüléssel járó komplikációktól. Dr. Risto Erkhola azt állítja, hogy jó fizikai kondícióban levő nők 2 órával rövidebb idő szülnék a megszokott 8 órás helyett. Szülés után Veijalainen gyorsan felépült, ami edzett szervezetének természetes következménye volt. 1977 nyarán már éppoly eredményes volt, mint azelőtt, annak ellenére, hogy sokszor szoptatás után rögtön rajtához állt. Például megnyerte a finn bajnokságot. Világbajnokságát fiának is köszönheti, mert a terhesség jelentősen növelte a mentalkapacitását is. Másrészt, az anya jó kondíciója fia, Mikko számára is nagy előnyt jelentett, összehasonlítva a kevésbé jó kondíciójú anyák gyermekeivel. Az állandó edzésben levő anyák szíve viszonylag nagyobb, így az embrió több oxigént és tápanyagot kap, és így születési súlyuk 200-300 g-mal nagyobb.

Fordította: dr. Felföldi Károly
IOF Report 1977/2.

TÁJFUTÁS

A MAGYAR TÁJÉKOZÓDÁSI FUTÓ SZÖVETSÉG LAPJA

Szerkeszti: Skerletz Iván, Szerkesztőség: Budapest, VI., Bajcsy Zsilinszky ut 31. II. em. Telefon: 327-177. Levelezési cím: 1374 Budapest Pf. 614. - Terjeszti a Magyar Posta. Elfizethető bármely postahivatalnál, a Posta Hirlapüzleteiben és a Posta Hirlapirodánál, (KHI 1900 Budapest, József nádor tér 1.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Egyes szám ára: 3.- Ft. Elfizetési ár egy évre: 15.- Ft (megjelenik kéthavonként). Számonként kapható: Sportpropaganda Vállalat Terjesztési Osztálya, Budapest, VI., Népköztársaság utja 6. - Indexszám: 25827

T Z 78549

OLVASÓINK FIGYELMÉBE AJÁNLJUK !

A Sportpropaganda Vállalat 1978 első felében több, érdeklődésre számottartó kiadvány megjelenéséről gondoskodik.

Alábbi rövid ismertetőnkkel tájékoztatni kívánjuk minden sportszerető olvasónkat a már megjelent vagy rövidesen megjelenésre kerülő kiadványainkról.

A "TE MAGAZIN" c. kötet minden sportolónak és nem sportolónak hasznos segítséget nyújt az egészséges életmód kialakításában.

Az év folyamán többször jelentkezünk rejtvényes magazinokkal. Sport, rejtvény, humor, no meg az 50.000 Ft-os nyeremények miatt lett népszerű ez a kiadvány. A "REJTVÉNY FÓRUM" már kapható.

Az "AUTÓS SPORTLEXIKON" az autózás rajongóinak készült; egyben lehetővé teszi azt is, hogy szórakozva sajátítsuk el az autózással kapcsolatos tudnivalókat. /A felsorolt kiadványok a hírlapárusoknál megvásárolhatók./

A minikönyv gyűjtők és sakkspport kedvelőinek ajánljuk a "SAKKVILÁGBAJNOKOK" című nemrég megjelent minikönyvet. A könyv olvasmányosan ismerteti a világbajnokok - mindenki számára érdekes - életútját. /Kapható a könyvesboltokban és a Sportpropaganda V. boltjában: Budapest, VI. Népköztársaság útja 6./

Gyermekek részére készült sportvonatkozású kifestőkönyvek: "EDZETT IFJÚSÁGÉRT" kifestőfüzet. /Kapható az ÁPISZ boltokban./ "SPORT EGYSZEREGY" rejtvényes kifestőkönyv. /Kapható a könyvesboltokban./

ÁRA: 3,- Ft.

TÁJFUTÁS

7	8	9	10
101	153	131	112
106.21	106.44	106.59	107.18
inish / Ziel			
107	108	109	110
134.11	153.30	208.25	135.40
117	118	119	120
133.38	109	122.30	116.07
127	129	130	
123.54	131.18	139.29	
137	138	139	140
110.14	120.08		
147	148	149	
29.26	147.16	126.29	
157	158	159	160
139.42	108.02	115.31	

1	2	3	4	5	6	7	8		
69	50	63	26	35	18	14	56		
131.44	132.52	134.00	134.2	135.1	137.21	137.35	137.46		
Men / Hele' en - Finish									
1	2	3	4	5	6	7	8		
228.40	215.37	229.55	223.35	245.06	231.30	157.52	148.52		
11	12	13		15	16	17			
213.01	213.32	147.31		232.50	202.39	248.49			
21	22	23		25	26	27	28		
149.59	219.58			202.45	218.42	227.28	152.53		
	32			36	37				
	22.23			BRUTT 351.37					
				45	46	47	48		
				202.50	155.19	235.40	152.21		
				55		57	58		
				301.28		229.26	218.02		
				64	65	66	67		
				23	215.46	147.17	217.32		
				75	76	77	78		
				157.30	155.32	145.38	148.24		
6	78	80	82	84	86				
						102	104	106	108

1978/4

A SPORTPROPAGANDA VÁLLALAT

harmadik évtizede a testnevelési és sportmozgalom szolgálatában

● SPORT KIADVÁNYOK, NYOMTATVÁNYOK, ZÁSZLÓK

Budapest, VI. Népköztársaság u. 6. sz. alatt.

124-234

123-974

● IMPORT SPORTFELSZERELÉSEK

Budapest, V. Kecskeméti u. 11. szám alatti boltban

186-931

● ÉRMEK, JELVÉNYEK

Budapest, VI. Népköztársaság u. 38. sz. alatti üzletben

325-530

325-738

● SPORTFILMEK KÉSZÍTÉSE ÉS KÖLCSÖNZÉSE

Budapest, XIII. Margitsziget, Hajós Alfréd sétány

319-951

mindezt a Sportpropaganda Vállalattól, a testnevelési és sportmozgalom célkitűzéseinek elősegítése és népszerűsítése érdekében.

TÁJFUTÁS

IX. ÉVF.

A MAGYAR TÁJÉKOZÓDÁSI FUTÓ SZÖVETSÉG LAPJA

4. SZÁM

Felelős szerkesztő: Skerletz Iván - Kiadja a Sportpropaganda Vállalat - Felelős kiadó: Szébeni István igazgató - Készült a Sportpropaganda Vállalat sokszorosító üzemében - Műszaki vezető: Tihanyi Sándor - Előállítás helye: 1143 Budapest Dózsa György ut 1-3. Ideje: 1978. december Terjeszti a Magyar Posta

Gyors egymásutánban kapja kézhez az olvasó lapunk második félévi számait. Az év legnagyobb eseménye a világbajnokság értékelése, elemzése ebben a számban szerepel, de reméljük, hogy nem utoljára. Bizunk abban, hogy lesznek többen is, akik más szempontból más indítékból próbálnak választ keresni arra, hogy hogyan is lehet elérni a jobb szereplést. Vérmes reményeink nincsenek, de az is szomorú lenne, ha eleve lemondanánk a majdani éremszerzésről. A szerkesztőség ötleteket is szívesen fogad, - mint mindig -, de jobban örül, ha kedves levélíró egyes szám első személyben írja; ő mit akar, mit tud tenni. Mert versenyezni, versenyezgetni vágyók már szép számmal vannak - legalábbis a mult-hoz képest -, de a lehetőséget megteremtő versenybírók, edzők, térképhelyesbítők már ugyancsak megritkulva próbálják felvenni a lassan reménytelennek tűnő harcot a jogosan egyre jobb térképeket, pályákat követelő bel- és külföldi elvárásokkal. Lapunk két havonta jelenik meg - vagy még ritkábban - s ezért a napi híreket, a sajtóban többször megjelent tudósításokat, eredményeket nem közli - egyelőre, hanem inkább nyomon követi a követni sportunk változásait; sőt néha-néha serkenteni, és a remélt jó irányba befolyásolni is szeretné. De ez csak az olvasó közreműködésével valósulhat meg.

Hogyan tovább Kongsberg után!?

Először néhány száraz adat.

Csapatunk helyezése és pontszerzés nélkül érkezett haza Norvégia felől. Ez utoljára 1968-ban fordult elő. Legjobb egyéni helyezéseink: Dosek 23. (118%), illetve Kármán 25. (135%) !!!). A váltóban csak igazgalmatlan hajrában szereztük meg a 7. illetve a 10. helyet az előzetesen klasszissal gyengébbnek tartott csapatok előtt, másodpercekkel. Előzetes ujságírói esély-látogatás (ami nyomtatásban is napvilágot látott!): a skandinávok mögött a csehszlovákok és a svájciakkal kell megküzdenünk a helyezésekért. Azon a napon viszont 4 svájci és 3 csehszlovák férfi, valamint 3 svájci és 2 csehszlovák nő előzte meg a legjobb magyart.

Utólagos ujságírói vélemény: versenyzőink még lovagolni sem tudnak - Dosek kivételével.

Mentő körülmény: 1964 óta először, Monspart - a biztos pontszerzőnk - nélkül állt fel női csapatunk. De korábban azért, ha meghatározó is volt jelenléte, nem csak belőle állt a csapat. Az első tíz között volt 1970-ben Hegedűs Ágnes, 1972-ben Horváth Magda, férfi váltóknk 1972-ben bronzérmes volt, 1974-ben tartalékosan a 6. helyen végzett.

A most is elkészített teljesítménygörbékhez csak néhány megjegyzést szeretnék fűzni (a szerkesztés és értelmezés leírása megtalálható a Tájfutás 1976/6 számában). A nőknél három kirobbanó formában versenyző skandináv közül Jacobsen a 12. pontra mintegy 2 percet hibázott. A gyakorlatilag szinte hibátlanul futó másik két futónő közül a szerencsésebb győzött. Az élete első világbajnokságán induló 21 éves A. Berit Eid a legjobb részidőkből összeadott "álomidő"-nél alig 5 perccel hosszabb idővel nyert (1974-ben M. Nörgaard 7 perccel, 1976-ban L. Veijalainen 12 perccel futott rosszabbat az "álomidő"-nél!).

A mieink közül Rostás a 6. pontig remek tempóban futott, ezután irama érthetetlenül csökkent (tulzott óvatosság, fizikai problémák?). A 6-7. pont közötti átmenetben került eléje a 3 perccel mögötte induló világbajnoknő. A még előkelő 15-16. helytől megfosztotta az utolsó előtti pontra áldozott jó 10 perce. A többiekéről csak annyit, hogy óvatos tempójuk a 10. pont (kb. megfelel a hazai pályahossznak) után tovább lassult. Ilyen tájékoztatói és futó gyorsasággal ma már a mezőny első felébe is csak nehezen lehet bekerülni (66 induló volt).

A férfiaknál is méltó helyre került az aranyérem. Egil Johansen versenyzői erényeit és felkészültségét mi sem dicséri jobban,

Országos Váltóbajnokság, SHOW—1978

Prológus

Hurrá!!! Sikerült végre megszabadulnunk attól az egysíku szemlélettől, amely korábbi váltóbajnokságainkat unalmassá és egyhanguvá szürkítette. Az ötletes juniális sokak közös erőfeszítésének gyümölcse, beleadott apait-anyait a Szövetség, a rendezőség és a mezőny egyaránt. Sokan sajnálják is, hogy idén már több OBV-t nem rendezünk. A mindent elsöprő siker indokoltá tenné az újrendezést, erre számos javaslat is érkezett, ámde az ellenőrzőbíró nem volt tekintettel mások szórakozására, neki úgy látszik elege volt az egészségből.

Villámtréfa I.

A szövetség rossz tréfát üzött a rendezőkkel, az utolsó napokban mégiscsak elküldvén a verseny térképeit, meghíusítva ezzel családjuk körében kellemesnek ígérkező vikendjüket.

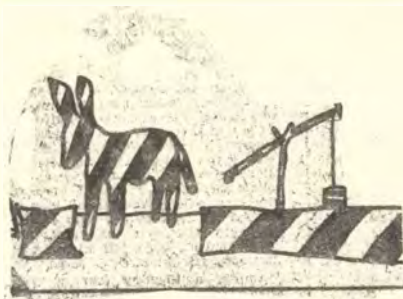
Gyermekjáték I.: "Megy a gőzös..."

Habár nem jelent újdonságot, kár lett volna kihagyni a nagysikerű rendezvényből a mezőnyrajt néven is közismert népszerű gyermekjátékot, amelyet az óvodások vonatosdi néven játszanak. Rajt vezényszóra a mozdony mögé beállnak a kocsik és úgy kell haladniuk, hogy szépen sorban egymás mögött maradnak, különben állj az egésznek. Elöl fut az ügyeletes menő, mögötte a krumplifejűek. Ez remekül fejleszti a tájékozódáshoz nélkülözhetetlen megfigyelőképességet is, mert a sok tarka triko közül nem mindegy ám, hogy melyiket figyeljük.

Sportolj Velünk!

Kevés kellemesebb program van így nyári időtájt, mint egy jó kis uszás, fürdőzés. A pályák ügyes kitzítésével sikerült ezt az egészséges időöltést is beilleszteni a műsorba. Akik nem vállalták tisztázatlan mélységi csatornák átuszását, nem bizván saját uszótudásukban vagy testmagasságukban, azok mindannyiszor 1 1/2 km-es büntetőkört futhattak. Ők fűrdöttek be csak igazán.

Ha meggondoljuk, hogy ez a mezőny csak a sportág öregjeinek nosztalgikus visszaemlékezéseiből ismeri a tájékozási uszóversenyek sajátos hangulatát, mély (1,5 - 2 m) hálát érezhetünk a haladó hagyományok feltámasztásáért.

Commedia dell'arte

A rendezőség, hogy az alkotni vágyó versenyzők fantáziáját kihasználja, nem számozta meg a pontokat a térképen. Bár, akik a váltóhelyről a befutó pont felé indultak el, aránylag hamar visszafordultak, de érthető, hogy a pálya közepén, ahol a nézők bekiabálásukkal nem segíthették az elbizonytalanodó versenyzőket, ott nem mindenkinek sikerült a kötelező sorrendben fogni a pontokat. Egyik pályát tévesztő versenyzőnk meg is nehezelt azokra a társaira, akik az előre lekezelt pont mellé nagyobb távolságra futottak el, mint ő. Később valamiért megenyhült és nem ragaszkodott hozzá, hogy azokat zárják ki a versenyből.

Dívatbemutató

A legújabb nyári férfi bunda modellek nagy feltűnést keltenek. Az arany és bronzérmes modell nem annyira újszerűségével, mint gondos, minden részletre kiterjedően kidolgozott kivitelezésével hatott. Csak részben a dívatdíktátorok bűne, hogy nem azok viselték, akikre szabták. A két maneken a nagy kapkodásban a másik bundáját húzta magára és így kissé komikusan festettek. Különösen a magasabb termetű zavarta, hogy nagyon is kilógott a lába (csunya, nagy lólába volt szegénynek).

Villámtréfa II.

Egy gondos versenyzőnk, hogy ne engedje ellaposodni a versenyt, az egyik pont felszerelését leszerelte. Jó vicc volt, csak sajnos már nem tud eredeti.

Gyermekjáték II.: "Komámasszony hol az olló?"

Az utolsó ellenőrzőpontot a rendezőknek sikerült az ut mellé berajzolt helytől beljebb, herceg kis bokrok között elrejtene, remek alkalmat nyújtva egy kis játékra. Itt csak a nagy bolyban érkezők kerültek hátrányban, mert az ő játékidéjük sajnálatosan lerövidült.

Lélektani dráma

Nagy hatással volt a nézőkre a férfi váltók befutó embereinek hajrája. A későbbi győztes csapat embere az utolsó harminc méteren, minden centiméterért megküzdvé kb. egy méteres előnyre tett szert két ellenfelével szemben. A célhoz közeledve azonban kínzó lelkiismeretfurdalása támadt a felismerésre, hogy nyers, fizikai erőfölényével visszaélve akarja legyőzni vetélytársait. A kétségbeesett beismerés mozdulatával széttárva karjait, egy méterrel a cél előtt megállt, jelezvén, hogy méltatlannak érzi magát a győzelemre. Szívet-lelket melengető jelenet sportszerűségi díjat érdemlő gesztus volt. Aki nem látta, talán el sem hiszi, hogy a második helyezettek úgy kellett betuszkolnia őt a célba.

Gyermekjáték III.: Kis népi felelgetős

Az eredményhirdetés előtt az ellenőrzőbíró néhány sajátos kommentárral kitért a beérkezett óvások egy részére. A versenyzők egyéni vérmérsékletüknek megfelelően tették meg spontán hozzászólásaikat. Az eszmecsere a teljes nézetazonosság jellemezte, nevezetesen: mindenki meg volt győződve róla, hogy neki van igaza.

Cirkuszi attrakció: kutyák a dobogón

Kis hiba, talán kötekedésnek tűnhet annak felhánytorgatása, hogy az eredményhirdetésekor nem közölték a helyezést elért csapatok összeállítását. Ez különösképpen azokkal kapcsolatban bántó, akik szinte egyetlen hatalmas szökenéssel kerültek tájfutósportunk csillagos egére, az ismeretlenség homályából. E téren hitem szerint felesleges nevük elhallgatásával küzdőnk a személyi kultusz ellen, hiszen sportágunk demokratizmusát mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy nálunk minősítetlen versenyzők is bajnoki aranyérmeket nyerhetnek.

A türelmetlen nézőt nem nyugtatja meg, hogy ezek a menők, nyilván hétről-hétre bizonyítva klasszisukat, amúgy is ismertté válnak. Egy-két hónap és minden gyerek ismeri őket.

A távolmaradók megnyugtatóására közölhetjük, hogy a verseny tiszteletdíjainak és érmeinek színvonala megfelelt a verseny általános szintjének.

Finálé

Eldőlt a jövő évi OVB színhelye. A Fővárosi Nagycirkusz előnyös szerződési feltételek mellett garantálja a porond kibővítését is, ha hajlandók vagyunk jövő évi hasonló rendezvényünket náluk megtartani. A népszerűteljessé tételére az ökörsütés és a tűzijáték programalktatását tervezik.

Éljen az új jelszó: "Kenyeret és váltóbajnokságot a népnek".

Szittyá KUPA

Baljóslatu eseménnyel kezdődött az egész: a sportág főtitkára és az edzőbizottság elnöke sehogysem tudott eligazodni a zugló házszámok között. Mikor a Martos Flóra utca 15/F-et még a Fehér uti metró aluljáróban sem találták a tűzoltóknak telefonáltak, hogy ég az ómínózus ház. A szírnékat követve aztán a helyszíntre érkeztek...

*

A tett színhelyén, a főúton, hatalmas transzparenszek köszöntötték a napokkal korábban befejeződött alkímista természetjárók találkozóját, egy másikon pedig egy testvéri nép küldötteit. Szívük feldobbant mikor a volt papnevelde főkapuján, egy névjegyen meglátták a viadal emblémáját: zöld mezőben kék forgószélet. Ott volt az információs központ.

Szállásukat egy alig 15 km-re fekvő cseppkőbarlangban jelölték ki. Meg is lett az eredménye: a városban lakó 1700 versenyzőből egy sem járt ki reklamálni... De aztán kiderült, hogy törököt fogtak: egy multszázadi szibériai száműzött-tábor átjáróház volt a versenyközpontoz képest... Többen el is menekültek onnan.

*

A viadal a VB-re készülő válogatottak egyik erőpróbája volt. Azaz, hogy lett volna. Az első napi versenypálya ugyanis egy elhanyagolt tarhonyaföldön vezetett át. A magas tarhonyafűben az egyik válogatott rájött, hogy kiujult a sérülése. Még egyszer rajthoz állt, de aztán orvosi igazolást szerzett és elvonult, hogy sebeit nyalogassa. A második nap a harmadik reménység esett ki. Mint mesélik volt egy pont - nevezik "U"-nak, ahol a szuróbélyegző is "U" betű alakját utánozta. De a versenyzőkartonon mondjuk "J" betű volt. És a versenybírószám nem hitte el, hogy az a "J" tulajdonképpen "U", csak a versenyző, siettékben a szuróbélyegző egyik oldalát erősebben nyomta... A harmadik nap nagyon viharos volt. A szó szoros és képletes értelmében is. Már kora reggel kiderült, hogy Gipsz Jakab, a katonáit töltő ifju titán, a csapatszállítás helyett a kempingben töltötte az éjszakát. Utána hiába próbálta főnökének megmagyarázni, hogy ő csak akklimatizálódni akart, az nem hatódott meg. Közölte versenyzőjével: rajtolhat, csak a cél nem a Bükk fennsík, hanem az ellentétes irányban - mintegy 200 kilométerre - fekvő lakotanya... Ugy fogytak a válogatottak, mint a krimiben a tíz kicsi indián... Hanem a nap szenzációja még hátra volt. Macska Jancsi elhatározta, hogy segít fivérének, Macska Jenőnek egy I. osztályú szint megfutásában. "Véletlenül" mindketten lekésték a rajtukat, új rajt-
idejük között pedig csak csekélyke különbség volt. Így az előbb induló megvárta a később rajtoló testvérét, és káprázatos időt futva értek a célba. Mivel - rossz nyelvek szerint - ezt már máskor is csinálták, figyelték őket. És a versenybírószám egyik tagja sárga trikó helyett egy nyilatkozattal várta őket. Nem szívesen, de aláírták, hogy utólag mindketten visszalépnek az aznapi küzdelmekről... És eljött a mindent eldöntő ötödik nap; ekkor már csak a második-ként rajtoló Első Zoltán és a negyedikként induló Második Zoltán akadályozhatta meg, hogy 11 év után ne kerülhessen külföldre az aranyozott bakelitből készült Szittyta Kupa. Az exválogatott Első Zoltán mindent megtett. Olyan hajrát vágott ki, hogy a végén már forintért sem kapott levegőt. Be is érte nagy riválisát. De a célkapuhoz olyan szűk kötélkordon vezetett és a lelkes szurkolók annyira behajolva buzdították, hogy nem tudott előzni. Sőt. Megbotlott és az az első helyébe került. Aztán Második Zoltán is a célbaért. Volt ünneplés, tapsvihár, de aztán kiderült II. Zoltán összetévesztette az abortuszt a hubertusszal: a férfi pálya harmadik pontja helyett egy másik kategória közelben elhelyezett pontján bélyegzett...

*

Akadtak persze derűs pillanatok is, mint például az ifjusági lányok egyik kategóriájában. A verseny két első helyezettje kéz a kézben, virágot szedve libegett be a célba. Olyannyira egyszerre, hogy tanácstalan volt a versenybírószám, nem döntött a célfotó, sőt még a megismélt mellbőszégmérés sem. Így aztán ketten állhattak a dobogó legmagasabb fokára...

*

Aztán elérkezett az eredményhirdetés várvavárt pillanata. Sokan megkapták a Szittyta Kupa vérrel-verítéssel megszerzett tiszteletdíját. Volt ott kis termosz, a közepesnél alig kisebb, termosz, nagy termosz... zöld termosz, kék termosz, sárga termosz... műanyag dugós termosz, parafadugós termosz... A helyezettek a díjakat még az unokáiknak is mutogatni fogják...

*

Hazafelé egy gépkocsiban utazott az edzőbizottság elnöke, az agit-prop osztály egyik tagja és a viadal főcsővezetője. Vicceket meséltek. Felváltva. Csak a főcsővezető hallgatott.

- Ivanhoe. Mondj már te is egy viccet - kérlelték.

- Szittyta Kupa - hörögte amaz rezignáltan...

*

A jelen történet szereplői, kitalált személyek. A helyszínek ugyszintén. Ha pedig mindezek ellenére valaki mégis konkrét versenyre gondolna, az ellen a leghatározottabban tiltakozik és kikéri magának e sorok "elkövetője":

Harcsa Gábor

HOGYAN ELŐZZÜK MEG A KODHIBÁT?

(RECEPT - KEVÉS PRÓBÁVAL)

Rettegott ellenségünk - a kódhiba. Mióta? Amióta bevezették. Idén újra felütötte fejét, talán csak egy kis szünetet tartott 1977-ben ez a fertőző betegség.

Jómagam is jeles kódhibázó vagyok. (1976. Hungária 3. nap N 19 B) A lap hasábjain megesküszöm: beteggyamban négyszer ellenőriztem a kódokat. Négyszer egymásután nyugodtan elnéztem 63-nak a 33. pontot. Ekkor határoztam el, hogy kipróbálok egy ellenőrzési rendszert. Ennek receptjét közlöm itt. Mielőtt közölném, le kell írnom: tehetetlen ellensége vagyok az egész kódrendszernek. Tehetetlen vagyok, mert a nemzetközi szabályt nem könnyen módosítják. Ellensége vagyok, mert azzal a - sajnos még csak magyar - szabállyal, hogy "azonos jellegű pont 200 m-en belül nem lehet" - a kód feleslegessé válik. Sullyedjen el az, aki 200 m-en belül nem tudja, hol van. Persze - pontmegnevezést is lehet téveszteni.

A recept, amelyet a versenybíróság elnöke kövessen.

1. Tudatosítsa magában, hogy mindenki megbízhatatlan, legfőként saját maga.

2. Szerezzen egy vagy két embert, aki a pályakivitésben nem vett részt, a terepen nem járt, és lehetőleg az adott térképet sem ismeri (Kódfelelős/ök).

3. Amikor a pályák készen vannak, nyomassuk ki azokat véglegesre. Készítsük el az pályakódokat és pontmegnevezéseket.

4. A lenyomatott pályákból 1-1 példányt adjunk a kódellenőrnek és adjunk neki pályakód- és pontmegnevezés-listát: mindegyikből végleges példányt! Vezértérképet a kódfelelős nem láthat!

5. A kódfelelős a benyomatott térképekből és a pályakódokból állítson össze egy vezértérképet! Példa: kézbe veszi az N 13 C térképet és egy üres térképet. Veszi az N 13 C pályakódját: -33-15-18-2. Az üres térképre átrajzolja a pályáról az első pontot, mellé írja: 33. A második pontot is átrajzolja, mellé írja: 15. Így megy végig a - mondjuk -25 kategória összes pályáján, ugyanarra az üres térképre. Ha minden rendben van, összeáll egy hibátlan vezértérkép. Ekkor kaphatja meg a kódfelelős az elnök vezértérképét és végezhet még egy ellenőrző összehasonlítást.

És ha nincs minden rendben? Kiugrik a hiba! Példa: Az N 13 C 2. pontját átrajzoljuk az üres térképre, hogy összeálljon a vezértérkép. Melléírjuk a kódszámot: 18. Megyünk sorba a többi kategóriákon. Az F 17 B 7. pontja szintén 18. kódszámú - de nem azon a helyen van, ahol az N 13 szerint kell lennie! Tehát baj van a 18. pont körül. A kódfelelősnek nincs

vezértérképe, így nem tudja a helyes megoldást - de tudja jelezni, hogy baj van. De jelzi azt is, hogy ha pl. 32. pont az egyik kategóriában rendszeresen 1,5 mm-rel el van nyomva, stb.

Ezzel a módszerrel garantáltan egyeztetni lehet a pályakódokat és térképet.

5. Az elnök veszi a kódfelelős által megrajzolt, és az eredetivel egyeztetett, jóváhagyott vezértérképet és megrajzolja a felvezetőterképeket. A kódfelelős egyeztetési a felvezetőterképeket a vezértérképpel. (Még jobb megoldás: a felvezetőterképekből egy II.sz. kódfelelős újból rajzol egy vezértérképet, és ezt egyeztetési az elnök vezértérképével.)

7. A pálya felvezetését nem felvezetők, hanem felvezető párok végzik. (Nem kéz- a kézben felvezetve). A verseny előtti délután a felvezető pár két tagja külön-külön felvezeti közös pontjaik felét-felét. Este felvezetőterképet cserélnek. Reggel ellenőrzik a másik partner délutáni felvezetését, nemcsak azt, hogy megvan-e a pont, jó helyen van-e a pont, hanem azt is, hogy a kód helyes-e.

Ezt az ellenőrzési rendszert használtuk Nagykanizsán. Hat hiba ugrott ki a 130 pályában, lehet, hogy más módszerrel is kiugrott volna. A tény mégis az, hogy ez volt az első kódhiba-mentes Hungária Kupa.

Ez volt a recept, amelynek a lényege: mindent (pályák, térképek, pontok, kódok) legalább két egymástól független ember lásson. Érdemes megpróbálni.

Szarka Ernő

KONGSBERG

Címképünk: Anne Berit Eid és Egil Johansen, a két világbajnok /Korikné felv./

Hátsó borító: Cigos a Hungária Kupa ötévesében előzi Borost /Korik A.felv./

Futóhírek...

SZEZONKEZDET JÚLIUSBAN???

Akik csak egy kicsit is figyelnek a Skandináviából, különösen Svédországból érkező tájfutóhírekre, azok ugyancsak elcsodálkozhatnak. A svéd újságok zöme ugyanis azzal traktálja olvasóit, hogy a tájfutók - ha nagy csapatokban mennek az erdőkben - kifulladásig fárasztják a szarvasokat és egyéb vadállatokat, letaposják a ritka virágokat és hasonló szörnyűségeket követnek el. Villa Zetterling ezért is vizsgálja az Idrött című svéd sportfolyóiratban a tájfutók a természethez való viszonyulását.

Kétség sem férhet ahhoz, hogy a tájfutók természetkedvelők, írja, csak az a probléma, hogy egyre nagyobb a számuk. Néhány éve még a nagy versenyeken is csak 5-600 induló volt, jelenleg viszont a 2-3000-es létszám nem számít rendkívülinek. A "mindenki jogára" való hivatkozással szabadon tartózkodnak, versenyeznek az erdőkben.

- Mi ez a "mindenki joga"-tettük fel a kérdést Per Olaf Führenek Öbro megye természetvédelmi osztályvezetőjének.

- A minden ember joga nagyon különös országunkban. Azt mondja ki, hogy szabadon járhatunk, tartózkodhatunk az erdőkben és más emberek földbirtokán, ha nem vagyunk túl sokan. Tehát nincs biztos határ. A túl sokan a vadászok és földtulajdonosok már egy-két tucatnyi embert értenek, a tájfutók még pár ezret sem.

Kompromisszumok

- Jelenleg bárki szabadon járhat, versenyezhet az erdőkben, hisz ott, még sok induló esetén is más-más utvonalonak futnak a versenyzők. De a rajt és célhelyek telepítéséhez már engedélyt kell kérni. Ott ugyanis rengeteg a jármű és rengeteg az ember. Egytöbb ezre verseny célja közelében éveken át még a fű sem nő! Szerencsére a mi megyénkben nincsenek ilyen problémák. A versenyrendezők már időben felveszik velünk a kapcsolatot. Még mielőtt a térképek rajzolásához hozzákezdene. Értékes természetvédelmi területre nem adunk versenyengedélyt. Ha mi igent mondtunk, akkor tárgyalhatunk a földtulajdonosokkal és vadásztársaságokkal.

Velük korántsem megy olyan simán a dolog, mint a karikacsapás. Amak ellenére, hogy a vadászok is és tájfutók is természetjárók.

Ugyanazokon a terepeken járnak. Sőt, az iskolai tájfutókat leszámítva, a vadászok száma több, mint a tájfutóké! Előbbiek tetemes összegért bérelnek erdőket, nevelnek, takarmányoznak állatokat és mint mondják, ennek fejében szeretnének valamit haza is vinni az erdőből. Vetélytársnak tartják a tájfutókat, olyan vetélytársnak, akik a szomszédos vadászterületre úzik az állatokat.

Svédországban 150-200000 szarvas van. Ezek közül mintegy 50000-et évente kilőnek. Autóval való összeütközés folytán mintegy 2500 mulik ki évente. Ezekhez képest nevétségesen csekély - mintegy 10-20 közötti - azoknak a szarvasoknak a száma, amelyek tájfutóversenyeken, illetve ezekkel kapcsolatba hozva pusztulnak el.

- Én tulajdonképpen nem is szarvasokban mérném a veszteséget - folytatta Per Olaf Führehanem madarakban, fiókákban és költő madarakban. Ezek szenvednek a legtöbbet a tavaszi versenyek idején. Nincsenek védelmezők, nincsenek szószólók. Mint magánember annyit mondanék, szerintem el kellene tiltani a tavaszi tájfutóversenyeket és július közepére kellene kitolni a versenyszezon kezdetét.

Mindezekhez csak annyit tennék hozzá, hogy tavaly csak az utolsó pillanatban háruáltak el az akadályok a világ legnépesebb versenyének az O-Ringennek megrendezése elől, és Nils Göran Albinsson a viadal szülőatyja a múlt év végén még nem tudta, hogy hol rendezik a jövő évi O-Ringent...

Liisa haragszik

Finn testvérlapunk idei első számában érdekes levélnek adott helyet. Küldője Liisa Veijalainen a skóciai VB női győztese. "Előntött az epe, amikor a közelmúltban a Lahti környéki tájfutók lapjában a "Nincsenek nemzetközi sikereink" című - ARE szignóval ellátott anyagot olvastam. A cikkíró ugyanis azt fejtegeti, hogy nem tudunk számottevő eredményeket elérni sem a VB-ken, sem a NORD-bajnokságokon. Csodálom - írja Liisa - hogy nem jutottak füledbe a finn nők eredményei. Vagy ha igen, akkor azok szerintem nem figyelemre méltóak? Hogy a cikkemben - közvetve - engem is megsejtettél, az nem érdekes, de sokkal jobban félek cikked elkedvetlenítő utórezgéseitől. Attól, hogy tovább szűkül a finn női tájfutás utánpótlása, attól, hogy legjobb ifjúsági sportolóink, az erkölcsi elismerés teljes hiánya miatt másfelé fordulnak. A tájékozódás különösen válogatott szinten sok időt, pénzt és energiát kíván, még akkor is, ha nőkről van szó. Szerintem akkor jártál volna el helyesen, ha nem az egészségből kiszakítva, hanem velünk, nőkkel együtt vizsgáltad volna a finn tájfutó sportot. Akkor ugyanis nem lenne olyan sötét a kép, mint amitlyent festettél....

Verseny a fiatalabbaknak, csemege az idősebbeknek:

A Suunnistaja c. lap mindenkinek, aki szereti a tájékozódást, kellemes játékok és versenyt ajánl. Ezt a tájékozódási versenyjátékot Aarre Jarvinen tervezte és rajzolta.

Csak ceruzára van szükség, lehetőleg puha legyen, hogy könnyű legyen utána radirozni.

A versenyben többen is részt vehetnek, ha mindenkinek van egy példánya a lapból. Az időt is lehet mérni, mint az igazi versenyeken,

A szabályok:

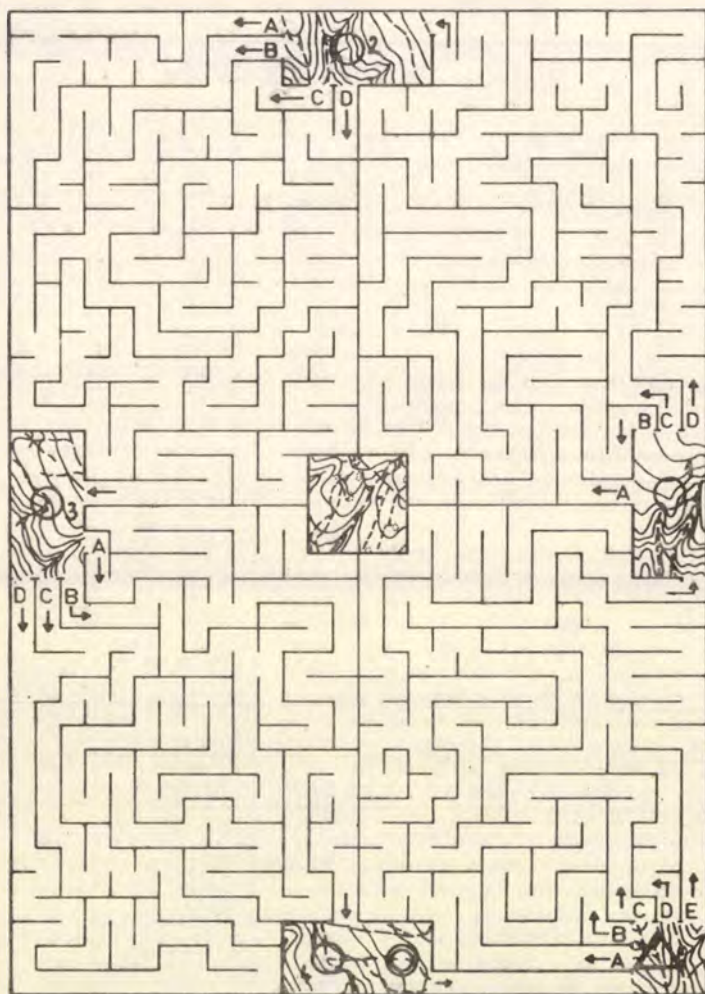
- vedd a ceruzát és helyezd azt a térkép alsó részére a versenyközpontot mutató helyre,
- vidd a ceruzát a rajtot mutató nyilon keresztül a megszakított vonal mentén a K helyére (térképra)

- ott vagy az A, B, C, D vagy E utvonalat választod. Az általad választott utvonala mentén vidd a ceruzát az egyes pont felé.

Csak egy utvonala visz célhoz. Próbáld megtalálni a helyeset!

- Az 1. pontokon ismét válassz utvonala! Az lehet az A, B, C vagy D. Ugyanígy tegyél a 2. és a 3. pontnál is.

- Próbáld megtalálni a helyes utvonalaikat, s akkor az utolsó ponton keresztül célba érsz.

mint az a tény, hogy a 16. ponttól (2. rádiós pont) a hátralevő 5 szakaszt a legjobb részidőkkel, szinte a piros vonal mentén megfutva Nuros-sal szembeni 1 perces hátrányából 1 perc előnyt szerzett. Erre sem képes mindenki, még hazai pályán sem. Az "álomidő"-höz képest alig több mint 7 perc az eltérés (összehasonlításként: Frilén 1974. évi fölényes győzelme alkalmával ez a különbség 11 perc volt).

Férfi versenyzőink a rossz értelemben vett kontinentális (magyar?) stílusban teljesítették a feladatot. Mint a teljesítménygörbéből látszik, Dosek is csak akkor tudta kihasználni futógyorsaságát, amikor megfelelő partner érkezett hátulról a svájci Hulliger személyében. Az összehasonlítás kedvéért mind a férfiaknál, mind a nőknél feltüntettük a legjobb svájci és cseh versenyzők (mint óhajtott szint) menetgörbéjét. A különbség nem szorol magyarázatra.

Hála a szövetségünk által ez évben először kiírt Nemzetek Versenyének, rangos skandináv mezőnyt, többek között a világbajnokokat fogadhattuk a Vértessben, majd a Pilisben, egy héttel a magyar bajnokság után. Sajnos a visszavágás itthon is csak részben sikerült. A norvégek szinte legjobbjakkal érkeztek, de 3 héttel az ottani versenyidény befejezése után. A nőknél a nagyrészt ifjúsági versenyzőkből álló svéd csapat igencsak megtépázta a kivalatlan norvégek babérjait. Dániel kellemes meglepetésre 2. lett, de a VB csapatból senki sem került az első tízbe, sőt Kármán kivételével a huszba sem. A VB csapat tagjai a November 7. versenyen sem szóltak bele a helyezések sorsába, ahol pedig a svédek ifjúsági női versenyzői saját korcsoportjukban indultak ott taroltak. A férfiaknál is azok bizonyítottak, akik különböző okokból kimaradtak a VB csapatból (Szabó, Kiss, Vekerdy, Boros). A VB csapatból Dosek volt az egyetlen, aki a November 7.-en nemcsak jól futott, de a világbajnokkal is állta a versenyt. Ez azonban nem változtat a kedvezőtlen összképen.

1	AA	○	○	1	BA	∩	
2	AB	∩		2	BB	▲	○
3	AC	∩		3	BC	○	○ _L
4	AD	≡	5x5	4	BD	∩	∥
5	AE	∩		5	CA	∩	
6	AF	○	○ _L	6	DA	▲	○
7	CA	∩		7	DB	∩	
8	EA	∩	○	8	DC	∩	∥
9	EB	▲	○	9	DD	∩	∩
10	EC	∩	∩	10	IA	○	○ _L
11	ED	○	○ _L	11	KA	∩	
12	EE	∩		12	KB	∩	
13	EF	∩		13	KC	▲	○
14	EG	○	○	14	MA	○	○ _L
15	EH	▲	○	○ - 420 m -> ○			
16	IA	○	○ _L	<i>Egil Johansen</i>			
17	LA	∩	∩	-----			
18	LB	∩	∥	Anne Berit Eid			
19	LC	▲	○	-----			
20	LD	∩					
21	MA	○	○ _L				

Milyen tanulságok vonhatók le mindebből?

1. A két éve meghirdetett fiatalítás a férfiaknál nem hozta meg a várt eredményt. Más kérdés, hogy irreális célkitűzés volt két év alatt rutintalan fiatalokkal elérni az eddigi legjobb magyar férficsapat szintjét, amely mögött tíz éves munka állt.

2. A fegyelmi kérdésekben a fél megoldások nem megoldások. A férfi csapat körüli két évvel ezelőtti botrány után a sportág közvéleménye joggal számított arra, hogy az idel VB-n kisebb tudású, de legalább olyan erkölcsi színvonalon álló csapat képviseli színeinket. Sajnos ez sem történt meg (előzetesen leedzett versenyterek, bunda a váltó OB-n, furfangos rajtidő-cserék a Hungárián).

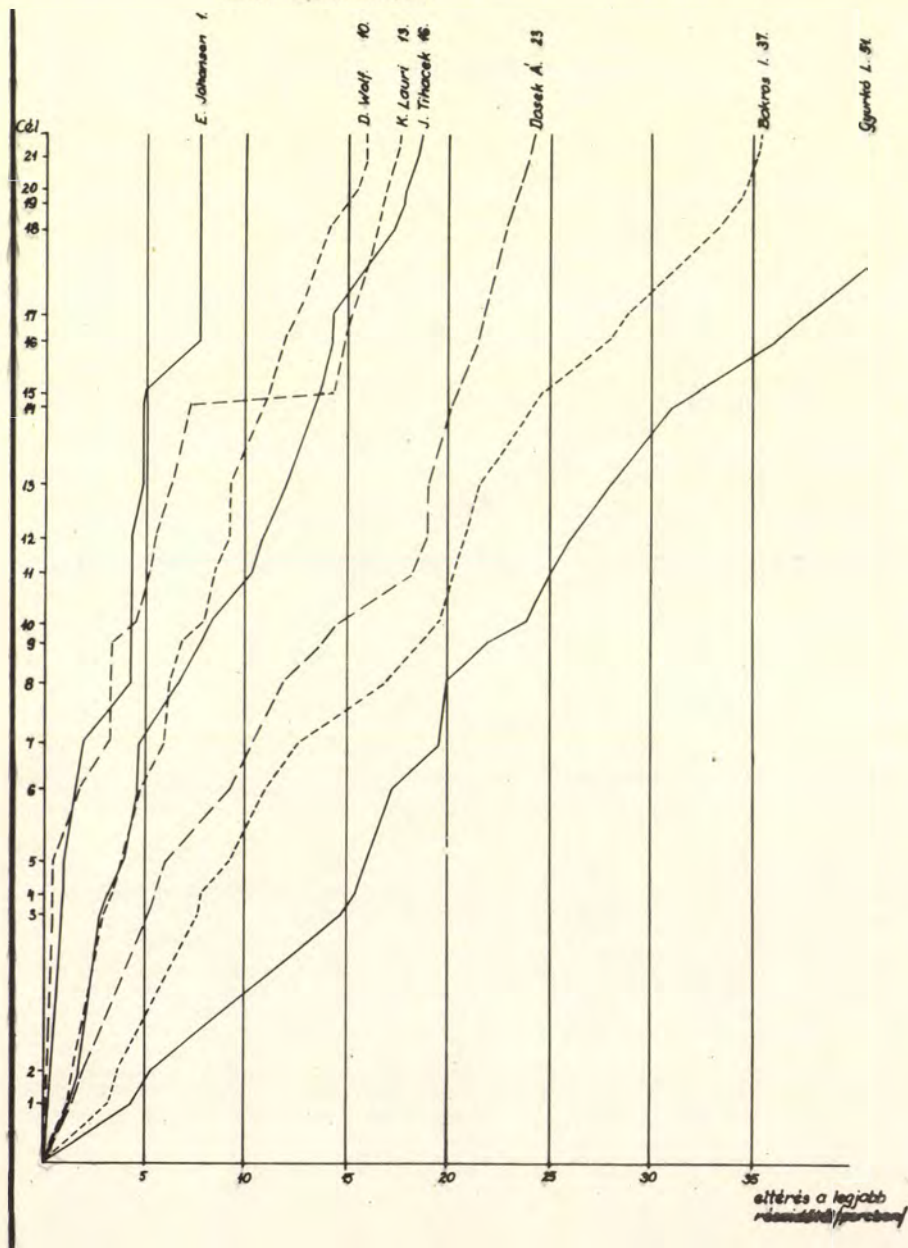
3. A nőknél a válogatás nem vitatható. Monspart távollétében csak a VB előtti eredményekretámaszkodva, ez volt szinte az egyetlen elképzelhető csapat. Annál szomorubbak az eredmények mind a VB-n, mind itthon, novemberben.

4. A jelenlegi uton tovább haladva, lehetetlen (másként is nehéz) a magunk elé tűzött középtávu célkitűzés elérése (nevezetesen az 1981-re ütőképés férfi és női csapat kialakítása).

Néhány javaslat a jövőre vonatkozóan:

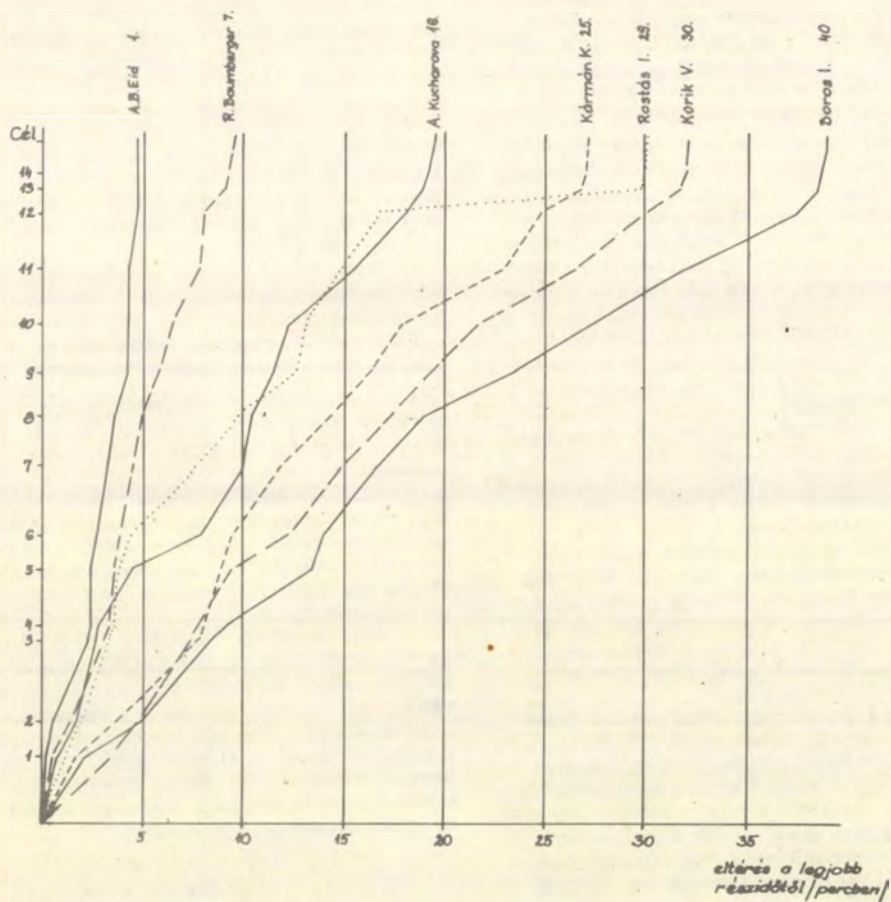
1. A személyi ellentétek és ünérzeteskedés eddig is sok kárt okozott a sportágnak. Egyetlen tájfutó nemzet sem - mi különösen nem - engedheti meg magának azt a luxust, hogy rangelső versenyzőjét mellőzi a válogatásnál. (Boros 2. köztudottan 1976-ban lemondott a válogatott kerettségéről munkahelyi és tanulmányi elfoglaltsága miatt. A szerk.) A magyar férfi válogatottnak kapitányra van (ha úgy tetszik, vezéregyéniségre) szüksége!

2. Fektesünk nagyobb súlyt a fizikai teljesítőképes-
ségre a válogatásnál! A mai hazai női mezőnyben egy
technikás versenyző még közepes futással is az élvonalba ke-
rülhet. Ez azonban kevés a nemzetközi porondon. A fizi-
kai képességek fejlesztésében az akarati tényezőknek je-
lentős szerepe van. Tehetséges, de lusta versenyzőkre
nincs szükség! A válogatott edzőinek elsősorban technikai-
lag kell képezni a kiválasztott versenyzőket. Ideális eset-
ben a keretbe már csak magas edzettségi fokú versenyző-
knek szabad kerülni!

3. Szakítsunk azzal a jó magyar szokással, hogy mindig csak a következő VB-ig látunk. A finn VB-ig már nem lehet alapjában új csapatot kialakítani és különben sem volna helyes rutintalan versenyzőket sokkoló vereségeknek kitenni a világbajnokságon. Ugyanakkor már jövőre minél több alkalommal csehszlovák versenyeken kellene indítani ifjúsági és serdülő élversenyzőinket. Ez anyagilag nem megoldhatatlan. Ott is van mit tanulnunk! Aki ott bizonyítani tud, az megérdemli, hogy a következő években minél többször legyen alkalma összecsapni skandinávokkal és megismerkedni a svájci terepekkel. Nem véletlen, hogy a svédek junior és ifjúsági versenyzőiket hozták a Nemzetek Viadalára. Ők ugyanis már az 1983-as VB-re gondolnak! Tanuljunk tőlük ebben is! Most talán még nem késő!

Csongrádi Jenő

DIETER WOLF MEGKORONOZÁSA MÁR ÉPPEEN IDŐSZERŰ VOLT!

Dieter Wolf: Hogyan programozható be egy bajnoki cím, avagy... "Hogyan ugorjuk át saját árnyékunkat?" Az amerikai tudós, Thomas A. Harissnak ez a könyve volt éveken keresztül esti olvasmánya D.Wolfnak, míg a sok sikertelen kísérlet után végre képes volt átugrani az árnyékát, és Svájc bajnoka lett. Ez valahogy jellemző D.Wolfra, a tájfutó-tudósra, -analitikusra és statisztikusra.

Wolf szerint sikerei nem a véletlennek köszönhetőek, hanem átfogó, sokszor szörszálhasogató elemzések és gondos tervezgetés eredménye. Senki a svájci tájfutó-ászok közül nem ismeri úgy magát, nem tud annyit a karrierjéről, tévedéseiről, a sikerhez vezető utjáról, mint D.Wolf. Minden verseny után órák hosszat kotlik a térkép mellett, még jobb, még hibátlanabb variációkat keres, tanulmányoz, elemez. "Ez a hibaelemzés mutatta meg például, hogy a térkép-technikám az utóbbi években sokkal megbízhatóbb lett. Az átmeneteim 60%-a hibátlan. S noha ez az arány jobb, mint korábban, ennek ellenére, a statisztikám szerint még átlagosan minden negyedik átmenetben fél perc hibára számíthatok."

Wolf számai mást is mutatnak: Közel 15 éves versenyzői pályafutásának 465. versenyén, Flimben szerezte meg végre (háromszori második helyezése után) a svájci bajnoki címet, s ez volt 95. győzelme. "Meglépett a győzelmem - magyarázza D.Wolf -, különösen azért, mert 1977-ben egyetlen céloim volt, hogy az 1978-as norvégiai VB-re való tekintettel minél többet edzzem skandináv terepen. Tíz hetet töltöttem északon, 72 versenyen indultam és az edzésekkel együtt 900 km-t futottam, ezalatt kerekén 900 pontot fogtam".

D. Wolf minden idők legjobb tájfutójának a norvég Age Hadlert tartja. ("A norvégok a világ legkiegyensúlyozottabb, legsokoldalubb versenyzői.") Dieter Hulligert pedig a legjobban tájékozódó csapattársnak.

"Mindenesetre - helyesbit Wolf - Hulliger koncentrációkéessége már nem olyan tökéletes, mint korábban. Pedig ez a képesség a kimerülés határán, a legnagyobb szellemi és fizikai megterhelés mellett, különösen jellemző volt Hulligerre, éppugy, mint korábban Madlerre és Lystadra is."

Magát futónak tartja Wolf, aki az utóbbi években sokoldalú tájfutó versenyző lett, s minden versenyen, minden terepen, bármilyen időben, minden ellenfél ellen csúcsteljesítményre képes. Edzőtáborok vagy versenyek után kimerültség vagy egyfajta csömör a tájfutástól sohasem jelentkezik nála: "Ha tájfutásról van szó, akkor egyszerűen fáradhatatlan, telhetetlen vagyok."

NEM ELVAULT-E A CSAPABAJNOKSÁG?

Nyugalom sporttársak! Ez a kérdés nem a hazai CSB-re vonatkozik, hanem a svájci OL 1977. decemberi számában jelent meg egy cikk a fenti címmel.

Ahhoz, hogy a kérdés jogosságát megértésük tudnunk kell, mit értenek a svájciak a CSB alatt. Náluk a csapatbajnokságot a régi páros versenyekhez hasonlóan rendezik, azzal a különbséggel, hogy egy csapat három emberből áll.

A kérdés feltevői éppen ebből indulnak ki. Szerintük ugyanis, mivel három ember nem fér a térképhez, legalább egy csapattag csak együtt fut a többiekkel. "A harmadik embernek ez egy más sport, neki csak futnia kell. Az evezősök kormányosához lehetne hasonlítani őt." mondja Dieter Hulliger. Éppen ezért a tájfutók gyakran beépítenek a csapatba olyanokat, akik csak jól futnak. Pl. az 1977-es bajnokságon az atléta Ryffel, Umberg, Rügsegger, a sífutó Fredel Kalin vagy a VB ezüstérmes öttusázó Ernst Engeli. Ezek a sportolók a tájfutásról keveset vagy semmit sem tudnak, s mégis csapattagként éremhez juthatnak.

"Noha az egy egyszerű versenyforma, felelőm azonban a bajnokság meg is színhetne. Sportértékét tekintve ennek a tájfutóbajnokságnak van a legkisebb tekintélye." véli Hulliger, s a CSB egy másik gyenge pontjára is rámutat:

"Ha nem ellenőrzik minden ponton, hogy a csapat együtt fut-e, akkor a gyengébb futók levághatják a pálya egy részét, s ez a versenyt meghamisítja."

A CSB védőinek fő érve szerint az idegenlégiósok által más sportágak versenyzői is megismerik a tájfutást. Azonban a legutóbbi bajnokság után a kimerült atléta-vendégek véleményei alapján nem valószínű, hogy meg is szerették ezt a sportot.

"Azok az atléták, akik főleg pályán edzenek, nehezen tudják átvenni meredek terepen a mi ritmusunkat. Ha kívülállókat akarunk sportágunk részére megnyerni, akkor a csapatbajnokságokat; olyan terepen kell rendezni, ahol a túl meredek emelkedőket ki lehet hagyni" véli Hulliger. "Mindenesetre a három tájfutóból álló csapat lehet a leggyorsabb. Én csakis sik terepre vinnék magammal egy atlétát."

OL/1977/10

Fordította: Kézdi Balázs

TÉRKÉPTANFOLYAM

A tájfutó sport alapja a térkép, mely nélkül a sportág nem létezik. A térképet azonban el kell készíteni, és ez a sportágat ismerő, gyakorló sportolókra, versenybírókra hárul, hiszen a terepekről készült térképeket sajátos, sportcélokat szolgáló tartalommal kell megtölteni.

Ismeretes, hogy a tájfutó térképek alapját az 1:10000-es méretarányú topográfiai térképek adják, amelyeket gazdasági célok figyelembevételével készítették el, de nem a tájfutó sport részére! Ezért a terepen ezt az alap-térképet felül kell vizsgálni és a sport számára lényeges objektumokkal bővíteni, korrigálni - köznyelven szólva: helyesbíteni kell. Ennek a munkának az elvégzéséhez bizonyos alapismeretekre, és rengeteg időre van szükség. Ezek közül az alapismeretek megszerzéséhez kívánt segítséget nyújtani az MTFSZ, mikor elhatározta, a térképhelyesbítő tanfolyamok létrehozását.

A megyei TFSZ-eknek küldött levél nyomán, amelyben megyénként maximum 3 fő, leendő térképhelyesbítő sporttárs javaslatát kértük, állítottuk össze a résztvevők névsorát:

A tanfolyam 1977. november 7-10-ig az OTSH Római parti vizitelepén, - vidékiek részére bentlakással - zajlott le; 23 fő részvételével.

A következő előadásokat hallgatták meg a résztvevők:

Skerletz Iván: A térképkiadás rendszere

Szarvas András: Alaptérképeink értelmezése

Schluth Péter: Jelkulcs, térképjelek

Erdélyi Tibor: Terepmunka előtti előkészületek

Bozán György: A térképhelyesbítés elméleti és gyakorlati tudnivalói

Török István: IOF jelkulcs

A tanfolyamot egy nyomdai látogatás a Kartográfiai Vállalatnál és egy terepi helyesbítési gyakorlat egészítette ki.

A terepmunka során egy kb. 1 km hosszú sétautat kellett pontosan végigmérni és a térképen ábrázolttól való eltérést felrajzolni. A helyesbítést egy 1962-es és már jelentős mértékben elévült alaptérképen jelöltük ki, ahol az ut nyomvonala 50%-ban eltért az alaptérképen ábrázolttól. Erre a munkára két órát adtunk, tekintettel arra, hogy a jelenlevők nagy része még nem rendelkezett gyakorlattal. Ezt a két órát túlzásnak tartották, de végül kiderült, hogy nem is olyan hosszú idő az, ha végig iránymenettel és lépésszámolással kell haladni. A feladatot zömmel jól oldották meg, a ta-

pasztalatokat külön értékeltük. A tanfolyam befejezéseként a különböző külföldi országok térképeit tekintettük át, és abban a reményben bucsuztunk el, hogy az itt szerzett ismeretek nemsokára tájfutó térképeken is mutatkozni fognak.

Erdélyi Tibor

Vakrepülés

Az idel kerepesi Felszabadulási váltón és a PVSK orfui váltóversenyén, két jelentékeny eltérő terepen a verseny lefolyásában egy határozottan új elem volt megfigyelhető.

Nehezen vitatható, hogy a mezőny létszámának bővülése, a térkép megbízhatóságának emelkedése és a versenyzőgárda kiegyenlítődése hazánkban is olyan törvényszerűségeket követ, mint ami Skandináviában néhány éve tapasztalható.

Az áprilisi lombtalan erdő és a nyílt területekkel szabdalta kerepesi terep szembeszökő élességgel körvonalazta a jelenlegi váltóversenyzés fejlődésének közeli alakulását. A technikás versenynek tervezett PVSK váltó pedig cáfolat helyett megerősítette azt a tényt, hogy úgy lett vége a térképnézők és ragacsok évtizedes párharcának, hogy mindenki számára elveszett a győzelmet jelentő firnyákos utvonalak reménye. Ez a két váltóverseny már olyan verseny volt, ahol nem egy fő, hanem csaknem az egész mezőny a győztes-utvonalon futott, annak ellenére, hogy a régi értelemben vett bolyozásról sem lehetett beszélni.

A mezei futóversenyeken otthonosan mozgók talán nem is érezték különösnek, hogy az ötvenedik helyen futó versenyző is abba a lábnyomba lépett, amibe az előző negyvenkilenc. A mezőny élén senki sem élvezhette a vezérúrnak kijáró klasszikus bolytiszteletet, mivel a legcsekélyebb megingás több méternyi, azaz néhány helynyi visszaesést jelenthetett számára. Az élen futók, akik már nem egy atlétikai versenyen is csatáztak egymással, még véletlenül sem gondoltak a "boly leszakítására" vagy a "ragadók lerázására", ami öt-tíz éve még nagy elődeik legfőbb gondja volt. Itt a ver-

senyzők csak pozíciójuk tartására vagy javítására koncentrálnak.

A mezőny a gyors iramban megnyult, a pálya harmadában már mindenki fizikai erőállapotának megfelelő helyre állt be az egymástól tíz-husz méterre futók sorában. A Felszabadulásin fokozatosan és egyenletesen nyult el a mezőny. A futam végére már néhány helyen megszakadt a sor és az öt-tíz másodpercenkénti célbafutások közt néha 40 másodperces szünet is adódott. Néhány jőnevi versenyzőt, akik az első oszlopot látótávolságon kívül követő másodikban futottak be a célbeliek a jólismert kerékpáros üdvözléssel fogadták, "Láttam, ott mekegtél a döglött sorban!"

A PVSK váltón a megnyult mezőny enyhén harmonizált. Az él egy-egy 50-100 méteres hibájánál a hátrább futóknak is adódott felzárkózási lehetőség. A kevésbé áttekinthető terep miatt a sorban futók között több helyen látótávolságnál nagyobb rés támadt, de a mezőnyt záró versenyzők is tapasztalhatták, hogy legjobb igyekezetük ellenére sem tudnak más utvonalat választani elődeik csapásánál.

A két verseny közös tapasztalata, hogy futó típusu versenyzők nemcsak az első, de a második, és jellemző módon a harmadik szakaszban is megjelentek. Több klub állította fel csapatát az eddigi egy besegítő atlétával szemben két, inkább csak futó versenyzővel. A második, harmadik futamban a mezőny így tovább nyult. Látványos felfutásokra mégis adódott lehetőség. A sor mentén öt-tíz ember megelőzése szakaszgyőzelmet jelentett. A verseny végén a szoros befutások ellenére elmaradtak a látványos hajrák. Már a pályán mindenki úgy futott, ahogy birt.

Véget ért tehát a klasszikus gomolygó bolyozás korszaka? Megindult a magyar váltóversenyzés a terepfutás felé vezető úton?

Sajnos nem tudunk ezekre a kérdésekre válaszolni. Nemzetközi példa nem áll előttünk, mivel északon már évek óta nem rendeznek váltóversenyt ebben a nálunk megszokott formában.

Világ bajnokságon 1970-ben volt utoljára szakasz-utvonalas váltóverseny. 1972-ben a magyar férfi váltó bronzérem kötetlen pontsorrenddel kombinált pályán született. Dániában és Skóciában Farsta-rendszerű (9-ből 3-át) típusú pályákon dönt el a világségi sorsa. (Az utolsó futók azonos pályákon küzdöttek).

Jövőre ünnepi bevezetésének tíz éves elhalásának öt éves jubileumát a Motala-típusú váltóverseny. Hazánkban tavaly találkozhattunk először ilyen váltóformával a November 7. versenyen. Talán meglepő, de sem a minősítési, sem a versenyszabályzattal nem volt ellentétben a Motala-váltó. ...

Bozán György

Műlégytől a fiktív pontig

Az ellenőrzőpontnak tereptárgyon kell lennie. De nem azért, hogy a bóját legyen mihez rögzíteni, hanem mert magának a tereptárgynak a felderítése a tájékozdási tevékenység egyik fontos és élvezetes eleme.

Bizonyára minden versenyzőnek volt már olyan élményben része, amikor a pont felé közeledve, a bóját még meg sem pillantva, már biztos volt annak helyében, pontosan érezte, hová kell futnia, nyúlnia, hogy a bélyegző a kezében legyen. Ilyen esetben elég, ha a bója valóban csak karnyújtásnyi távolságból látható, mert maga a tereptárgy az, ami a figyelmet felhívja. Tehát nem a bóját, hanem a tereptárgyat kell keresni, és magát a pontot csak "ki-kapni".

A jó pontelhelyezés a fenti módon biztosítja a versenyzőt - ha az valóban jó helyen keresgél, tehát a tájékozdási feladatot már megoldotta. A tereptárgyak zömének megvan az a tulajdonsága, hogy a versenyzőt mintegy rávegyesse a pontra. Ugyanis a természetes és mesterséges tereptárgyak elhelyezkedésének a terepen van bizonyos logikája, törvényszerűsége. Ez egyes esetekben, különösen a domborzatnál, nyilvánvaló, másoknál kevésbé. Természetes, hogy két völgy között gerinc van, hogy a kúp kiemelkedik a síkból, hogy a forrás a vízfolyás felett van, stb., stb. Ezért ezek könnyű pontok, mert körzetükbe jutva a domborzat alakulása maga árulja el a helyüket, vagy legalább azt az irányt, amerre tovább kell keresni. Ugyancsak árukkodók a terepvonalak. A rájuk telepített ellenőrzőpontra maga a vonal vezet rá, ha valahol ezt megfogjuk és tudjuk, hogy a pontot melyik irányban keressük rajta. "Az útnak esze van" - mondás erre az esetre is áll, mert korrigálja tájékozdási pontatlanságunkat.

De az egyéb tereptárgyak elhelyezkedésében is van rendszer, amit ismerve a pont könnyebben felfedezhető. Jó példa erre a dagonya, vagy "kis mocsár", amely ugyan nem domborzati tereptárgy, de a domborzat figyelésével lehet könnyen megfogni. Ugyanis ezek mindig egy kisebb vagy nagyobb, de vízszintes terepszakaszon találhatók. Ha egy domborzati erősen tagolt terepen ilyet keresünk, akkor a tereptárgynál lényegesen nagyobb lapály már messziről felhívja magára a figyelmet.

Kevesen gondolnak arra, hogy a mesterséges tereptárgyak elhelyezése sem esetleges. A vadgazdálkodással összefüggőket - etető, sózó, vadles, vadász kunyhó - nyilván a vadállomány tartózkodási, mozgási területe határozza meg, ami viszont ismét a domborzat és növényzet függvénye. Pi. - vadlest nem készítenek olyan sűrű,

beláthatatlan erdőben, ahol vadász sohasem pillantaná meg a vadat. Ne is keressük itt. Inkább irtás, tisztás, alacsony bozóttal fedett terület közelében, annak ott a helye.

A legtöbb, különbözőképpen csoportosítható tereptárgynak van bizonyos felderítő, áruló jellegzetessége, amit tételesen leírni lehetetlen, de kellő gyakorlattal a versenyző mégis képes felismerni és hasznosítani, még ha nem is mindig tudatosan. Persze ehhez sok versenytapasztalat kell és még jobb, ha pályakitűzői, sőt térképelyesbitői munka is kiegészíti.

A fent leírtak hiányában rejlik a műpontok, "műlegyek" felhasználásának veszélye. Az üres terepszakaszokon öletszerűen, meggondolatlanul telepített, jellegében idegen, oda nem illő, ott nem várható mesterséges tereptárgy nem adja meg azt a bizonyos többletinformációt, ami a pontközeli tájékozódást megkönnyíti és a pontot kikaphatóvá teszi. Ilyenkor általában az utolsó lépésig szükséges marad a precíz irány- és távolságmérés és a tereptárgy valóban csak arra jó, hogy legyen a bóját-kretát mire aggatni. E pont fogása tájékozódási, navigálási élmény helyett edzésjellegű feladattá válik, amit a pályakitűzők pontatlanságába vetett bizalmatlanság még súlyosbit. (Érzik is ezt a pályakitűzők, felvezetők, ezért a bóját jól láthatóan teszik ki, mert a túlzott láthatóság miatt még senki nem óvott...)

Ha mégis elkerülhetetlenül szükséges, hogy tiszta, üres erdőbe pontot telepítsünk - általában egy technikásnak ígérkező hosszú átmenet kikötésénél szokott ez jogos igény lenni - akkor gondolkunk arra, hogy a terepszakasz jellegének megfelelő tereptárgyat teremtünk. Ez lehet akár egy farakás is, ha a közelében erdőművelés friss nyomai látszanak (csak el ne hordják a verseny végéig!) Lehet "kis metsződés" is, de az valóban a lejtő esésvonalával legyen párhuzamos, ne a szintvonalakkal! Határkaró, határkő is lehet, de csak akkor, ha kisebb-nagyobb körzetben van több igazi is. És ne lógjon ki nagyon azok sorából, hiszen egy sűrűn karózott határt már terepvonalként fogunk fel, ami nem kacsázhat karóként, öletszerűen. Lehet etető- vagy kunyhórom, de ahhoz már felhagyott ösvény is dukál... És lehet a - pályakitűzői berkekben könnyű létesíthetősége miatt kedvelt - les is, ha annak ott van létjogosultsága, van közelében hová lesni...

Van még egy megoldás. Különösen kezdők pályáihoz javasolható, melyek rövideységük miatt csak a rajt-cél közelében tekerenek. Itt mindig van több olyan ellenőrzőpont is, amely más pályákhoz tartozik. Ezeket berajzolhatjuk a kezdők térképeire is, természetesen összekötés nélkül, csak kóddal. Így, ha a versenyző tévelygéseik között egy ilyen, idegen pályához tartozó pontra bukkan - gyakori eset - kérdezősködés nélkül meg tudja határozni álláspontját, hiszen a pont - jól azonosítható tereptárgyként - az ő térképén is szerepel! Ne feledjük, hogy egy kez-

dőnek, azonos térképpel is, tájékozódási támpontok tekintetében sokkal üresebbnek tűnik az erdő, mert a meglevő és jelzett tereptárgyak egy részét verseny közben nem képes felismerni és felhasználni (pl. kis szikla, gödör, szintvonal-fodrok, különösen, ha ezek nagyobb számban ismétlődnek).

Innen már csak egy lépés az a szemlélet - és rendezői többletmunka - amely a reménytelenül üres, de útvonalválaszték szempontjából kívánatos terepszakaszok gazdagítását halálpontosan bemért és berajzolt fiktív pontokkal végzi el. A legtöbb hazai terep térképén könnyű találni olyan nagy, térképolvásásra és finom tájékozódásra alkalmatlan részeket, melyeket ha a pályakitűző nem is, de a versenyző feltétlenül elkerül, mert csak hosszú és bizonytalan iránymenettel vághat át rajtuk. Az ilyenekbe jól láthatóan telepített bójákkal elérhető, hogy közbeeső támpontként szolgáljon annak, aki ezután útvonalát erre választja. Ez feltétlenül növeli az útvonalválasztékot és más képességeket kíván a versenyzőtől, mint a kerülő, de terepvonal vezető többi útvonal.

Nyitrai György

ÚJ TÁJOLÓ

Erősítsük kezünkre a tájolókat az ábrán látható módon (jobb kézre). A csat a kézfejen helyezkedik el. A tájolókat a bal kézre is fel lehet erősíteni a szíj és a csat átfűzésével.

A tájoló alapbeállítását úgy végezzük, hogy a szelencét elfordítjuk, míg az alján levő irányvonal előre mutat. Az irányvonal által mutatott irányban kiválasztunk egy tetszőleges pontot vagy tereptárgyat és megjegyezzük az iránytű által mutatott irányszöveget (a nagyobb pontosság érdekében néhányszor ismételjük meg a műveletet). A tájolókat a kezünkre erősítjük és elindulunk a kiválasztott pont felé, úgy tartva kezünket, hogy a tájolókat könnyen meg tudjuk figyelni. Az iránytű által mutatott irányszögnek most is ugyanakkorának kell lenni, mint az előbb mért és ellenőrzött értéknek. Ha nem ugyanaz, a szükséges kiigazítást a szelence elfordításával végezzük.

Használati módok:

1. Tartsuk a térképet és a tájolókat úgy, hogy az irányvonal egybeessen a térképen az álláspontunktól az elérendő pontig mutató iránnyal. A tájolókat és a térképet egymáshoz képest ebben a helyzetben tartva forduljunk el, míg a térkép-észak egybeesik a tájolókat által mutatott északi iránnyal. Ekkor a pontos irányszög értéket mutatja, míg az irányvonal az elérendő pont felé mutat.

2. A térképről becsüljük meg az álláspontunktól az elérendő pont közötti irányt órák számlapjának perc beosztását felhasználva (pl. Kelet, 15 fok, 1500 vonás). Forduljunk el, míg az iránytű a becsült értéknek megfelelő irányszöveget mutatja. Ekkor az irányvonal az elérendő pont felé mutat.

3. Fordítsuk a térképet úgy, hogy az álláspontunktól az elérendő pontig mutató irány a térképen előre mutasson. Forduljunk el, míg a térkép-észak egybeesik az északi iránnyal. Fordítsuk a csuklónkat el, míg a szelence irányvonala és az iránytű közötti szög megegyezik a két pontot összekötő egyenes és a térkép észak-déli vonalával által bezárt szöggel. Ekkor az irányvonal az elérendő pont felé mutat, az iránytű pedig az irányszög értéket mutatja.

(F.K.)

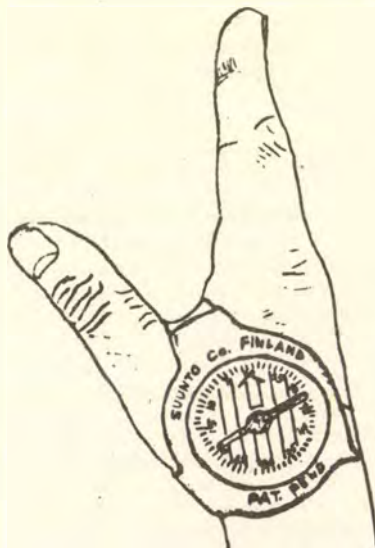
TÁJFUTÁS

A MAGYAR TÁJÉKOZÓDÁSI FUTÓ SZÖVETSÉG LAPJA

Szerkeszti: Skerletz Iván. Szerkesztőség: Budapest, VI., Bajcsy Zsilinszky ut 31. II. em. Telefon: 327-177. Levelezési cím: 1374 Budapest Pf. 614. - Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta Hirlapüzletben és a Posta Hirlapirodánál, (KHI 1900 Budapest, József nádor tér 1.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Egyes szám ára: 3.- Ft. Előfizetési ár egy évre: 15.- Ft (megjelenik kéthavonként). Számonként kapható: Sportpropaganda Vállalat Terjesztési Osztálya, Budapest, VI., Népköztársaság utja 6. - Indexszám: 25827

SUUNTO OY
SF-02920 Espoo 92, Finland. Phone 90-847 033

SP-753 HANDY Compass

OLVASÓINK FIGYELMÉBE AJÁNLJUK !

A Sportpropaganda Vállalat 1978 első felében több, érdeklődésre számottartó kiadvány megjelenéséről gondoskodik.

Alábbi rövid ismertetőnkkel tájékoztatni kívánjuk minden sportszerető olvasónkat a már megjelent vagy rövidesen megjelenésre kerülő kiadványainkról.

A "TE MAGAZIN" c. kötet minden sportolónak és nem sportolónak hasznos segítséget nyújt az egészséges életmód kialakításában.

Az év folyamán többször jelentkezünk rejtvényes magazinokkal. Sport, rejtvény, humor, no meg az 50.000 Ft-os nyeremények miatt lett népszerű ez a kiadvány. A "REJTVÉNY FÓRUM" már kapható.

Az "AUTÓS SPORTLEXIKON" az autózás rajongóinak készült; egyben lehetővé teszi azt is, hogy szórakozva sajátítsuk el az autózással kapcsolatos tudnivalókat. /A felsorolt kiadványok a hírlapárusoknál megvásárolhatók./

A minikönyv gyűjtők és sakkspport kedvelőinek ajánljuk a "SAKKVILÁGBAJNOKOK" című nemrég megjelent minikönyvet. A könyv olvasmányosan ismerteti a világbajnokok - mindenki számára érdekes - életútját. /Kapható a könyvesboltokban és a Sportpropaganda V. boltjában: Budapest, VI. Népköztársaság útja 6./

Gyermekek részére készült sportvonatkozású kifestőkönyvek: "EDZETT IFJÚSÁGÉRT" kifestőfüzet. /Kapható az ÁPISZ boltokban./ "SPORT EGYSZEREGY" rejtvényes kifestőkönyv. /Kapható a könyvesboltokban./

TÁJFUTÁS

1978/5

A SPORTPROPAGANDA VÁLLALAT

harmadik évtizede a testnevelési és sportmozgalom szolgálatában

● SPORT KIADVÁNYOK, NYOMTATVÁNYOK, ZÁSZLÓK

Budapest, VI. Népköztársaság u. 6. sz. alatt.

124-234

123-974

● IMPORT SPORTFELSZERELÉSEK

Budapest, V. Kecskeméti u. 11. szám alatti boltban

186-931

● ÉRMEK, JELVÉNYEK

Budapest, VI. Népköztársaság u. 38. sz. alatti üzletben

325-530

325-738

● SPORTFILMEK KÉSZÍTÉSE ÉS KÖLCSÖNZÉSE

Budapest, XIII. Margitsziget, Hajós Alfréd sétány

319-951

mindezt a Sportpropaganda Vállalattól, a testnevelési és sportmozgalom célkitűzéseinek elősegítése és népszerűsítése érdekében.

TÁJFUTÁS

IX. ÉVF.

A MAGYAR TÁJÉKOZÓDÁSI FUTÓ SZÖVETSÉG LAPJA

5. SZÁM

Felelős szerkesztő: Skerletz Iván - Kiadja a Sportpropaganda Vállalat - Felelős kiadó: Szebeni István igazgató - Készült a Sportpropaganda Vállalat Sokszorosító üzemében - Műszaki vezető: Tihanyi Sándor - Előállítás helye: 1143 Budapest Dózsa György ut 1-3. Ideje: 1979. február hó
Terjeszti a Magyar Posta

SZÉLRÓZSA '79

Ha minden a terveknek megfelelően megy, akkor -remélhetőleg- május-juniusban már elkészül évkönyvünk a Szélrózsa legújabb kötete.

Mivel az elmúlt időszakban sportágunk agitációs és propagandatevékenysége enyhén szólva féldoldas volt, az új évkönyvnek, illetve a benne szereplő cikkek szerzőinek bőven lesz mit pótolniuk.

A kiadvány gerince már kialakult. Az eddiginél bővebb és részletesebb hazai körkép mellett helyet kap benne a tájfutás hazai hőskorának (huszas évek) története, több-éves összesítőt közlünk a szakosztályok pontversenyéről, az I. osztályu és aranyjelvényes sportolókról, az elmúlt év legjelentősebb hazai versenyeiről, azok sajtó-visszhangjáról, a világbajnokságról és számos egyéb, mindenkit érintő dologról.

A cikkek zöme már elkészült, illetve befejezés előtt áll. De - a jó mindig kiszorítja a gyengébbet - alapján még lehetőség van arra, hogy a lapunk megjelenését követő második hét végéig szövetségünkben érkező írásokat, tippet esetleg még figyelembe vegyük az évkönyv végső formájának kialakításánál.

Bizunk abban, hogy minden a terveknek megfelelően halad és legkésőbb júniusban közreadhatjuk a Szélrózsa '79-et.

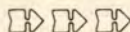
A VÁLOGATOTT KERET 1978. ÉVI SZAKMAI MUNKÁJÁNAK ÉRTÉKELÉSE

A sportág válogatott keretének középtávu felkészülési programja 5 évre, az 1981-es svájci világbajnokságig készült. Az elteelt egy év tapasztalatait elemezve megállapíthatjuk, hogy a sportág változatlanul fejlődik, terebélyesedik. Ez a fejlődés még tovább fog tartani, ha a sportágba bekapcsolódó országok számát nézzük. Tükröződik a tájfutó-sport népszerűsödése, elterjedése abból is, hogy az első világbajnokság óta (1966 Finnország, 11 nemzet) majdnem megkétszereződött a résztvevő országok száma (1978. Norvégia, 20 nemzet). A fejlődés irányát sejteti, hogy idén már Ausztrália, USA, Kanada, Japán is résztvevője volt a VB-nek. Az első Főiskolás Világbajnokságra pedig elküldte csapatát a Szovjetunió és Mexikó is.

A sportág kiszélesedése mellett az élmezőny beszűkülése észlelhető. A három vezető skandináv ország mellé felzárkózott Svájc, ők alkotják az élbolyt. A középmezőny - ez érint bennünket is - igen tömörnek látszik. Mig eddig Dánia, Csehszlovákia, Magyarországon alkotta a középmezőnyt, addig idén felzárkózott Anglia, s úgy tűnik, Ausztrália, Bulgária is. A nemzetközi élmezőny több - nem skandináv - tagja az északi országokban készült fel a világbajnokságra, ott állást vállalva hónapokat töltött norvég terepeken. Erre nekünk nincsenek meg a lehetőségeink, tehát itthon, vagy a szomszédos országok valamelyikében kell megkeresni azokat a terep- adta lehetőségeket, amelyekkel képesek vagyunk ezt a helyzeti hátrányt ledolgozni, vagy legalább csökkenteni.

A VÁLOGATOTT KERET 1978. ÉVI FELKÉSZÜLÉSÉNEK TAPASZTALATAIT VIZSGÁLVA MEGÁLLAPÍTHATJUK, hogy célkitűzéseinket az év folyamán csak részben sikerült teljesíteni. A VB-n egyéni versenyben Dosek és Kármán révén voltak olyan versenyzőink, akik a mezőny első harmadában végeztek, de főversenyszámunkban, a váltóban elmaradtunk a tervezettől. Sajnos, éppen a fenti két versenyző nem tudta jó teljesítményét megismételni.

A keretmunkában nehézségek adódtak már a felkészülés során is. Az év elején kialakított keretből Fodor már kezdetben leállt, Klimsteinre pedig betegsége miatt nem lehetett számítani. A döntő és legsúlyosabb veszteség Monspart betegsége volt. Ez nagy zökkenőket jelentett a keret munkájában, meg kellett változtatni az addig kialakított női váltó összeállítását.

A tervezett - norvégiai - felmérő versenyeken csapataink a várható eredményeket hozták. Női váltónk, némi meglepetésre még a vártnál is jobban szerepelt a Solo versenyen és jól futottak az NDK-beli Keleti-tenger Kupán is.

Edzésmunkában a fizikai edzéseket döntő részben az egyesületekben, a technikai felkészítést pedig a lehetőségekhez képest központositva kívántuk elvégeztetni az év folyamán. A fizikai felkészülés, ha voltak is egyéni különbségek, megfelelően sikerült az alapozó időszakban. A vegyes felkészülési időszak fő vonalaiban sikerült a tervezett edzésmunkát elvégezni, a fizikai és technikai munka összhangját megteremtteni. Az I. sz. versenyszakban mutatkozott hullámválás a versenyzők edzés és versenyeredményeiben. Ez az iskolai tanulmányokkal függött össze, mert Dosek és Bokros diplomavédésre, Kármán, Kelemen, Vekerdy pedig vizsgaidőszakra készült. A július közepén kialakult végleges világbajnoki keret minden tagja lehetőséget kapott egy norvégiai versenysorozatra, illetve a versenyek közötti edzőtáborozásra.

A csapat formaidőzítése nem sikerült a terv szerint. Ezt befolyásolta az utolsó hónapok személyi változása, másrészt több versenyzőnél az utolsó napokban bekövetkezett gyengélkedés.

A közvetlen világbajnokságra való felkészülést egy - a korábban említett személyi változások miatt - átalakult csapat kezdte meg. Szükségessé vált zömített technikai edzések szervezése, amit azonban nem mindenki tudott maradéktalanul teljesíteni, fizikai felkészülésbeli problémák miatt. Az utolsó hetet Tatán töltötte a csapat, de itt is Rostás és Borosné betegsége akadályozta a formaidőzítést.

A válogatott csapatok versenyeztetése az év elején kiadott éves terv szerint zajlott. Az ifjúsági és utánpótlás keretek részére is sikerült biztosítani megfelelő, a fejlődésüket elősegítő versenyeket. Ugyanakkor a felnőtt válogatott a világbajnoki felkészítést elősegítő verseny- lehetőségekkel élhetett.

A csapatépítés első lépéseit megtettük; a távoli célunknak megfelelően. Férfiaknál rendelkezünk a jövő csapatának gerincével, akikből kialakulhat az 1980-81-es évek útóképes csapata. Nőknél sajnos nem ilyen kedvező a helyzet. Ennek megoldása még hátra van.

A felkészítési munka tartalmát és menetét illetően, az év elején a felkészülési tervek elkészítéséhez központilag csak egy vázlatot készítettünk, eltérve a korábbi évek gyakorlatától, amikor számszerűen adtuk meg bizonyos adatokat. A kiadott vázlatot az egyesületi edzőknek kellett megtölteni tartalommal, részleteiben kidolgozni. A rendszeres konzultáció ellenére ez

nem volt teljesen egységes, szabad teret hagyott az egyesületi edzők egyéni elképzeléseinek érvényesítésére. Az év elteltével úgy tűnik, hogy mint módszer, ez követhető, de az időszakok, az elvégzendő feladatok pontosabb elhatárolására szükség van.

A felkészülési terveken érdemileg nem kellett változtatni az év folyamán, egészen az utolsó három hétig, amikor a világbajnokságra készülő keretnek egy zömített, igen erőteljes technikai edzősorozatot kellett beiktatni. Az ok, mint a korábbiakból kitűnik, a bekövetkezett személycserékből adódott.

Az év folyamán alapozó jelleggel terveztünk két edzőtábort, január végén illetve február utolsó hetében. Ez utóbbi - a mátraházi edzőtábor tatarozása miatt - időpontját, és a helyét is meg kellett változtatni. Áprilisban került sor egy technikai táborra, egy hét időtartammal, az utolsó egy hetes tábor pedig közvetlen világbajnokságra utazás előtt, a szűkített világbajnoki keret részére került lebonyolításra. Az edzőtáborok 1-1 hét időtartamuk voltak, ami kedvező elosztás, mind terhelés, mind az iskolai ill. munkahelyi távollét miatt.

A fenti négy tábor hatását és eredményességét elemezve megállapítható, hogy a második - az időpont-változás miatt - volt a legkevésbé jó hatáserő. Ez többeknél jelentett eltérést az eredeti tervtől.

A felkészülés lemérésére egy ellenőrző rendszer szolgál. Ez két napos, az első nap egy technikai felmérés, a második napon pedig egy fizikai felmérés. Idén fejeződik be a felmérés-rendszernek a második éve. Az év végén elvégzendő elemzés dönti majd el, hogy a jövőben változtatni kell-e vagy sem? Menetközben úgy tűnik, hogy a fizikai felmérés a megfelelő, a technikai felmérés rendszerén lehet finomítani.

A versenynaptár végrehajtásánál egy eltérés volt, az egész válogatott keret részére terveztük a csehszlovákiai 3 napos versenyen való részvételt, de ez autóbusz hiányában elmaradt.

A felnőtt válogatott kerettagjain a kötelező orvosi vizsgálatokat a Sportkórházban végezték. Ugyan-itt került lebonyolításra a válogatott keret részére három alkalommal klinikai és spirometriás vizsgálat. A terepi vizsgálatokat, méréseket nem lehetett elindítani, csak a keretorvos végzett néhány ellenőrzést, mérést az edzőtáborokban.

A TFKI-nál az utánpótlás keret jelent meg 6 alkalommal pszichológiai vizsgálatra, az előzetes megbeszélés alapján.

A sportág egyesületi kiutaztatására az év folyamán 32 lehetőséget kapott, ebből 7 nyugati, a többi szocialista országba szolt. Az elosztást és a felhasználást vizsgálva, kitűnt, hogy az

egyesületek valóban, az utánpótlás szempontjából számításba vehető fiatalok számára igyekeztek nemzetközi tapasztalatszerzési lehetőséget biztosítani. Egy-két esetben történt a felhasználás "jutalmazás" jelleggel. Kedvezőtlen volt a nyugati országokba felhasználható kontingens kihasználása. A BEAC szakosztálya a kapott 5 kiutazási lehetőségéből, - személyi problémák miatt - végül csak kettőt használt fel.

A sportág válogatási rendjének és módszereinek, valamint a válogatott sportolókkal szemben támasztott követelmények meghatározása:

A sportágban a válogatott keretek kijelölése az előző éves ranglista, a sportolók emberi, sportolói magatartása alapján történt. Egy konkrét versenyre a vezető edző jelölte ki a csapatot, a keretek edzőivel folytatott megbeszélés alapján. Kiemelt súlyt kapott a világbajnokságra utazó csapat kijelölésére.

A válogatott kerettagok részére az év folyamán hat alkalommal rendezett felmérés kötelező jellegű volt. Ebből egy technikai és egy fizikai felmérés volt. A fizikai felmérő futásnak kötelezően teljesítendő szint előírásai: 16-17 éveseknek 29,03, ill. 47,00, a 18-19 éveseknek 28 ill. 45,50, a 20 év felettieknek 26,50, 44.,15 volt a szint előírás, amit az év folyamán legalább egyszer teljesíteni kellett. Ezen a területen, főleg ifjknél lemaradás volt.

A vezető edző Balogh Tamás mellett, Deseő László a felnőtt, Fekete Jenő az utánpótlás válogatott felkészülését ellenőrizte, irányította. Az ifjusági keret pedig közvetlenül Balogh Tamáshoz tartozott. A három edző munkája összhangban volt a keret-ellenőrzések, edzések szervezésénél, bonyolításánál, az edzőtáborok levezetésénél. Sajnos, az a tény, hogy a vezetőedző szakfelügyelői teendőket is ellát, a két másik kerettedző pedig társadalmi munkában végezte tevékenységét, nagyon behatárolta a keretekkel való foglalkozás lehetőségét.

Az év alatt elvégzett munka mennyisége és színvonala közepesnek mondható. Feltétlen lemaradásunk van, a női csapat építésénél. A tehetséges fiatalok megkeresése, kiválasztása halaszthatatlan feladat az elkövetkező időszakban.

A lemaradás pótlására kialakult elképzelés, hogy a válogatott kerettagok felkészítésében résztvevő kerettedzők számát növeljük, s ezzel mód nyílik arra, hogy a - társadalmi munkában dolgozó - edzők kisebb csoporttal foglalkozva, szakmailag magasabb szintű munkát tudjanak végezni.

Balogh Tamás
szakfelügyelő

I.osztályu sportolók

Férfiak:

1. Bokros István	MAFC
2. Boros Zoltán	E.Spartacus
3. Balla Sándor	MAFC
4. Dosek Ágoston	TFSE
5. Gyurkó László	GSTE
6. Horváth Attila	OSC
7. Honfi Gábor	Schönherz SE
8. Hegedüs Zoltán	OSC
9. Hegedüs András	BEAC
10. Harkányi Ádám	MAFC
11. Hrenkó László	Ny.Mg.
12. Kiss Zoltán	Postás
13. Kelemen János	PVSK
14. Kéri Péter	STC
15. Kovács Attila	DVTK
16. Kuron György	Schönherz SE
17. Loch Ferenc	GSTE
18. Molnár Géza	BEAC
19. Morauszky János	Bottyán SE
20. Nyul József	Sz.Haladás SE
21. Sótér János	BSE
22. Szabó László	Schönherz SE
23. Vekerdy Zoltán	BEAC

Nők:

1. Dániel Edit	GSTE
2. Kármán Katalin	E.Spartacus
3. Kovács Magda	Tipográfia
4. Korik Andorné	Postás
5. Monspart Sarolta	GSTE
6. Rostás Irén	HVSE
7. Boros Zoltánné	E.Spartacus

AZ MTSZ-BŐL JELENTJÜK

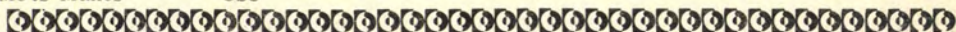
AZ 1979. I. FÉLÉVI VÁLOGATOTT KERETEK

"A" válogatott keret:

Kiss Zoltán	Postás SE	Monspart Sarolta	GSTE
Szabó Zoltán	Schönherz SE	Rostás Irán	HVSE
Gyurkó László	GSTE	Boros Zoltánné	E. Spartacus
Dosek Ágoston	DVTK	Kovács Magdolna	Tipográfia
Vekerdy Zoltán	BEAC	Dániel Edit	GSTE
Honfi Gábor	STC	Korik Andorné	Postás SE
Sótér János	BSE	Kaló Marianna	DVTK
Bokros István	ME AFC	Kármán Katalin	E. Spartacus
Kelemen János	PVSK		
Kuron György	Schönherz SE		
Nagy Márton	PVSK		
Benedek István	BVTC		
Hirt Jenő	Lombik		

Ifjúsági válogatott keret:

Molnár Géza	BEAC	Halász Éva	Lombik
Fáncsi László	MMG	Barki Andrea	Sabaria
Bolgár János	Lombik	Hehl Éva	Postás SE
Széles Gábor	PVSK	Kiss Gabriella	Sabaria
Sziebert Péter	PVSK	Ambró Judit	MMG
Koczka Tibor	Sabaria	Szabó Katalin	E. Spartacus
Mets Miklós	OSC		

RANGSOROLÓ ÉS KIEMELT VERSENYEK 1979-ben

Rangsorolók:

1. Mecsek Kupa
2. Kilián ev.
3. Semmelweis ev.
4. Május 1. ev.
5. Vasutas Kupa
6. Tanács Kupa
7. Eötvös Kupa
8. Hungária Kupa egyik napja (későbbi kijelölés alapján)
9. Bakony Kupa
10. Országos Egyéni Bajnokság 1. napja
11. Országos Egyéni Bajnokság 2. napja
12. November 7. ev.

Az I.o. és az aranyjelvény eléréséhez kijelölt versenyek:

Rangsoroló versenyek
Országos Csapatbajnokság
Országos Éjszakai Bajnokság
Országos Hosszútávu Bajnokság
Dobó István ev.
Hermann Ottó ev.

A rangsor összeállításának elvei megegyeznek a korábbiakkal:

- Az adott korcsoportban a legmagasabb kategória számít.

- A rangsoroló versenyeken minden kategória megrendezése kötelező, amelyben rangsorolás történik: Férfi 15, 17, 19, 21, Nők: 15, 17, 19.

- A rendező szerv köteles a verseny jegyzőkönyvét és a rangsoroló kategóriák eredmény-értesítőjét 3 pld-ban az országos szövetségnek megküldeni, a rendezés napját követő 1 hónapon belül. Ennek elmaradása esetén a versenyt nem lehet a rangsoroló versenyek sorába felvenni.

- A rangsoroló kategóriákat - 100 indulóig - legkevesebb 2 perces indítási közzel kell lebonyolítani.

- A rangsor összeállításánál a rangsoroló versenyek számának felénél eggyel többet kell alapul venni.

VERSENYNAPTÁR

I. Bajnokságok

Nappali egyéni bajnokságok:

Városi, járási 1-2. ford.	C	IX. 8-9.	J.V.TFSZ
Bp.-megyei 1-2. ford. B	B	IX. 22-23	TFSZ
Országos 1-2. ford.	A, B	X. 13-14	MTFSZ
Bp.-Vidék egyéni b. 1-2. ford.	A	X. 27-28.	TFSZ

Éjszakai egyéni bajnokságok:

Városi, járási	C	VI. 8.	J.V.TFSZ
Bp.-Megyei	B	IX.15.	TFSZ
Országos	A	X.20.	MTFSZ
Bp.-Vidék éjszakai egyéni	A	IX.29.	BTFSZ-MTFSZ
Országos hosszútávu bajnokság	A	IV.1.	MTFSZ

Csapatbajnokságok:

Megyei	B	III.25.	TFSZ
Körzeti területi	A	V.13.	MTFSZ-BTFSZ
Országos	A	V.27.	MTFSZ

Váltóbajnokságok:

Járásai, városi	C	IV.1.	J.V.TFSZ
Megyei	B	VI.3.	TFSZ
Országos	A	VI.17.	MTFSZ

II. Tanintézeti bajnokságok:

Uttörő olimpia megyei döntők	D	VI.9-ig	MTFSZ-Uttörő sz.
Uttörő olimpia orsz.döntő	C	VI.29-VIII.7-ig	MTFSZ-Uttörő sz.
Megyei középiskolás egyéni+váltó	C, D	VI.20-ig	MTFSZ, M.Műv.o.
Országos középiskolás egyéni+váltó	B, C	VI.12-13	Nógrád TS, OM.
Országos Egyetemi és Főisk. B.	A, B	IV.12-13.	Győr-Sopron m.TSH, OM.

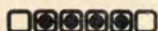
III. Kupaversenyek

III.11.	Spartacus Kupa	HA-C	Gép.Spart. SE	Bp.
	Császy ev.	B, C	Császy SK	
	Tenkes Kupa	B, C	Baranya m. TFSZ	
	Ifjúsági v.	C, D	Győri v. TFST	
III.18.	Szabolcs Kupa	A, C	Szabolcs m. TFSZ	
	Petőfi Sándor ev.	B, C	STC	
	Édes Hazánk ev.	B, C	Közép-pesti TFSZ	
III.19.	FIN Kupa	B, C	Szabolcs m.KISZ	
III.24.	Szélrózsa Kupa	A, B	Tipográfia TE	M
III.25.	Centenárium Kupa	B, C	Csongrád m.TFSZ	
	Tanácsköztársaság ev.	B, C	Nógrád m. TFSZ	
IV.1.	Felszabadulási ev.	B, C	Vas m. TFSZ	
IV.4.	Felszabadulási váltó	A-C	BTFSZ	
	Felszabadulási váltó	B, C	Veszprém m. TFSZ	
	Felszabadulási ev.	B, C	Győr m. TFSZ	
	Felszabadulási ev.	B, C	Mg. Főiskola	
	Felszabadulási ev.	B, C	Somogy m. TFSZ	
	Felszabadulási ev.	B, C	Szolnok m. TFSZ	
	Felszabadulási ev.	C	Nagykanizsa v. TFSZ	
	KISZ Felszabadulási K.	B-D	Komárom m. TFSZ	
	Április 4 ev.	B-D	DTVK	
IV.6.	Ifjúsági Torna (ntk)	A	PVSK	
IV.7.	PVSK Kupa váltó	A-C	PVSK	
IV.8.	Mecsek Kupa egyéni	A-C	Baranya m. TFSZ	
	Asztalos J. ev.	B, C	DEAC	

IV.15.	Izzó Kupa	B, C	V. Izzó
	Nógrádi Sándor ev.	B-D	Nógrád m. TFSZ
IV.21.	Kilián ev. (ntk)	A-C	MAFC
IV.22.	Semmelweis Kupa (ntk)	A-C	OSC
	Tavaszi Kupa 1.ford.	B, C	DVTK
IV.29.	<u>Május 1</u> ev. (ntk)	A-C	<u>Postás SE</u>
IV.30.	Vasutas Kupa (ntk)	A-C	<u>Törekvés SE</u>
	Tavaszi Kupa 2.ford.	B, C	DVTK
V.1.	Május 1 ev.	C	Zala m. TFSZ
	Bükki Kupa	B, D	Miskolc v. TFSZ
	Alapfoku v.	C, D	Bp. Közzeti TFSZ
V.5.	<u>BSE Kupa</u>	A-C	BSE
V.6.	Tanács Kupa váltó	A-C	BSE
	Tavaszi Kupa 3. ford.	B, C	DVTK
V.13.	Alapfoku	C, D	Bp. közzeti TFSZ
	Záhony Kupa	C	Záhonyi VSC
	Tavaszi Kupa 4. ford.	B, C	DVTK
V.19.	Vásárvárosok Kupája e. (ntk)	A-C	BTFSZ
V.20.	<u>Vásárvárosok Kupája v. (ntk)</u>	A-C	BTFSZ
	Csermely Vilmos ev.	B, C	POEÜ
V.27.	<u>Apáczai Csere J. ev.</u>	B, C	<u>Budai TFSZ</u>
V.31.	Megyei Kollégiumi CSB	D	Vas m. TFSZ
VI.3.	Keletmagyar Kupa	B, C	Csongrád m. TFSZ
VI.9.	Pataky Kupa	B, C	Dál-pesti TFSZ
VI.10.	Fabulon Kupa váltó	A-C	K. Lombik
	Landler Kupa	C	Zalaegerszegi TFSZ
VI.17.	Nyári Kupa	B, C	<u>Budai TFSZ</u>
			Csongrád m. TFSZ
VI.20.	ODOT Kupa	C, D	KISZ KB-MTFSZ
VI.30.	Szakszervezeti Kupa váltó	A, B	Hajdu m. TFSZ
VII.1.	Alföld Kupa	A, B	Hajdu m. TFSZ
VII.7.	Jurisiés Kupa	A-C	Sopron v. TFSZ
VII.8.	Sopron Kupa	A-C	Vas m. TFSZ
	Kilián György ev.	B, C	TITÁSZ
	Mátra Kupa	B, C	Pásztói j. TFSZ
	Kapos Kupa	C	Kapos TE
VII.14.	Gyógyszer Kupa	B, C	K. Lombik
VII.15.	Dunakanyar Kupa	B, C	<u>Dél-pesti TFSZ</u>
	Thury Kupa	B, C	Nagykanizsa v. TFSZ
VII.22.	Nagykun Kupa	B, C	Karcag v. TFSZ
VIII.4.	Nyári Kupa 1.ford.	B, C	DVTK
VIII.4.	Volán Kupa	B, C	Székesfehérvári Volán SC
VIII.5.	Nyári Kupa 2.ford.	B, C	DVTK
	Alapfoku v.	C, D	Bp. Közzeti TFSZ
	Nagy Mihály ev.	B, C	ATSC
	Göcsej Kupa	B, C	Zala m. TFSZ
VIII.11.	Nyári Kupa 3.ford.	B, C	DVTK
VIII.12.	Nyári Kupa 4.ford.	B, C	DVTK
VIII.12.	Hajós Ferenc ev.	B, C	XIV. ker. TFSZ
VIII.13.	Eötvös Lóránd ev. (ntk)	A-C	BEAC
VIII.14.	Eötvös L. ev. váltó (ntk)	A-C	BEAC
VIII.16-20.	Hungária Kupa (ntk)	E-D	MTFSZ, Vas m. TSH
VIII.25.	Hermann Ottó ev.	A, B	Miskolc v. TFSZ
VIII.26.	Dobó István ev.	A-C	Heves m. TFSZ
	Alapfoku v.	C, D	Bp. közzeti TFSZ
	Verseghy Kupa	B, C	Szolnoki MÁV SE
IX.1.	Schönherz Kupa	A, B	Schönherz SE
IX.2.	Bakony Kupa	A-C	BVTK
	Hirös Kupa	B, C	Bács m. TFSZ

IX.2.	Szüret Kupa	B, C	GYESE
IX.8.	Spartacus Éjszakai K.	A, B	Gép. SSE
IX.16.	Barbácsi Ákos ev.	B, C	BEAC
IX.29.	Arató János ev.	B, C	Ajakai v. TFSZ
	Hódmezővásárhely K.	B, C	HVSE
	Zugló Kupa	B, C	XIV.ker. TFSZ
	Döbrönte Kupa	B, C	Pápai V. TFSZ
	Bessenyei Kupa	B, C	Bessenyei DSK
	Tisza Kupa	B, C	Szolnok m. TFSZ
	EXPRESS Kupa	B, C	MTFSZ, EXPRESS
X.5.	BSE Éjszakai Kupa	A, B	BSE
X.6.	Bors László ev.	C	Soproni v. TFSZ
X.7.	Tipográfia Kupa	A-C	Tipográfia TE
	Bozi László ev.	C, D	Vas m. TFSZ
	Zselic Kupa	B, C	K. Rákóczi
	Csongrád Kupa	B, C	Csongrád m. TFSZ
	Ágasvár Kupa	B, C	Pásztói j. TFSZ
X.14.	Wolf János ev.	C	PVSK
	Szentes Kupa	B, C	Csongrád m. TFSZ
X.21.	Vértes Kupa	B, C	Komárom m. TFSZ
	Makó Kupa	B, C	Makó v. TFSZ
	Bp. Ifjúsági Kupa	B, C	BTFSZ
X.28.	November 7. Kupa	B, C	Paksi v. TFSZ
	November 7. ev.	B, C	Baranya m. TFSZ
	November 7 ev.	B, C	Veszprém m. TFSZ
XI.3.	November 7. ev.	B-C	Zala m. TFSZ
	November 7. ev. egyéni (ntk)	E-B	Gép. SSE-OKISZ
XI.4.	November 7. ev. váltó (ntk)	A-B	Gép.SSE -OKISZ
XI.6.	Nemzetek Versenye egyéni (ntk)	E	MTFSZ
XI.7.	Nemzetek versenye váltó (ntk)	E	MTFSZ
	November 7 ev.	B-D	Győr m. TFSZ
	November 7 ev.	B-C	Bottyán SE
	November 7 ev.	B, C	Vas m. TFSZ
	November 7 ev.	C	Gyöngyösi v. TFSZ
	November 7 ev.	B-D	DVTKá
XI.11.	November 7 ev.	B, C	XIV.ker. TFSZ
	Hollókő Kupa	C, D	Szécsényi j. TFSZ
	Meteor Kupa	B, C	Pécsi VM

Felhívjuk a versenytitkárok figyelmét arra, hogy az írógéppel vagy fénymásolással sokszorosított versenykiírások, verseny- és eredményértesítők a Postánál nem számítanak nyomtatványnak. Ha az ilyen küldeményeket nyomtatványként bérmentesítik, az portózást, és ennek következtében kézbesítési késedelmet von maga után. Az pedig nagyon kellemetlen - különösen a versenyértesítő esetében - ha a címzett pár nappal később jut a sürgős küldeményhez... Nem számít nyomtatványnak az a stencilezett, vagy valójában nyomtatott irat sem, melyre utólag kézírásos kiegészítés történt. (Pl. rajtszámok).

"Mint a Washingtoni Egyetem egyik, egyetemi fokozatot kívánó hallgatója, kutatást végzek a különleges térképhasználat és különösképpen a topográfiai térképeknek a tájékozódási sportban való használata területén. A topográfiai térképek készítése és a tájékozódás közti kapcsolat huszadik századi fejlődése érdekel."

Philip Hirtes
Department of Geography DP-10
University of Washington
Seattle, Washington 98195
USA

Akit Magyarországon szintén érdekel - és kit nem érdekelne? - e tárgykör és kedve, ideje van angolul levelezni, az bátran vegye fel a kapcsolatot.

TÜLEVÉL

Tisztelt Szerkesztőség!

Nagyon elszomorodva olvastam a Tájfutás 78/3. számában a szerkesztő jegyzetét, melyben az évkönyv megjelenésének nehézségeit ecseteli és segítséget kér a szerkesztésben - bárkitől. Felháborodásra, s egyben haragra gerjesztett az a tény, hogy egyes megyei szövetségek nem adták le értékelést évi munkájukról. Ezzel ország-világ tudtára adják, hogy sem önmaguk, sem versenyzőik tevékenységét nem becsülik semmire. No, de itt lehetne tenni valamit! Aki nem alkalmas, avagy nem tudja ellátni már e társadalmi funkcióját azt le kell váltani, felmenteni és helyette új, ambíciózus vezetőket megbízni illetve kinevezni!

Sportágunk fejlődése érdekében szükség van a fiatalításra, olyan új emberek bevonására az irányításban, akik arra alkalmasak és szívesen is vállalkoznak e társadalmi megbízatásra. Ez az egészséges szelektáló, kiválasztó hatás nagyon jól megfigyelhető a versenyrendezésben. Azon versenyek, amelyek 6-8 éve még a legrangosabbak közé tartoztak ma már ismeretlenek, s helyükre új, fiatal szakosztályok versenyei kerültek. A mai fiatalok talán nem is hallottak a Mazura Károly emlékversenyről, a Kohász, Pálma, Reaktor, Vasas Kupáról. De helyettük itt vannak az újak: Typográfia Kupa, Schönherz Zoltán emlékverseny stb. Ez így természetesen és rendjén való és nem szabad engedni, hogy egy verseny csak a neve miatt maradjon rangsoroló. Ha nem üti meg a mércét egy évben a rendezés színvonala akkor bátran le kell mondani a szakosztály munkájáról és egy másik egyesületet megbízni az "R" verseny rendezésével, amennyiben a következő években a szakosztály munkája javult, úgy ismét lehetőséget kell adni számára. Megfelelő alap nélkül sem versenyezni, sem versenyt rendezni nem lehet, mint arra jó példa az Ózdi Kohász szakosztályának és versenyének a Mazura Károly emlékversenynek a megszűnése.

Az évkönyv szerkesztésével kapcsolatban van egy javaslatom, mely a szerkesztőség ötletéhez párosul. Egy-egy versenyt két-három versenyző szubjektív vagy objektív értékelésével jellemezzünk. Valahogy így képzelem el: én írok egy kis cikket az ezévi Országos Nappali Egyéni Bajnokságról "Az utolsó helyezett szemével" címmel, s a szerkesztőség mellé teszi a Vekerdy vagy Schmidmeister véleményét arról, hogy "Hogyan látta a győztes". Így aztán a két ellentétes - bizonyos, hogy ellentétes - értékelés után az olvasó saját élményét felelevenítve összeáll a cikk. Ez a hármas élmény lesz a verseny legobjektivebb mérése.

Jelenlegi szabályzatunkban több olyan előírás van, amely erősen kettéválasztja a versenyzőket és a rendezőket. Én például azért

nem nagyon vállalkozom térképjavításra, mivel az újonnan helyesbített térképen rendezett első versenyen nem indulhatok. Kérdésem, hogy az az 1-2 km² melyet helyesbítetek, annyi előnyt biztosít-e számomra a 12-13 km-es pályán, hogy azzal jogtalan előnyt szerzek a többiekkel szemben? Szó sincs róla! Hisz egy régi versenyzőnek legfeljebb a térkép rajza új, maga a terep már nem ismeretlen. Egyébként is nem az ismeretlen terep a meghatározó tényezője egy jó tájfutó versenynek, hanem az ismeretlen és jó pálya!! Talán egy jellemző példa erre: megyénkben volt november elején néhány svéd tájfutó, akikkel részt vettem egy közös edzésen. A térkép, terep számomra már eléggé ismert volt. mégis a 13000 méteres pályán a 30 induló közül az egyik utolsó voltam - pedig jól futottam úgy éreztem. De a pálya számomra is ismeretlen volt!

A fentiekben kívül még több olyan pontja van szabályzatunknak, melyen a követelményeknek megfelelően folyamatosan változtatni kellene.

Szabó László
DEAC

Résztvettem a Hungária Kupa 1978. sorozaton, egy sajátos rendezvényen és itt módomban volt megcsodálni a keleti országok futóinak fegyelmességét és a rendezők hozzáértését.

Van-e versenyző, aki még nem vett részt olyan nemzetközi rendezvényeken, mint a svéd, a svájci ötnapos, vagy a többi hasonló sorozat? A különbség a klasszikus francia versenyekhez képest szembeötlő. Számítógépek az eredményszámítás megkönnyítésére, elektromos órák (esetleg közvetlenül a befutó eredményét mutatják) és más technikai eszközök, egyik bonyolultabb, mint a másik, de végül, amikor éppen a legnagyobb szükség van rájuk bedöglenek. Micsoda fejetlenség a rendezők között, akik erre nem készültek fel, Mindez ismerős. Egy befutó közelében még azt is hallottam, hogy 600 főnél nagyobb létszámú versenyeken a sikeres lebonyolításhoz számítógép elengedhetetlenül szükséges.

Magyarországon 2000-en voltunk, semmi számítógép, semmi bonyolult gépezet és mégis, az eredmények minden este pontosan 20 óra 30 perckor elkészültek. Vajon irodák sokasága segített nekik? Vagy valamiféle szibériai megtorlástól való félelem sarkallta őket ilyen teljesítményre? Semmi ilyesmi. Az üzleti életben ezt úgy nevezik: öngazgatás. Itt inkább önfegyelem. Döntse el az olvasó.

A rendező

Összegyűjti a határidőre beérkezett nevezéseket, elkészíti a rajtlistát néhány üres helyet hagyva és egy-egy számot adva minden versenyzőnek, kategóriánként (mindegy, hogy milyen számot, mert nincs rajtszám). Elkészíti a minden komoly rendezvényen szükséges programfüzetet. Elkészíti az ellenőrzőkartonokat felírván rájuk:

- a futó rajtidejét percben (könnyebb lesz az eredményszámolás)
- a futó indulási számát.

Elkészíti az eredményközlő táblára szánt névszerinti kis kartonokat. Elküldi a programfüzetet a nevező kluboknak, benne az első négy nap indulási időivel.

A versenyző

Természetesen időben nevez. Kiválasztja a rendezők által felajánlott szállások közül a neki megfelelőt. Aláveti magát az átnevezésekkel, nevezési díj befizetéssel stb. járó formáságoknak.

Nézzük a rajtot:

3 perc

Megkapjuk az ellenőrzőkartont, hogy ellenőrizzük, az indulási szám megegyezik a kiírt idővel.

2 perc

Megkapjuk a térképet és ráírjuk a hátára az indulási számot, vagy a klub számát.

1 perc

Nézzük a térképet, felkészülünk és várjuk az indulási harangot. A többit már mindenki ismeri.

A cél:

Mint mindenütt az országban, sorba állunk, és a következő pontokon haladunk végig:

- a célvonal (időmérő asztal),
- kapunk egy cédulát rajta a beérkezési sorszámunk,
- beledobjuk a térképünket a kifeszített kötélén lógó zsákok közül abba, amely a klubunk számát viseli,
- egy asztal, amelyenél ráírják az érkezési sorszámot az ellenőrzőkartonra
- a következő asztalnál kiszámítják az időket, amit ellenőrizhetünk,
- egy újabb asztalnál magunk felírjuk egy cédulára az időket és leadjuk az ellenőrzőkartont további ellenőrzésre,
- kimegyünk a kötélfolyosóból és SAJÁTKEZŰLEG berakjuk eredményünket az eredménytáblán a nevünk mellett álló helyre.

Mi francia tájfutók, mikor jutunk el odáig, hogy fegyelmességi gondok nélkül rendezzünk tömegversenyt? Egy nap talán.

EGY MÁSIK VÉLEMÉNY

Edzőm azt mondta, a Hungária Kupáról szóló edzésnaplómi bejegyzésemről, hogy az újságra való...

Úgy látszik tulságosan is kifinomultam a tavalyi s ideai csehszlovákiai és NDK-beli versenyeken, de én többet vártam a Hungáriánktól. Mondhatnám, sok hühő semmiért.

Egy nagy hírverés és gyenge szervezés. (Hasonló az idején legalacsonyabb szintű versenyéhez, az országos középiskoláshoz.)

Terepek, pályák: az első nap kriminális. Teljesen felesleges nap. Maga a terep nem adott egyenlő esélyt az elől és hátul indulóknak. Nem véletlen, hogy Széles, aki elől indult, sokadik lett. A többi 4 nap megfelel a várakozásnak a terep és pálya szintjén.

A szállítás okozta tulajdonképpen az egri Hungária Kupáról kialakított rossz képet. Minden szervezetséget mellőzött. Verekedni kellett a helyekért, a kevés és rendszertelenül jövő buszok miatt. Egy heringes hordó táncház volt ezekhez a buszokhoz képest.

Eredményközlés: az első nap még akadozott, utána jobban ment. Ezt a fajta eredménykiszámítást és térképleadást jónak tartom, de ehhez is fejlettség kell. Egy 11 éves gyerek fáradtan keresgélje zacskóját? A 4. nap után a mi zsákunkból több plusz N- és F 11-es térképet szedtem elő.

A HK Híradó: a felvágás eszköze, tartalom nélkül! Mert eredményt nem közöl! Csak amit a tábláról amugyis tudunk, amit ott leolvastunk. Az összetett eredményt számolja ki, akinek kedve van. Ez a 3. nap után már körülményes. Szerintem inkább legyen vasárnap reggelre meg a nyomtatott eredmény, de az legalább közöljön is valamit. Megértem én, nagyon nehéz lehet 2000 ember mozgatása + kiszolgálása, de, ha nem megy, ne rendezzünk ilyen nagy versenyt.

Nagyon elszomorító volt, hogy egy viszonylag szerény rendezés és pályák után milyen nagy volt a mellény. Legalább ilyenkor ne csináljunk úgy, mintha tájfutó nagyhatalom volnánk.

A Hungária alázasos híve:

Sélley Tamás

PVSK

A TÁJFUTÓK SÉRÜLÉSEIRŐL, AZOK MEGELŐZHETŐSÉGÉRŐL

Minden sportoló bajnok szeretne lenni. Az edző még álmában is tanítványai sikeréről álmodik. Azonban a dobogó legfelső fokára való feljutáshoz igen kemény edzőmunka szükséges. A siker elérését sok esetben egyszerűnek látszó sérülés vagy tragikus baleset akadályozza. Kiküszöbölhetők a sportoló életéből ezek a pályafutását kettétörő vagy hátráltató sérülések?

A válasz: igen. Ugyanis az edzés, mint élettani folyamat során alapvetően megváltozik szerveink funkcionális helyzete. Teljesítményünket az edzettség mellett a szív, a keringési és légzőszerveink teljesítőképessége és mozgatórendszerünk is befolyásolja. Fontos, hogy mozgatórendszerünk terhelhetősége megőriztessék a sportolás folyamán.

Mindezt jó volna, ha legalább serdülő, ifjúsági versenyzőinknél élhetnének a megelőzés eszközeivel, akik még a szó szoros értelmében hajlíthatók. Különböző tartási hibák, rossz beidéződések, hibás mozgások még könnyen kiküszöbölhetők. Vagyis mindezt el lehetne kerülni, ami később magát a teljesítményt korlátozza.

Rengetegen vagyunk panaszmentesek sportolás folyamán, de mégis hajlott gerincoszloppal, születés óta hibás testtartással, fejletlen csipőizületekkel, rossz lábállással, laza izületekkel végzünk élsportolói tevékenységet. Miután a mai sportorvosi vizsgálat csak rutinszerű, ezért itt orvoslást nem várhatunk. Nagy egyesületeinknél előbb-utóbb önálló sportorvos lesz, akivel sportágunk ilyen problémája is megoldódik. De addig?

A recept: általános megelőzés! Szakorvosi szinten. A vizsgálatnak elsősorban a gerincoszlop hibás tartására, az izomzat kielégítő funkcióképességére kell kiterjednie. E vizsgálat után elrendelhető gyógygimnasztika, mely önmagában meggátolná a későbbi fájdalmas szalagsérüléseket. Talpbatét kerülne az utcai és sportcipőkbe. Kombinált fizioterápiás és gyógyszeres kezelés a vénás keringés megjavítására, a vízizomzat és Achilles-in fájdalmak elkerülésére.

A funkciodiagnosztika segítségével megállapított esetleges gerinc korlátozottság esetén a csökkentett terhelhetőségre kell következtetni. Az un. fiók jelenség a térdben arra utal, hogy lazák a keresztszalagok. Ezt pedig a négyfejű combizomzat célszerű fejlesztésével - gimnasztika! - gyógyíthatjuk. A felső ugróizület ropogása is szalaggyengeségre utal. Ezen is a célgimnasztika segíthet. A hibás mozgásfolyamatok sérülésveszélyt rejtjenek. Ezért jó lenne, ha edző és sportorvos szeme előtt minden fia-

talt közösen megfigyelnének sportolás közben. Köztudott, az is, hogy a sportolás közben nő a vérkeringés és az anyagcsere is intenzívebb. A sportoló erőteljesen igénybevett izomzata megfelelő vérellátást igényel. Ennek aránytalansága különféle izomsérüléseket okoz. E problémák kulcsa a bemelegítés! Csak igen alapos, minden izomcsoportot átmozgató bemelegítéssel tudjuk izomrendszerünket kellő állapotba hozni. A hirtelen, bemelegítés nélküli igénybevétel ellen a szervezet élénken tiltakozik és ha sérülés nem is következik be minden esetben, de teljesítményünk kivétel nélkül csökkent értéken lesz!

Szinte rosszullett fog el tájfutó versenyünk előtt, amikor bemelegítő mozgások helyett sétálók, traccsolók tömegét látom. S ugyanilyen helytelen a látványos célbaérkezés; a hanyatvárgódás, majd szénsavas italok, sőt sör(!) nyaklő nélküli védelése, ahelyett, hogy levezető mozgást végeznénk. Hiszen, amilyen fontos a bemelegítés, ugyanolyan lényeges a levezetés is. Ugyanis a mozgás során termelődött savas anyagcsere termékeket el kell szervezetünkbe szállítani, mert a levezetés nélküli izomzatban az idők folyamán azok felhalmozódnak, ami szintén izomfájdalomhoz, huzódáshoz, keményedéshez vezet.

Visszatérve a bemelegítéshez; nemcsak izomzatunk igényli, hanem támasztószövetünk is. Kiváltképpen a szalagok, inak. Hiszen ezekben kevesebb ér található, így vérellátásuk is gyengébb. Ezért csak megfelelő keringés után csökken szakadási készségük. Az izületek bemelegítése egyben azok "kenését" is biztosítja. A kellő bemelegítés hatására képződött több izületi nedv megóv a zúzdásosoktól.

Ha egy sportoló nem normális módon jár, futása is sérülésveszélyt takar. Például, ha a sportolónk cipőjének szélét eltaposva látjuk, az rendellenes járást, futást takar, ami a szalag megnyulásának eredménye. Ha az ilyen szétaposított cipőt tovább használjuk, a szalag tovább nyulik, ami óhatatlanul ránduláshoz fog vezetni. Ezt a hibás, és futóknál oly gyakori befelé fordított lábfejtartást speciális gimnasztikával gyógyíthatjuk és a cipőnket is magasztuk meg oldalt.

A terepen végzett versenyzésünk és edzésünk többnyire lökészerű terhelést jelent szervezetünkben. Így pl. a sok szintfutás, a meredeken való le- vagy felfutás, a partról való leugrás, lépcsőzés. Ilyenkor gerincoszlopunk vizsgáljuk, a hosszú hátizmok ereje. Gimnasztikával erősíthető a hátizom állóképessége. Jótékony és célszerű a hátizom rendszeres masszírozása is. Mozgató apparátusunk sérüléseit gyógyszeresen is megelőzhetjük. Ascorbinsav, alpha-acetát, magnézium fontos része támasztószöveteknek. C és E vitamin rendszeres szedése javítja a futó számára oly fontos inak és szalagok tartóképességét.

Befejezésül: örülnék, ha a szakmában otthonosabb orvos-tájfutók véleménye is elhangzana ez ügyben. "Isten óvja Angliát" jelszó helyett, magunk is sokat tehetünk sérüléseink, sérülékenységeink ellen.

Kiss Endre

A, B' kategória rangsora

Mint minden versenyzőt engem is izgat az, hogy vajon hol állok a rangsorban. Az ember szereti egész éves teljesítményét értékelni, elemezni. De mivel én "A"-ban nem indulok, a hivatalos rangsorban nem igen találok meg a nevem. Ezért gondoltam arra, hogy elkészítem a "B" kategória rangsorát.

Tervem az volt, hogy a rangsorolók és néhány nagyobb "B"-s verseny alapján fogom, - a jól ismert szisztéma szerint - elkészíteni a saját ranglistámat.

Sajnos év közben csak négy verseny százaléka számoltam ki és év végén megdöbbenve tapasztaltam, rengeteg idő kellene az eredeti terv szerinti módon elkészíteni a listát. Így kénytelen voltam módosítani elképzelésemet. Hét versenyt vettem figyelembe a Spartacus Kupát, Vasutas Kupát, Mecsek Kupát, Eötvös emlékversenyt, Tanács Kupát, Alföld Kupát és a Hungária Kupát. Nem támasztottam nagy igényeket. Az első hat versenyből a három legjobb százalékot vettem figyelembe. Ennek ellenére a rajthoz álló 220 versenyzőből csak 34-nek van értékelhető három versenye. A Hungária Kupa öt napja 20 főre csökkentette a rangsorolhatók számát.

Bár a legigazságosabb módszer a százalékos számítás, ez számomra (főleg, hogy egyéb kötelezettségemnek is eleget kell tenni) nagyon időigényes. Ezért a következő módszerrel számoltam: a hat egy napos verseny százaléka alapján a rangsoroltaknak teljesítményük alapján, különböző helyezési pontokat adtam. Az így kapott pontokat, (hogy a Hungária eredményét megfelelő súlyal vegyem figyelembe), szoroztam hárommal. Ehhez az értékhez adtam a Hungária helyezési pontjait. A végeredményt csökkenő sorrendben felírva kaptam a végleges névsort.

A ranglista, bár minimális mértékben, de kifejezi a tudásbeli különbségeket is, ez a pontszámok nagyságából kiolvasható. Jól tudom, hogy módszerem a gyorsaság jegyében született, így nem a legtokéletesebb. De a kevés számú verseny figyelembevételét alátámasztja az a tény, hogy a "B"-ben indulók többsége általában kis mezőnyű versenyeken indul, így ritka az olyan alkalom, mikor mindenki ott van egy versenyen. Így rákényszerültem a nagy mezőnyű versenyek figyelembevételére. S mint látszik a rangsorolhatók száma így is minimális. Annak ellenére, hogy néhány távoli versenyt a növekedés reményében vettem figyelembe.

A Spartacus Kupa, Vasutas Kupa, Mecsek Kupa, Eötvös emlékverseny, Tanács Kupa, Alföld Kupa alapján összeállított rangsor. Az eredménynek megfelelő helyezési pontok lesznek majd a későbbiekben figyelembe véve. (A három legjobb százalék lett figyelembevéve).

1. Urbán	SMAFC	104,7	hp. 9-8=1
2. Kürti	SMAFC	107,0	2
3. Szabó I. L.	DEAC	109,0%	3
4. Illési	(Izzó)	109,3	4
5. Simon	Sz. VSE	112,3	5
6. Bócsi	DVTK	113,7	6
7. Máthé	Zalka	113,7	6
8. Franczia	BVTC	116,7	7
9. Nagy	Gy. VM	116,7	7
10. Sindely	Sz. VSE	117,0	8
11. Sódor	Lombik	117,3	9
12. Vékony	GEAC	118,0	10
13. Szivák	BVTC	119,3	11
14. Szabó	OSC	119,7	12
15. Kézdy	Postás	120,3	13
16. Kövi	GSTE	121,3	14
17. Dani	Szo. MÁV	124,0	15
18. Törjék	Volán	125,0	16
19. Scultéti I	Izzó	125,0	16
20. Nyul	Haladás	127,0	17
21. Pataki	GEAC	128,3	18
22. Tóth	Volán	131,3	19
23. Herter	MAFC	131,7	20
24. Kocsis	BEAC	133,0	21
25. Margittai	SMAFC	133,0	21
26. Pap I.	Schöhh.	135,0	22
27. Ludvig	MAFC	137,3	23
28. Hajagos	Sz. VSE	143,0	24
29. Székely	Zalka	144,3	25
30. dr. Kardos	OSC	152,7	26
31. Horváth	BEAC	160,0	27
32. Csammangó	Sz. VSE	160,3	28
33. Kutnyánszki	Rákóczi	161,7	29
34. Dombi	Nk. Postás	177,3	30

A Hungária Kupa háromszoros sulyozásával készült rangsor (a végeredményt véve figyelembe).

		HK	Helyezés
1. Urbán	SMAFC	10	13
2. Szabó	DEAC	7	16
3. Bócsi	DVTK	1	19
4. Nagy	Gy.VM	1	25
5. Kürti	SMAFC	21	27
6. Sindely	Sz.VSE	25	49
7. Franczia	BVTC	35	56
8. Kövi	GSTE	20	62
9. Simon	Sz.VSE	49	64
10. Szivák	BVTC	33	66
11. Daní	Szo.MÁV	27	72
12. Vékony	GEAC	44	74
13. Herter	MAFC	51	111
14. Tóth	Volán	63	120
15. Kocsis	BEAC	62	125
16. Margittai	SMAFC	65	128
17. dr.Kardos	OSC	75	153
18. Kutnyánszki	Rákóczi	68	155
19. Horváth	BEAC	78	159
20. Dombi	Nk.Postás	89	179

Vékony Andor

SZÉLL JÁNOS
1926 -1978.

1978.június 20-án elhunyt a Hajdu-Bihar megyei szövetség egyik legfáradhatatlanabb versenybírója, edzője Széll János. Losztályu bíró volt, de nem ez különböztette meg sokaktól, hanem szorgalma, kitartása a nehezebb években sem csökkenő lelkesedése. Nevelte a fiatalokat, rendezte a versenyeket élete majd utolsó napjáig. Emlékét kegyelettel őrizzük.

Az 1978-ban alakult NIKE-FAK tájfutó szakosztályának címe: NIKE-FAK 8184 Fűzfőgyártelep, Pf. 29. Edző és vezető: Horváth Erzsébet, 8196 Litér, Bem József u.13. Munkahelyi telefon: Papkeszi 73-019

Finnországban is megválasztották az év sportolót. A nőknél a síző Helene Takalo végzett az első helyen 1981 ponttal. A VB-ezüstérmes Liisa Veijalainen 616 ponttal a 10. helyre került.

*

Kalevi Tarvinen személyében új elnökhelyettese van a Finn Tájékoztatói Futó Szövetségnek.

*

Tankassa térségében június 16-17-én rendezik a NORD-bajnokságot.

*

A III.sitájfutó VB-t február 28. - március 1. között a svédországi Avesta térségében rendezik. A térkép 1:30 000-es lesz. A férfiaknál 150, a nőknél 90 méter lesz a szintkülönbség. A világ legnagyobb versenyeként emlegetett Vaasa futás március 2-án lesz.

*

A finn VB szervezőbizottsága november 29-én Tampereben tartotta első gyűlését. Hameen megye legfőbb vezetői vettek részt a megbeszélésen, amelyen többek között a korábban Finnországban rendezett tájfutó és sitájfutó VB-k tapasztalatait összegezték és megtekintettek egy - a fiskarsi VB-ről készült filmet is.

*

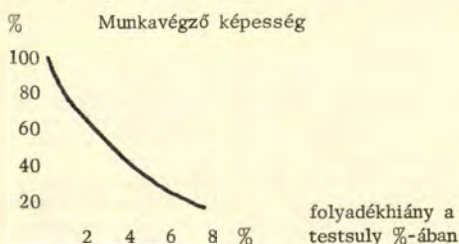
November 7. alkalmából Szabó Pál a Nógrád megyei szövetség elnöke a Sportéremem bronz fokozatát; Aknai Béla a Szolnok megyei szövetség elnöke, dr. Fekete Jenő az utánpótlás válogatott edzője, Páhy Tibor a Fejér megyei szövetség főtitkára, Pásztor Imre a Csongrád megyei szövetség elnökségi tagja, Seruga Attila a Zala megyei szövetség főtitkára, dr. Vizkelety László a BTF SZ edzőbizottságának a vezetője, kapott Kiváló Társadalmi munkáért kitüntetést; Bán Sándor a Hódmezővásárhely-i SE edzője elnöki dicséretben részesült.

Helyreigazítás

A Tájfutás 1978/4. számában a Váltóbajnokságról szóló cikk szerzője Zánkay András. A szerzőtől és az olvasóktól elnézést kérünk.

IZZADÁS ÉS FOLYADÉKPÓTLÁS

A fizikai terhelés hatására emelkedik a test belső hőmérséklete. Miután a levegővel való közvetlen hőcseréje, a kisugárzás, a talajhoz való hőelvezetés és a légutakon át való lehűlés nem mindig tudja ellátni a hűtés feladatát, a test a bőrfelületen nedvességet párologtat el. Az izzadás 1,5-3 percnél munka után indul meg, majd folyamatosan erősödik és 10-15 perc elteltével beáll egy szintre. Az emberi szervezet kb. 70%-ban vízből áll. A víz nagy része a sejteken belül van. Az izzadás nedvessége döntően a sejten belülről származik. Következésképpen a rugalmasság romlása, pl. a vázizomzatban. Nagy vízvesztések a teljesítőképesség romlásához vezetnek. Ez a visszacsúszás általában, már a testsúly 1-2%-os vízvesztésénél észrevehetően jelentkeznek. Ha folyadékvesztés 4-5%-ra nő, a teljesítménycsökkenés - nehéz állóképességi sportokban - felére eshet. További folyadékvesztés következményeképp az ájulási veszély lép fel; ilyen ájulásra néha van példa versenyeken.

A vízvesztés és teljesítmény csökkenés összefüggése.

Folyadékpótlás. Rendkívül jelentős a folyadék fokozatos pótlása, ha azt akarjuk, hogy hosszútávú verseny, vagy edzés folyamán a munkavégző képességet szinten tartjuk. Hosszútávú és nagy folyadékvesztéssel járó sportágakban szinte lehetetlen a teljes vízvesztéget a verseny folyamán pótolni a szervezetbe. Ezért napokkal előbb, sőt bemelegítés során is tanácsos a tudatos folyadékfelvétel. A 30 percnél nem hosszabb versenytávokon általában nincs szükség a verseny közbeni ivásra, ezzel szemben inni kell bemelegítéskor, és az esetleges szünetekben.

Nem elég csak addig és annyit inni, míg szomjasak vagyunk. Ilyenkor rendszerint csak az izzadással elveszített folyadék felét pótoljuk. Ezért jóval a szubjektíve érzett igényen túli mennyiséget kell meginni, ha el akarjuk kerülni a káros vízvesztéseket.

A felvett folyadék összetétele egyezzen meg azzal, amit a szervezet elveszített. A legfontosabb maga a víz, de pótolni kell a felhasznált cukrot is. A cukrot a vér veszi fel

és szállítja a munkavégző izmoknak, az agynak és az idegeknek. Ha vér cukortartalma jóval a normális érték alá csökken, romlik a teljesítőképesség. Ilyenkor a versenyző szomjasnak, éhesnek, letörtnek érezheti magát, sőt szédülhet is és hányingere lehet. A sérülési veszély is növekszik ilyenkor a csökkent önkontroll és tompult reakciókészség miatt.

Ha túl sok cukrot keverünk az italba, negatív lehet a hatás, mert a magas koncentrációjú cukoroldat nehezen szívódik fel. A maradék cukor "gombocá" állhat össze a gyomorban, és 30-60 percig is kellemetlen közérzetet eredményezhet.

A felszívódás akkor a legjobb, ha a szervezet pihen, vagy egészen alacsony intenzitású sportmunkát végez. Ha az intenzitás nő, a felszívódás sebessége csökken. Ezért fontos - ha egyáltalán lehetséges - hogy a folyadékfelvételt a verseny "könnyű" szakaszára időzítsük. Ilyen lehetőség labdajátékoknál a cserélési kapcsolatos holtidő, vagy sifutásban az enyhén lejtős szakasz. Az ital legyen jóízű, például citrommal ízesített, és hőmérséklete legyen 25-30 °C körüli. Miután 1-2 dl-nél többet - verseny közben - nehéz meginni, igyunk inkább sűrűbben, mintegy 15-20 percnél. Ez tájfutásban, hosszútávúfutásban, sifutásban 5-7 km. Minél melegebb a napi hőmérséklet, annál gyakrabban igyunk. Ahhoz, hogy megszokja a szervezet, igyunk a nehéz, hosszú edzések közben is. De azért is fontos az edzés közbeni folyadékfelvétel, hogy az iram, és ezáltal az edzés hatása is jobb lehessen. Tulajdonképpen minden 30-40 percnél hosszabb erős edzésen helye van az egyszeri, vagy többszöri "frissítésnek".

Ha magunk készítjük el a frissítőt, használhatunk közönséges répa- vagy szőlőcukrot, 25-50 gramm egy liter vízhez 2,5-5%-os oldatot ad. Adjunk a keverékhez egy kevés sót, ami javítja a gyomor felszívódási sebességét!

Gyakorlati tanács:

- Bemelegítés alatt ihatunk 2-5 dl frissítő folyadékot.

- A tényleges terhelés idején gyakran és rendszeres időközönként frissíthetünk. Télen aránylag magasabb cukortartalomra van szükség (5-15%) míg nyáron higabb folyadékokra (2,5-5%) oldat.

- A napi sportmunka után igyunk nagy mennyiségű folyadékot. Lefekvés előtt 1-2 órával még ihatunk 0,5-1 liternyi folyadékot. Napközben bármit ihatunk, a folyadék típusának nincs jelentősége. (Természetesen nem alkoholt)

- Testsúlyunkat reggel ellenőrizzük, mert a nap más szakában a súly leginkább a folyadék-telítettség függvénye.

Deseő László
(Svéd szakirodalom alapján)

A TÉRSZEMLÉLET KIALAKULÁSA

Úgy féltve tettem ígéretet a domborzatolvasás tanításához ajánlott módszertani anyagom közzétételére. Míg a magamban biztosnak hitt határidő különböző okok miatt egyre csak csuszott, azalatt sok minden megváltozott. Egyrészt Vittek Lajos a kibővített "Tájékoztatósi futó alapismeretek"-ben mindent leirt erről a kérdésről, amit önhitten, általam felfedezettnek véltem, másrészt megjelent egy MTFSZ intézőbizottsági határozat, amely tiltja a 10 év alattiak versenyztetését. (De csak minősítő versenyen. A szerk.) Végül: örvendetesen sok lett az F 11, N 11 versenyek száma és azokon is az induló versenyzőjelölt. Nagyon javult az említett kategóriákban a pályakitűzés, és mindezekkel együtt valószínűleg a szemlélet is. Ami kilóg a képből: az említett IB határozat. Ez pedig az azt bizonyítja, hogy a legfőbb nyitott kérdés: mikor is kezdhető el sportágunk oktatása?

Ehhez kívánok szűkebb szakterületemről olyan anyaggal szolgálni, amelyet az említett könyvben szereplő, valamint a Tájfutásban eddig megjelent módszertani anyag kiegészítéséül ajánlok.

I. A tájfutó versenyzés közben voltaképpen egy képi jel (a térkép) folyamatos dekódolását végzi nehezített körülmények között. Az olvasás folyamata is hasonló dekódolás, csak hogy ott nyelvi jelekkel végezzük. Egy bizonyos olvasottsági - tapasztalati -, idegrendszeri szint alatt a nyelvi jelek nem rendeződnek a "saját mozinkban" lejátszott képsorokká. Aki nem jutott el arra az idegrendszeri fejlettségi fokra, hogy a bonyolult; betű — betűsor képe — fogalom — kép — művészi élmény folyamatot automatikusan végezze, annak hiába beszélünk az olvasás gyönyörűségéről. Itt csak alsó határt ismerünk: 7-8 éves kor előtt elképzelhetetlen, viszont mennyien maradnak el felnőttként is ettől a foktól! Így állunk a térkép, mint képi jel dekódolásával is. Feladatunk, hogy meg tudjuk állapítani: áll-e a versenyzőjelölt olyan térszemléleti színvonalon, amely elengedhetetlen az eredményes oktatáshoz.

II. A vizsgálandó térszemléleti összetevőket keresve a keverések okaiból indultam ki. Figyelmem kívül hagyhatóknak ítélem szempontomból az olyan típusukat, mint a tulzolt iram, figyelmetlenség, taktikai hiba stb. A maradék (félre ne értsük: a nagy többség lett a maradék!!!) két térszemléleti hibára volt visszavezethető:

1. A lineárisan észleltek nem képeztek szerves egységet a síkban. Valahogyan olyan helyzet áll elő ilyenkor, ami a rómaiak itine-

ráriumára hasonlít leginkább: ezen a térkép-utikönyv-félén nem törődtek az utak, fogadók, városok valódi térbeli helyzetével, hanem egyenesen ábrázolták, az érintés időbeliségének megfelelően.

2. A "klasszikus" domborzatolvasási hibák:

Általában ezeket tekintjük fontosabbnak, pedig megfigyelésem szerint (nagy meglepetésemre!) nem éri el részaránya még (a jobb híján) szubjektívnek nevezhető előbbi hibákéét sem!

Ezek szerint, - ha nem foglalkozunk a tárgyunk esetében lényegtelennek számító fizikai adottságokkal, lelki beállítottsággal stb. - akkor a térkép olvasása olyan gyerektől (felnőtől) várható el aki:

elsősorban: képes a felfogott ingereket szintetizálni,

másodsorban: képes a síkbeli képet térbe képzélni.

Mivel esetünkben főleg képi benyomások szintetizálásáról van szó, ráadásul a második feltétel teljesen rajzi jellegű, szükséges a gyermekrajzok jellemző tulajdonságait, majd fejlődését megfigyelni.

III. A rajzoló (és általában az alkotó) gyermek három típusba sorolható. Ezek természetesen nem jelentkeznek tiszta formában, többé-kevésbé összefolynak.

1. Imitáló (másoló) típus. Egész kicsi korában képes önállóan alkotni. Már kisiskolás kora előtt társai, a felnőttek rajzait utánozza. Később nagy örömet lel fényképek, ábrák lerajzolásában. A lányok ruhákat, a fiúk autókat, focistákat másolnak fényképről. Bizonyos automatizmus útján sokszor rajzolják ugyanazt. Ez szép lehet, de nem újratelemzés. Szempontunkból egyetlen erénye: a szorgalma.

2. Analizáló típus. Ez az a gyerek, aki a papír csücskében elkezd, roppant igyekezettel cifrázza, de a műve nem áll össze képi egésszé. Számunkra fontos az apró részletek megfigyelése.

3. Szintetizáló típus. Ők a gyermekrajzkiállítások sztárjai: műveik valóban képek. Áttekinthető képességük fontos számunkra, de könnyen átsiklik lényeges apróságok felett is.

Megfontolatlanúság lenne azt mondani, hogy a háromból egy képes a sportágunk lényegét jelentő térszemléletre. Ismerve a típus erényeit és hibáit, az edző feladata az erős oldalakra támaszkodva a gyengéket fejleszteni. Tény, hogy a szintetizáló a legértékesebb. De tudok saját (régebbi) tanítványaim között olyat, aki imitativ létére rövid pályafutása során a válogatottságig vitte.

IV. Elérkeztünk a legfontosabbhoz: mikor érett egy gyermek térszemlélete ahhoz, hogy térkép-polvasásra fogható. Ez egyáltalán nem lényegtelen kérdés: a többi sportág elszívó hatása, a korai kamaszkorban kialakuló életmód megkövesedése (szobagyerekké válás) mind azt kívánja, hogy az első alkalmas pillanatban lecsaphassunk az utánpótlásra.

Az alkalmas időpont bizonyára a térábrázolás igénye fellépésének kezdete. Azonban ez nem köthető életkorhoz, 7-10 éves kor között bármikor bekövetkezhet. Függetlenül az intelligenciától, a környezettől: egyáltalán nem lehetetlen, hogy a kialakulatlan térszemlélet miatt fel sem lép, legfeljebb imitativ fokon. (Lásd feljebb, a típusoknál). Ezért a folyamat teljes ismerete szükséges, hogy tudjuk: mikor léphetünk mi!

Már ez önmagában kellő elmélyedést igényel az edzőtől - ráadásul semmi sem véd a más okokból bekövetkező kudarctól.

1. A rajz fejlődésének kiindulópontja: a kisgyermek a rajzeszközzel mindössze gesztusainak grafikus nyomát hagyja a papíron: jelenlést tulajdonít neki, vagyis felfedezi a rajz közlő funkcióját. Ha ebben a korban környezete lelkesen foglalkozik vele, magasabb fokra juthat el.

2. Már ábrázol. A tárgyat, eseményt nem a valóság, hanem belső szemléleti képe alapján rajzolja le és látja el minden számára szükségesnek tűnővel.

3. A "filmszalag" kora. A rajzon (magasabb fokon elválasztva) egy cselekmény, kaland jelenik meg, időbeli lezajlásának megfelelően. A tér tehát még mindig nincs jelen, de már kopogtat! A pontos szemléletre valló igény az utolsó lépcsőben az egyes részletek pontos, naturalista ábrázolásában jelentkezik.

4. A térábrázolás kezdete. Ez apróbb lelki válsággal jár: a gyermek először jön rá, hogy rajza és a valóság között éppen egy dimenzió a különbség. Áthidalására négy módszer alkalmaz:

- a) átlátszóság
- b) több szempontból való ábrázolás (haszonlóan az ókori egyiptomiakhoz)
- c) emeles ábrázolás (távolabbit magasabbra rajzolja)
- d) kanyargó ut vizsi a térbe a távolabbit.

Ezen a fokon már bekapcsolható a gyermek. Parkok, kisebb erdőfoltok kis méretarányú térképein a lineárisan észlelt tárgyak egymáshoz való viszonyát kell megértetnünk. (Lásd: első keresési hiba!) Erre már teljesen képes!

Itt a haladási sebességének nem megfelelő 20 000-es, sőt 10 000-es térkép szükségtelen. A fenti céihoz pedig egyenesen káros!! Részletgazdag, 1 000-es, 2 000-es térképen tanítsuk, majd készítsük el vele is kertjük, háztömbjük, játszóterük hasonló térképét.

Az ilyen térképek elkészítését roppant fontosnak tartom az említett szemléletmód kialakításához, fenntartásához!

5. Körülbelül 10-11 éves korban, az iskolai tananyag hatására a térábrázolási igény újabb, utolsó lépcsője következik. Megkísérlő a tárgyak vastagságának, a hengeres és szögletes testek tapasztalati távlati elváltozásainak ábrázolását. Itt zárul a gyermekrajz világa. A technikai hiányosságai láttán kedvét vesztő gyerek egyre ritkábban rajzol, majd abba is hagyja.

Itt kell a domborzat oktatására térnünk, ha eddig nem tettük. Az elvesztett ábrázolási mód helyett újat adunk a kezébe: még egy emocionális rugó, amely odakötheti a gyermeket a sportághoz.

Címkép: A Nemzetek versenyének rendhagyó eredményhirdető "dobogója"

Hátsó borító: Nemzetek Versenye 1978.

(Korik A. felvételei)

Címkép: Szieberth Péter (PVSK) a csehszlovákiai Jicinben.

Hátsó borító: Egil Johansen világbajnok az őszi Vértesben.

(Korik A. felvételei)

TÁJFUTÁS

A MAGYAR TÁJÉKOZÓDÁSI FUTÓ SZÖVETSÉG LAPJA

Szerkeszti: Skerletz Iván. Szerkesztőség: Budapest, VI., Bajcsy Zsilinszky ut 31. II. em. Telefon: 327-177. Levelezési cím: 1374 Budapest Pf. 614. - Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta Hirlapüzleteiben és a Posta Hirlapirodnál, (KHI 1900 Budapest, József nádor tér 1.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Egyes szám ára: 3.- Ft. Előfizetési ár egy évre: 15.- Ft (megjelenik kéthavonként). Számonként kapható: Sportpropaganda Vállalat Terjesztési Osztálya, Budapest, VI., Népköztársaság utja 6. - Indexszám: 25827

13+1

TOTO

TOTO

TOTO

TOTO

ÁRA: 3, - Ft.

TÁJFUTÁS

1978/6

A SPORTPROPAGANDA VÁLLALAT

harmadik évtizede a testnevelési és sportmozgalom szolgálatában

● SPORT KIADVÁNYOK, NYOMTATVÁNYOK, ZÁSZLÓK

Budapest, VI. Népköztársaság u. 6. sz. alatt.

124-234

123-974

● IMPORT SPORTFELSZERELÉSEK

Budapest, V. Kecskeméti u. 11. szám alatti boltban

186-931

● ÉRMEK, JELVÉNYEK

Budapest, VI. Népköztársaság u. 38. sz. alatti üzletben

325-530

325-738

● SPORTFILMEK KÉSZÍTÉSE ÉS KÖLCSÖNZÉSE

Budapest, XIII. Margitsziget, Hajós Alfréd sétány

319-951

mindezt a Sportpropaganda Vállalattól, a testnevelési és sportmozgalom célkitűzéseinek elősegítése és népszerűsítése érdekében.

TÁJ F U T Á S

IX. ÉVF.

A MAGYAR TÁJÉKOZÓDÁSI FUTÓ SZÖVETSÉG LAPJA

6. SZÁM

Felelős szerkesztő: Skerletz Iván - Kiadja a Sportpropaganda Vállalat - Felelős kiadó: Szebeni István igazgató - Készült a Sportpropaganda Vállalat sokszorosító üzemében - Műszaki vezető: Tihanyi Sándor
Előállítás helye: 1143 Budapest, Dózsa György ut 1-3. - Ideje: 1979. április hó
Terjeszti a Magyar Posta

A szerkesztő a lap készítését már nem magyarázza, csak fohászodik az erdők istenéhez, hogy ha már annyian - több, mint kétezeren - elszánták magukat az előfizetésre, akkor legyen kegyes s ne tántorítsa el az olvasói tábor. Még akkor sem, ha egy szám ára 1979-ben 4, 50 forint lesz, tehát hat szám előfizetése évi 27. - Ft.

E sorok írása közben még nem tudom, milyen lesz előző számunk szövegközi képe, amit gyógyírként rendszeresítünk a kiadó hozzájárulásával. De ez a szerény többlet talán feledtetni a notórius késői megjelenést és a szerény nyomdai kivételt. Az sem titok, hogy tervezük a nem túl távoli jövőben a havi megjelenést is. Persze addig még sok belvíznek kell lefolyni. Belső dolgainkat kell rendbe hozni, ha azt akarjuk, hogy a lap friss, érdekes, hasznos sőt színvonalas is legyen. Mert a szerkesztőség - vagyis a szövetség - csak abból élhet amit tájfutóink papíron megtermelnek. Az országos szövetségek lapjai szinte önképzőköri módon készülnek, s ez alól nem kivétel a Tájfutás sem. Ez azonban nem lehet mentség a színvonalatlanságra, az érdektelenségre. Köszönöm azt a néhány, nagy ritkán beérkező írást, de lehetetlen, hogy a célvonal utáni métereken oly gyorsan, magabiztosan ítélkezők ne mernék papírra vetni véleményüket!

Kempelen Imre

RANGSOR

Nehéz vajadások között született meg az 1978. évi rangsor. Az első egyeztetés után, ami gyorsan ment, úgy látszott, hogy könnyű munkánk volt. Azután kiderült, hogy az első, stencilen kiadott rangsorban sok a hiba. Nagy részét másodszor is át kellett számolni, majd egy részét harmadszor is. Azért kezdem ezzel, mert a hibák egy része az eredmény-értesítők pontatlanságából adódott. Nagyon kérem a rendező szerveket, hogy azt a bizonyos előírt 3 példányt, mielőtt beadják, gondosan olvassák össze, és a hibákat javítsák ki! Hogy példát is említek: az Eötvös verseny első, nekünk juttatott kiadványa és a jóval később megjelent számítógépes példány, (ahol egyébként minden százalék rossz volt, mert rosszul táplálták be) között volt eltérő eredmény.

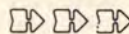
A legnagyobb problémát az OEB értesítője okozta. Itt először lehozták egymás mellett az első és a második napi eredményt és az összesítést, majd külön-külön a két napot. Akadtak, akiknek kétféle eredményük volt.

Hibázni mindenki hibázik, hiszen emberek vagyunk, de amikor még egyszer újólag átszámolunk valamit és még mindig nem egyezik, végül kiderül, hogy nem azonos tényezőkkel dolgozunk, az több munkát ad, mint egy hibás összeadás. Ezért kérek gondos összeolvasást, mert nemcsak a munkánkat könnyíti meg, de az egész megbízhatóságát is erősíti.

F 21

A rangsoroltak száma alaposan megnőtt ebben a kategóriában a tavalyihoz képest. 1977-ben mindössze 27 rangsorolt volt, most 45, 66%-os emelkedés! Mi volt ennek az oka? Az, hogy az elit versenyek száma kétfőre csökkent, így a II. osztályú versenyzőknek is rendelkezésére állt 12 verseny. A 12-ből 8 alkalommal csak el tudtak indulni! Világosan mutatja ezt az, hogy amikor 1977-ben 20 I. és 7 II. osztályú került a rangsorra, most 19-cel szemben a II. osztályúak száma 26. 7 nem került fel a listára (Erdélyi, Hegedűs A., Hegedűs Á., Horváth A., Kelemen, Klimstein, Köpf.) Közülük ki kell emelni Kelelent, ő még junior volt, így a junior ranglistán szerepel, mint első. A másik hatból négyen minősítésüket is elvesztették.

Érdekes, hogy a II. osztályúak közül tavaly is, az idén is Harkányi Csaba szerepelt a legjobban. Ennek ellenére nem sikerült megszereznie az I. osztályt. A 45 rangsorolt 20 klubból került ki és az az érdekesség, hogy az első 13 más-más egyesületből.

Most csak a 14. -nél jelentkeznek az első olyan klub, amelyek már korábban is szerepeltek. Az ideai rangsoroltak tehát sokkal jobban szét szóródtak.

A rangsort a tavaly ranglistára nem került Boros Zoltán a BSE vezeti. Ő képviseli egyedül Egert. A 2-5. helyért nagy harc dult és csak tizedek, sőt századok döntöttek. A nap-pali országos bajnok Vekerdy csak a 6. helyig vitte, míg az éjszakai bajnok azonos a rangsor-első Borossal. A hosszútávú bajnok Kiss Zoltán csak hajszállal szorult a 3. helyre. Kissé meglepő, hogy Horváth Attila nem került rangsor-ba, Hegedűs András pedig ezt már tavaly nem ambicionálta. Sokan előbbre várták Bokros Ist-vánt. Az idősebbek közül Sőtér János tartja még magát az előkelő 9. helyen, míg dr. Ko-vács és Kemepelen már erősen visszaestek, az I. -t is elvesztették. Rangorra került még a szakfelügyelő is a maga 37 évével.

N 19

Itt is emelkedett a létszám, de távolról sem olyan mértékben, mint a férfiaknál. A nőknél mindig kevesebb volt azelőtt is az elit ver-seny, így a II. osztályúak mindig rákerülhettek a rangsorra. Tavaly 25, az idén 32 a rangso-roltak száma, az emelkedés tehát 7 fő. Hiány-zik a rangsoroltak közül Saci, az eddigi rang-sorok győztese, aki még a félévkor biztosan vezetett, de azután jött a szomorú betegség.

Saci hiányában a papirformáknak megfe-lelően Rostás Irén lett a győztes. Az országos bajnok Borosné, a 3. helyre szorult. Megelőz-te őt a tavaly 7. helyen végzett, akkor még el-sőséves felnőtt Kármán Katalin. Kovács Magdi még ott van a legelső között, de lassan-las-san egy-egy hellyel hátrább szorult. Előbbre tört az OB-ben is kitűnően szereplő, szintén másodosztályú Dániel Edit, Korikné is mind hátrább került, tavalyi 6. helye is negatív meglepetés volt, de az idén meg már csak 7. Előbbre tört Muzsnai is, megelőzve olyan nagy nevet, mint Korikné. A tavalyi ifik közül a rangelső Kaló Marianna 10. lett. Meglepetés a tavaly az ifi listán is csak 15. Turna Andrea helye a felnőtt-ben. Ilyen jók az ifik? (A tavalyi ifi ranglista élmezőnyébe tartozók, Kaló kivételével, az idén is ifik maradtak még, és sokan még 1979-ben is azok lesznek.) A tavaly még az élme-zőnyhöz tartozó Fodor és az ifi élmezőnyben szereplő Pollmann Teréz elkallódott, egyik sincs a listán, de még közelében sem. Hanusz és Tumay bár III. osztályúak voltak, miután szü-lés miatt veszítették el a II. osztályt, engedélyt kaptak a szövetségtől a rangsoroláson való in-dulásra. Közülük Hanusz állta meg jobban a helyét, a mezőny első felének végén végzett.

A nagyok közül, Sacit kivéve, mindegyik I. osz-tályú ott van a rangsorban. Sőt közülük is csak Korikné előzi meg II. osztályú Muzsnai. A 32 rangsorolt 18 szakosztály között oszlik meg. Legtöbb az Egerből került ki (5) s többségük előkelő helyen van.

F 19

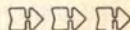
Kis emelkedés itt is van, 26-ról 29-re. Nagy meglepetések a sorrendben nem fordultak elő. Kelemen, aki már tavaly is majdnem 100%-kal nyerte a rangsort, az idén már tiszta 100%-os, noha többször felnőttben indult. A nappali baj-nokság mellett így a rangsor elsőse is bizo-nyítja kiemelkedő tudását. A 2. helyen a még ifi koru Molnár Géza végzett, ezt a szintén nem kis sikert csatolta két ifi bajnoksága mel-lé. Tavaly ifiben volt 2. a rangsorban Kuron, most juniorban 3. Molnár, Kuron, Nagy M., Benedek, Hrenki, Kele, Posta, tavaly még mindegyik ifi volt, helyezéseik azt mutatják, hogy az ifi és junior között nincs olyan nagy átmenet. 17 klub neve szerepel a junior lis-tán. A pálya feltétlenül a PVSZK-t illeti. 5 rangsoroltja közül csak egy van hátul, 4 az első 9-ben, s ebből három az első 5-ben.

F 17

Tavaly 39, most 43 versenyző szerepel a lis-tán, a különbség nem jelentős. Hirt, aki már tavaly is rangelső volt, már az I. félévben biz-tosította ideai elsőségét, is. Sorozatban nyert versenyek után elsőségét már senki nem ve-szélyeztette. Annál nagyobb harc folyt az utol-só fordulóig a 2-3. helyért, Fancsi, Györgyi és Mets között. Külön versenyt vívott az 5-6. helyért Tóth és Gergely. Egyideig Bolgár is beleszólt kettejük versenyébe, de azután, fő-leg miután a Hungárián nem indulhatott "A"-ban leszakadt. Ez a 7 versenyző élesen kivált a többitől. Csalódást okozott Nemesházi, aki ke-rettag volt, tavaly 10. és ha a tavaly kiöreged-eteket leszámítjuk, harmadik lenne csak, egy-gyel lépett előre. Egy percig sem tudott bele-szólni az élboly versengésébe.

A 43 rangsorolt 23 klub között oszlik meg. Legtöbb versenyzője a Lombiknak és az OSC-nek van ebben a kategóriában; 6-6. Fi-gyelemreméltó, hogy az első hétben 3-3 Lom-bikos, illetve OSC-s foglal helyet.

Nem öregszik ki az élmezőnyből Fancsi, Mets, Bolgár, Szabó, s ifi lesz a majdnem tel-jes serdülő élboly, Széles, Széles, Koczka, Pálffy, Szerdahelyi, Bárdosi. Lesz itt küzde-lem 1979-ben is.

N 17

Halász Éva éppúgy sorozatban nyerte a rangsorolókat, mint a fiuknál Hirth. A félévkor Hirthnek 6. Évának 5. 100%-a volt. Tőle sem lehetett már elvitatni az elsőséget. De míg Hirthnek csak 7 100% sikerült, Halász Évának a 8. is. Legerősebb ellenfele, a 2. helyen végzett Barki, a későbbi országos bajnok, a rangsorban egy percig sem volt rá igazán veszélyes. A mezőny nagyon fiatal, az első hatból mindössze egy öregszik ki 1979-re, sőt az első 10-ből is csak kettő. Az első hatból három még serdülő koru volt. Az 1977. évi első 10-ből csak ketten öregedtek ki és megmaradt 8, most is az első nyolc helyet foglalja, senki sem tudott közülük férközni. Közülük Hehl Évának és Kovács Mártának rosszabb valamivel a helyezése a tavalyinál, a másik haté mind jobb. A tavaly még a serdülő, az idén már az ifi rangsorban szereplők közül Szabó Kati állta meg a helyét a 10. helyével, a többiek mind az alsóbb régiókban helyezkedtek el. Az összes kategória közül itt a legkevesebb váratlan helyezés, itt vált be legjobban a papírforma. 1979-re itt nagy harc várható az elsőségért a mostani első hat között, s közülük csak Hídvégi öregszik ki. Itt oszlik meg a legkevesebb klub között a rangsoroltak száma, csak 13 klub szerepel. Az első 10-ben három szakosztálynak, a Sabáriának, az OSC-nek és a Postásnak van 2-2 versenyzője. A legtöbbel, a hattal szereplő Lombiknak csak egy lánya van a legjobbak között, a következő már a 12., még egy a középmezőnyben, a többi a hátsó sorokban helyezkedik el. A létszám a tavalyihoz képest eggyel nőtt, akkor 30, most 31.

F 15

Az egyetlen kategória, amelyben csökkenés van, méghozzá jelentős. Tavaly 59-en szerepeltek a serdülő fiu ranglistán, most csak 39-en. Mi lehetett ennek az oka?

Gyenge az utánpótlás? Kevesebb serdülő fiuk száma? Sajnálják rájuk a pénzt? Ezt az utóbbit cáfolja az, hogy a serdülő lányok száma nem volt kevesebb.

Ugyancsak az egyetlen olyan kategória, ahol az első kettő ugyanabból a szakosztályból került ki. Akárcsak az ifi fiuknál az első 7 három klubból kerül ki. Az ifiknél 3 lombikos, 3 OSC-s és egy MMG-s adja az első hetet, itt három sabáriás, és 2-2 PVSZ-ás és Postás szerepel az élen. Évente vagy két évenként más-más klubok fiataljai törnek előre, és szorítják vissza a többieket.

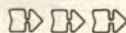
Széles Gábor már tavaly első volt, de akkor nagy küzdelemben Mets Miklóssal. Most fölényesen 100%-kal, több mint 6%-kal előzve meg saját klubtársát Szieberth Pétert. De Szieberthnek már a nyakán volt a két sabáriás és Pálfy.

Koczurt inkább előbbre vártam volna vagy legalábbis nem ennyire lemaradva százalékbán az első öttől. Lukács 8. helye (és aranyjelvénye) meglepetésnek számít. Egyébként az első 11-ben nincs meglepő név, kivéve az előbb említett Lukácsot, aki "uj" fiu volt. Itt a 39 helyen 20 egyesület osztozott. A Sabária vezet hat fővel és közülük három az élbolyban, ketten a középmezőnyben és csak egy hátul. Ez szép jövőt ígér a lelkes és komolyan dolgozó szombathelyi szakosztálynak. Már nemcsak leány, hanem fiu vonalon is előretörnek.

N 15

Urbán Márta, a tavalyi rangsor-első sérülése miatt az első félévben nemigen állhatott rajt, különben is ifiben szeretett volna versenyezni, így nem lehetett szó arról, hogy megvédje elsőségét. Igazi favorit nem volt, még Osztafin látták általában a legesélyesebbnek. A 18 klubból kikerülő 38 versenyző, akiknek száma eggyel kevesebb az előző évinél, nagy küzdelmet folytatott. Az élmezőny ugyan kialakult, de ez 10-12 versenyzőből állt. Jellemző, hogy az első 9 versenyt mindig más-más versenyző nyerte. A végén is csak három büszkélkedhetett. Csak az évad végén alakult ki az a helyzet, hogy vagy Almás, vagy Krasznai, esetleg Osztafin lesz az első. Ez az utolsó versenyre ketőre szűkült, és csak a "November 7"-en dőlt el, Eszter javára egy pár tized százalékkal. Külön érdekesség az, hogy a mérleg nyelve Urbán Márta lett, az utolsó verseny győztese, az időeredmény döntött Almás javára, annak ellenére, hogy Krasznai aki csak 12. lett alaposan rávert a csak 22. (!) helyen végző Almás Eszterre. Furosan hangzik, de így volt. Almásnak kiesett ez a versenye, Krasznainak nem. Ha Urbán Márta nyer ugyan, de valamivel gyengébb eredménnyel, Orsi pedig ugyanazt az időt futja, amit futott, ő az első. A sok keresztszavakat mutatja az is, hogy az összes kategóriák közül itt lehett a legcsunyább százalékkal nyerni. Miután az élen levők közül senki sem öregszik ki, ebben a kategóriában is igen nagy küzdelem veti előre az árnyékát.

Itt is a Lombik vonultatta fel a legtöbb versenyzőt (7-et), de többségük a mezőny végén foglal helyet, még a legjobb is csak 21. lett.

Ha nem kategóriánként, hanem globálisan nézzük a rangsort, akkor látjuk; a rangsoroltak száma évről-évre növekedett.

1975-ben	145
1976-ban	218
1977-ben	245 és
1978-ban	257 a rangsorra került

versenyzők száma.

1979-ben az egész szakosztályi pontverseny átdolgozásra került. Szakosztályi pontversenyek kell neveznünk, nem egyesületinek, mert az egyesületi az OTSH által kiírt verseny, ahol minden sportág együtt adja a klubnak a pontokat.

Ennek most csak egy pontjára akarok ráterni, a létszám kérdésére. Az eddigiekben a létszám korlátlan volt. A 39. helyezett kapott 0,01 pontot, és minden további ugyanannyit. Az eddigi legnagyobb létszám 1977-ben volt a serdülő fiuban: 59. Az új minden kategóriában a létszámot 40-ben limitálja. A 39. 0,02, a 40. 0,01 pontot kap, a továbbiak már semmit. Ezentúl a versenyzőknek már nemcsak azért kell hajtaniuk, hogy a rangsorra felkerüljenek, hanem azért is, hogy az első 40-ben bent legyenek. Valóban nem sok értelme van a 40-en túliak rangsorolásának, vagy legalábbis annak, hogy pontot kapjanak, mert százalékuk már olyan nagy, hogy azért már nemigen érdemelnek jutalmat.

Ha most már a 40-es létszám szempontjából nézzük az ideit rangsort, akkor két kategória, a felnőtt férfi és az ifi fiú lépte ezt túl, bár nemsokkal, a serdülők valamivel maradtak alatta, míg a felnőtt nőknél s ifiknél, továbbá a junioroknál még növelni kell a számot nagyjából 10-10 fővel, hogy elérjék a 40-et.

Boros Zoltán a Hungária Kupán

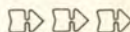
A 257 versenyző 42 klub között oszlik meg. Legtöbb rangsoroltja a Lombiknak van 28, utána az OSC és a PVSK következnek 20-20 fővel. A Postásnak 17, a PVSK-nak és a Sabárlának 13-13, a BEAC-nak és a DVTK-nak 11-11, az Egernek és az MMG-nek 10-10 versenyzője került a rangsorra. A többi 10 alatt maradt, még olyan nagy szakosztály is, mint a Spartacus, amelyik csak 9 fővel dicsekedhet.

A rangsorból a legtöbb pontot a PVSK szerezte, 17, 39-et, majd az OSC következik 16, 36-tal és a Lombik 13, 09-cel. 10 pont felett szerzett a Postás, az Eger és a Sabária. A legtöbb pontot szerzett PVSK-nak a versenyzői átlagban egy pontot jelentettek, míg a legtöbb versenyzőt felvonultató Lombiknak általában nem egész felet.

A 7 kategóriából hárman nyertek 100,00%-kal. Kelemen a juniort, Halász Éva az ifi nőt és Széles Gábor a serdülő fiút. Rajtuk kívül Hirth Jenő végzett még az ifi férfiban 101%-on belül. A legnagyobb százalékkal, közel 110%-zel a serdülő leányt nyerte Almás E. Őt kategóriában volt kimondott esélyese a rangelsőségeknek, és ők (Rostás, Kelemen, Hirth, Halász, Széles) meg is nyerték kategóriájukat. Ez is mutatja, hogy a rangsor, éppen a nagyszámok törvénye alapján, a legjobban fejezi ki az erőviszonyokat. Közülük csak Rostás elsősége nem volt fölényes, a többieké mind. A felnőtt férfiban és a serdülő leányban nem volt igazán esélyes.

A legerősebb mezőny a felnőtt férfiban volt. Itt még a 9. is 110%-on belül volt, 130%-on belül 37, és 150%-on túl senki. A nőknél már csak 5-en maradtak belül a 110%-on és hatan még a 150%-ot is túllépték. A junioroknál csak hárman maradtak a 110-en belül és hárman lépték túl a 150-et. Az ifiknél is a férfiaknál jobb a helyzet. Amíg a férfiaknál hatan, addig a nőknél csak ketten nem lépték túl a 110%-ot. A férfiaknál viszont 13 érte el nagyobb %-ot 150-nél, míg a nőknél csak nyolcan, de a nőknél 12-vel kisebb volt a létszám, náluk már a 24. fölötté volt a 150%-nak, míg a férfiaknál csak a 31. A serdülőknél is a fiuknál jobb a százalékok, bár a 110-en belüli egyik nemnél nem sok, a fiuknál 4, a lányoknál kettő. Viszont a "csunya" százalékokban is a fiuk vezettek. Náluk már a 21. felül van az 150%-on, míg a lányoknál csak a 28., pedig a létszámuk majdnem teljesen azonos. 200 feletti százalékot csak a serdülőknél (két leány, egy fiú) és az ifi fiuknál találunk.

Ha Budapest-Vidék és azon belül megyei bontásban nézzük a számokat, a következő képet kapjuk:

A 257 rangsoroltból 119 a budapesti és 138 a vidéki.

Baranya	22
Vas	17
Borsod-Abauj-Zemplén	15
Veszprém	14
Heves	13
Csongrád	12
Fejér	11
Szabolcs-Szatmár	10
Zala	6
Hajdu-Bihar	4
Komárom	4
Nógrád	4
Szolnok	4
Somogy	2

öt megyének pedig egyetlen rangsoroltja sincs (Bács-Kiskun, Békés, Győr-Sopron, Pest, Tolna).

A 42 klubból három van olyan, amelyeknek minden kategóriában van rangsoroltja, ezek a Lombik, az OSC és a Postás. Két szakosztálynak, a PVSK-nak és a BEAC-nak egy-egy kategóriából hiányzik a képviselője, míg hat klubnak kettőből. (Sabária, DVTK, Eger, Bottyán, Törekvés, Videoton.)

Ime, így néz ki az 1978-as esztendő a rangsorok tükrében.

ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

KÖZÖLJÜK MINDEN KEDVES ELŐFIZETŐNKKEL, HOGY A TÁJFUTÁS HAVONTA JELENIK MEG; A LAP ÁRA FEBRUÁRTÓL PÉLDÁNYONKÉNT 4,50 FORINT, AZ ÉVES ELŐFIZETÉS DIJA 1979;ÉVRE: 56,50 FORINT.

Kérjük, hogy befizetését ennek megfelelően kiegészíteni szíveskedjék.

A befizetés módja: bármely postahivatalnál, a Posta Híralpüzleteiben, a Posta Központi Hírlap Irodánál /KHI Bp. V.József nádor tér 1.Pf.1900/ közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra.

A Nagykanizsai Gazdász SE 1978. november 1-én megszűnt. A szakosztályt a Zalaerdő SE vette át.

Címünk: 8800 Nagykanizsa
Sneff tér 6.

Horváth Ottó (12 éves, szombathelyi) linometszete

1978. ÉVI EGYÉNI RANGSOROK

F 21		%	N 19		%
1. Boros Z.	Egri Sp.	101,11	1. Rostás I.	HVSE	104,11
2. Szabó L.	Schönherz	103,25	2. Kármán K.	Egri Sp.	104,38
2. Kiss Z.	Postás SE	103,33	3. Boros Z.-né	Egri Sp.	107,64
4. Gyurkó L.	GSTE	103,72	4. Kovács M.	Tipo	108,42
5. Dosek Á.	TFSE	103,79	5. Dániel E.	GSTE	109,18
6. Vekerdy Z.	BEAC	105,01	6. Muzsnai Á.	OSC	112,12
7. Hegedűs Z.	OSC	107,84	7. Korik A.-né	Postás	115,04
8. Honfi G.	Schönherz	107,87	8. Kaló A.	DVTK	117,43
9. Sőtér J.	BSE	107,93	9. Dobosi E.	BEAC	117,44
10. Bokros I.	ME AFC	111,05	10. Kalo M.	DVTK	118,40
11. Nyul J.	Haladás	111,39	11. Gelei Zs.	Postás	120,56
12. Harkányi Cs.	K. Lombik	112,83	12. Korsovszki Á.	DVTK	121,22
13. Balla S.	MAFC	114,01	13. Medne G.	BSE	122,41
14. Loch F.	GSTE	114,54	14. Jenővári G.	GSTE	122,52
15. Gyenis Z.	Schönherz	114,62	15. Turna A.	Egri S.	129,82
16. Harkányi Á.	MAFC	115,47	16. Hanusz M.	OSC	130,44
17. Kéri P.	STC	116,46	17. Stramszki P.	ME AFC	137,45
18. Pap L.T.	Schönherz	116,93	18. Lendl Z.	Videoton	139,64
19. Zentai J.	Schönherz	119,24	19. Szopori É.	Tipo	142,09
20. Komár B.	Tipo	119,34	20. Danovszki M.	BSE	142,86
21. Kovács A.	DVTK	120,58	21. Csank Á.	Egri Sp.	143,31
22. Győri II.L.	STC	120,66	22. Toth C.	Postás	144,37
23. Sőtér M.	BSE	120,79	23. Kálmár Zs.	Törekvés	145,56
24. Kóger Gy.	Schönherz	121,27	24. Mező É.	PVSK	147,47
25. Bokros Gy.	ME AFC	121,73	25. Tuma I.	GSTE	147,93
26. Szokol L.	SZVSE	122,13	26. Honfi G.-né	STC	148,85
27. Dr.Kovács	PVSK	123,24	27. Kirisics V.	Törekvés	150,73
28. Ládi J.	Ajka	125,95	28. Barki K.	Sabária	150,77
29. Kempelen M.	OSC	125,99	29. Takács K.	KSZVSE	152,23
30. Korik A.	Postás SE	126,08	30. Takács E.	Botyán	154,44
31. Nagy A.	BEAC	126,48	31. Molnár M.	Egri Spart.	158,53
32. Kéki M.	BSE	127,00	32. Székely Zs.	K. Lombik	170,93
33. Zánkay A.	BSE	127,06			
34. Györgypál Z.	Schönherz	127,43			
35. Balogh T.	GSTE	127,69			
36. Göbölös I.	PVSK	128,22			
37. Horváth L.	PVSK	128,62			
38. Czerpán I.	PVSK	131,70			
39. Nagy J.	Törekvés	132,29			
40. Hajdu K.	Műanyag	133,93			
41. Homoki G.	BSE	140,86			
42. Pallagi G.	Lombik	141,14			
43. Bori G.	Szbária	143,03			
44. Mécs L.	SZVSE	145,80			
45. Farkas S.	Lombik	149,01			

F 19

1. Kelemen J.	PVSK	100,00
2. Molnár G.	BEAC	105,95
3. Kuron Gy.	Schönherz	109,55
4. Tóth J.	PVSK	110,20
5. Nagy M.	PVSK	111,31
6. Moravszki J	Bottyán	111,53
7. Benedek I.	BVTC	112,17
8. Hrenkó L.	Ny.MGF	112,68
9. Pápai J.	PVSK	112,86
10. Kárász Gy.	Ajka	115,04
11. Kele J.	BEAC	116,67
12. Posta B.	K. Lombik	117,94
13. Somodi T.	Egri Sp.	118,54
14. Németh F.	GSTE	121,65
15. Horváth L.	Postás	122,01
16. Kocács J.	Egri Sp.	122,10
17. Gaál A.	MAFC	124,67
18. Vizkeleti Gy.	HVSE	128,22
19. Horváth A.	OSC	1 2,14
20. Koczka A.	MAFC	132,95
21. Vörös T.	K. Lombik	134,01
22. Vasy L.	K. Lombik	136,68
23. Marton S.	HVSE	137,28
24. Béres A.	DVTK	139,54
25. Nagy S.	Videoton	141,00
26. Lippai Z.	SZVSE	147,34
27. Fellegi Gy.	MEAFK	153,54
28. Sélei T.	PVSK	154,41
29. Láncai J.	DVTK	159,01

F 17

1. Hirth J.	K. Lombik	100,12
2. FánCSI L.	mmG	107,26
3. Györgyi L.	OSC	107,64
4. Mets M.	OSC	108,71
5. Tóth K.	OSC	109,86
6. Gergely A.	K. Lombik	109,91
7. Bolgár J.	K. Lombik	112,34
8. Szabó L.	HVSE	120,11
9. Nemesházi L.	ZTE	120,53
10. Hajgató M.	Gazdász	122,74
11. Sziebert Á.	PVSK	123,36
12. Kolba M.	OSC	125,61
13. Sélei T.	PVSK	126,42
14. Bartus B.	Bottyán	126,90
15. Kubinyi I.	MMG	130,67
16. Horváth Gy.	Sz. MÁV	130,80
17. Hegedűs D.	BEAC	130,98
18. Kauker Z.	BVTC	131,38
19. Egerszegi J.	DVTK	131,95
20. Huberth I.	Postás	132,44
21. Balogh A.	K. Lombik	134,41
22. Golding J.	HVSE	135,54
23. Csonka A.	KSZVSE	136,22
24. Ungvárszki M.	MMG	136,81
25. Bakos T.	Gazdász	139,18
26. Dallos Z.	MHD	141,12

27. Horváth A.	Volán	141,53
28. Kadlecsik M.	Seregeélyes	142,68
29. Szlatényi F.	OSC	146,10
30. Mészáros T.	BEAC	147,19
31. Sándor L.	OSC	150,02
32. Zelei F.	Bottyán	150,90
33. Lukács L.	Haladás	152,36
34. Vári S.	K. Lombik	153,24
35. Szőlősi I.	DVTK	154,51
36. Szilágyi Cs.	Mohács	157,66
37. Péter Á.	Rákóczi	169,17
38. Dobrossy I.	Műanyag	169,69
39. Virág A.	Műanyag	169,99
40. Zakariás J.	Tőrekvés	171,38
41. Agárdi L.	Műanyag	176,53
42. Papp J.	Árpád	187,74
43. Rigó G.	K. Lombik	219,87

N 17

1. Halász É.	K. Lombik	100,00
2. Barki A.	Sabária	105,38
3. Hidvégi N.	OSC	111,37
4. Hehl É.	Postás	112,12
5. Kiss G.	Sabária	113,32
6. Ambró J.	MMG	115,36
7. Kovács M.	Gazdász	117,41
8. Polya G.	Árpád	118,47
9. Koczur A.	Postás	118,64
10. Szabó K.	Egri Sp.	118,70
11. Csákány A.	KFKI	122,87
12. Balla K.	K. Lombik	123,66
13. Tima Ilona	Almásf.	104,97
14. Billédi K.	K. Lombik	125,91
15. Molnár A.	Mohács	132,28
16. Vargadi L.	K. Lombik	133,96
17. Kosa E.	Titás	136,04
18. Kaiser Zs.	Gazdász	138,09
19. Ruzsa K.	BEAC	142,35
20. Lefort V.	BEAC	143,81
21. Bognár J.	BEAC	145,12
22. Kovács Zs.	BEAC	145,45
23. Bacsó P.	GSTE	145,89
24. Székely A.	Sabária	151,29
25. Pete R.	Gazdász	152,40
26. Szaller Zs.	Postás	152,91
27. Krasznal E.	OSC	162,25
28. Marton I.	K. Lombik	164,79
29. May Erika	Mohács	170,14
30. Oláh I.	K. Lombik	173,58
31. Szabár A.	MMG	189,54

1. Széles G.	PVSK	100,00
2. Sziebert P.	PVSK	106,26
3. Koczka T.	Sabária	108,03
4. Pálffy J.	Postás	109,60
5. Szerdahelyi Z.	Sabária	111,00
6. Bárdos Z.	Sabária	115,68
7. Koczur K.	Postás	116,10
8. Lukács J.	Volán	116,28
9. Leeb F.	Árpád	116,65
10. Ungvárszky Z.	MMG	120,06
11. Kármán B.	Egri Sp.	122,93
12. Száraz A.	Bottyán	127,83
13. Németh F.	Videoton	129,92
14. Haburcsák I.	Bottyán	131,39
15. Less Nándor	DVTK	131,70
16. Ora Robert	Sabária	131,76
17. Bárdi T.	OSC	133,25
18. Takács J.	Volán	142,61
19. Kajdi Cs.	Sabária	145,23
20. Molnár G.	MMG	145,57
21. Török Á.	OSC	150,21
22. Gelesics T.	Haladás	154,09
23. Horgos G.	PVSK	154,88
24. Zakariás P.	Törekvés	155,20
25. Halász P.	DVTK	156,87
26. Szente A.	Volán	158,14
27. Kugler Gy.	Schönherz	159,18
28. Munkácsi F.	Sz.MÁV	161,34
29. Pálffy Cs.	KSZVSE	162,19
30. Süttő G.	Tipo	162,71
31. Molnár J.	MHD	163,04
32. Koczka Z.	Sabária	164,14
33. Czígány L.	Haladás	166,10
34. Varga S.	K. Lombik	166,49
35. Stelczér T.	Törekvés	166,61
36. Gere K.	K. Lombik	172,34
37. Barga Zs.	Árpád	187,93
38. Rudi Z.	Titász	193,67
39. Vincze K.	Sz.MÁV	230,98

1. Almás E.	MMG	109,12
2. Krasznai O.	OSC	109,80
3. Osztafin J.	Recsk	111,34
4. Maác Gy.	Postás	114,79
5. Ujhelyi E.	Törekvés	116,17
6. Ruzsa M.	BEAC	116,43
7. Pál M.	Sabária	116,75
8. Péter E.	PVSK	117,22
9. Kárász Gy.	KSZVSE	118,37
10. Nagy I.	OSC	121,75
11. Kovács E.	GSTE	123,86
12. Családi I.	Videoton	124,86
13. Deme K.	KFKI	125,16
14. Jáger V.	PVSK	125,49
15. Simon I.	PVSK	125,56
16. Kelemen N.	Rákóczi	127,79
17. Mets Zsuzsa	OSC	129,46
18. Kacsovicics H.	PVSK	129,61
19. Séley Cs.	MMG	135,76
20. Jónás P.	Recsk	137,12
21. Könyves T.K.	K. Lombik	141,84
22. Lyptai G.	OSC	142,20
23. Lóczy L.	Recsk	142,93
24. Szabó K.	Jászapáti	145,12
25. Virágos Zs.	K. Lombik	148,26
26. Vasvári Zs.	MMG	148,37
27. Radnóczy Zs.	GSTE	1 9, 5
28. Vida M.	PVSK	151,51
29. Csákány Zs.	K. Lombik	154,64
30. Polonyi Zs.	Volán	162,26
31. Szabó K.	Kismotor	163,28
32. Papp É.	KSVSE	164,87
33. Kiss E.	K. Lombik	169,67
34. Bajnai B.	Bottyán	170,73
35. Székely M.	K. Lombik	181,10
36. Valkony H.	K. Lombik	198,36
37. Kiss V.	K. Lombik	208,67
38. Pajor E.	Sabária	214,62

A Hungária Kupa 4. napja a Bükkben

A TANULÁS, MINT A KÉTPÓLUSU OKTATÁSI FOLYAMAT EGYIK OLDALA.

A tanulási pszichikai értelemben olyan teljesítmény, viselkedés vagy tudásbeli változás, amely gyakorlás, egyszeri vagy többszöri ismétlés útján jön létre. A tájfutásban a motoros, szenzoros és a verbális tanuláshoz egyaránt jelentősége van. A következőkben a tájfutás technikájának elsajátításával kapcsolatos jelenségeket vizsgálom. A tanulás különböző mozzanatait a tanulásban változatos módon összefonódnak. Ezeket a mozzanatokot egy-egy tanulási elmélet fedezte föl, de a tanulási elméletek egyoldaluan vizsgálták a tanulást. Ma már minden elméletet a maga helyén, és a többivel való kapcsolatában kell vizsgálni.

1. A TANULÁS, MINT KAPCSOLATKÉPZÉS; A KONDICIONÁLÁS

A) Az első típusu, klasszikus kondicionálás feltétele az inger többszöri tér-idő érintkezése. A tájfutók oktatásánál figyelembe kell venni, hogy az egyik inger a térkép, a másik pedig a valóság. Ennek a kettőnek mindig összhangban kell lennie, ezen összhang alapján várható a versenyző tudatos válasszelekvése. Hosszas, tudatos gyakoroltatás során kell kialakítani a tanítványokban a térképek és a valóság összeegyeztetését. Ha tanítványunk jól tájékozódik, a két inger mindig egyszerre jelentkezik, egymásnak megfelelően. Problémahelyzet akkor alakul ki, ha a tanítvány rosszul határozza meg helyét a térképen. Ez a "keverés" (lásd később).

B) A második típusu, instrumentális kondicionálásban mindig problémahelyzet van jelen. A megoldás során tisztázódik a cél és eszköz viszonya. A tájfutás célja: a térképen megadott ellenőrzőpontokat sorrendben érintve a legrövidebb idő alatt teljesíteni a versenyfeladatot. Ennek érdekében a versenyző részecskéket tűz ki maga elé, mindig a következő pont megfogására koncentrál. A pont megtalálásának eszköze a tájfutás technikája. (Az oktatási anyag) Próbálkozások sorozata után alakul ki, hogy hasonló szituációkban melyik technikai elemmel legbiztosabb a pontfogás. A későbbiekben rendre ezt a megoldást fogja választani a tanuló. (Készséggé válik) Az instrumentális kondicionálásra jellemző több rossz megoldási próba, és egy jó. Haladőbb szintű tájfutók azonban már nemcsak az egy jó megoldást, hanem a több jó közül a leggyorsabbat próbálják kiválasztani. Fejlettebb fokon, tehát ennyiben különbözik a tájfutók viselkedése az egyszerű instrumentális kondicionálásból.

2. PRÓBA-SZERENCSE-TANULÁS — ÚTVESZTŐTANULÁS

A labirintus-kísérletekben a különböző nehézségi fokú feladatokkal kapcsolatban mutatott tájékozódási képességet lehet vizsgálni. Ilyen helyzetet hozhatunk létre kezdő tanulók olyan foglalkozásain, ahol például útvonalkövetés a feladat. Egy-egy csomópontnál (utak találkozási pontja, vagy erdővágás keresztezése, stb.) legalább kétféle választási lehetőség előtt áll a tanuló.

A kísérletekhez hasonlóan a tájfutásban is az indulási helyről nem látható cél elővételezése (anticipációja) s ennek során a cél irányának elképzelése alakul ki a tanulóban. A tájfutás esetében azonban a vak próbálkozások helyére, a tudatos megoldások keresése kerül. Ezzel kapcsolatosan a sakktableta, vagy másként háztömbszerű átlós feladatoknál egy érdekes jelenségre lehet figyelni. Az átlós irányhoz való vonzódás figyelhető meg, holott a táv egyszerű 90°-os kanyarral is ugyanaz lenne.

Ez az átlós irányhoz, légvonalhoz való közelítés a tájfutók esetében hasznos törekvés, mert magasabb szinten már a szögletek lerövidítését, még később pedig a teljesen átlós iránymenetet is megkockáztathatják majd a tanulók. A légvonalról való eltérés esetében, amikor kerülő útvonalon kényszerülünk haladni, bizonyos feszültséget érzünk. Ez az érzés annál fokozottabb, minél fontosabb számunkra a cél és annak gyors megközelítése - minél erősebb motivum készlet a cselekvésre. Fontos tehát a versenyszellem kifejlesztése, de nem szabad ezt annyira siettetni, hogy a biztonságos (technikailag már begyakorolt) elem helyett a bizonytalan idejekorán elvállalja a tanuló. Hosszútávon ez sem lenne rossz, hiszen a nehezebb elemet hamarabb sajátítaná el így a gyerek, természetesen csak abban az esetben, ha a tévedések nem kedvetlenítik el, és nem készítenek a tájfutás abbahagyására. A tanulóknál tehát el kell érni azt, hogy helyesen értékeljék saját képességeiket, és a korai versenyek és gyakorlások során ne vállaljanak nagy kockázatot.

A labirintus-tanulás esete akkor áll fenn, ha többször ugyanazt a pályát rakjuk ki tanítványainknak. Ez az orientációs viselkedés egyik oldala, a térben való tájékozódás.

A másik az időben való tájékozódás, ami ugyanazon az állásponton más választást feltételez, mint az előzőleg már begyakorolt. Ez kezdő versenyzők esetében áll fenn akkor, ha ismert, már többször használt edzőterepen tájékozódnak.

3. GENERALIZÁCIÓ ÉS DISZKRIMINÁCIÓ

Ingergeneralizáció lényege, hogy a környezeti ingerek - egymással való állandó téri és idői érintkezésük folyamán - általánosulnak (generalizálódnak) a viselkedés szempontjából. Az ingerek generalizációja révén egy-egy meghatározott reakciót nemcsak a feltételelessé alakított ingerek válhatnak ki, hanem az ezekhez hasonló ingerek kisebb-nagyobb csoportja is.

Tehát a tájfutásban a megfelelő technikai megoldás kiválasztása a terep, útvonal, tehát a feladat hasonlósága alapján a már korábban kialakított generalizált viselkedésben realizálódik.

A generalizáció mindig a diszkriminálással (különbségtétel) jár együtt. A tájékozódási feladatokat nem lehet teljesen tipizálni, minden egyes ellenőrzőpont sajátos jelleggel is bír. Hasonló generalizált viselkedés után (pl. a hegy megkerülése egy szintúton) más-más megoldást kell választani, ha egy sziklát, gödröt vagy vadetetőt kell megtalálnunk. Az ellenőrzőpont helyén mindig legyen kint az azonosításra szolgáló jel! (bója) A gyerekek ugyanis megerősítés kell, hogy jól végezze a dolgát. Megerősítés nélkül is van ugyan tanulás, de nem ugyanolyan hatású. "Latens tanulás" esetében ugyanis nem inger-reakció típusú tanulásról van szó, hanem elsősorban érzékleti adatokat szereznek a környezetről. Tehát ingerek és ingerek, érzékletek és érzékletek között létesül összeköttetés - ez azonban perceptuális tanulás alapjait képezi.

4. A BELÁTÁSOS TANULÁSNál a szenzoros tényezőknek döntő befolyásuk van az elsajátításra. A tanulási forma jellemzője, hogy a cél-eszköz viszonylat felismerése hirtelen jön létre. Irányítani kell tanítványainkat, hogy észrevegység és könnyebben lássák együtt a célt és az eszközt. Adjunk útbaigazítást, kiegészítő információkat, amelyekkel a megoldás (esetünkben a helyes útvonal) felismerését tesszük lehetővé.

Például: tanítványunk teljesen határozatlan, nem tudja, merre induljon el. A térkép alapján hívjuk fel a figyelmét arra, hogy a keresett pont a fenyvestől É-ra van. Ezután határozatosuk meg a mi helyünket a fenyveserdőhöz. Ezek alapján már nyilvánvaló lesz, hogy a fenyveserdő szolgál tájékozódási támpontjaként.

A belátásos tanulásban a próbálkozások inkább fejben mennek végbe és a célravezető cselekvések csupán a megoldás kivitelezését szolgálják. Ennek jelentősége kétségtelen a tájfutásban, hiszen a próbálkozásokkal sok idő és energia veszne kárba. Különböző útvonalak közül az álta-

la vélt legjobbat kell végrehajtania a tanulónak. Bizonyítás vagy ellenőrzésképpen a többi lehetséges útvonalon is ajánlatos megtenni a távolságot. A próba-szerencse és a belátásos tanulás keverten is sokáig fennmarad. A kettő viszonya függ a szervezet fejlettségi szintjétől, az előzetes tapasztalatoktól, az intelligencia fokától, a feladat bonyolultságától és a motivációtól. Az iskolai oktatás alapelvei között számontartott "céltudatosság", "szándékosság", "tervszerűség" nem zárják ki a próbálkozásokat, a véletlen beválás, s végül a belátás szerepének szükségességét. Annál is inkább fontos ez az önállóság, mivel a tájfutás olyan sajátos sportág, ahol a tanuló és oktatója, az edző és versenyző a feladatmegoldás, ill. versenyzés közben nem tarthat egymással kapcsolatot. Több más sportágban versenyzés közben is lehet utasításokat, segítséget adni a versenyzőknek. A tájfutásnak éppen az a sajátossága, hogy a Rajttól a Célig idegen segítség igénybevétele nélkül kell eljutni. (Szabályzat)

Az önállóságra nevelésben éppen ez adja sportágunk kiváltságos helyét. A tanulók ugyanis olyan szituációba kerülnek, ahol határozottságra van szükség, a döntések meghozatalához. Ehhez még az önismeretnek igen magas foka is társul. A végrehajtás során pedig az önkontrollra, önuralomra, állhatatosságra és akaraterőre is szükség van.

5. A VERBÁLIS TANULÁS

A szóinger bonyolult idegrendszeri mechanizmusok révén jut jelzőfunkcióhoz. 2. jelzőrendszer. A térkép - a Föld felszínének egyes részeit, a terepet arányosan kisebbítve ábrázolja siklapon - szintén egy ilyen elvonatkoztatott jelzőrendszernek fogható föl. A gyermekek szótanulásához hasonlóan a tájfutás oktatásánál az a feladatunk, hogy a tanulókkal a térképelemek teljes egészét elsajátíttassuk. Ez azonban nem jelent még térképolvasási készséget, mert ahhoz a jelcsoportok, különböző ábrázolási módok ismerete is hozzájárul. Ugyanúgy, ahogy a nyelvtanulásnál sem elegendő szavakat tanulni, hanem nyelvtannal is foglalkozni kell.

A verbális tanulás pszichofiziológiai alapja az asszociáció.

Az asszociációs kapcsolat szorosságát meghatározzák:

1. A frekvencia (gyakoriság) törvénye. Minél többet találkoznak térben és időben bizonyos dolgok, a térképi jel és az annak megfelelő

1. tereptárgy,
2. sikrajzi vezetvonalak,
3. domborzati formák,
4. terepfedettség,

annál szorosabb a kapcsolat.

A TÁJFUTÓ MAGATARTÁSA LEEGYSZERŰSÍTVE A KÖVETKEZŐKÉPPEN BONTHATÓ FEL:

- I. Információfelvétel (+információ tárolás)
- II. Adatfeldolgozás, döntés
- III. Cselekvés, az útvonal megvalósítása.

Az I. és II. szellemi tevékenység, a
III. pedig fizikai igénybevétel is.

A pszichikus funkciók jelenléte:

- I. érzékelés, észlelés, emlékezés,
- III. gondolkodás, képzelet, emlékezés
- III. cselekvés, és a közben újabb korrekciókat létrehozó gondolkodás, képzelet, emlékezés.

I. Az információfelvétel során az érkező ingerek közül az tájékozódás szempontjából fontosaknak csaknem 100%-át a látás érzékszervén keresztül fogjuk fel. Ez nemcsak az ingerek egyszerű felfogása, magasabb szintű annál — az észlelés. Az értelmi felfogásra azonban már nevelni kell a tanítványokat.

Az emlékezésen kívül miből kap még információt a versenyző? A térképről, innen szerzi leghamarabb az információt. Azért, hogy ezeket az információkat megértse a tanítvány, el kell sajátítania a térképolvasás művészetét. Ez azonban még nem elegendő a döntés meghozatalához, a környezetet, a terepet is figyelni kell. A környezeti ingereket nehezebb észlelni, a figyelemnek igen fontos szerepe van. Pl.

3 m széles erdővágást kezdő versenyzők anélkül keresztezik, hogy észrevennék. Ennek oka az, hogy a vágást csak a vágás irányába nézve lehet észlelni, de kezdők még erre nem tudnak megfelelően előkészülni. Rengeteg terepen töltött óra után alakul csak ki a figyelemnek egy olyan optimális állapota, mely alkalmassá teszi a tanulókat arra, hogy a tájékozódás szempontjából fontos dolgokat vegyék észre. Éppen ezért az első foglalkozások, közös térképelemző séták alkalmával próbáljuk tanítványaink figyelmét irányítani, hogy a későbbiek során egyedül is minél több információt tudjanak gyűjteni a terep alapján. Fontos, hogy ezeket az információkat bizonyos időn belül, emlékezetből vissza is tudják idézni!

II. Adatfeldolgozás, döntés

A tapasztalatok halmozódásával, gondolati absztrakció útján bizonyos megoldási sémák is rögződnek a diákokban. Ezek alapján versenyszituációban, és gyakorlatvégszék közben is elképzeli az útvonalukat, a térkép jelei alapján anticipálják az útjukba kerülő akadályokat, nehézségeket. A közvetlen környezeti ingerek is ugyanígy hatnak a képzeletre. Ha pl. egy

sűrű bozótos keresztezése után választ újabb útvonalat a tanuló, nagyobb a valószínűsége annak, hogy ezután kerülő útvonalat fog választani. Összegezve tehát a térképi jel és a közvetlen tapasztalat alapján elképzeli a leküzdésre váró szakaszt, majd a gondolkodás segítségével dönt az útvonalról. Itt fontos megjegyezni azt, hogy a gondolkodás és képzelet legtöbbször összefonódottan működik, s az emlékezetnek van még nagy szerepe. A képzelet és a gondolkodás tehát produktív folyamat, szemben az emlékezéssel, amely reprodukív.

A GONDOLKODÁS-ról általánosan elmondható, hogy valamilyen probléma megoldására irányul.

A múltbeli tapasztalatok közt szereplő és bármikor felidézhető szituációk, az olyan helyzetek, amelynek minden egyes adatai, részletei ismertek - nem jelentenek problémát. (Pl. a már egyszer megtett út esetében az emlékezet kerül előtérbe.) Nem jelentenek problémát a teljesen ismeretlen helyzetek sem, mivel ilyenkor támpont nélkül, idegenül állunk vele szemben.

PROBLÉMA: az ismert és ismeretlen elemek keveredése, a múltbeli tapasztalatokkal való ellentét, össze nem illés. Az ismert és ismeretlen adatok újszerű együttese, az ismert cél, és az ismeretlen út összeférhetlensége konfliktust teremt. Ez az ideiglenes egyensúly-felbomlás olyan motívumokat hoz létre, amelyek gondolkodásra, a probléma megoldására készítetnek. Ez a helyzet fordul elő akkor, ha egy ismert terepen, pl. játszótéren kell eljutni egy jól ismert ponthoz, pl. a homokozóhoz. A feladat problémajellege egy felnőttnél talán nem is nyilvánvaló, de óvodáskorú és kisiskolás gyerekek próbálkozásai ezt a jellegét egyértelműen bizonyítják. És ha a feladatot nem szóban közöljük, hanem a térkép - tehát egy másfajta jelrendszer - segítségével, akkor a tájfutás alapvető problémahelyzetéhez, a valóság és az annak megfelelő jelrendszer egyeztetésének problémájához jutottunk.

A problémamegoldás menete:

1. A FELADAT alapján a probléma megfogalmazása. TÉNYMEGÁLLAPÍTÁS.

2. ELŐZETES KERESŐ-KUTATÓ VISELKEDÉS
-általános, felületes áttekintés,

-a szituációt differenciálódik, strukturálódik.

3. AKTIVABB KERESÉSI FOLYAMAT (... hogyan lehet megoldani?)

a) próba-szerencse viselkedéssel (kezdők-nél előfordul, le kell őket szoktatni róla)

b) racionális úton, logikai következtetések folyamatában.

a) és b) keverve jelentkezik a pontfogásnál, amikor már a pont 30 m-es körzetébe jutott a versenyző.

A problémamegoldó-gondolkodásban nagy szerepe van a beállítódásnak!

Minél általánosabbak korábbi tapasztalataink minél hatékonyabban tudjuk azokat az új feladathelyzetekben alkalmazni, annál nagyobb az esély a legjobb megoldás kiválasztásához.

A beállítódás a tájfutásban akkor jelentkezik, amikor egymástól különböző szituációkban is ragaszkodik a tanuló ugyanahhoz a megoldási sémához. Ezenkívül a "keverések" utáni "helyretételt" is befolyásolja a beállítódás. (Keverésnek nevezzük, ha a versenyző nem tudja megállapítani álláspontját, vagyis nem tudja magát helyre tenni.) Ilyen szituációban a versenyző ahelyett, hogy az útvonal reprodukálását próbálná meg a térkép és emlékezet segítségével, állandóan az elképzelt, eltervezett útvonalra gondol, és azt próbálja bizonyítani, hogy ő azt pontosan teljesítette. Meg kell tanulni az átváltást!

A KEVERÉS 3 SZAKASZA:

1. szakasz: a tanuló úgy véli, meg tudja mutatni a térképen az álláspontját. A valóság és térkép egyeztetése (ami az alapvető problémát jelenti) azonban helytelen. A tanuló ilyenkor nem veszi észre az általa befutott terep és a térkép eltéréseit.

2. szakasz: Bizonyos eltérésekre már felfigyel a versenyző, de azt a terep változásával (új utak, irtások) vagy térképhebíval próbálja magyarázni. Folytatja útvonalát, ami további idővesztéssel jelent, és újabb hibák forrása.

3. szakasz: Kétségtelenné válik, hogy a valóság és a képelt hely nem azonos. Két megoldás van. Az egyik gondolatban végigmenni az útvonalunkon és a tévesztési lehetőségeket megvizsgálni. Ez alapján rájövünk, hogy hová jutottunk. (Kezdő gyerekeknél, és rövid távolságok esetén előfordul, hogy nem gondolatban, hanem a valóságban is visszamennek az utolsó jól azonosított helyre, és újra kezdik a feladatmegoldást.) A másik esetben olyan helyen vesszük észre, hogy rosszul követtük utvonalkat a térképen, ahol biztosan meg tudjuk határozni helyzetünket. (Pl.: egy országúton, hegycsúcson, vagy épület mellett.) Arra kell nevelni tanítványainkat, hogy bizonytalan helyzetekben rögtön magukban keressék a hibát, ne "bizzanak" az erdőművelésben és a térképhebíakban, hanem higgyenek a térkép és az útvonal gondolati reprodukciója alapján határozzák meg helyzetüket!

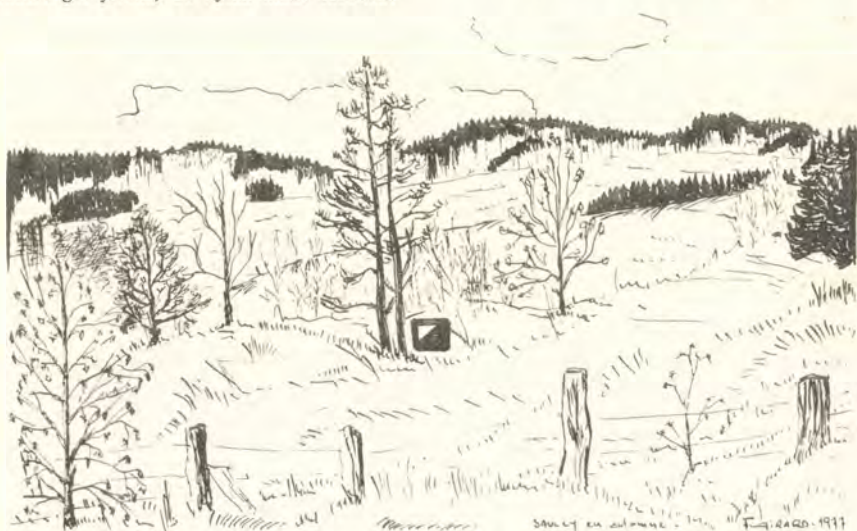
4. HIPOTÉZIS-ALKOTÁS SZAKASZA. Az új helyzet és a múltbeli tapasztalatok találkozása bizonyos mértékig biztosítja az utóbbiak szelekcióját, azaz a célszerű válogatást a régebbi tapasztalatok között.

5. A CÉLRAVEZETŐ MEGOLDÁSMÓDOK ELLENŐRZÉSE. Ezután a legjobb megoldás marad.

(A problémamegoldás itt vázolt menetének 1. és 2. szakasza a tájfutás oldaláról történő felosztásban az információfelvételhez tartozik.)

A régebbi tapasztalatok mozgósításának és az adott problémahelyzetre transzferálásának két tényezője van:

- a régebbi kapcsolatok jellege, amelyek az új szituáció megoldása érdekében aktiválunk,
- maga a problémahelyzet, ahová a múltbeli tapasztalatokat transzferáljuk.

A TANULÁSI FOLYAMATOK KÖLCSÖNHATÁSA

A transzfer-jelenség lényege, hogy a tudásanyag más területekre is átvihető. A korábbi tanulás a transzfer révén hat a későbbire, és viszont, a későbbi a korábbira. Ennek a jelenségnek az ismerete is alátámasztja azt az elképzelést, hogy a tájfutás technikáját körben bővülő módszerrel érdemes oktatni. Egyértelmű például, hogy a sikrajz olvasása pozitívan foghatni a későbbiekben a domborzat olvasására. Ugyanígy érthető meg a szintmenet és a domborzati útvonal közötti hatás. Ezek viszont a későbbiekben a szintvesztesség elkerülésére irányuló útvonalválasztásnál is pozitívan fognak közrejátszani, meggyorsítják a tanulást. Kétségtelen az is, hogy a szintvesztesség elkerülésére szolgáló gyakorlatok közben a korábban tanult technikai elem, a szintfutás is tökéletesebbé válik.

Az oktatási folyamat során az ilyen fajta pozitív transzfer-hatásokat is figyelembe kell venni. A transzfer-hatás azonban nemcsak ilyen szűk értelemben jelentkezik. Tágabb értelemben véve jelenti tanítványainknak az alkalmazkodását a speciális (erdőben végzett) tanulási szituációkhoz. Ez utóbbi esetben a tanulók aktív készenlétét, érzelmi hozzáállását, kíváncsiságát, érdeklődését is át lehet vinni. Ezek kiakiktatásához a jó pedagógusi hozzáálláson kívül a sportág érdekes, játékos arculata is hozzásegít. (Katonásdi, indiánok, versenyszellem, stb.)

Mivel a jól bevésott, túltanult anyag marad meg a legjobban, helyes az a törekvés, hogy az első sikeres végrehajtások után lássunk hozzá az elem tanításához, hanem csak a technika tökéletesítése után. Ha nem így járnánk el, a negatív transzfer esete fordulna elő. Az egymáshoz közel megtanult elemek gátlásként hatnának egymásra. Minél nagyobb az eltérés időben és a technikai elem jellegét tekintve, annál kisebb a kioltó hatás. (interferencia)

A FELEJTÉS:

Ha kezdetben kellő alapossággal tanítottuk a technikai elemeket, akkor elsősorban nem a gyakorlatok között eltelt idő, hanem a technikai elem előfordulásának a hiánya okozza a felejtést. A gondolkodás és más elem választása háttérbe szorul a begyakorlott és sokat használt elem előtérbe kerülésével. Az emlékenyomok megmaradnak ugyan, de azok felidézése nehézkes. Például sok lapos terepen végzett gyakorlatok közben a tanuló nincs rákényszerítve a szintfutásra. A szintes terepen is tájoló alapján vagy sikrajzot olvasva tájékozódik, s elfelejti megnézni a szintvonalakat.

A FIGYELEM-re nagy szüksége van a tájfutónak. Az információ felvételnél már esett róla szó, de természetesen a többi szakasznál is jelentős szerepe van. A sportág szellemi és fizikai igénybevételét is jelent. A helyzetet bonyolítja, hogy a szellemi tevékenységet a fizikai erő kifejtés közben végzik a tanulók. Kezdő tanítványainknál tudatosítsuk azt, hogy a nagy tempó elvonja a figyelmet a tájékozódási feladatok megoldásától. (Fejlett szinten, rekord-taktikát alkalmazva néha vállalni kell a kockázatot).

A figyelem tulajdonsága a tartóssága. Vonatkozik ez egyrészt a kitartásra, másrészt a hullámzására is. Az előző esetben arra kell figyelemmel lennünk, hogy az életkori sajátosságoknak megfelelően szabjuk ki a megoldandó feladatokat. Kezdetből, ill. általános iskolás tanulóktól ne követeljük meg sokpontos, hosszú pályák lefutását. Ha mégis ilyen jellegű feladatot kívánunk adni, akkor úgy helyes, ha több szakaszban, pihenő idővel oldjuk meg a feladatokat a tanítványok. (Csillagpályák).

A figyelem hullámzása természetes jelenség, és a feladat lehetőséget is nyújt erre a hullámzásra. Vannak kimondottan csak futószakaszok, ezzel szemben vannak teljes koncentrációt követelő szakaszok. A figyelemnek itt tehát a tudatos formájára van szükség.

A foglalkozások előrehaladtával ki kell szélesíteni a figyelem terjedelmét is. Ez az életkorral automatikusan is változik, de a terepen töltött gyakorlási idő után a megszokás és gyakorlat során kialakul a tanítványok azon képessége, hogy a megfelelő időben tudják figyelmüket a feladatra koncentrálni.

Itt még meg kell jegyezni, azt is, hogy a terepen végzett futómozgás minél magasabb fokú automatizációja, és a technikai elemek készség szintre való fejlesztése is mind a figyelemnek bizonyos felszabadoitását teszi lehetővé. Ezáltal viszont felhasználható a figyelem újabb információk befogadására, több lehetőség végig gondolására, megszűnnek a nagyobb hibázások is. Ezen a téren nem szabad türelmetlennek lennünk tanítványainkkal szemben, a tapasztalatok lerakódása és megérése után ugrásszerű fejlődést várhatunk.

Viszont mégis tehetünk valamit az elsajátítás gyorsítása érdekében. A térképes edzéseket úgy szervezzük, hogy azok négy, maximumosan 6 napon belül újabb alkalmat nyújtsanak a tanult elem gyakorlására!

Összegezve elmondható, hogy az emlékezet a tájfutó számára megoldási vázlatok, szituációk sokaságát tartalmazza. Ezeket tanulni, tehát tanítani is kell. Mivel a hangsúly a későbbiek során a tartósságon van, nem szabad elfeledkezni a gyakorlásról sem. Azt a technikai elemet is gyakoroltatni, ismételni kell, amit korábban már rutinosan hajtottak végre a versenyzők.

AZ EMLÉKEZET (MEMÓRIA) JELENTŐSÉGE

A tájfutásban a konkrétan kikérdezhető tanulási anyag nagyon kevés, tehát nincs jelentősége annyira a verbális tanulás módszereinek. Annál inkább jelentősek az emlékképek sokféleségéből absztrahált technikai fogások. A közös térképezések során irányítani kell azt, hogy egy-egy átmenetből mit érdemes megjegyezni, mi az, amit a későbbiek során is hasznosítani tudnak.

Az emlékezést több tényező befolyásolja:

Ezek közül a gyakorlatban az egyik legfontosabb AZ ANYAG TERJEDELME. Problémaként mérülhet fel, hogy egy foglalkozás során hány technikai fogással foglalkozhatunk hatékonyan, tehát úgy, hogy a tanítványok a későbbiek során alkalmazni tudják azokat. Korábban már esett szó arról, hogy a legértékesebbek az olyan tájékozódási gyakorlatok, amelyek kimondottan a kiválasztott elem gyakorlását szolgálják. Természetesen itt meg kell jegyezni azt, hogy az emlékezet jelentősége esetünkben közvetett, mivel a feladatok megoldása konstruktív módon, az emlékezet határozott igénybevétele nélkül is lehetséges.

A visszaemlékezéseket alapvető formája közül a térképolvasásnál a könnyebb, a felismerés szerepel, mivel itt a valóságnak megfelelő térképi jel (korábban már tanult anyag) jelen van. A felidézésnél nem lenne jelen. A felismerés a tudatosságot tekintve magasabb szintű a felidézésnél.

Az emlékezetre szükség van még abban az esetben is, ha tévesztés, eltévedés esetén a tanulónak reprodukálnia kell gondolatban az útvonalát az utolsó fix ponttól. Ilyen esetben emlékezés részletessége és pontossága a döntő. Úgy az előbb említett sémák felidézésénél mint a rövid rekonstruáló emlékezetnél egyaránt fontos az emlékezet könnyedsége.

Az emlékezést befolyásolja még az ISMÉTELEK MENNYISÉGE is.

Nem szabad túlzásba esnünk, mert a halmozott gyakorlás akadályozza a bevésést és a megőrzést. Ennek az az oka, hogy ilyen esetben nehezen alakulnak ki asszociációs kapcsolatok. A tájfutásban akkor fordul elő a halmozott gyakorlás esete, ha a tanítványok életkorát (vagy idősebb kezdőket is figyelembe véve, képzettségét) nem megfelelően értékeljük a feladatok kijelölése előtt. Mivel a komplex tájfutó feladatok sok technikai elem alkalmazását követelik meg, fontos a fokozatosság elvének szem előtt tartása. Ez azt jelenti az oktató számára, hogy olyan feladatot tűzzön ki, ami a technikai elemek alacsonyabb szintű végrehajtása mellett is sikeresen hajtható végre. (Kürben bővülő módszer.)

Az elosztott gyakorlás a leghatékonyabb. Segíti a kapcsolatképzést, a bevésődést. A helyesen elosztott oktatási anyag az ilyen gyakorlást biztosítja.

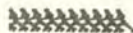
Figyelembe kell még vennünk a remineszencia (lerakódás) jelenségét is. A még nem tökéletesen megtanult anyag felidézése nehezebb közvetlenül a tanulás után, mint később. Nem szabad türelmetlenné lenni!

Recencia frissesség törvénye; azt fejezi ki, hogy az időben közelebb eső találkozások erősebbek a régebbi találkozásoknál.

A térképi jelek tanulása olyan elem a tájfutásban, hogy nem muszáj a terepen elvégezni, de azért a megfelelő bevésődésnek a gyakorlatban való megmutatás a biztosítéka. A jelkulcs lexikális ismerete tehát még nem tudás. Akkor válik tudássá, ha a térképolvasás során használni, alkalmazni tudják a tanítványok ismereteiket. Az elméleti foglalkozásokon az a jó, ha olyan térképlekekről esik szó, amilyenekkel már korábban a terepen is találkoztak a tanulók. Nem jelenthet problémát például a fák ágai közé telepített vadles, vagy a szókák különböző formái, holott a vadlesnek és a szóznak is csak egyféle jele van, de többféle megjelenési formája.

A verbális módon történő "ismeretfeltárásnál" ügyelnünk kell arra, hogy az ELŐADÁST mint formát csak a legszükségesebb esetben alkalmazzuk. Az ELBESZÉLÉSEK - egy-egy rövidebb történet - könnyen lekötik a tanulók figyelmét. Sokszor szükség van a MAGYARÁZATOKRA. Ez mindig rövid, érthető, a lényegre utató legyen. Vegyük figyelembe tanulóink életkorát vagy előképzettségét, hogy a koncentrikusan bővülő oktatási módszerünknek megfelelően mindig csak annyit adjunk át, amit meg tudnak érteni, hogy a későbbiek során alkalmazni is tudják majd! Tanulóink aktivitását (a verbális tanuláson belül) leginkább a BESZÉLGETÉSEK során vehetjük észre. A tanulók aktivitásárára nagyon érdekes és hasznos feladatokat lehet összeállítani az elméleti edzésekre.

DOSEK ÁGOSTON

IDŐJÁRÁSI TÉNYEZŐK HATÁSA A TÁJÉKOZODÁSI FUTÓ VERSENYZŐRE

A tájékozódási futás szabadtéri sport, ezért a versenyzőkre a mindenkori időjárási tényezők nagy mértékben hatnak.

Míg azonban más szabadtéri sportnál (pl. atlétika, labdarugás, kézilabda, ijászat stb.) egy versenyen, ill. mérkőzésen belül a helyhez kötöttség miatt a pillanatnyi időjárási viszonyok általában azonos intenzitással érvényesülnek, addig a tájékozódási futásban egy stabil időjárás esetén is erősen változó klimatikus tényezők-höz kell alkalmazkodni.

Miből adódik ez?

A versenyterepen, verseny közben tapasztalható időjárás a versenyzőszakra általában jellemző és adott.

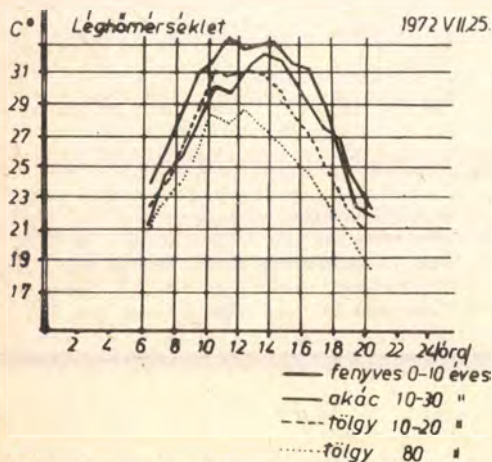
Egy versenyterepen belül azonban számtalan mikroklimatikus egység található. Ezek az egységeken áthaladva a versenyzőt mindig más-más hatás éri.

Ezek a hatások kisebbek-nagyobbak lehetnek, egyes esetekben jelentősek és állandóan változnak.

Melyek ezek a tényezők?

2. Hőmérséklet

Az egyes erdőfajtákban a fentiek miatt különböző hőmérsékletek adódnak, melyek egy napon belül szabályos változást mutatnak.

1. ábra Léghőmérséklet a felszíntől 2 m magasságban (Debreceni Nagyerdő 1972. VII. 25.)

Látható, hogy ebben a konkrét esetben a csaknem szabad erdei térségben 4-6 °C-kal magasabb a hőmérséklet, mint pl. a 80 éves tölgyerdőben, de az egyes erdőfajták között is 2-4 °C eltérések vannak.

1. Sugárzás

Egysége: gcal/cm² min⁻¹. Pl. nyári időszakban hazai viszonyok között egy szabad térség össz sugárzása 2000-2500 gcal/cm² min⁻¹.

Ha egy tarvágás utáni fiatal telepítésen ható sugárzást 100%-nak vesszünk, a talajszínt mérve, különböző erdőfajták esetén a következő sugárzások adódnak.

tölgy	80 éves	4	- 4,5%
tölgy	20-40 éves	4,5	- 5%
akác	10-30 éves	6	- 6,5%
fenyves	10-20 éves	5	- 5,5%

Mindebből adódik, hogy a vizsgált példák esetében a sugárzást legjobban az öreg tölgyerdő és a fenyves szűri ki, legkevésbé az akác. (Felnőtt erdő esetében.) Mindez kihat az adott helyen tapasztalható hő és fényviszonyokra.

3. Légnedvesség

A fatörzsek szintjében általában párával telített réteg foglal helyet. Az erdő levegőjének kiszáradása felülről indul meg, a koronák nappali felmelegedésével.

Átlagos relatív nedvesség értékek (Debreceni Nagyerdő 1972. VII. 25-29-ig.)

Állomány	1. táblázat		
	Reggel %	Délben %	Este %
Tölgy 80 éves	90	65	25
Tölgy 40-80 éves	90	65	25
Tölgy 20-40 éves	88	61	27
Tölgy 10-20 éves	85	60	25
Akác 10-30 éves	87	57	29
Fenyves 10-20 éves	86	61	25
Fenyves 0-10 éves	80	50	30
Város	72	45	47

Látható, hogy jelentős eltérések adódnak az egyes napszakok között, de az egyes erdőfajták légnedvességei között is. Ezekon kívül még több meteorológiai-klimatikus tényező befolyásolhatja a versenyző közérzetét. (pl. szélviszonyok, szeles ill. szélárnyékos helyek stb.) Mindezek a hatások kétféle szempontból érdekesek.

A) A verseny lefutásának időszaka szerint jellemző hatások:

Belátható, hogy nyári időszakban kedvezőbb helyzetben vannak azok a versenyzők, akik

a kora délelőtti ill. késő délutáni időszakban rajtolnak. (Igen meleg napokon a déli órákban nem lenne szabad rajtolni!) Kora tavasszal, ill. késő ősszel viszont ez fordítottan jelentkezik, ilyenkor a déli körüli órák optimálisabb hőmérsékletűek a versenyzés szempontjából.

B) Egy versenyen belül jelentkező hatások

A terep és az erdő jellegétől függően állandóan változó fényviszonyu, hőmérsékletű és nedvességtartalmu közegben fut a versenyző. Egy versenyen belül nagyon sok olyan helyzet adódik (40-100 között is), amikor a szervezetet néhány másodpercen belül különböző hatások érik. (pl. öreg erdőből ki, nyiladéka futás,

átváltás bozótosba, majd tarvágáson át fenyvesbe stb.) A több fokos hőmérsékleti, ill. több 10%-os páratartalmi különbség - nem beszélve a fényintenzitások változásáról - alaposan "meggolgoztatja" a versenyző alkalmazkodó képességét.

A felkészült versenyző szervezete gyorsan alkalmazkodik a változó körülményekhez, azok legyőzéséhez nem jelent különösebb problémát.

Aki kevésbé felkészült - netán az ilyen irányu alkalmazkodó képessége rosszabb -, az nehezebben viseli el az állandó változást. Az alkalmazkodás ilyenkor energiát von el a szervezetből, ami a koncentrációs képesség gyengülésében, a fizikai erő csökkenésében jelentkezik.

Különösen meleg, nyári időszakban hajlamosabbak egyes versenyzők nagyobb hibák elkövetésére, ami gyakran az említett okokkal is összefüggésbe hozható.

Tudatos edzési és versenyzési forma esetén ezekre a tényezőkre is gondol a versenyző, felkészül rá, esetleg az utvonal választással csökkenti a teljesítményt várhatóan károsan befolyásoló időjárás-klimatikus tényezők hatását.

Lénárd Miklós

(Megjegyzés: a közölt mérési adatok a "Debreceni Nagyerdő rendezési terve" c. DTV (Debreceni Tervező Vállalat) munkából valók.)

NAGY GYÖRGY
1949-1978

Még harminc éves sem volt. Még el sem kezdhetette a Hungária Kupa egri szervezését. Még alig élvezhette gyermeke mosolyát. Még meg sem száradt a tinta a Testnevelési Főiskolai diplomáján. Még annyi minden várt rá és még annyian számítottak mindig barátságos, mindig segítőkész, a háttérben meghúzódó egyéniségére. A Heves megyei szövetségünk elnöke volt. A Hungária Kupa szervezőbizottságának elnöke. De a versenyt élvező ezrek már csak rideg, fekete keretben olvashatták nevét. Versenyzőink közül talán kevesen ismerték. Hiszen nem volt tájfutó. Hanem sportvezető, menedzser, rögzös utjainkat egyengető ember, aki serdülő tornász válogatottként indulva szerette, kedvelte meg és kedveltette meg az Uttörő Szövetség elnökeként sok-sok kicsivel, fiatalal sportunkat. Több volt, mint sportoló, több volt, mint amennyit a bolond sors kiszabott számára.

És ne ez a néhány sor őrizze emlékét, hanem a szebbet, jobbat teremtő, hozzá méltó egri sportélet.

(S. I.)

Cimképünk: Szieberth Péter/PVSK/
a csehszlovákiai Jičínben

Hátsó borító: Egil Johansen világbajnok
a Vértésben.

A Medicina Könyvkiadó 1980-ban megjelenteti a tájfutás versenyszabályait. A szövetség alapvetően nem kíván változtatni a jól bevált, de sajnos még mindig nem eléggé ismert szabályzatot, azonban javaslatokat, szövegpon-tosításokat szívesen fogad minden olvasótól.

TÁJFUTÁS

A MAGYAR TÁJÉKOZODÁSI FUTÓ SZÖVETSÉG LAPJA

Szerkesztő: Skerletz Iván. Szerkesztőség: Budapest VI., Bajcsy Zsilinszky ut 31. II. em. Telefon: 327-177. Levelezési cím: 1374 Budapest, Postafiók 614. - Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta Hirlapüzleteiben és a Posta Központi Hirlap Irodánál (KHI 1900 Bp. József nádor tér 1.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Egyes szám ára: 3,-Ft. Előfizetési ár egy évre: 15,-Ft. Megjelenik kéthavonként. Számoként kapható: Sportpropaganda Vállalat Terjesztési Osztályán, Budapest VI., Népköztársaság utja 6.

Indexszám: 25827

Sportpropaganda

TZ 79318

13+1

TOTO
TOTO
TOTO
TOTO

ÁRA: 3, - Ft.

